

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-64-25

Druk nr 1304

Warszawa, 21 maja 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi projekt ustawy

**- o zmianie ustawy - Kodeks postępowania
cywilnego, ustawy - Kodeks cywilny
oraz niektórych innych ustaw.**

Projekt ma charakter deregulacyjny.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 i 1841 oraz z 2025 r. poz. 620) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 89:

a) uchyla się § 1¹,

b) po § 1¹ dodaje się § 1² w brzmieniu:

„§ 1². Pełnomocnictwo udzielone w postaci elektronicznej podpisuje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.”;

2) w art. 117³:

a) w § 2 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„W zawiadomieniu właściwa okręgowa rada adwokacka lub rada okręgowej izby radców prawnych wskazuje imię, nazwisko oraz numer wpisu na właściwą listę wyznaczonego adwokata lub radcy prawnego, jego adres do doręczeń oraz sprawę, w której został wyznaczony.”,

b) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. W sprawach, w których jest to możliwe, korespondencja między sądem a właściwą okręgową radą adwokacką lub radą okręgowej izby radców prawnych odbywa się za pośrednictwem portalu informacyjnego. Przepis art. 131^{1a} § 1 i 2 stosuje się odpowiednio.”;

3) w art. 125 uchyla się § 5;

4) po art. 125 dodaje się art. 125¹–125⁴ w brzmieniu:

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze, ustawę z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, ustawę z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych, ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, ustawę z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta, ustawę z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawę z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych.

„Art. 125¹. § 1. Jeżeli przepis ustawy tak stanowi i nie jest możliwe wniesienie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, pismo procesowe wnosi się za pośrednictwem portalu informacyjnego.

§ 2. Adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy, Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej lub prokurator wnosi w sposób wskazany w § 1:

- 1) zawiadomienie o wypowiedzeniu pełnomocnictwa procesowego;
- 2) zawiadomienia, o których mowa w art. 136 § 1, 4 i 5 oraz art. 387¹;
- 3) oświadczenie w przedmiocie zgody na mediację;
- 4) wniosek o przeprowadzenie posiedzenia zdalnego;
- 5) apelację, zażalenie, skargę na orzeczenie referendarza sądowego;
- 6) pisma procesowe w toku postępowań wywołanych wniesieniem apelacji, zażalenia lub skargi na orzeczenie referendarza sądowego;
- 7) wniosek o doręczenie orzeczenia wraz z uzasadnieniem wydanego w wyniku rozpoznania apelacji, zażalenia lub skargi na orzeczenie referendarza sądowego, jak również pismo uzupełniające braki formalne takiego wniosku.

§ 3. Przepisu § 1 nie stosuje się do pism wnoszonych do Sądu Najwyższego.

Art. 125². § 1. W przypadku gdy załącznik pisma procesowego, ze względu na jego właściwości, nie może zostać skutecznie wniesiony wraz z pismem za pośrednictwem portalu informacyjnego, załącznik ten wnosi się do sądu z pominięciem portalu informacyjnego w terminie 3 dni od dnia wniesienia pisma, uprawdopodobniając tę okoliczność. W przypadku niedopełnienia tych obowiązków załącznik podlega pominięciu.

§ 2. W przypadku gdy w ostatnim dniu terminu do złożenia pisma wystąpią ograniczenia w dostępności portalu informacyjnego leżące po stronie sądu, uniemożliwiające wniesienie pisma do sądu, pismo wnosi się najpóźniej w następnym dniu roboczym po dniu, w którym przywrócono dostępność tego portalu. W piśmie należy uprawdopodobnić okoliczności, o których mowa w zdaniu pierwszym.

§ 3. Przewodniczący zwraca pismo albo sąd odrzuca środek odwoławczy w wypadku nieuprawdopodobnienia okoliczności określonych w § 2.

Art. 125³. § 1. Jeżeli przepis ustawy przewiduje, że pismo procesowe wnosi się za pośrednictwem portalu informacyjnego i nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 125² § 1, pismo procesowe wniesione w inny sposób nie wywołuje skutków

prawnych, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu, o czym przewodniczący zawiadamia wnoszącego pismo.

§ 2. Pismo procesowe wniesione za pośrednictwem portalu informacyjnego w przypadku nieprzewidzianym w ustawie lub przez osobę nieuprawnioną nie wywołuje skutków prawnych, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu, o czym przewodniczący zawiadamia wnoszącego pismo.

Art. 125⁴. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, treść dokumentu elektronicznego potwierdzającego wniesienie pisma do sądu, sposób informowania o braku dostępności portalu informacyjnego, sposób wnoszenia do sądu pism procesowych i ich załączników za pośrednictwem portalu informacyjnego oraz ich elektroniczną postać, w tym wymagania dotyczące dokumentów składanych w postaci elektronicznej, jak również sposób poświadczania dokumentów w portalu informacyjnym, mając na względzie skuteczność ich wnoszenia oraz konieczność zapewnienia sprawnego toku postępowania, a także ochronę praw osób wnoszących pisma.”;

5) w art. 126:

a) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Do pisma należy dołączyć pełnomocnictwo albo uwierzytelniony odpis pełnomocnictwa, jeżeli pismo wnosi pełnomocnik, który wcześniej nie złożył pełnomocnictwa. Jeżeli pełnomocnik wnosi pismo za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub za pośrednictwem portalu informacyjnego, pełnomocnictwo udzielone w postaci elektronicznej albo jego elektronicznie uwierzytelniony odpis wnosi się wraz z tym pismem. W piśmie podaje się numer wpisu pełnomocnika na właściwą listę, w przypadku gdy pismo jest wnoszone przez pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym lub rzecznikiem patentowym.”,

b) § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Pismo procesowe wniesione za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub portalu informacyjnego opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, a w przypadku prokuratora także zaawansowanym podpisem elektronicznym wydawanym przez właściwe jednostki organizacyjne prokuratury.”;

6) w art. 128:

- a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Do pisma procesowego wnoszonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego albo portalu informacyjnego dołącza się załączniki utrwalone w postaci elektronicznej.”,

- b) dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Jeżeli z przepisu ustawy lub z postanowienia sądu albo zarządzenia przewodniczącego wynika obowiązek złożenia oryginału dokumentu sporządzonego w postaci papierowej, a strona lub pełnomocnik zobowiązana jest do wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego albo portalu informacyjnego, oryginał dokumentu składa się do sądu z ich pominięciem.”;

- 7) w art. 129 § 2–3 otrzymują brzmienie:

„§ 2. Zamiast oryginału dokumentu strona może złożyć odpis dokumentu, jeżeli jego zgodność z oryginałem została poświadczona przez notariusza albo przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym lub rzecznikiem patentowym albo przez radcę lub referendarza Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej upoważnionego do wykonywania czynności zastępstwa w sprawie.

§ 2¹. Pełnomocnik będący adwokatem, radcą prawnym lub rzecznikiem patentowym występujący w sprawie albo radca lub referendarz Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej upoważniony do wykonywania czynności zastępstwa w sprawie, może elektronicznie poświadczyc dokument w systemie teleinformatycznym lub w portalu informacyjnym.

§ 3. Zawarte w odpisie dokumentu poświadczenie zgodności z oryginałem przez występującego w sprawie pełnomocnika strony, będącego adwokatem, radcą prawnym lub rzecznikiem patentowym albo radcę lub referendarza Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej upoważnionego do wykonywania czynności zastępstwa w sprawie, ma charakter dokumentu urzędowego.”;

- 8) uchyla się art. 130^{1a};

- 9) w art. 131¹ w § 2 zdanie trzecie otrzymuje brzmienie:

„W przypadku braku takiego potwierdzenia doręczenie elektroniczne uznaje się za skuteczne z upływem 14 dni od daty umieszczenia pisma w systemie teleinformatycznym.”;

- 10) w art. 131^{1a}:

- a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W razie niemożności doręczenia za pośrednictwem systemu teleinformatycznego sąd doręcza adwokatowi, radcy prawnemu, rzecznikowi patentowemu, prokuratorowi, organowi emerytalnemu określone przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, komornikowi sądowemu lub stałemu mediatorowi pisma sądowe, jak również odpisy pism procesowych lub innych dokumentów nie pochodzących od sądu, którymi sąd dysponuje w postaci elektronicznej, wyłącznie przez umieszczenie ich treści w portalu informacyjnym w sposób umożliwiający uzyskanie przez odbiorcę dokumentu potwierdzającego doręczenie. Nie dotyczy to pism sądowych, które podlegają doręczeniu wraz z odpisami pism procesowych stron lub innymi dokumentami nie pochodzącymi od sądu, chyba że sąd dysponuje nimi w postaci elektronicznej.”,

- b) w § 2 zdanie trzecie otrzymuje brzmienie:

„W przypadku braku dokumentu potwierdzającego doręczenie, doręczenie uznaje się za skuteczne z upływem 14 dni od dnia umieszczenia treści pisma w portalu informacyjnym w sposób, o którym mowa w § 1 zdanie pierwsze.”;

- 11) uchyla się art. 131²;

- 12) w art. 132:

- a) w § 1 zdanie drugie i trzecie otrzymują brzmienie:

„W razie wątpliwości co do dochowania obowiązku, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, sąd może na wniosek albo z urzędu zażądać dowodu nadania pisma za pośrednictwem operatora, o którym mowa w art. 165 § 2, lub dowodu doręczenia. W razie nieprzedstawienia dowodu nadania lub dowodu doręczenia w wyznaczonym terminie pismo podlega zwrotowi.”,

- b) § 1¹ otrzymuje brzmienie:

„§ 1¹. Przepis § 1 nie dotyczy interwencji, zmiany powództwa, zarzutu potrącenia, pozwu wzajemnego, apelacji, skargi kasacyjnej, zażalenia, sprzeciwu od wyroku zaocznego, sprzeciwu od nakazu zapłaty, zarzutów od nakazu zapłaty, wniosku o zabezpieczenie powództwa, skargi o wznowienie postępowania, skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia i skargi na orzeczenia referendarza sądowego, które należy złożyć w sądzie z odpisami dla strony przeciwnej.”,

- c) uchyla się § 1³,

d) po § 1³ dodaje się § 1⁴–1⁸ w brzmieniu:

„§ 1⁴. W toku sprawy wniesienie do sądu pisma procesowego za pośrednictwem portalu informacyjnego oraz uzyskanie przez wnoszącego dokumentu potwierdzającego przekazanie pisma drugiej stronie jest równoznaczne z wykonaniem obowiązku, o którym mowa w § 1 zdanie pierwsze.

§ 1⁵. W toku sprawy, w przypadku pism wnoszonych do sądu w inny sposób niż za pośrednictwem portalu informacyjnego, adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy lub Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej mogą doręczać sobie nawzajem bezpośrednio odpisy pism procesowych z załącznikami za pośrednictwem portalu informacyjnego w sposób umożliwiający uzyskanie przez wnoszącego dokumentu potwierdzającego ich przekazanie drugiej stronie.

§ 1⁶. W razie wątpliwości co do przekazania pisma drugiej stronie za pośrednictwem portalu informacyjnego sąd może, na wniosek albo z urzędu, zażądać dowodu przekazania pisma drugiej stronie. W razie nieprzedstawienia dowodu przekazania pisma drugiej stronie w wyznaczonym terminie pismo podlega zwrotowi.

§ 1⁷. Przepisów § 1⁴ i 1⁵ nie stosuje się do pism wymienionych w § 1¹ i 1².

§ 1⁸. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, sposób bezpośredniego wzajemnego doręczania odpisów pism procesowych z załącznikami pomiędzy adwokatami, radcami prawnymi, rzecznikami patentowymi lub Prokuratorią Generalną Rzeczypospolitej Polskiej za pośrednictwem portalu informacyjnego oraz ich elektroniczną postać, w tym wymagania dotyczące dokumentów składanych w postaci elektronicznej, jak również treść dokumentu elektronicznego potwierdzającego przekazanie pisma drugiej stronie, mając na względzie skuteczność ich bezpośredniego wzajemnego doręczania, konieczność zapewnienia sprawnego toku postępowania, a także ochronę praw osób, którym te pisma są doręczane.”;

13) w art. 151 uchyla się § 7;

14) w art. 165 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Wprowadzenie pisma do systemu teleinformatycznego lub jego umieszczenie w portalu informacyjnym i otrzymanie przez wnoszącego dokumentu elektronicznego potwierdzającego wniesienie pisma do sądu jest równoznaczne z wniesieniem pisma do

sądu, gdy przepis ustawy przewiduje taki sposób wniesienia pisma. Pismo uważa się za wniesione do sądu z chwilą określoną w elektronicznym potwierdzeniu wniesienia pisma do sądu.”;

15) w art. 183⁸:

a) w § 1 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Postanowienia o skierowaniu stron do mediacji, zmianie mediatora lub przedłużeniu terminu na prowadzenie mediacji może wydać referendarz sądowy.”;

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Mediacji nie prowadzi się, jeżeli strona sprzeciwi się jej w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia lub doręczenia jej postanowienia kierującego strony do mediacji, chyba że przed wydaniem postanowienia wyraziła zgodę na prowadzenie mediacji.”;

16) w art. 183⁹ § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Przewodniczący niezwłocznie przekazuje mediatorowi w uzgodniony sposób dane kontaktowe stron oraz ich pełnomocników, obejmujące adres korespondencyjny, numer telefonu lub adres poczty elektronicznej, jeżeli znajdują się w aktach sądowych.”;

17) w art. 183¹² po § 2¹ dodaje się § 2² w brzmieniu:

„§ 2². Protokół lub ugoda w postaci elektronicznej mogą zostać podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym.”;

18) w art. 183¹³:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Strona, po zawarciu ugody w ramach mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację, może wystąpić z wnioskiem o zatwierdzenie ugody, do sądu rejonowego właściwego ze względu na miejsce zawarcia ugody, chyba że strony w ugodzie wskażą inny sąd rejonowy. W braku tych podstaw właściwy jest sąd rejonowy miejsca zamieszkania albo siedziby wnioskodawcy.”;

b) po § 1 dodaje się § 1¹ i 1² w brzmieniu:

„§ 1¹. Do wniosku, o którym mowa w § 1, dołącza się protokół z mediacji oraz ugodę, chyba że została ona zamieszczona w protokole z mediacji, a w przypadku wniosku wniesionego za pośrednictwem portalu informacyjnego – dokumenty w postaci elektronicznej podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym, albo poświadczane elektronicznie odpisy tych dokumentów.

§ 1². W przypadku, gdy adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy, Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej lub prokurator po zawarciu ugody w ramach mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację wystąpi o jej zatwierdzenie, wniosek i dalsze pisma procesowe w tym postępowaniu składa za pośrednictwem portalu informacyjnego.”,

c) w § 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„W razie skierowania przez sąd sprawy do mediacji mediator składa protokół oraz ugodę, o ile została zawarta, w sądzie rozpoznającym sprawę.”;

19) w art. 183¹⁴:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli zawarto ugodę przed mediatorem, sąd niezwłocznie przeprowadza postępowanie co do zatwierdzenia ugody.”,

b) § 2¹ otrzymuje brzmienie:

„§ 2¹. Jeżeli ugoda dotyczy roszczeń objętych różnymi postępowaniami sądowymi, strony wymieniają w ugodzie te postępowania oraz wskazują sąd, który podejmie czynności przewidziane w § 1 i 2. Jeżeli postępowania prowadzą sądy różnego rzędu, właściwy jest sąd wyższego rzędu. Odpis postanowienia o zatwierdzeniu ugody lub nadaniu ugodzie klauzuli wykonalności sąd doręcza pozostałym sądom wymienionym w ugodzie.”;

20) w art. 185 w § 3 zdanie trzecie otrzymuje brzmienie:

„Przepis art. 223 § 1 zdanie trzecie stosuje się odpowiednio.”;

21) w art. 205⁸ w § 2 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Przepis art. 223 § 1 zdanie trzecie stosuje się odpowiednio.”;

22) w art. 223 w § 1 zdanie trzecie otrzymuje brzmienie:

„Jeżeli do zawarcia ugody dochodzi w ramach posiedzenia zdalnego, a także jeżeli podpisanie ugody jest z innych przyczyn niemożliwe, sąd stwierdza niemożność podpisania ugody w protokole, o którym mowa w art. 158 § 1, wskazując przyczynę braku podpisu.”;

23) po art. 458³ dodaje się art. 458^{3a} w brzmieniu:

„Art. 458^{3a}. § 1. W sprawach, o których mowa w art. 458² § 1 pkt 5, sąd przed pierwszym posiedzeniem wyznaczonym na rozprawę albo posiedzenie przygotowawcze kieruje strony do mediacji.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się do spraw podlegających rozpoznaniu w postępowaniu upominawczym, w elektronicznym postępowaniu upominawczym albo w postępowaniu nakazowym. W przypadku gdy po wydaniu nakazu zapłaty wniesiono sprzeciw w postępowaniu upominawczym albo zarzuty w postępowaniu nakazowym, sąd przed pierwszym posiedzeniem wyznaczonym na rozprawę albo posiedzeniem przygotowawczym kieruje strony do mediacji.

§ 3. Po skierowaniu stron do mediacji sąd podejmuje czynności służące do przygotowania posiedzenia przygotowawczego lub rozprawy.”;

24) w art. 505²⁹ § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W elektronicznym postępowaniu upominawczym nie stosuje się przepisów o postępowaniach odrębnych innych niż wymienione w art. 505²⁸ § 1 oraz przepisów art. 89 § 1, art. 125¹, art. 139 § 5 i art. 139¹.”;

25) w art. 505³¹ po § 2¹ dodaje się § 2² w brzmieniu:

„§ 2². Pełnomocnik powołuje się na pełnomocnictwo, wskazując jego zakres oraz okoliczności wymienione w art. 87, wnosząc pierwsze pismo w sprawie.”;

26) po art. 511^{1a} dodaje się art. 511^{1b} w brzmieniu:

„Art. 511^{1b}. Przepisu art. 125¹ § 1 nie stosuje się do pism wnoszonych w postępowaniu wieczystoksięgowym i w postępowaniu rejestrowym.”;

27) w art. 694⁴ w § 2² pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) odpisy elektronicznie poświadczone przez notariusza albo występującego w sprawie pełnomocnika, będącego adwokatem, radcą prawnym albo radcę lub referendarza Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, albo”;

28) w art. 694^{4a} § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Elektroniczne poświadczenie odpisu dokumentu przez występującego w sprawie pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym albo radcę lub referendarza Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, lub elektroniczne uwierzytelnienie odpisu udzielonego mu pełnomocnictwa następuje z chwilą wprowadzenia przez tego pełnomocnika odpisu dokumentu lub odpisu pełnomocnictwa do systemu teleinformatycznego.”;

29) w art. 767 po § 5 dodaje się § 5¹ w brzmieniu:

„§ 5¹. Do skargi na czynność komornika przepisu art. 132 § 1, 1⁴ i 1⁵ nie stosuje się.”;

30) w art. 797 w § 1 uchyla się zdanie trzecie;

- 31) w art. 1027 w § 2 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Przepisu art. 132 § 1, 1⁴ i 1⁵ nie stosuje się.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 i 1237) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 385⁵ po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Jeżeli z treści umowy, która ma być zawarta, nie wynika, czy posiada ona charakter zawodowy dla osoby fizycznej, o której mowa w § 1, osoba ta najpóźniej w chwili zawarcia umowy może złożyć oświadczenie, że umowa posiada dla niej charakter zawodowy albo że nie posiada takiego charakteru. Druga strona umowy nie może jednak uzależnić zawarcia umowy od złożenia takiego oświadczenia.”;

- 2) w art. 556⁴ dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Jeżeli z treści umowy, która ma być zawarta, nie wynika, czy posiada ona charakter zawodowy dla osoby fizycznej, o której mowa w § 1, osoba ta najpóźniej w chwili zawarcia umowy może złożyć oświadczenie, że umowa posiada dla niej charakter zawodowy albo że nie posiada takiego charakteru. Druga strona umowy nie może jednak uzależnić zawarcia umowy od złożenia takiego oświadczenia.”;

- 3) w art. 556⁵ dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Jeżeli z treści umowy, która ma być zawarta, nie wynika, czy posiada ona charakter zawodowy dla osoby fizycznej, o której mowa w § 1, osoba ta najpóźniej w chwili zawarcia umowy może złożyć oświadczenie, że umowa posiada dla niej charakter zawodowy albo że nie posiada takiego charakteru. Druga strona umowy nie może jednak uzależnić zawarcia umowy od złożenia takiego oświadczenia.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1564) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 po ust. 1b dodaje się ust. 1c:

„1c. Adwokat może poświadczyć dokument w postaci elektronicznej w systemach teleinformatycznych, o których mowa w art. 175da ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 526 i ...), w sposób w nich przewidziany.”;

- 2) w art. 37d:

a) uchyla się ust. 2,

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Okręgowe rady adwokackie są obowiązane posiadać konto w portalu informacyjnym, o którym mowa w art. 53e § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 499) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Radca prawny może poświadczyć dokument w postaci elektronicznej w systemach teleinformatycznych, o których mowa w art. 175da ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 526 i ...), w sposób w nich przewidziany.”;

- 2) w art. 22¹¹:

- a) uchyla się ust. 2,

- b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Okręgowe izby radców prawnych są obowiązane posiadać konto w portalu informacyjnym, o którym mowa w art. 53e § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 749) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 9 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Rzecznik patentowy może poświadczyć dokument w postaci elektronicznej w systemach teleinformatycznych, o których mowa w art. 175da ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 526 i ...), w sposób w nich przewidziany.”;

- 2) w art. 16b uchyla się ust. 2.

Art. 6. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 526) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 20 po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) może wyznaczyć jeden sąd rejonowy właściwy do rozpoznawania spraw z wniosków o zatwierdzenie ugód, zawartych w mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację, wniesionych przez portal informacyjny, o którym mowa w art. 53e § 1;”;

- 2) w art. 53e § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, warunki techniczne korzystania z portalu informacyjnego i jego funkcjonowania, tryb zakładania konta, sposób uzyskiwania dostępu do konta, sposób udostępniania w nim spraw oraz tryb likwidacji konta, z uwzględnieniem sprawności postępowania, ochrony praw stron postępowania oraz zasad wykonywania zawodu przez adwokatów, radców prawnych, rzeczników patentowych, komorników sądowych oraz stałych mediatorów.”;

3) w art. 157b dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Stały mediator jest obowiązany posiadać konto w portalu informacyjnym.”.

Art. 7. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 959 i 1237) w art. 79 w ust. 1 w pkt 2 po lit. a dodaje się lit. ab w brzmieniu:

„ab) apelacji, jeżeli w toku postępowania przed sądem drugiej instancji zawarto ugodę przed mediatorem,”.

Art. 8. W ustawie z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz. U. z 2024 r. poz. 1796) w art. 7aa dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Jeżeli z treści umowy, która ma być zawarta, nie wynika, czy posiada ona charakter zawodowy dla osoby fizycznej, o której mowa w § 1, osoba ta najpóźniej w chwili zawarcia umowy może złożyć oświadczenie, że umowa posiada dla niej charakter zawodowy albo że nie posiada takiego charakteru. Druga strona umowy nie może jednak uzależnić zawarcia umowy od złożenia takiego oświadczenia.”.

Art. 9. W ustawie z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1192) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 7 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Zawiadomienia, o którym mowa w ust. 6 zdanie drugie, można dokonać za pośrednictwem portalu informacyjnego, o którym mowa w art. 53e § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 526 i ...).”;

2) w art. 8 po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Zawiadomienia, o którym mowa w ust. 5, można dokonać za pośrednictwem portalu informacyjnego, o którym mowa w art. 53e § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych.”;

3) w art. 9 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Przepisy art. 7 ust. 5–7 stosuje się odpowiednio.”;

4) w art. 12:

a) w ust. 6 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Przepisy art. 7 ust. 5–7 stosuje się odpowiednio.”,

b) w ust. 8 dodaje się zdanie czwarte w brzmieniu:

„Przepis art. 7 ust. 7 stosuje się odpowiednio.”;

5) w art. 14 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Przepisy art. 8 ust. 2–5a stosuje się odpowiednio.”;

6) w art. 31 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Radca może poświadczyć dokument w postaci elektronicznej w systemach teleinformatycznych, o których mowa w art. 175da ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, w sposób w nich przewidziany.”;

7) w art. 81 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do osób zatrudnionych na stanowisku referendarza stosuje się przepisy art. 31, art. 50 ust. 2 i 3, art. 51 ust. 3, art. 59, art. 62–66, art. 69, art. 70, art. 72 i art. 76.”.

Art. 10. W ustawie z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1458) po art. 35 dodaje się art. 35a w brzmieniu:

„Art. 35a. Komornik jest obowiązany posiadać konto w portalu informacyjnym, o którym mowa w art. 53e § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 526 i ...).”.

Art. 11. Do umów zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustaw zmienianych w art. 2 i 8, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 12. 1. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. W terminie roku od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli nie jest możliwe wniesienie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 9 § 1¹ ustawy zmienianej w art. 1, adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy, Prokuratoria

Generalna Rzeczpospolitej Polskiej lub prokurator może wnieść za pośrednictwem portalu informacyjnego, o którym mowa w art. 9 § 1¹ ustawy zmienianej w art. 1:

- 1) zawiadomienie o wypowiedzeniu pełnomocnictwa procesowego;
- 2) zawiadomienia, o których mowa w art. 136 § 1, 4 i 5 oraz art. 387¹ ustawy zmienianej w art. 1;
- 3) oświadczenie w przedmiocie zgody na mediację;
- 4) wniosek o przeprowadzenie posiedzenia zdalnego;
- 5) apelację, zażalenie, skargę na orzeczenie referendarza sądowego;
- 6) pisma procesowe w toku postępowań wywołanych wniesieniem apelacji, zażalenia lub skargi na orzeczenie referendarza sądowego;
- 7) wniosek o doręczenie orzeczenia wraz z uzasadnieniem wydanego w wyniku rozpoznania apelacji, zażalenia lub skargi na orzeczenie referendarza sądowego, jak również pismo uzupełniające braki formalne takiego wniosku.

3. Do pism procesowych, o których mowa w art. 130^{1a} § 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, wniesionych przed dniem wejścia w życie art. 1 pkt 8 niniejszej ustawy, które nie mogły otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych, stosuje się przepis art. 130^{1a} ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

4. Do doręczeń dokonanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy art. 131¹ § 2 oraz art. 131^{1a} § 2 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

5. Do wniosków o zatwierdzenie ugody wniesionych i nierozpoznanych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 13. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 53e § 2 ustawy zmienianej w art. 6, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 53e § 2 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 14. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 2, art. 8 i art. 11, które wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 2) art. 1 pkt 8, 9, pkt 10 lit. b, pkt 13, 15, 16 i 20–22 oraz art. 12 ust. 3 i 4, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia;

- 3) art. 1 pkt 4 w zakresie art. 125¹ § 2, który wchodzi w życie po upływie 18 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

W dniu 14 marca 2024 r. wszedł w życie art. 131^{1a} ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568, z późn. zm., dalej: „k.p.c.”), umożliwiający w postępowaniu cywilnym, doręczanie pism sądowych bądź też innych pism lub dokumentów nie pochodzących od sądu, jeśli sąd dysponuje ich kopią w wersji elektronicznej, przez umieszczenie ich treści w portalu informacyjnym (dalej również: „PI” albo „portal”) funkcjonującym w sądach powszechnych.

Rozwiązania przewidziane w tym przepisie ograniczają się jedynie do dokonywania przez sąd, za pośrednictwem portalu, doręczeń podmiotom wymienionym w tym przepisie, a zatem do komunikacji jednostronnej. Obecnie możliwości techniczne PI pozwalają na dwustronną komunikację elektroniczną z sądem. Warto zatem z nich skorzystać i wprowadzić odpowiednie rozwiązania prawne.

Ze względu na to, że planowane rozwiązania będą wpływały na funkcjonowanie rozwiązań teleinformatycznych, w tym systemów repertoryjno-biurowych, zachodzi potrzeba wprowadzania ich w sposób stopniowy. Pozwoli to na należyte dostosowanie narzędzi informatycznych do pojawiających się potrzeb i zapewni bezpieczeństwo w ich funkcjonowaniu, jak również umożliwi sądom i wymienionym podmiotom sukcesywne wdrożenie w nowe rozwiązania techniczne i legislacyjne. Biorąc pod uwagę to, że w postępowaniu cywilnym zasadniczo nie funkcjonują akta cyfrowe, konsekwencją wnoszenia pism za pośrednictwem PI będzie konieczność ich wydruku celem załączenia do akt sprawy. Rozwiązanie to ma charakter przejściowy i będzie obowiązywać do czasu pełnego wdrożenia systemu akt cyfrowych (prace nad takimi rozwiązaniami trwają). Sekretariaty sądowe nie będą jednak obciążone wydrukiem wnoszonych za pośrednictwem portalu informacyjnego pism celem nadania ich do pełnomocników i stron postępowania (wyjaśnienie w dalszej części uzasadnienia projektu). W przyszłości planuje się również uporządkowanie przepisów dotyczących korzystania z systemów teleinformatycznych obsługujących postępowania sądowe. Aktualnie regulacje te są rozproszone w różnych w aktach prawnych lub częściach k.p.c., co utrudnia ich spójne stosowanie. Celem będzie stworzenie jednolitych zasad funkcjonowania systemów teleinformatycznych w wymiarze sprawiedliwości, co przyczyni się do zwiększenia efektywności pracy sądów oraz usprawnienia komunikacji między stronami i sądem.

Na początkowym etapie wprowadzenia możliwości składania pism procesowych przez PI, zasadnym jest wprowadzenie ograniczeń podmiotowych i przedmiotowych.

Osiągnięcie opisanych celów wymaga przed wszystkim wprowadzania do k.p.c. normy prawnej wskazującej na sytuacje, w których pismo procesowe wnosi się przez PI. W niniejszym projekcie proponuje się, aby pismo podlegało wniesieniu za pośrednictwem PI, gdy przepis ustawy będzie o tym stanowił, przy jednoczesnym wskazaniu, że umieszczenie pisma w portalu informacyjnym i otrzymanie przez wnoszącego dokumentu elektronicznego potwierdzającego wniesienie pisma do sądu, jest równoznaczne z wniesieniem pisma do sądu (proj. art. 125¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 165 § 4 k.p.c.).

Uznano przy tym za zasadne, aby w pierwszej kolejności zobowiązać do wnoszenia pism procesowych do sądu za pośrednictwem PI adwokatów, radców prawnych, rzeczników patentowych, Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej oraz prokuratorów. Obowiązek ten będzie dotyczył określonych w ustawie pism procesowych (proj. art. 125¹ § 2 k.p.c.), przy czym będzie on ustępował rozwiązaniom funkcjonującym w systemach teleinformatycznych obsługujących postępowanie cywilne, w szczególności obsługujących postępowanie upadłościowe i restrukturyzacyjne (art. 216a ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 794, z późn. zm.) oraz art. 196a ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1428)). Oznacza to, że w przypadku, gdy system teleinformatyczny obsługujący postępowanie cywilne umożliwia wniesienie pisma procesowego do sądu, to właśnie za jego pośrednictwem należy to uczynić. Dopiero w sytuacji, gdy taki system nie przewiduje technicznej możliwości wniesienia pisma („nie jest możliwe wniesienie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego” – art. 125¹ § 1 k.p.c.), aktualizuje się obowiązek skorzystania z portalu informacyjnego.

Wybór pism przewidzianych do wnoszenia za pośrednictwem portalu uwzględnia ich charakter, wymagania techniczne związane z ilością i rozmiarem zwykle dołączanych do takich pism załączników oraz skalę wnoszenia pism danego rodzaju do sądów. Opierając się na tych kryteriach, w pierwszym etapie rozszerzania funkcjonalności PI, zdecydowano, że omawiany obowiązek będzie dotyczył następujących pism: zawiadomienia o wypowiedzeniu pełnomocnictwa procesowego, zawiadomień, o których mowa w art. 136 § 1, 4 i 5 k.p.c. oraz art. 387¹ § 1 k.p.c. oświadczenia w przedmiocie zgody na mediację, wniosku o przeprowadzenie posiedzenia zdalnego, apelacji zażalenia, skargi na orzeczenie referendarza sądowego, pism procesowych w toku postępowań wywołanych wniesieniem apelacji, zażalenia lub skargi na orzeczenie referendarza sądowego, wniosku o doręczenie orzeczenia wraz z uzasadnieniem

wydanego w wyniku rozpoznania apelacji, zażalenia lub skargi na orzeczenie referendarza sądowego, jak również pism uzupełniających braki formalne takich wniosków. Wniesienie innych pism procesowych z wykorzystaniem PI, w przypadkach nieprzewidzianych w ustawie lub przez osobę nieuprawnioną, jako niedopuszczalne, będzie uznawane za bezskuteczne (art. 125³ § 2). Dotyczy to między innymi sytuacji, gdy za pośrednictwem PI zostanie wniesione pismo procesowe, które nie jest wymienione w ustawie jako dopuszczone do wniesienia tą drogą lub gdy pismo formalnie należy do kategorii dopuszczonej ustawą do wniesienia przez PI, ale zawiera dodatkowo treści wykraczające poza ustawowy katalog. W tej ostatniej sytuacji część pisma zostanie uznana za wniesioną bezskutecznie. W każdym z przypadków wymienionych w projektowanym przepisie przewodniczący zawiadomi wnoszącego o tym, że pismo nie wywołało skutków prawnych.

Zaznaczyć w tym miejscu należy, że obowiązek przewidziany w projektowanym art. 125¹ § 2 k.p.c. wejdzie w życie po rocznym okresie przejściowym (art. 14 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 12 ust. 2). W tym czasie profesjonalni pełnomocnicy – adwokaci, radcowie prawni, rzecznicy patentowi, jak również Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej oraz prokuratorzy – będą mieli możliwość wyboru sposobu wnoszenia określonych pism procesowych (pisemnie albo za pośrednictwem PI). Po upływie tego okresu wprowadzone rozwiązanie stanie się obligatoryjne (art. 125¹ § 2). Uzasadnieniem dla takiego rozwiązania jest konieczność zapewnienia płynnego przejścia między obecnymi rozwiązaniami, a przesyłaniem pism drogą elektroniczną, przy jednoczesnym zagwarantowaniu stabilnego prowadzenia postępowań sądowych. Wprowadzenie rocznego okresu przejściowego pozwoli na stopniowe dostosowanie się do nowych regulacji, a jednocześnie zapewni niezakłócone prowadzenie toczących się postępowań. Ponadto, umożliwi wskazanym podmiotom dostosowanie się do nowych rozwiązań technicznych oraz ich praktyczne wdrożenie, a także umożliwi identyfikację ewentualnych trudności i ich eliminację przed wprowadzeniem pełnej obligatoryjności. Stopniowe wdrożenie omawianego rozwiązania stanowi kompromis między potrzebą usprawnienia obiegu dokumentów w postępowaniu cywilnym, a koniecznością zagwarantowania, że wdrażane zmiany nie wpłyną negatywnie na toczące się postępowania i prawa stron. Warto podkreślić, że obligatoryjność wnoszenia pism przez PI dotyczyć będzie wyłącznie profesjonalnych pełnomocników, radców i referendarzy Prokuraturii Generalnej i prokuratorów, którzy z racji wykonywanych zawodów posiadają odpowiednie kompetencje oraz zaplecze techniczne do korzystania z rozwiązań cyfrowych. Okres przejściowy nie będzie dotyczył wnoszenia wniosku i pism procesowych przez pełnomocników zawodowych w toku

postępowania o zatwierdzenie ugody zawartej w mediacji prowadzonej na podstawie umowy. W tym wypadku przewidziano, że wniosek wszczynający postępowanie i pisma w tym postępowaniu będą mogły być wnoszone wyłącznie za pośrednictwem portalu informacyjnego już z chwilą wejścia w życie ustawy.

W art. 125¹ § 3 k.p.c. oraz art. 511^{1b} k.p.c. przewidziano, że przepisów dotyczących wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem PI nie stosuje się do pism wnoszonych do Sądu Najwyższego, który nie korzysta z tego rozwiązania informatycznego, ale również do pism wnoszonych w postępowaniu wieczystoksięgowym i rejestrowym, co wynika z uwzględnienia specyfiki tych postępowań i szczególnych uregulowań dotyczących ich prowadzenia.

Każdy system informatyczny posiada swoje ograniczenia wynikające z dostępnych zasobów technologicznych oraz architektury systemu. Projektowany przepis art. 125² § 1 k.p.c. reguluje istotną kwestię związaną z wnoszeniem załączników do pism procesowych za pośrednictwem portalu informacyjnego. Infrastruktura informatyczna portalu informacyjnego zapewni pełną funkcjonalność w zakresie wnoszenia pism procesowych. Wnoszenie pism procesowych nie napotyka na obiektywne ograniczenia techniczne. Problematiczne pozostają natomiast wyłącznie niektóre rodzaje załączników, które ze względu na swoje specyficzne właściwości fizyczne lub parametry techniczne nie mogą zostać skutecznie wniesione za pośrednictwem tego systemu teleinformatycznego. Przepis ten wprowadza rozwiązanie umożliwiające wniesienie takich załączników bezpośrednio do sądu, z pominięciem portalu informacyjnego, gdy ich właściwości uniemożliwiają skuteczne przekazanie drogą elektroniczną. Jednocześnie nakłada on na wnoszącego obowiązek uprawdopodobnienia tej okoliczności we wnoszonym za pośrednictwem PI piśmie procesowym oraz zachowania 3-dniowego terminu na dostarczenie załącznika bezpośrednio do sądu. Przykładami załączników, które ze względu na swoje właściwości mogą nie nadawać się do wniesienia za pośrednictwem portalu informacyjnego, są: załączniki o dużym rozmiarze przekraczającym limity techniczne PI, które zostaną określone w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 125⁴, dokumenty w formatach niewspieranych przez portal informacyjny, kiedy ich treść nie może zostać przekonwertowana na formaty, które zostaną dopuszczone w rozporządzeniu, załączniki niemożliwe do zdigitalizowania (np. próbki materiałów w sprawach dotyczących wad produktów), załączniki, których czytelna digitalizacja wymagałoby pozyskania przez zamawiającego specjalistycznego sprzętu biurowego (np. dokumenty wielkoformatowe). Sankcja pominięcia załącznika w przypadku niedopełnienia obowiązków określonych w przepisie (obowiązku uprawdopodobnienia oraz terminowego dołączenia załączników do pisma) ma na celu

zapewnienie dyscypliny procesowej oraz sprawności postępowania. Projektowany przepis art. 125² § 1 dotyczy wyłącznie tych szczególnych załączników, które ze względu na swoje specyficzne właściwości techniczne nie mogą zostać skutecznie wniesione za pośrednictwem portalu informacyjnego. Wszystkie pozostałe załączniki, które mogą być wniesione przez portal informacyjny, powinny być składane wraz z pismem procesowym właśnie tą drogą. Projektowany przepis stanowi kompromis między dążeniem do pełnej cyfryzacji postępowań sądowych a praktycznymi ograniczeniami technicznymi, zapewniając stronom możliwość skutecznego wnoszenia wszelkich niezbędnych załączników.

Przepis art. 125² § 2 i 3 k.p.c. dotyczy będzie ograniczenia w dostępności portalu informacyjnego, uniemożliwiającego wniesienie pisma do sądu. Regulacja ta ma na celu zabezpieczenie interesów stron w przypadku awarii portalu informacyjnego, prac serwisowych czy innych przeszkód technicznych niezależnych od wnoszącego pismo (leżących po stronie sądu). Stosownie do projektowanego przepisu w przypadku, gdy w ostatnim dniu terminu do złożenia pisma wystąpią ograniczenia w dostępności portalu informacyjnego leżące po stronie sądu, uniemożliwiające wniesienie pisma do sądu, pismo wnosi się najpóźniej w następnym dniu roboczym po dniu, którym przywrócono dostępność tego portalu. Należy podkreślić, że przepis znajdzie zastosowanie w przypadku wystąpienia ograniczeń w dostępności portalu informacyjnego w ostatnim dniu terminu, niezależnie od momentu ich wystąpienia. Intencją projektodawcy jest zwolnienie pełnomocników z uciążliwego obowiązku ciągłego monitorowania dostępności portalu w ciągu całego, ostatniego dnia terminu oraz ochrona przed koniecznością podejmowania czynności procesowych w pośpiechu, w przypadku gdy funkcjonalność portalu zostałaby przywrócona dopiero w końcowych godzinach upływającego terminu. Regulacja dotyczy całości pisma wnoszonego za pośrednictwem portalu informacyjnego, a więc również załączników do pisma. Mechanizm ten eliminuje potencjalną falę wniosków o przywrócenie terminu, które musiałyby być rozpatrywane indywidualnie przez sądy w następstwie problemów technicznych z dostępnością portalu.

Przepis art. 125² § 3 k.p.c. określa sankcje za nieuprawdopodobnienie okoliczności wymienionych w § 2. Przewodniczący uzyskuje kompetencję do zwrotu pisma, a sąd do odrzucenia środka odwoławczego w przypadku, gdy pełnomocnik nie uprawdopodobni, że wystąpiły ograniczenia w dostępności portalu informacyjnego leżące po stronie sądu, uniemożliwiające wniesienie pisma do sądu (art. 125² § 2 k.p.c.). W przypadku braku uprawdopodobnienia tej okoliczności w piśmie, nie zachodzi potrzeba wzywania pełnomocnika do uprawdopodobnienia. Jednocześnie należy podkreślić, że sankcja ta dotyczy wyłącznie

braku uprawdopodobnienia szczególnych okoliczności wskazanych w projektowanym przepisie, natomiast braki formalne pism będą uzupełniane na zasadach ogólnych, zgodnie z właściwymi przepisami Kodeksu postępowania cywilnego. Omawiając sankcję za niewykazanie szczególnych okoliczności przewidzianych w § 2 należy zaakcentować, że projektodawca celowo posługuje się instytucją uprawdopodobnienia, a nie udowodnienia występowania wskazanych przesłanek. Uprawdopodobnienie stanowi znacznie mniej rygorystyczną formę wykazania określonych okoliczności niż pełny dowód. W praktyce oznacza to, że strona nie musi przedstawiać wyczerpujących i niepodważalnych dowodów na istnienie przeszkód technicznych czy awarii systemu. Taki standard oceny uwzględnia specyfikę problemów technicznych, których precyzyjne udokumentowanie przez użytkownika systemu może być obiektywnie utrudnione lub niemożliwe. Przyjęcie łagodniejszych rygorów dowodowych stanowi wyraz pragmatycznego podejścia projektodawcy do realiów funkcjonowania systemów teleinformatycznych i trudności, jakie mogą napotykać ich użytkownicy. Jednocześnie wymóg uprawdopodobnienia chroni przed nadużywaniem przewidzianych wyjątków przez strony, które bez prawnie przewidzianej przyczyny chciałyby skorzystać z możliwości wniesienia pisma procesowego po upływie terminu.

W projektowanym art. 125³ § 1 k.p.c. przyjęto (podobnie jak w obowiązującym art. 125 § 2¹ k.p.c.), że jeżeli przepis ustawy przewiduje, że pismo procesowe wnosi się za pośrednictwem portalu informacyjnego i nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 125² § 1, pismo procesowe wniesione z pominięciem portalu informacyjnego nie wywołuje skutków prawnych, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu, o czym przewodniczący zawiadamia wnoszącego pismo. Odwołanie się w art. 125³ § 1 dotyczące okoliczności z art. 125² § 1 nie wyłącza obowiązku złożenia pisma procesowego za pośrednictwem portalu informacyjnego pod rygorem bezskuteczności złożenia pisma w inny sposób. Potwierdza jedynie możliwość dostarczenia załącznika drogą tradycyjną, gdy ze względu na jego właściwości jest to konieczne, wraz z pismem procesowym zawierającym informacje umożliwiającą powiązanie go z pismem podstawowym złożonym przez portal.

Przepisy ustawy będą przewidywać wnoszenie pism za pośrednictwem portalu przez pełnomocników zawodowych, Prokuratorię Generalną oraz prokuratora w przypadku wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej w mediacji prowadzonej na podstawie umowy (projektowany art. 183¹³ § 1² k.p.c.) oraz w przypadku pism wymienionych w art. 125¹ § 2 (po zakończeniu rocznego okresu przejściowego – art. 13 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 11 ust. 2 projektu ustawy).

W celu ułatwienia wyszukiwania profesjonalnego pełnomocnika w bazie zawodowych pełnomocników znajdujących się w systemie ROBUS (Rejestr Osób Biorących Udział w Postępowaniach Sądowych), jak również w celu przyspieszenia udostępniania mu spraw w PI, w art. 126 § 3 k.p.c., proponuje się, że w przypadku, gdy pełnomocnik strony będzie adwokatem, radcą prawnym lub rzecznikiem patentowym, będzie zobowiązany do wskazywania numeru wpisu na właściwej liście w piśmie, do którego dołącza pełnomocnictwo. Nie dotyczy to natomiast dalszych pism składanych przez tego samego pełnomocnika w sprawie.

Do pisma należy dołączyć pełnomocnictwo albo uwierzytelniony odpis pełnomocnictwa, jeżeli pismo wnosi pełnomocnik, który wcześniej nie złożył pełnomocnictwa. Jeżeli pełnomocnik wnosi pismo za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub za pośrednictwem portalu informacyjnego, pełnomocnictwo udzielone postaci elektronicznej albo jego elektronicznie uwierzytelniony odpis wnosi się wraz z tym pismem (art. 126 § 3 zd. pierwsze i drugie k.p.c.). Wyraźnie dopuszcza się udzielenie pełnomocnictwa przez mocodawcę w postaci elektronicznej, podpisanego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym i posługiwanie się nim w postępowaniu cywilnym (art. 89 § 1²) nie tylko w przypadku dołączania go do pisma wnoszonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. W przypadku pełnomocnictwa udzielonego w postaci elektronicznej konieczne jest dołączenie go do pisma w sposób umożliwiający weryfikację złożonego przez mocodawcę podpisu elektronicznego. W systemie teleinformatycznym lub portalu informacyjnym umocowanie może być wykazane pełnomocnictwem w postaci elektronicznej podpisanym w sposób określony wcześniej. Rozwiązanie to dotyczy sytuacji, gdy pełnomocnictwo w postaci elektronicznej zostało podpisane przez mocodawcę jednym z dopuszczalnych rodzajów podpisów elektronicznych (art. 126 § 3 w ze. z art. 89 § 1²). Przepisy dopuszczają możliwość dołączenia pełnomocnictwa lub innych dokumentów służących wykazaniu umocowania poświadczonych elektronicznie systemie teleinformatycznym lub w portalu informacyjnym (art. 126 § 3 w ze. z art. 129 § 2¹). Dotyczy to przypadków, gdy pełnomocnictwo lub inne dokumenty zostały pierwotnie sporządzone w postaci papierowej, a następnie dokument ten zostanie zdigitalizowany i poświadczony elektronicznie w portalu informacyjnym. Ze względu na to, że uchylany przepis art. 89 § 1¹ k.p.c. dotyczy wyłącznie elektronicznego postępowania upominawczego stosowne przepisy dotyczące wykazania umocowania w tym postępowaniu umieszczono w art. 505²⁹ § 1 oraz 505³¹ § 2².

Dodatkowo w projekcie przewiduje się dodanie do powołanej ustawy przepisu dopuszczającego zawiadomienie sądu przez Prokuratorię Generalną RP o przekazaniu zastępstwa podmiotowi reprezentującemu Skarb Państwa za pośrednictwem portalu informacyjnego oraz przyjęciu zastępstwa, jeżeli przekazanie wykonywania zastępstwa nastąpiło po wszczęciu postępowania (projektowany ust. 5a w art. 8 w zw. z art. 14 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1192) oraz projektowany art. 7 ust. 7 w zw. z art. 9 oraz 12 ust. 6 i 8 ustawy o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej).

W projektowanym art. 126 § 5 k.p.c. przewidziano uregulowanie sposobu podpisywania pism procesowych wnoszonych za pośrednictwem PI, poprzez wskazanie, że wnoszone w ten sposób pisma były opatrywane kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, a w przypadku prokuratora także zaawansowanym podpisem elektronicznym wydawanym przez właściwe jednostki organizacyjne prokuratury.

Idei szybkości w przekazywaniu informacji w postępowaniu cywilnym przyświeca również przewidziana w projekcie zmiana art. 117³ k.p.c. Projektodawca uznał bowiem za zasadne rozszerzenie kanału komunikacyjnego PI na komunikację wzajemną również między sądem, a okręgowymi radami adwokackimi i radami okręgowych izb radców prawnych w przypadku wyznaczania adwokata lub radcy prawnego. Proponuje się, aby, po przyznaniu stronie pomocy prawnej z urzędu, możliwe było przekazanie przez sąd wniosków o wyznaczenie adwokata lub radcy prawnego okręgowym radom adwokackim lub radom okręgowych izb radców prawnych za pośrednictwem portalu informacyjnego. Ma to na celu przyspieszenie, uproszczenie i usprawnienie całego procesu. Odpowiednie zastosowanie art. 131^{1a} § 1 i 2 oznacza, że korespondencja będzie doręczana poprzez umieszczenie jej treści w portalu informacyjnym w sposób umożliwiający uzyskanie dokumentu potwierdzającego doręczenie. Jest to szczególnie istotne z punktu widzenia pewności doręczenia oraz zapewnienia transparentności komunikacji między organami wymiaru sprawiedliwości a samorządami zawodowymi. Odesłanie do odpowiedniego stosowania zapewnia także określenie momentu doręczenia pisma.

W projektowanym art. 128 § 2 k.p.c. założono, że do pisma procesowego wnoszonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego albo portalu informacyjnego możliwe będzie dołączenie odpisów załączników utrwalonych w postaci elektronicznej. Przez załączniki utrwalone w postaci elektronicznej należy rozumieć załączniki stanowiące dokumenty i inne załączniki, które pierwotnie posiadają postać cyfrową, elektronicznie poświadczone odpisy dokumentów papierowych oraz elektroniczne kopie dokumentów papierowych bez

poświadczenia. Uwzględnia się przy tym, że przepisy postępowania cywilnego zasadniczo nie wymagają poświadczenia za zgodność z oryginałem składanego w postępowaniu dokumentu. Strony mogą również nie być w posiadaniu dokumentu posiadającego formę i treść, które pozwalałyby na ich poświadczenie (np. kserokopie dokumentów). Z tego względu przyjęto, że również elektroniczne poświadczenie odpisów załączników będzie fakultatywne, a nie obowiązkowe, przy zachowaniu jednak gradacji mocy dowodowej załączników w poszczególnej formie. Konsekwencją tego jest projektowana zmiana art. 129 § 2¹ k.p.c. oraz zmiany w ustawie z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o advokaturze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1564) – projektowany art. 4 ust. 1c, w ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 499) – projektowany 6 ust. 4, ustawie z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 749, dalej: „u.o.r.p.”) – projektowany art. 9 ust. 4 oraz ustawie z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej – projektowany art. 31 ust. 2.

W obecnym stanie prawnym elektroniczne poświadczenie odpisu dokumentu przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym albo radcę Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej następuje z chwilą wprowadzenia przez tego pełnomocnika dokumentu do systemu teleinformatycznego. Powyższe może utrudniać pełnomocnikom korzystanie z pism składanych drogą elektroniczną jako załączników, których oryginałów nie będą posiadać w chwili składania pisma procesowego. Z tego względu w projekcie przyjęto, że pełnomocnicy zawodowi mogą elektronicznie poświadczyć dokument w systemie teleinformatycznym lub portalu informacyjnym (art. 129 § 2¹). Umożliwi to pełnomocnikom procesowym dołączenie dokumentu w postaci cyfrowej z jego poświadczeniem lub bez jego poświadczenia – według wyboru pełnomocnika. Sposób poświadczenia dokumentów będzie zależał od możliwości technicznych zapewnionych przez systemy teleinformatyczne obsługujące postępowania sądowe. Określone systemy teleinformatyczne obsługujące postępowanie cywilne mogą jednak przewidywać odstępstwa od powyższej zasady (np. art. 694^{4a} § 1 k.p.c.). W art. 129 § 2–3, art. 694⁴ § 5, art. 694^{4a} § 1 k.p.c. usunięta zostaje także niespójność między przepisami k.p.c. oraz ustawą z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Aktualnie na gruncie k.p.c. uprawnieni do poświadczenia dokumentów są jedynie radcy Prokuraturii Generalnej. Ustawa z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej przyznaje taką kompetencję również referendarzom Prokuraturii Generalnej (art. 31 w zw. z art. 81 tej ustawy).

Projektowany art. 128 § 3 k.p.c. reguluje szczególną sytuację, gdy pomimo zasady elektronicznego wnoszenia pism procesowych, konieczne jest złożenie oryginału dokumentu, który ma wyłącznie postać pisemną. Proponuje się wyraźnie przesądzić, iż w takim przypadku dokument w oryginale będzie składany do sądu, a więc z pominięciem portalu informacyjnego lub innego systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe.

Aktualne brzmienie art. 131¹ § 2 k.p.c. oraz art. 131^{1a} § 2 k.p.c. wzbudza wątpliwości interpretacyjne w zakresie określania daty doręczenia korespondencji za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub portalu informacyjnego, w przypadku braku dokumentu potwierdzającego doręczenie elektroniczne lub dokumentu potwierdzającego doręczenia za pośrednictwem PI. Z tego względu zdecydowano się doprecyzować wskazane przepisy tak, aby zharmonizować datę przyjmowaną jako datę doręczenia elektronicznego lub datę doręczenia za pośrednictwem portalu w tych przypadkach, z unormowaniami dotyczącymi niepodjęcia przesyłki nadanej drogą tradycyjną oraz niepodjęciem przesyłki pozostawionej przez komornika sądowego (art. 3a ust. 3 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1458)).

W zmienianym art. 131^{1a} § 1 rozszerzono katalog podmiotów, którym sąd będzie miał obowiązek doręczać korespondencję za pośrednictwem PI o komorników sądowych oraz stałych mediatorów. Aktualnie komornicy sądowi posiadają konta w PI, a możliwość posiadania takiego konta przez stałych mediatorów przewiduje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 marca 2024 r. w sprawie portalu informacyjnego (Dz. U. poz. 366). W projekcie przewiduje się nałożenie obowiązku posiadania takiego konta na obie grupy podmiotów (art. 6 pkt 3 oraz art. 9 projektu). Projektowana zmiana ww. przepisu obejmuje również zobowiązanie sądów do doręczenia odpisów pism procesowych lub innych dokumentów nie pochodzących z sądu, którymi sąd dysponuje w postaci elektronicznej za pośrednictwem portalu. Dotyczy to przede wszystkim pism wnoszonych za pośrednictwem portalu, lecz nie podlegających obowiązkowi wzajemnej wymiany korespondencji między pełnomocnikami (art. 132 § 1¹ k.p.c.). W takim wypadku sąd będzie dysponował pismem procesowym oraz załącznikami do niego w formie cyfrowej, co skutkować będzie rezygnacją z ich wydruku (dla pełnomocników zawodowych) i z doręczenia pocztowego pozostałym pełnomocnikom zawodowym. Projektowana zmiana ma na celu zwiększenie efektywności postępowania, jak również zmniejszenie kosztów związanych z wydrukiem i doręczeniem przesyłek w formie tradycyjnej. W przypadku, gdy adresatem pisma będzie strona lub uczestnik postępowania występujący w sprawie bez adwokata, radcy prawnego, rzecznika patentowego

lub radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, sąd będzie zobowiązany do ich wydrukowania wraz załącznikami i doręczenia ich poza PI, czyli w sposób określony w art. 131 k.p.c., w tym z wykorzystaniem usługi centralnego druku i przesyłki hybrydowej. Konkretyzacja powyższych czynności oraz sposób ich wykonania będzie zamieszczona w odrębnym akcie prawnym niż projektowany.

Przepis art. 130^{1a} k.p.c. dotyczący zwrotu pisma procesowego bez wezwania do usunięcia braków wniesionego przez profesjonalnych pełnomocników wymaga uchylecia, ponieważ jego stosowanie prowadzi do nadmiernego formalizmu proceduralnego. Obserwowana praktyka sądowa pokazała, że przepis ten jest wykorzystywany w sposób ograniczający efektywną ochronę prawną stron postępowania i nie przyczynia się do skrócenia czasu rozpoznania spraw. Z uchYLENIEM tego przepisu powiązane są zmiany art. 505²⁹ § 1 oraz 797 § 1 k.p.c.

Projektowana zmiana art. 132 § 1 zdanie drugie i trzecie k.p.c. ma na celu usprawnienie procedury weryfikacji doręczania sobie nawzajem pism procesowych przez profesjonalnych pełnomocników. Dotychczasowa regulacja, wymagająca zamieszczania w treści pisma procesowego oświadczenia o doręczeniu odpisu drugiej stronie albo o jego nadaniu za pośrednictwem operatora pocztowego, okazała się w praktyce zbyt rygorystyczna i formalistyczna. Sankcję zwrotu należy uznać za nieproporcjonalną. Nowe brzmienie przepisu wprowadza bardziej elastyczne podejście, przewidując, że sąd może zażądać dowodu nadania pisma za pośrednictwem operatora pocztowego lub dowodu doręczenia jedynie w przypadku powstania wątpliwości co do dochowania tego obowiązku. Takie rozwiązanie pozwala na odejście od obowiązku oświadczenia o dokonaniu doręczenia w każdym piśmie procesowym, a jednocześnie umożliwia sądowi kontrolę nad prawidłowością doręczania pism między profesjonalnymi pełnomocnikami w sytuacjach budzących wątpliwości. Zmiana sankcji z zwrotu pisma niezawierającego wymaganego oświadczenia na zwrot pisma dopiero w przypadku nieprzedstawienia dowodu nadania lub doręczenia w wyznaczonym terminie jest wyrazem bardziej proporcjonalnego podejścia do tego obowiązku. Nowa regulacja daje stronie możliwość uzupełnienia braku przez przedstawienie odpowiedniego dowodu, co zapobiega zbędnemu formalizowaniu postępowania i eliminuje ryzyko przedwczesnego zwrotu pism procesowych z przyczyn czysto formalnych, bez uszczerbku dla realizacji zasady kontradyktoryjności. Instytucja doręczeń bezpośrednich dokonywanych sobie wzajemnie przez kwalifikowanych pełnomocników na tyle silnie zakorzeniła się w praktyce, że można zakładać, iż obowiązek wynikający z art. 132 § 1 będzie realizowany bez potrzeby dodatkowego składania oświadczenia w treści pisma, że został on spełniony. Z drugiej strony, nawet fakt

złożenia koniecznego obecnie oświadczenia nie może być utożsamiany z pewnością, że obowiązek doręczenia bezpośredniego został zrealizowany; w praktyce oświadczenia, o których mowa, są często zamieszczane w sposób mechaniczny, a ich niezgodność z rzeczywistością może być rezultatem zwykłej omyłki. Jednocześnie zaś brak złożenia stosownego oświadczenia nie oznacza sam przez się, że doręczenie bezpośrednie nie zostało zrealizowane.

Zmiana w § 1¹ w art. 132 k.p.c. oraz dodanie § 5¹ w art. 767 k.p.c. i zdania drugiego w art. 1027 k.p.c. w § 2 mają charakter porządkujący i doprecyzowujący katalog pism procesowych, które należy złożyć w sądzie z odpisami dla strony przeciwnej, a tym samym, które nie podlegają obowiązkowi bezpośredniego doręczania między profesjonalnymi pełnomocnikami. Rozszerzenie katalogu o interwencję, zmianę powództwa, zarzut potrącenia, skargę na czynność komornika sądowego i zarzuty przeciwko planowi podziału wynika z analizy dotychczasowej praktyki sądowej oraz charakteru tych pism procesowych. Uszczegółowienie katalogu pism wyłączonych spod zasady bezpośredniego doręczania ma na celu również wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych pojawiających się w praktyce stosowania przepisu, a w konsekwencji przyczyni się do zwiększenia pewności prawnej oraz usprawnienia przebiegu postępowania cywilnego.

Projektodawca w art. 132 k.p.c. zdecydował się na uchylenie § 1³ oraz dodanie do tego artykułu § 1⁴ i 1⁵. Przepis art. 132 § 1⁴ k.p.c. dotyczy bezpośredniego, wzajemnego doręczenia pism procesowych między profesjonalnymi pełnomocnikami w przypadku wniesienia ich do sądu przez ww. podmioty za pośrednictwem portalu informacyjnego. Zgodnie z projektowanym przepisem w toku sprawy wniesienie do sądu pisma procesowego za pośrednictwem portalu informacyjnego oraz uzyskanie przez wnoszącego dokumentu potwierdzającego przekazanie pisma drugiej stronie, jest równoznaczne z wykonaniem obowiązku, o którym mowa w § 1 zdanie pierwsze. W takim wypadku więc odpis pisma, z chwilą jego wniesienia do sądu, zostanie w sposób automatyczny przesłany adwokatom, radcom prawnym, rzecznikom patentowym lub Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej reprezentującym pozostałe strony.

Z kolei, nowy § 1⁵ art. 132 k.p.c. wprowadzi możliwość wykorzystania PI przez pełnomocników zawodowych również do wymiany odpisów pism procesowych w toku sprawy, które będą wnoszone do sądu w sposób tradycyjny (nie będą objęte możliwością ich wniesienia za pośrednictwem portalu). W takim wypadku adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy lub Prokuratura Generalna Rzeczypospolitej Polskiej będą mogli doręczać sobie nawzajem

bezpośrednio odpisy pism procesowych z załącznikami za pośrednictwem portalu informacyjnego w sposób umożliwiający uzyskanie przez wnoszącego dokumentu elektronicznego potwierdzającego ich nadanie drugiej stronie. W tym jednak zakresie pełnomocnicy zawodowi zachowają możliwość wyboru wymiany pism procesowych przy wykorzystaniu drogi tradycyjnej, jak dotychczas (np. w razie pism, których rozmiar uniemożliwia wykorzystanie PI). W razie wątpliwości co do przekazania pisma drugiej stronie za pośrednictwem portalu informacyjnego, sąd może, na wniosek albo z urzędu, zażądać dowodu przekazania pisma drugiej stronie. W razie nieprzedstawienia dowodu przekazania pisma drugiej stronie w wyznaczonym terminie, pismo podlega zwrotowi (§ 1⁶). Zaznaczyć przy tym trzeba, że zarówno w pierwszym, jak i w drugim przypadku, projektodawca z wzajemnego bezpośredniego doręczenia wyłączył pisma wymienione w § 1¹ oraz § 1² (art. 132 § 1⁷ k.p.c.)

Sposób bezpośredniego wzajemnego doręczania odpisów pism procesowych z załącznikami pomiędzy adwokatami, radcami prawnymi, rzecznikami patentowymi oraz Prokuratorią Generalną Rzeczypospolitej Polskiej za pośrednictwem PI oraz ich elektroniczna postać, w tym wymagania cyfrowe dla dokumentów elektronicznych, jak również treść dokumentu elektronicznego potwierdzającego przekazanie pisma drugiej stronie zostaną uregulowane w rozporządzeniu wydawanym na podstawie art. 132 § 1⁸.

Nadto, projekt przewiduje, że wprowadzenie pisma do systemu teleinformatycznego lub jego umieszczenie w portalu informacyjnym na warunkach określonych w przepisach, uważa się za wniesienie pisma do sądu z chwilą określoną w elektronicznym potwierdzeniu wniesienia pisma do sądu (projektowany art. 165 § 4 zdanie drugie k.p.c.).

Uchylenie art. 125 § 5 k.p.c. oraz art. 131² k.p.c. jest związane z tym, że sądy i trybunały, komornicy, prokuratura, organy ścigania i Służba Więzienna są obowiązane stosować przepisy ustawy w zakresie doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej od dnia 1 października 2029 r. (art. 155 ust. 7 ustawa z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1045, z późn. zm.)). Treść uchylanych przepisów może być myląca dla adresatów norm prawnych i sugerować funkcjonowanie rozwiązań z ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych w postępowaniu cywilnym.

W związku z zaprojektowaniem nowego brzmienia art. 117³ § 1 i 2 k.p.c., w ustawie z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o advokaturze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1564 r., dalej: „u.p.o.a.”) i

ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 499, dalej: „u.o.r.pr.”), tj. art. 3 pkt 2 lit. b i w art. 4 pkt 2 lit. b projektu, należy dodać przepisy zobowiązujące odpowiednio – okręgowe rady adwokackie i okręgowe izby radców prawnych do posiadania konta w portalu informacyjnym (art. 37d ust. 3 u.p.o.a. i art. 22¹¹ ust. 3 u.o.r.pr.).

Mediacja stanowi skuteczne narzędzie odciążenia sądów poprzez ograniczenie liczby spraw wymagających rozstrzygnięcia w postępowaniu sądowym. Umożliwia stronom sporu osiągnięcie porozumienia w krótszym czasie, co przyczynia się do zmniejszenia obciążenia sędziów oraz przyspieszenia rozpoznawania innych spraw. Dzięki mediacji obywatele mają możliwość rozwiązania swoich problemów w sposób dostosowany do ich potrzeb i uzgodniony wspólnie, co zwiększa akceptację i trwałość osiągniętego porozumienia. Procedura mediacyjna, oparta na dobrowolności i poufności, sprzyja konstruktywnemu dialogowi oraz daje stronom większą kontrolę nad sposobem zakończenia sporu, co często prowadzi do bardziej satysfakcjonujących i praktycznych rozwiązań niż te uzyskane w drodze postępowania sądowego.

Dążąc do upowszechnienia mediacji, jako skutecznej i efektywnej formy rozwiązywania sporów, projektodawca wprowadza w proponowanym art. 458^{3a} § 1–2 k.p.c. obowiązek kierowania stron do mediacji przed pierwszym posiedzeniem wyznaczonym na rozprawę albo posiedzenie przygotowawcze w sprawach, o których mowa w art. 458² § 1 pkt 5 k.p.c. (tj. w sprawach gospodarczych, wynikających z umów o roboty budowlane oraz ze ściśle związanych z procesem budowlanym umów służących wykonaniu robót budowlanych). Nie dotyczy to spraw rozpoznawanych w postępowaniu upominawczym, elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz postępowaniu nakazowym, chyba że wniesiono sprzeciw albo zarzuty od nakazu zapłaty. Wprowadzenie projektowanego art. 458^{3a} § 2 k.p.c. przesądzi, że w tych sprawach obowiązek skierowania do mediacji powstanie dopiero w razie skutecznego wniesienia sprzeciwu albo zarzutów od nakazu zapłaty i jedynie w sprawach prowadzonych wcześniej w postępowaniu upominawczym oraz nakazowym (w przypadku wniesienia sprzeciwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym sąd umarza postępowanie w zakresie, w którym nakaz zapłaty utracił moc). Obowiązek kierowania stron do mediacji w tych sprawach nie przekreśla zasady dobrowolności mediacji. Strona postępowania w projektowanym stanie prawnym zachowa możliwość sprzeciwienia się prowadzeniu mediacji nawet pierwszym piśmie procesowym (co zwolni sąd z obowiązku skierowania stron do mediacji), przy uwzględnieniu jednak obecnych regulacji dotyczących oczywiście nieuzasadnionej odmowy poddania się mediacji (art. 103 § 2 k.p.c.). Wybór spraw objętych

proponowanym mechanizmem wynika z charakteru sporów budowlanych – ich skali i złożoności, konieczności korzystania w toku procesu z licznych opinii biegłych celem wykazania zasady odpowiedzialności i wysokości żądania, z wysokich kosztów postępowania sądowego w tego rodzaju sprawach. Postępowanie mediacyjne pozwala uniknąć lub znacząco obniżyć te koszty, oferując stronom szybsze i mniej sformalizowane rozwiązanie sporu. Wyłączenie obowiązku kierowania stron do mediacji w postępowaniach upominawczym, elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz nakazowym jest uzasadnione specyfiką spraw rozpoznawanych w tych postępowaniach odrębnych. Sprawy rozpoznawane we wspomnianych postępowaniach odrębnych charakteryzują się uproszczoną procedurą, dotyczą w znacznej mierze roszczeń kierowanych w nieskomplikowanym stanie faktycznym, często bazują wyłącznie na dowodach z dokumentów. Jednocześnie przewiduje się w celu zapewnienia sprawności postępowania, że po skierowaniu stron do mediacji, sąd podejmuje czynności służące do przygotowania posiedzenia przygotowawczego lub rozprawy (art. 458^{3a} § 3).

Na skutek dodania w art. 183⁸ § 1 k.p.c. zdania drugiego, postanowienia o skierowaniu do mediacji, o zmianie mediatora i przedłużeniu terminu na prowadzenie mediacji będą mogli wydawać także referendarze sądowi.

Zmiana art. 183⁸ § 2 k.p.c. ma na celu przesądzenie, że – w razie skierowania przez sąd do mediacji – nie prowadzi się jej tylko wtedy, gdy strona wyraźnie się temu sprzeciwi. Brak stanowiska strony w terminie tygodnia nie będzie traktowany jako sprzeciw przeciwko prowadzeniu mediacji, lecz jako dorozumiana zgoda. Nowelizacja ta ma celu zwiększenie liczby prowadzonych mediacji ze skierowania sądu. Rozstrzyga to również, do kiedy strona może sprzeciwić się prowadzeniu mediacji, nie narażając się na obowiązek zwrotu kosztów, o których mowa w art. 103 § 3 pkt 2 k.p.c. Sprzeciw będzie mógł zostać zgłoszony tylko w przypadkach, w których strona wcześniej nie wyraziła zgody na prowadzenie mediacji, w tym formie wniosku o skierowanie stron do mediacji.

W art. 183⁹ § 3 k.p.c. wskazuje się, że przewodniczący niezwłocznie przekazuje mediatorowi dane kontaktowe stron w dowolny, uzgodniony sposób. Ma to na celu ułatwienie i przyspieszenie kontaktu mediatora ze stronami. Zrezygnowano natomiast ze wskazania, że przekazanie danych mediatorowi powinno nastąpić po skierowaniu stron do mediacji. Zakłada się, że przekazanie tych danych mediatorowi powinno nastąpić po uzyskaniu wyraźnej lub dorozumianej zgody na mediację – wynikającej z upływu terminu na wniesienie sprzeciwu, o którym mowa w projektowanym art. 183⁸ § 2 k.p.c. Wyraźnie określono jakie dane kontaktowe

stron lub ich pełnomocników mogą zostać przekazane mediatorowi. Dodatkowo wyeliminowano wadę obecnego uregulowania precyzując, że chodzi o przekazanie danych, które znajdują się w aktach sądowych (niekoniecznie w aktach sprawy, w których skierowano strony do mediacji).

W związku ze spodziewanym zwiększonym zainteresowaniem mediacją, w tym prowadzoną na podstawie umowy o mediację, proponuje się wprowadzenie dalszych rozwiązań zwiększających efektywność postępowań w sprawach o zatwierdzenie ugody mediacyjnej. Umożliwienie podpisania protokołu z mediacji oraz ugody mediacyjnej kwalifikowanym podpisem elektronicznym (art. 183¹² § 2²) wpisuje się w szerszy kontekst cyfryzacji wymiaru sprawiedliwości. Ma to kluczowe znaczenie dla mediacji prowadzonych zdalnie, gdzie strony i mediator nie spotykają się fizycznie. Rozwiązanie to usprawni mediację, zwłaszcza zdalną, eliminując potrzebę przysyłania papierowych dokumentów między uczestnikami. Przyczyni się to do przyspieszenia postępowań mediacyjnych. Istotne jest, że w przypadku zastosowania tej formy podpisu, dokumenty muszą zostać przekazane do sądu w sposób pozwalający na weryfikację podpisu elektronicznego.

Uwzględniając fakt, że mediatorzy i strony nie zawsze są wykwalifikowanymi prawnikami, projekt przewiduje uproszczenie regulacji wskazującej sąd właściwy do zatwierdzenia ugody mediacyjnej. W mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację proponuje się, aby sądem rzeczowo właściwym do zatwierdzenia ugody mediacyjnej był sąd rejonowy bez względu na właściwość rzeczową (projektowana zmiana art. 183¹³ § 1). Rozwiązanie to nawiązuje do aktualnego brzmienia art. 185 § 1 k.p.c., zgodnie z którym o zawezwanie do próby ugodowej wnioskodawca zwraca się zawsze do sądu rejonowego. W postępowaniu pojednawczym ugoda może zostać zawarta przed sądem rejonowym, nawet jeśli nie byłby on właściwy rzeczowo do rozpoznania sprawy poza tym postępowaniem. Niniejszy projekt przewiduje wprowadzenie analogicznego rozwiązania w odniesieniu do zatwierdzania ugód zawartych w mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację. Jednocześnie proponuje się, aby właściwość miejscowa w sprawach o zatwierdzenie ugody zawartej w mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację, była determinowana przez miejsce zawarcia ugody, chyba, że strony w ugodzie wskażą inny sąd rejonowy. W przypadku, gdy strony w ugodzie nie wskażą sądu rejonowego właściwego miejscowo, a nie będzie danych pozwalających na ustalenie miejsca zawarcia ugody mediacyjnej, proponuje się, aby właściwym do rozpoznania wniosku o zatwierdzenie ugody był sąd rejonowy miejsca zamieszkania albo siedziby wnioskodawcy (art. 183¹³ § 1).

Obowiązujące przepisy pozwalają na objęcie ugodą medacyjną zawartą w mediacji prowadzonej na podstawie postanowienia sądu o skierowaniu stron do mediacji, roszczeń objętych kilkoma postępowaniami (na podstawie postanowienia wydanego w jednej z tych spraw). Wprowadzają przy tym zawiły sposób ustalania sądu właściwego do zatwierdzenia ugody dotyczącej roszczeń rozpatrywanych przez kilka sądów. Z tego względu, proponuje się wprowadzić uproszczenie w tej kwestii. Projekt przewiduje, że jeżeli ugoda będzie dotyczyć roszczeń objętych różnymi postępowaniami sądowymi, strony mają obowiązek wymienić w ugodzie te postępowania oraz wskazać sąd, który przeprowadzi postępowanie zatwierdzające ugodę. Jeżeli postępowania objęte ugodą prowadzone będą przez sądy różnego rzędu, właściwym będzie sąd wyższego rzędu. W tym miejscu, należy podkreślić, że zatwierdzenie ugody zawartej w mediacji nie prowadzi do rozpoznania sprawy, lecz zastępuje jej rozpoznanie. Za nieuzasadnione należy więc uznać zastrzeżenia, że projektowane rozwiązanie będzie naruszać przepisy o właściwości rzeczowej, co z kolei może skutkować nieważnością postępowania, lub właściwości wyłącznej, które to zastrzeżenia stoją za brzmieniem obowiązujących przepisów. Dodatkowo proponuje się rezygnację ze zdania trzeciego art. 183¹⁴ § 2¹ k.p.c., albowiem wniosek z niego płynący wynika dostatecznie z art. 355 k.p.c. Obecne, rozbudowane brzmienie przepisu czyni go zbyt instrukcyjnym.

Projekt przewiduje również rezygnację z niezrozumiałego i niestosowanego w praktyce obowiązku składania przez mediatora w sądzie protokołu z mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację, w przypadku wystąpienia przez stronę o zatwierdzenie ugody (obowiązujący art. 183¹³ § 1 k.p.c.). Zgodnie z obowiązującymi przepisami mediator ma obowiązek doręczyć stronom odpis protokołu z mediacji (art. 183¹² § 3 k.p.c.). Mając to na względzie, proponuje się nałożenie obowiązku złożenia tego protokołu na strony wraz z wnioskiem o zatwierdzenie ugody zawartej w mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację. Do wniosku załączana będzie również sama ugoda, jeśli nie została zamieszczona zawarta w protokole z mediacji. Wprowadzany przepis odpowiada już obserwowanej praktyce dotyczącej zatwierdzania tego typu ugód. W przypadku wniosku wniesionego za pośrednictwem portalu informacyjnego wprowadza się obowiązek dołączenia tych dokumentów w postaci elektronicznej podpisanych kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub poświadczonych elektronicznie odpisów tych dokumentów (możliwość wniesienia wniosku w ten sposób dotyczy jedynie pełnomocników zawodowych, którym nadaje się uprawnienie do poświadczania odpisów dokumentów w portalu informacyjnym).

Dodatkowo, spodziewane podwyższone zainteresowanie zakończeniem w mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację, stanowiło asumpt do zawarcia w niniejszym projekcie propozycji możliwości wyznaczenia przez Ministra Sprawiedliwości jednego sądu rejonowego właściwego do rozpoznawania spraw z wniosków o zatwierdzenie ugód, zawartych w mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację, wniesionych przez portal informacyjny (art. 6 pkt 1 projektu). Wyznaczenie jednego sądu rejonowego właściwego do zatwierdzania ugód mediacyjnych pozwoli na ujednolicenie praktyk związanych z zatwierdzaniem ugód zawieranych w ramach mediacji, jak również pozwoli na skrócenie czasu oczekiwania na zatwierdzenie ugody mediacyjnej, zwłaszcza w przypadku powtarzalności ich treści. Z założeniami powyższej zmiany koresponduje projektowana zmiana art. 183¹³ poprzez dodanie § 1² k.p.c. stanowiącego, że w przypadku, gdy adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy, Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej lub prokurator po zawarciu ugody w ramach mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację wystąpi o jej zatwierdzenie, wniosek i dalsze pisma procesowe w tym postępowaniu składa za pośrednictwem portalu informacyjnego. Zakłada się, że taka norma spowoduje, że obieg korespondencji w tych postępowaniach między sądem i pełnomocnikami zawodowym będzie się odbywał przede wszystkim z wykorzystaniem PI. Przewiduje się, jednak, że w przypadku uwzględnienia takiego wniosku dotyczącego ugody podlegającej wykonaniu w drodze egzekucji, pełnomocnik otrzyma tytuł wykonawczy za pośrednictwem poczty tradycyjnej, bazujący na tytule egzekucyjnym w postaci wydruku ugody sporządzonej w postaci elektronicznej i podpisanej kwalifikowanym podpisem cyfrowym albo wydruku poświadczonej elektronicznie ugody mediacyjnej.

Grupa zmian ma na celu wyraźne uregulowanie dopuszczalności zawierania ugód na posiedzenia zdalnych (nowelizacja art. 185 § 3, art. 205⁸ § 2 oraz art. 223 § 1 zd. 3 k.p.c.). Na posiedzeniu zdalnym ugoda będzie mogła zostać zawarta bez złożenia podpisów przez strony, a niemożliwość tego sąd będzie stwierdzał w protokole. Konsekwencją wprowadzonych zmian jest uchylenie art. 151 § 7 k.p.c., który uznano za zbędny. Zgodnie z aktualnym stanem prawnym nie budzi wątpliwości, że strona nie może ani podczas posiedzenia w budynku sądowym, ani w trakcie posiedzenia zdalnego ustnie podejmować czynności procesowych, które wymagają formy pisemnej, w tym przede wszystkim złożenia pisma procesowego.

Dodatkowo w u.p.o.a. i u.o.r.pr., jak również w u.o.r.p. (art. 3 pkt 2 lit. a, art. 4 pkt 2 lit. a i art. 5 pkt 2 projektu) proponuje się uchylenie odpowiednio art. 37d ust. 2, art. 22¹¹ ust. 2 i art. 16b ust. 2. Powyższe ma na celu odejście od mechanizmu podwójnej weryfikacji

uprawnień radcy prawnego, adwokata, rzecznika patentowego w ramach posiadanego konta na PI. Zgodnie bowiem z art. 58a ust. 1 u.p.o.a., art. 60¹ ust. 1 u.o.r.pr. i art. 25a u.o.r.p., weryfikacja aktualności uprawnień do wykonywania danego zawodu m.in. w zakresie informacji o skreśleniu z listy, zawieszeniu prawa wykonywania zawodu/zawieszeniu w czynnościach zawodowych następuje za pośrednictwem danych z Rejestru Osób Biorących Udział w Postępowaniu (ROBUS).

Na skutek zmian dotyczących rozszerzenia możliwości PI w projekcie należało również uwzględnić zmianę delegacji ustawowej zawartej w § 2 art. 53e ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334, z późn. zm.) poprzez uwzględnienie w jej treść elementów takich, jak: „uzyskiwanie dostępu do konta oraz sposób udostępnienia w nim spraw”, co jest wynikiem dotychczasowej nieprecyzyjności przepisu upoważniającego, w którym ograniczono się jedynie do słowa „udostępnienie”. Koniecznym było również uwzględnienie w projekcie zmiany delegacji ustawowej, poprzez jej uzupełnienie tak, aby treść rozporządzenia objęła również zasady wykonywania zawodu przez komorników sądowych i stałych mediatorów (art. 6 pkt 2 projektu). Trzeba bowiem zauważyć, że pomimo że rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 marca 2024 r. w sprawie portalu informacyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 366) reguluje zakładanie kont w PI przez te kategorię podmiotów, delegacja ustawowa o nich nie wspomina.

Dodanie w art. 79 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 959, z późn. zm.) nowej lit. ab spowoduje, że będzie przysługiwał zwrot trzech czwartych uiszczonej opłaty, jeżeli w toku postępowania przed sądem drugiej instancji zawarto ugodę przed mediatorem. Ma to zachęcić do mediacji na etapie postępowania drugoinstancyjnego.

W art. 9 przewiduje się w szczególności odpowiednie stosowanie do osób zatrudnionych na stanowisku referendarza przepisów art. 50 ust. 2 i 3 ustawy o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, a więc utworzenie wykazu referendarzy zatrudnionych w Prokuraturii Generalnej prowadzonego w systemie teleinformatycznym.

Proponowana w art. 2 projektu nowelizacja ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061, z późn. zm.) oraz w art. 8 projektu nowelizacja ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz. U. z 2024 r. poz. 1796) odpowiada na potrzebę doprecyzowania statusu jednoosobowych przedsiębiorców zawierających umowy w kontekście stosowania przepisów o ochronie konsumentów w zakresie prowadzonej przez

nich działalności gospodarczej. Dotychczasowe art. 385⁵ k.c. brzmienie przepisu zakłada stosowanie przepisów konsumenckich zawartych w art. 385¹–385³ k.c. do przedsiębiorców będących osobami fizycznymi, gdy umowa bezpośrednio związana z ich działalnością gospodarczą nie posiada dla nich charakteru zawodowego. Ustalenie charakteru umowy rodzi istotne ryzyka kontraktowe i spory sądowe, a często nie jest możliwe na podstawie jedynie jej treści. Projektowany art. 385⁵ § 1¹ k.c. wprowadza mechanizm, który pozwala przedsiębiorcy będącemu osobą fizyczną na określenie charakteru zawieranej umowy poprzez złożenie stosownego oświadczenia. Projektowana regulacja ma na celu usunięcie wątpliwości interpretacyjnych w sytuacjach, gdy z treści umowy nie wynika jej charakter zawodowy lub pozazawodowy. Przepis wprowadza zabezpieczenie przed potencjalnymi nadużyciami, zakazując drugiej stronie umowy uzależniania zawarcia umowy od złożenia takiego oświadczenia. Dzięki temu osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą ma swobodę decyzji co do złożenia oświadczenia i jego treści, bez ryzyka wywierania na nią presji przez silniejszych ekonomicznie kontrahentów.

Proponowane zmiany w art. 556⁴ i art. 556⁵ k.c. stanowią konsekwencję przyjętego rozwiązania wprowadzonego uprzednio w art. 385⁵ § 1¹ k.c. Zmiany te mają na celu zachowanie spójności systemowej w zakresie ochrony osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w różnych obszarach prawa cywilnego. Nowelizacja obu przepisów polega na dodaniu możliwości złożenia przez przedsiębiorców będącym osobami fizycznymi oświadczenia, że zawierana umowa ma dla nich charakter zawodowy albo takiego charakteru nie ma.

Projektowana zmiana art. 7aa ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta jest elementem kompleksowej nowelizacji przepisów dotyczących ochrony osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Zmiana ta wprowadza analogiczne rozwiązanie do wcześniej omówionych zmian w Kodeksie cywilnym, polegające na umożliwieniu przedsiębiorcy będącemu osobą fizyczną złożenia oświadczenia, że zawierana umowa ma dla niego charakter zawodowy.

Proponuje się, aby ustawa w zakresie zmian w k.p.c. weszła w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia. Wydaje się, że tak określony termin będzie wystarczający na dostosowanie systemów teleinformatycznych do projektowanych rozwiązań oraz umożliwi sądom i podmiotom wymienionym w projekcie wdrożenie nowych rozwiązań technicznych i legislacyjnych. Data wejścia w życie ustawy powinna zostać synchronizowana z wejściem w życie analogicznych przepisów dotyczących wykorzystania portalu informacyjnego w postępowaniu karnym (proces legislacyjny projekt ustawy w tym przedmiocie prowadzony

pod numerem wpisu UD143). Proponuje się jednak wcześniejsze wejście w życie (po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia projektowanej ustawy) zmian przewidzianych w art. 1 pkt 8, 9 i pkt 10 lit. b, 13, 15, 16 i 20–22 oraz art. 12 ust. 3 i 4 projektu, co jest uzasadnione pilną potrzebą doprecyzowania obowiązujących przepisów, których dotychczasowa interpretacja budziła wątpliwości sądów lub ocenia się, że negatywnie wpływają na sprawność postępowania. Jak już wyjaśniono wcześniej, projektowany art. 125¹ § 2 k.p.c. przewidujący obligatoryjność wnoszenia wybranych pism przez pełnomocników zawodowych i prokuratorów wejdzie w życie po upływie 18 miesięcy od dnia ogłoszenia projektowanej ustawy. Zakłada się, że do pism procesowych, o których mowa w art. 130^{1a} § 1 k.p.c. wniesionych przed dniem wejścia w życie art. 1 pkt 8 niniejszej ustawy, które nie mogły otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych, stosuje się przepis art. 130^{1a} ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

W przypadku zmian w Kodeksie cywilnym i ustawie z dnia 30 maja 2014 roku o prawach konsumenta oraz art. 11 projektu przewidziano 3-miesięczne *vacatio legis*. Do umów zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy będą miały przepisy ustaw zmienianych w art. 2 i 8 w brzmieniu dotychczasowym (art. 11 projektu).

W art. 13 przewidziano w związku ze zmianą treści delegacji ustawowej, że dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 53e § 2 ustawy zmienianej w art. 6, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 53e § 2 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Projekt ustawy nie pociąga za sobą skutków finansowych – nie powoduje obciążania budżetu państwa ani budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej i nie podlega przedstawieniu właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, o których mowa w § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.).

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.) projektowana ustawa nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projekt ustawy, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbiningowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.) oraz § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny. Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie przepisów o działalności lobbiningowej w procesie stanowienia prawa.

Projekt nie dotyczy warunków określonych w uchwale nr 20 Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie zaleceń ujednolicenia terminów wejścia w życie niektórych aktów normatywnych (M.P. poz. 205).

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu <u>Pod względem legislacyjnym:</u> Arkadiusz Myrcha, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości <u>Pod względem merytorycznym:</u> Zuzanna Rudzińska-Bluszcz, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu <u>Opiekun legislacyjny:</u> Łukasz Paszka, Zastępca Dyrektora Departamentu Legislacyjnego e-mail: sekretariat.dl@ms.gov.pl; tel. 22 52 12 764 Mateusz Pietrzyk, Główny Specjalista, Departament Legislacyjny e-mail: mateusz.pietrzyk@ms.gov.pl; tel. 22 52 12 437 <u>Opiekun merytoryczny:</u> Małgorzata Sieńko, Dyrektor Departamentu Prawa Cywilnego i Gospodarczego email: sekretariat.dpcig@ms.gov.pl; tel. 22 52 12 423	Data sporządzenia 19.05.2025 r. Źródło: Inicjatywa własna Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: UDER5
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Wykorzystanie możliwości technicznych portalu informacyjnego (dalej również: „PI” albo „portal”)

W obecnym stanie prawnym, zgodnie z art. 131^{1a} ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego¹, dalej „k.p.c.”, w postępowaniu cywilnym istnieje możliwość doręczania pism sądowych bądź też innych pism lub dokumentów niepochozących od sądu, jeśli sąd dysponuje ich kopią w wersji elektronicznej, przez umieszczenie ich treści w portalu funkcjonującym w sądach powszechnych. Przewidziane rozwiązania ograniczają się jedynie do dokonywania przez sąd za pośrednictwem portalu doręczeń wymienionych w tym przepisie podmiotom, a zatem do komunikacji jednostronnej.

Aktualnie jednak po stronie PI istnieją takie możliwości techniczne, które umożliwiają dwustronną komunikację elektroniczną z sądem. Aby z nich skorzystać, należy wprowadzić odpowiednie rozwiązania prawne.

Jednocześnie ze względu na to, że planowane rozwiązania będą wpływały na funkcjonowanie określonych systemów teleinformatycznych, w tym systemów repertoryjno – biurowych, zachodzi potrzeba wprowadzania ich w sposób stopniowy. Pozwoli to na należyte dostosowanie systemów do pojawiających się potrzeb i zapewni bezpieczeństwo w ich funkcjonowaniu oraz umożliwi sądom i wymienionym podmiotom sukcesywne wdrożenie w nowe rozwiązania techniczne i legislacyjne.

Na początkowym etapie wprowadzenia możliwości składania pism procesowych przez PI, zasadnym jest wprowadzenie ograniczeń podmiotowych i przedmiotowych. Zauważenia wymaga, że w postępowaniu cywilnym zasadniczo nie funkcjonują akta cyfrowe, zatem konsekwencją wnoszenia pism za pośrednictwem PI będzie konieczność ich wydruku celem załączenia do akt sprawy. Rozwiązanie to ma charakter przejściowy i będzie obowiązywać do czasu pełnego wdrożenia systemu akt cyfrowych (prace nad takimi rozwiązaniami trwają). Sekretariaty sądowe nie będą jednak obciążone wydrukiem wnoszonych za pośrednictwem portalu informacyjnego pism celem nadania ich do pełnomocników i stron postępowania. W przyszłości planuje się również uporządkowanie przepisów dotyczących korzystania z systemów teleinformatycznych obsługujących postępowania sądowe. Aktualnie regulacje te są rozproszone w różnych w aktach prawnych lub częściach k.p.c., co utrudnia ich spójne stosowanie. Celem będzie stworzenie jednolitych zasad funkcjonowania systemów teleinformatycznych w wymiarze sprawiedliwości, co przyczyni się do zwiększenia efektywności pracy sądów oraz usprawnienia komunikacji między stronami i sądem.

Osiągnięcie opisanych celów wymaga przede wszystkim wprowadzania do k.p.c. normy prawnej wskazującej na sytuacje, w których pismo procesowe wnosi się przez PI.

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm.

Mediacja

Kwestia popularności mediacji w sprawach cywilnych pomimo pozytywnej oceny jej efektywności, była przedmiotem wieloaspektowych badań prowadzonych przez Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, których celem była identyfikacja barier ograniczających wykorzystanie mediacji od czasu jej wprowadzenia do k.p.c. w 2005 roku.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że jedną z istotnych przyczyn ograniczonego wykorzystania mediacji jest m.in.

- **niewystarczające zaangażowanie sądów w propagowanie tej formy rozwiązywania sporów;**
- **niski poziom świadomości społecznej w zakresie mediacji** (wskazane w raporcie pn. *Diagnoza stanu stosowania mediacji oraz przyczyn zbyt niskiej w stosunku do oczekiwanej popularności mediacji*);
- **niedostateczna wiedza na temat mediacji i korzyści z niej płynących**

W przypadku przedsiębiorców można mówić o podobnych barierach w upowszechnianiu mediacji, jak w przypadku społeczeństwa czy stron konfliktu. Przedsiębiorcy podejmując decyzję o przystąpieniu do mediacji w sprawach gospodarczych kierują się innymi przesłankami niż osoby będące w konfliktach cywilnych, często mniej osobistymi i emocjonalnymi, a częściej racjonalnymi, w kategoriach kosztów i korzyści. Z zasady przedsiębiorcy dążą do rozwiązania sporu bez udziału sędziego z racji wysokich kosztów postępowania sądowego oraz bardzo długiego trwania procesu. Dodatkowo, sposób zakończenia sporu poprzez mediację nie niweczy relacji pomiędzy przedsiębiorcami i daje stronom szansę kontynuowania współpracy biznesowej. Przedsiębiorcy podkreślali również znaczenie tego narzędzia ze względów wizerunkowych – rozstrzyganie spraw spornych w sądzie negatywnie wpływa na postrzeganie firmy przez otoczenie;

– bariery instytucjonalne

Ministerstwo Sprawiedliwości brak popularności mediacji dostrzega również w kwalifikacjach mediatorów, rozproszeniu mediatorów na 47 listach stałych mediatorów prowadzonych przez prezesów sądów okręgowych, brak jednolitych standardów szkoleń mediatorów. Mimo uznania skuteczności mediacji jako narzędzia sprzyjającego ugodowemu zakończeniu sporu, jej ograniczone zastosowanie w praktyce jest rezultatem zarówno barier instytucjonalnych, jak i społecznych.

Mediacja umożliwia stronom sporu osiągnięcie porozumienia w krótszym czasie, co przyczynia się do zmniejszenia obciążenia sędziów oraz przyspieszenia rozpoznawania innych spraw. Dzięki mediacji obywatele mają możliwość rozwiązania swoich problemów w sposób dostosowany do ich potrzeb i uzgodniony wspólnie, co zwiększa akceptację i trwałość osiągniętego porozumienia. Procedura mediacyjna, oparta na dobrowolności i poufności, sprzyja konstruktywnemu dialogowi oraz daje stronom większą kontrolę nad sposobem zakończenia sporu, co często prowadzi do bardziej satysfakcjonujących i praktycznych rozwiązań niż te uzyskane w drodze postępowania sądowego. Spory budowlane charakteryzują się złożonością oraz koniecznością zachowania relacji biznesowych i dalszej współpracy między stronami. Z tego względu szczególnie są predysponowane do postępowania mediacyjnego.

Powyższe znajduje także odzwierciedlenie w „Raporcie o sporach budowlanych w Polsce 2024. Perspektywa na rok 2025.”², który zawiera dane z przeprowadzonej na początku 2025 r. ankiety m.in. w zakresie metod rozwiązywania sporów w branży. W ankiecie wzięli udział profesjonaliści z branży, zajmujący się realizacją inwestycji budowlanych, zarządzaniem projektami oraz obsługą sporów pomiędzy stronami procesu inwestycyjnego. Ankietowani odpowiedzieli na pytania o **najpopularniejsze i najskuteczniejsze metody rozwiązywania sporów**. Wyniki przedstawiają poniższe tabele:

Tab. 1. Najpopularniejsze metody rozwiązywania sporów

	2019	2020	2021	2022	2023	2024					Zmiana pozycji
1. Metoda „poczekamy-zobaczymy”	68%	67%	65%	55%	57%	55%					↑
2. Negocjacje stron	39%	50%	46%	63%	61%	53%					↓
3. Sąd powszechny	71%	45%	57%	35%	38%	52%					—
4. Mediacje	3%	6%	12%	14%	21%	22%					—
5. Arbitraż	3%	6%	7%	1%	4%	4%					—
6. Rozjemstwo	0%	6%	3%	1%	3%	1%					—

Tab. 2. Najskuteczniejsze metody rozwiązywania sporów

	2019	2020	2021	2022	2023	2024					Zmiana pozycji
1. Negocjacje stron	78%	85%	78%	76%	74%	83%					—
2. Mediacje	29%	38%	43%	49%	51%	55%					—
3. Sąd powszechny	36%	18%	13%	21%	19%	13%					—
4. Arbitraż	15%	17%	22%	10%	14%	12%					—
5. Rozjemstwo	14%	10%	16%	8%	8%	4%					—
6. Metoda „poczekamy-zobaczymy”	5%	1%	1%	3%	4%	2%					—

Za najskuteczniejszą metodę rozwiązywania sporów uznano negocjacje (83%, wzrost z 74% w 2023), natomiast na drugim miejscu znalazły się **mediacje** (55%, wzrost z 4 pkt proc. do roku poprzedniego, a w odniesieniu do 2019 r. **wzrost o 26 pkt proc.**). Przy czym należy zauważyć, że mimo iż przekonanie o skuteczności mediacji rośnie (55%), to wciąż pozostaje ona stosunkowo mało popularna (22%).

W Raporcie wskazano również, że „Strony sporów budowlanych wierzą coraz bardziej, że to negocjacje są najskuteczniejszym narzędziem ich rozwiązania, wzrasta też przekonanie o skuteczności mediacji. Wciąż pozostaje do wykorzystania potencjał metod alternatywnego rozwiązywania sporów ADR mediacji, arbitrażu i rozjemstwa – są one bowiem znacznie częściej doceniane jako skuteczne narzędzia, niż faktycznie stosowane przez strony. [...]”.

Celem przedstawienia skali przedmiotowych spraw, poniżej przedstawiono dane statystyczne w niniejszym zakresie:

Tab. 3. Ewidencja spraw gospodarczych – roszczenia z umowy o roboty budowlane i inwestycyjne, z wyłączeniem spraw związanych z rękojmią i gwarancją oraz dotyczących prac projektowych w sądach rejonowych i okręgowych w latach 2023–2024:

Wyszczególnienie	Pozostało	Wpłynęło	Załatwiono	Pozostało
Sądy rejonowe				
2023				
sprawy procesowe - rep. GC	3 323	3 125	3 073	3 375
sprawy nakazowe i upominawcze - rep. GNc	540	4 115	4 128	527
2024				
sprawy procesowe - rep. GC	3 375	2 783	3 008	3 150
sprawy nakazowe i upominawcze - rep. GNc	527	3 654	3 670	511
Sądy okręgowe				
2023				
sprawy procesowe - rep. GC	5 074	3 120	2 602	5 592
sprawy nakazowe i upominawcze - rep. GNc	534	2 134	2 189	479
sprawy apelacyjne - rep. Ga	442	826	772	496
2024				
sprawy procesowe - rep. GC	5 592	2 704	2 525	5 771
sprawy nakazowe i upominawcze - rep. GNc	479	2 015	1 948	546
sprawy apelacyjne - rep. Ga	496	750	804	442

Tab. 4. Ewidencja spraw cywilnych – roszczenia z umowy o roboty budowlane w sądach rejonowych i okręgowych w latach 2023–2024:

Wyszczególnienie	Pozostało	Wpłynęło	Załatwiono	Pozostało
Sądy rejonowe				
2023				
sprawy procesowe - rep. C	1 206	813	937	1 082
sprawy nakazowe i upominawcze - rep. Nc	160	702	736	126
2024				
sprawy procesowe - rep. C	1 083	661	807	937
sprawy nakazowe i upominawcze - rep. Nc	126	567	571	122
Sądy okręgowe				
2023				
sprawy procesowe - rep. C	787	264	358	693
sprawy nakazowe i upominawcze - rep. Nc	26	91	98	19
sprawy apelacyjne - rep. Ca	140	208	227	121
2024				
sprawy procesowe - rep. C	693	218	280	631
sprawy nakazowe i upominawcze - rep. Nc	19	79	89	9
sprawy apelacyjne - rep. Ca	121	186	165	142

W związku z tym, że mediacja stanowi skuteczne narzędzie odciążenia sądów poprzez ograniczenie liczby spraw wymagających rozstrzygnięcia w postępowaniu sądowym, proponuje się wprowadzenie zmian w zakresie kierowania stron do mediacji w sprawach gospodarczych, wynikających z umów o roboty budowlane oraz ze ściśle związanych z procesem budowlanym umów służących wykonaniu robót budowlanych.

² <https://www.caservices.pl/wp-content/uploads/2025/03/Raport-o-sporach-budowlanych-2024-Perspektywa-2025.pdf>

Status konsumenta jednoosobowych przedsiębiorców

Stosownie do treści art. 22¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny³, dalej „k.c.” za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

W obecnym stanie prawnym brzmienie przepisu art. 385⁵ k.c. zakłada automatyczne stosowanie przepisów konsumenckich zawartych w art. 385¹–385³ k.c. do przedsiębiorców będących osobami fizycznymi, gdy umowa bezpośrednio związana z ich działalnością gospodarczą nie posiada dla nich charakteru zawodowego. Ustalenie charakteru umowy rodzi istotne ryzyka kontraktowe i spory sądowe.

Spory sądowe dotyczące statusu konsumenta w Polsce często koncentrują się na tym, czy dana osoba rzeczywiście ma prawo do ochrony jako konsument. W przypadku takich sporów, sądy analizują nie tylko przepisy prawa, ale także okoliczności konkretnej sprawy.

W odniesieniu do statusu konsumenta w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2024 r. w sprawie o sygn. akt II CSKP 964/23 wskazano, że: „*O statusie konsumenta na tle art. 385¹ w związku z art. 22¹ KC rozstrzyga kilka elementów, z których kluczowym – w okolicznościach sprawy – jest niezwiązany z działalnością gospodarczą lub zawodową charakter czynności prawnej dokonywanej z przedsiębiorcą. Kryterium to oznacza, że status konsumenta nie podlega ocenie in abstracto, lecz w relacji do konkretnej czynności prawnej. To, że osoba fizyczna prowadzi działalność gospodarczą lub zawodową nie pozbawia jej per se atrybutu konsumenta; osoba taka może bowiem korzystać ze statusu konsumenta, jeżeli dokonywana przez nią czynność nie jest bezpośrednio związana z jej działalnością gospodarczą lub zawodową (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2022 r., II CSKP 314/22, OSNC-ZD 2022, nr D, poz. 50). (...) Niezależnie od tego, de lege lata wykładnia systemowa prowadzi do wniosku, że czynność prawna może wykazywać bezpośredni związek z prowadzoną przez stronę działalnością gospodarczą lub zawodową, a w konsekwencji być pozbawiona konsumenckiego charakteru, mimo że w zestawieniu z zakresem działalności prowadzonej przez stronę nie ma ona dla niej charakteru zawodowego (profesjonalnego), ponieważ wybiega poza branżę (zakres), w której prowadzona jest działalność gospodarcza lub zawodowa. Wniosek ten wynika z art. 385⁵ KC dodanego ustawą z dnia 31 lipca 2019r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych (Dz.U. poz. 1495) ze skutkiem wobec umów zawartych od dnia 1 stycznia 2021 r. (zob. art. 70 tej ustawy). Spostrzeżenie, że w aspekcie przedmiotu umowy zawieranej z przedsiębiorcą strona nie może być uważana za profesjonalistę, sama zaś umowa ma z punktu widzenia prowadzonej przez nią działalności gospodarczej lub zawodowej charakter incydentalny (uboczny), nie oznacza zatem, iż osoba prowadząca tę działalność występuje w tej relacji umownej w charakterze konsumenta w rozumieniu art. 22¹ KC.*”⁴.

Obecny stan prawny prowadzi do niepewności co do statusu kontrahenta w umowach zawieranych z jednoosobowymi przedsiębiorcami. Praktyka orzecznicza i administracyjna pokazuje, że sam wpis do CEIDG lub wystawienie faktury nie pozwalają jednoznacznie ustalić, czy dana osoba korzysta z ochrony konsumenckiej. Prowadzi to do trudności w zapewnieniu zgodności z obowiązkami informacyjnymi wobec konsumentów, ryzyka masowych sporów sądowych w sektorze e-commerce, obciążeń dla przedsiębiorców działających w dobrej wierze.

Należy mieć na uwadze, że w obrocie elektronicznym zawsze może pojawiać się problem – czy w konkretnym przypadku – kontrahent nie będzie konsumentem, niejednokrotnie bowiem będą o tym decydowały poszczególne okoliczności sprawy, żądanie faktury z nr NIP nie wystarczy (to może być koszt działalności gospodarczej mającej całkowicie inny przedmiot), a związek z prowadzoną działalnością może nie być łatwy do jednoznacznego ustalenia. Jednak przepisy prawa Unii Europejskiej nie pozwalają kierować się tym, czy związek z działalnością gospodarczą lub zawodową jest dostrzegalny dla przedsiębiorcy czy nie – jako kryterium tego, czy kontrahent jest w danym przypadku konsumentem czy też nim nie jest. Tym samym wydaje się, że nawet uchylenie omawianych przepisów nie wprowadzi pewności w obrocie elektronicznym, w odniesieniu do tego czy kontrahentem jest konsument, czy też nim nie jest. W odniesieniu do umów o tzw. charakterze mieszanym (zawarcie przez osobę fizyczną umowy częściowo związanej z jej działalnością gospodarczą lub zawodową) wypowiadał się Trybunał Sprawiedliwości UE⁵. Trybunał dopuszcza ocenę charakteru umowy w sposób uwzględniający całokształt okoliczności sprawy, przy czym brak jest obowiązku przyznania ochrony konsumenckiej osobie, która działa w ramach swojej działalności zawodowej:

- Artykuł 2 lit. b) dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że: pojęcie „konsumenta” w rozumieniu tego przepisu obejmuje osobę, która zawarła umowę kredytu do użytku częściowo związanego z jej działalnością gospodarczą lub zawodową, a w części niezwiązanego z tą działalnością, wspólnie z innym kredytobiorcą, który nie działał w ramach swojej działalności gospodarczej lub zawodowej, jeżeli cel działalności gospodarczej lub zawodowej jest tak ograniczony, że nie jest on dominujący w ogólnym kontekście tej umowy.
- Artykuł 2 lit. b) dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że: w celu ustalenia, czy dana osoba jest objęta zakresem pojęcia „konsumenta” w rozumieniu tego przepisu, a w szczególności, czy gospodarczy cel umowy kredytu zawartej przez tę osobę jest tak ograniczony, że nie jest on dominujący w ogólnym kontekście

tej umowy, sąd odsyłający jest zobowiązany uwzględnić wszystkie istotne okoliczności towarzyszące tej umowie, zarówno ilościowe, jak i jakościowe, takie jak w szczególności podział wykorzystania pożyczonego kapitału na działalność zawodową i pozazawodową, a w przypadku większej liczby kredytobiorców okoliczność, że tylko jeden z nich realizuje cel gospodarczy lub że kredytodawca uzależnił udzielenie kredytu przeznaczonego na cele konsumenckie od częściowego przeznaczenia pożyczonej kwoty na spłatę długów związanych z działalnością gospodarczą lub zawodową.

Potrzeba doprecyzowania statusu jednoosobowych przedsiębiorców zawierających umowy w kontekście stosowania przepisów o ochronie konsumentów w zakresie prowadzonej przez nich działalności gospodarczej daje asumpt do interwencji legislacyjnej wychodzącej naprzeciw postulatowi zapewnienia większej autonomii i swobody decyzyjnej przedsiębiorcom, którzy w niektórych przypadkach mogą być zainteresowani wyłączeniem szczególnej ochrony konsumenckiej.

Propozycja pozostaje w zgodzie z dyrektywą 2011/83/UE oraz orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości UE, w szczególności wyrokiem w sprawie C-570/21. Wprowadzenie fakultatywnego oświadczenia o zawodowym charakterze czynności umożliwi jednoznaczną klasyfikację danej umowy jako B2B.

Celem projektowanego przepisu jest przede wszystkim zwiększenie pewności prawa w relacjach B2B, umożliwienie przedsiębiorcy jednoznacznego określenia charakteru zawieranej umowy, zmniejszenie obowiązków informacyjnych i formalnych po stronie drugiego przedsiębiorcy, zwłaszcza w branży e-commerce.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Wykorzystanie możliwości technicznych portalu informacyjnego

Osiągnięcie opisanych w pkt 1 OSR celów wymaga przede wszystkim wprowadzenia do k.p.c. normy prawnej wskazującej na sytuacje, w których pismo procesowe wnosi się przez PI – mianowicie proponuje się, aby pismo podlegało wniesieniu za pośrednictwem PI, gdy przepis ustawy będzie o tym stanowił, przy jednoczesnym wskazaniu, że umieszczenie pisma w portalu informacyjnym i otrzymanie przez wnoszącego dokumentu elektronicznego potwierdzającego wniesienie pisma do sądu, jest równoznaczne z wniesieniem pisma do sądu (proj. art. 125¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 165 § 4 k.p.c.).

Jednocześnie za zasadne uznano, aby **w pierwszej kolejności zobowiązać do wnoszenia pism procesowych do sądu za pośrednictwem PI adwokatów, radców prawnych, rzeczników patentowych, Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej oraz prokuratorów**. Obowiązek ten będzie dotyczył określonych w ustawie pism procesowych (proj. art. 125¹ § 2 k.p.c.), jednakże będzie on ustępował rozwiązaniom funkcjonującym w systemach teleinformatycznych obsługujących postępowanie cywilne, w szczególności obsługujących postępowanie upadłościowe i restrukturyzacyjne (art. 216a ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe⁶ oraz art. 196a ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne⁷). Oznacza to, że w przypadku, gdy system teleinformatyczny obsługujący postępowanie cywilne umożliwia wniesienie pisma procesowego do sądu, to właśnie za jego pośrednictwem należy to uczynić. Dopiero w sytuacji, gdy taki system nie przewiduje technicznej możliwości wniesienia pisma („nie jest możliwe wniesienie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego – art. 125¹ § 1 k.p.c.”), aktualizuje się obowiązek skorzystania z portalu informacyjnego.

Wybór pism przewidzianych do wnoszenia za pośrednictwem portalu uwzględnia ich charakter, wymagania techniczne związane z ilością i rozmiarem zwykle dołączanych do takich pism załączników oraz skalę wnoszenia pism danego rodzaju do sądów. Opierając się na tych kryteriach, w pierwszym etapie rozszerzania funkcjonalności PI zdecydowano, że omawiany obowiązek będzie dotyczył następujących pism:

- zawiadomienia o wypowiedzeniu pełnomocnictwa procesowego;
- zawiadomień, o których mowa w art. 136 § 1, 4 i 5 k.p.c. oraz art. 387¹ k.p.c.;
- oświadczenia w przedmiocie zgody na prowadzenie mediacji;
- wniosku o przeprowadzenie posiedzenia zdalnego;
- apelacji zażalenia, skargi na czynność referendarza sądowego;
- pism procesowych w toku postępowań wywołanych wniesieniem apelacji, zażalenia lub skargi na czynność referendarza sądowego;
- wniosku o doręczenie orzeczenia wraz z uzasadnieniem wydanego w wyniku rozpoznania apelacji, zażalenia lub skargi na czynność referendarza sądowego, jak również pism uzupełniających braki formalne takiego wniosku.

Wniesienie innych pism procesowych z wykorzystaniem PI, w przypadkach nieprzewidzianych w ustawie lub przez osobę nieuprawnioną, jako niedopuszczalne, należy będzie uznawać za bezskuteczne (art. 125³ § 2). Dotyczy to między innymi sytuacji, gdy za pośrednictwem PI zostanie wniesione pismo procesowe, które nie jest wymieniony

³ Dz.U. z 2024 r. poz. 1061, z późn. zm., dalej jako: „k.c.”.

⁴ Uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2024 r. w sprawie o sygn. akt II CSKP 964/23, Legalis nr 3119113.

⁵ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości (UE) z 8 czerwca 2023 r. w sprawie C-570/21, Legalis nr 2949722.

⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 794, z późn. zm.

⁷ Dz. U. z 2024 r. poz. 1428, z późn. zm.

w ustawie jako dopuszczone do wniesienia tą drogą lub gdy pismo formalnie należy do kategorii dopuszczonej ustawą do wniesienia przez PI, ale zawiera dodatkowo treści wykraczające poza ustawowy katalog. W tej ostatniej sytuacji część pisma zostanie uznana za wniesioną bezskutecznie. W każdym z przypadków wymienionych w projektowanym przepisie pismo nie wywoła skutków prawnych związanych z wniesieniem pisma do sądu, a przewodniczący zawiadomi o tym wnoszącego.

Wymaga zaznaczenia, że obowiązek przewidziany w projektowanym art. 125¹ § 2 k.p.c. wejdzie w życie po rocznym okresie przejściowym, liczonym od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy (art. 14 pkt 3). W tym czasie profesjonalni pełnomocnicy – adwokaci, radcowie prawni, rzecznicy patentowi, jak również Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej oraz prokuratorzy – będą mieli możliwość wyboru sposobu wnoszenia określonych pism procesowych (pisemnie albo za pośrednictwem PI). Po upływie tego okresu wprowadzone rozwiązanie stanie się obligatoryjne, (art. 125¹ § 2). Uzasadnieniem dla takiego rozwiązania jest konieczność zapewnienia płynnego przejścia między obecnymi rozwiązaniami, a przesyłaniem pism drogą elektroniczną, przy jednoczesnym zagwarantowaniu stabilnego prowadzenia postępowań sądowych. Wprowadzenie rocznego okresu przejściowego pozwoli na stopniowe dostosowanie się do nowych regulacji, a jednocześnie zapewni niezakłócone prowadzenie toczących się postępowań. Ponadto, umożliwi wskazanym podmiotom dostosowanie się do nowych rozwiązań technicznych oraz ich praktyczne wdrożenie, a także umożliwi identyfikację ewentualnych trudności i ich eliminację przed wprowadzeniem pełnej obligatoryjności. Stopniowe wdrożenie omawianego rozwiązania stanowi kompromis między potrzebą usprawnienia obiegu dokumentów w postępowaniu cywilnym a koniecznością zagwarantowania, że wdrażane zmiany nie wpłyną negatywnie na toczące się postępowania i prawa stron. Warto podkreślić, że obligatoryjność wnoszenia pism przez PI dotyczyć będzie wyłącznie profesjonalnych pełnomocników, radców i referendarzy Prokuratorii Generalnej i prokuratorów, którzy z racji wykonywanych zawodów posiadają odpowiednie kompetencje oraz zaplecze techniczne do korzystania z rozwiązań cyfrowych. Okres przejściowy nie będzie dotyczył wnoszenia wniosku i pism procesowych przez pełnomocników zawodowych w toku postępowania o zatwierdzenie ugody zawartej w mediacji prowadzonej na podstawie umowy. W tym wypadku przewidziano, że wniosek wszczynający postępowanie i pisma w tym postępowaniu będą mogły być wnoszone wyłącznie za pośrednictwem portalu informacyjnego już z chwilą wejścia w życie ustawy.

Projektowane art. 125¹ § 3 k.p.c. oraz art. 511^{1b} k.p.c. przewidują, że **przepisów dotyczących wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem PI nie stosuje się do pism wnoszonych do Sądu Najwyższego**, który nie korzysta z tego rozwiązania informatycznego, ale również do **pism wnoszonych w postępowaniu wieczystoksięgowym i rejestrowym**, co wynika z uwzględnienia specyfiki tych postępowań i szczególnych uregulowań dotyczących ich prowadzenia.

Z uwagi na to, że każdy system informatyczny posiada swoje ograniczenia wynikające z dostępnych zasobów technologicznych oraz architektury systemu, projektowany przepis **art. 125² § 1** reguluje istotną kwestię związaną z wnoszeniem załączników do pism procesowych za pośrednictwem portalu informacyjnego. Infrastruktura informatyczna portalu informacyjnego zapewni pełną funkcjonalność w zakresie wnoszenia pism procesowych. Wnoszenie pism procesowych nie napotyka na obiektywne ograniczenia techniczne. Problematiczne pozostają natomiast wyłącznie niektóre rodzaje załączników, które ze względu na swoje specyficzne właściwości fizyczne lub parametry techniczne nie mogą zostać skutecznie wniesione za pośrednictwem tego systemu teleinformatycznego. Przepis ten **wprowadza rozwiązanie umożliwiające wniesienie takich załączników bezpośrednio do sądu, z pominięciem portalu informacyjnego**, gdy ich właściwości uniemożliwiają skuteczne przekazanie drogą elektroniczną. Jednocześnie nakłada on na wnoszącego **obowiązek uprawdopodobnienia tej okoliczności** we wnoszonym za pośrednictwem PI piśmie procesowym oraz zachowania 3-dniowego terminu na dostarczenie załącznika bezpośrednio do sądu.

Przykładami załączników, które ze względu na swoje właściwości mogą nie nadawać się do wniesienia za pośrednictwem portalu informacyjnego, są:

- załączniki o dużym rozmiarze przekraczającym limity techniczne PI, które zostaną określone w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 125⁴;
- dokumenty w formatach niewspieranych przez portal informacyjny, kiedy ich treść nie może zostać przekonwertowana na formaty, które zostaną dopuszczone w rozporządzeniu;
- załączniki niemożliwe do zdigitalizowania (np. próbki materiałów w sprawach dotyczących wad produktów);
- załączniki, których czytelna digitalizacja wymagałaby pozyskania przez zamawiającego specjalistycznego sprzętu biurowego (np. dokumenty wielkoformatowe).

Sankcja pominięcia załącznika w przypadku niedopełnienia obowiązków określonych w przepisie (obowiązku uprawdopodobnienia oraz terminowego dołączenia załączników do pisma) ma na celu zapewnienie dyscypliny procesowej oraz sprawności postępowania. Projektowany przepis art. 125² § 1 dotyczy wyłącznie tych szczególnych załączników, które ze względu na swoje specyficzne właściwości techniczne nie mogą zostać skutecznie wniesione za pośrednictwem portalu informacyjnego. Wszystkie pozostałe załączniki, które mogą być wniesione przez portal informacyjny, powinny być składane wraz z pismem procesowym właśnie tą drogą. Projektowany przepis stanowi

kompromis między dążeniem do pełnej cyfryzacji postępowań sądowych a praktycznymi ograniczeniami technologicznymi, zapewniając stronom możliwość skutecznego wnoszenia wszelkich niezbędnych załączników. Jednocześnie projektowane § 2 i 3 art. 125² k.p.c. dotyczyć będą ograniczenia w dostępności portalu informacyjnego, uniemożliwiającego wniesienie pisma do sądu. Celem tej regulacji jest **zabezpieczenie interesów stron w przypadku awarii portalu informacyjnego, prac serwisowych czy innych przeszkód technicznych niezależnych od wnoszącego pismo (leżących po stronie sądu)**. Stosownie do projektowanych przepisów w przypadku, gdy w ostatnim dniu terminu do złożenia pisma wystąpią ograniczenia w dostępności PI leżące po stronie sądu, uniemożliwiające wniesienie pisma do sądu, pismo wnosi się najpóźniej w następnym dniu roboczym po dniu, którym przywrócono dostępność. Należy podkreślić, że przepis znajdzie zastosowanie w przypadku wystąpienia ograniczeń w dostępności PI w ostatnim dniu terminu, niezależnie od momentu ich wystąpienia. Intencją projektodawcy jest zwolnienie pełnomocników z uciążliwego obowiązku ciągłego monitorowania dostępności portalu w ciągu całego, ostatniego dnia terminu oraz ochrona przed koniecznością podejmowania czynności procesowych w pośpiechu, w przypadku gdy funkcjonalność portalu zostałaby przywrócona dopiero w końcowych godzinach upływającego terminu. Mechanizm ten eliminuje potencjalną falę wniosków o przywrócenie terminu, które musiałyby być rozpatrywane indywidualnie przez sądy w następstwie problemów technicznych z dostępnością portalu.

Proponowany przepis w § 4 art. 125² k.p.c. **określa sankcje za nieuprawdopodobnienie okoliczności wymienionych w § 2**. Przewodniczący uzyskuje kompetencję do zwrotu pisma, a sąd do odrzucenia środka odwoławczego w przypadku, gdy pełnomocnik nie uprawdopodobni, że wystąpiły ograniczenia w dostępności portalu informacyjnego leżące po stronie sądu, uniemożliwiające wniesienie pisma do sądu (art. 125² § 2 k.p.c.). W przypadku braku uprawdopodobnienia tej okoliczności w piśmie, nie zachodzi potrzeba wzywania pełnomocnika do uprawdopodobnienia. Podkreślenia wymaga, że sankcja ta dotyczy wyłącznie braku uprawdopodobnienia szczególnych okoliczności wskazanych w projektowanym przepisie, natomiast braki formalne pism będą uzupełniane na zasadach ogólnych, zgodnie z właściwymi przepisami k.p.c. Zaakcentowania wymaga, że projektodawca celowo posługuje się instytucją uprawdopodobnienia, a nie udowodnienia występowania wskazanych przesłanek. Uprawdopodobnienie stanowi znacznie mniej rygorystyczną formę wykazania określonych okoliczności niż pełny dowód. W praktyce oznacza to, że strona nie musi przedstawiać wyczerpujących i niepodważalnych dowodów na istnienie przeszkód technicznych czy awarii systemu. Taki standard oceny uwzględnia specyfikę problemów technicznych, których precyzyjne udokumentowanie przez użytkownika systemu może być obiektywnie utrudnione lub niemożliwe. Przyjęcie łagodniejszych rygorów dowodowych stanowi wyraz pragmatycznego podejścia projektodawcy do realiów funkcjonowania systemów teleinformatycznych i trudności, jakie mogą napotykać ich użytkownicy. Jednocześnie wymóg uprawdopodobnienia chroni przed nadużywaniem przewidzianych wyjątków przez strony, które bez prawnie przewidzianej przyczyny chciałyby skorzystać z możliwości wniesienia pisma procesowego po upływie terminu.

W projektowanym art. 125³ § 1 k.p.c. przyjęto (podobnie jak w obowiązującym art. 125 § 2¹ k.p.c.), że jeżeli przepis ustawy przewiduje wniesienie pisma procesowego za pośrednictwem PI i nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 125² § 1, pismo procesowe wniesione z pominięciem PI nie wywołuje skutków prawnych, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu, o czym przewodniczący zawiadamia wnoszącego pismo.

Przepisy ustawy będą przewidywać wnoszenie pism za pośrednictwem portalu przez pełnomocników zawodowych, Prokuratorię Generalną oraz prokuratora w przypadku wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej w mediacji prowadzonej na podstawie umowy (projektowany art. 183¹³ § 1² k.p.c.) oraz w przypadku pism wymienionych w art. 125¹ § 2 (po zakończeniu rocznego okresu przejściowego – art. 13 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 11 ust. 2 projektu ustawy).

W projektowanym art. 125⁴ k.p.c. przewiduje się **delegację ustawową do wydania aktu wykonawczego**, która jest bezpośrednio związana z wyżej omawianym przepisem art. 125² § 1 k.p.c. Zakłada się, że w przedmiotowym rozporządzeniu określona zostanie między innymi elektroniczna postać oraz wymagania cyfrowe dla dokumentów elektronicznych.

W konsekwencji powyższych zmian w nowelizowanej ustawie k.p.c.:

- W art. 89 uchyla się § 1¹, jednocześnie dodając § 1², który wyraźnie dopuszcza udzielenie pełnomocnictwa przez mocodawcę w postaci elektronicznej i posługiwanie się nim w postępowaniu cywilnym nie tylko w przypadku dołączania go do pisma wnoszonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. W przypadku pełnomocnictwa udzielonego w postaci elektronicznej konieczne jest dołączenie go do pisma w sposób umożliwiający weryfikację złożonego przez mocodawcę podpisu elektronicznego. W systemie teleinformatycznym lub portalu informacyjnym umocowanie może być wykazane pełnomocnictwem w postaci elektronicznej. Rozwiązanie to dotyczy sytuacji, gdy pełnomocnictwo zostało sporządzone w formie elektronicznej i podpisane przez mocodawcę jednym z dopuszczalnych rodzajów podpisów elektronicznych (art. 126 § 3 w zw. z art. 89 § 1²). Dotyczy to również innych dokumentów sporządzonych w postaci cyfrowej i służących do wykazania umocowania. Po drugie, przepis dopuszcza możliwość dołączenia pełnomocnictwa lub innych dokumentów służących wykazaniu umocowania poświadczonych elektronicznie w systemie teleinformatycznym lub w portalu informacyjnym (art. 126 § 3 w zw. z art. 129 § 2¹) – dotyczy to przypadków, gdy pełnomocnictwo lub inne dokumenty zostały pierwotnie sporządzone w postaci papierowej, a następnie

dokument ten zostanie zdigitalizowany i poświadczony elektronicznie w portalu informacyjnym. Ze względu na to, że przepis art. 89 § 1¹ k.p.c. dotyczy wyłącznie elektronicznego postępowania upominawczego stosowne przepisy dotyczące wykazania umocowania w tym postępowaniu umieszczono w art. 505²⁹ § 1 oraz 505³¹ § 2².

- Proponuje się zmiany w art. 117³ k.p.c., mające na celu przyspieszenie, uproszczenie i usprawnienie całego procesu, mianowicie **rozszerzony zostanie kanał komunikacyjny PI na komunikację wzajemną również między sądem, a okręgowymi radami adwokackimi i radami okręgowych izb radców prawnych w przypadku wyznaczania adwokata lub radcy prawnego**. O wyznaczeniu pełnomocnika właściwa okręgowa rada adwokacka lub rada okręgowa izby radców prawnych będzie zawiadamiała sąd oraz wyznaczonego pełnomocnika.
- W celu ułatwienia wyszukiwania profesjonalnego pełnomocnika w bazie zawodowych pełnomocników znajdujących się w systemie ROBUS (Rejestr Osób Biorących Udział w Postępowaniach Sądowych), jak również w celu przyspieszenia udostępniania mu spraw w PI, zmienia się brzmienie § 3 w art. 126 k.p.c. W przypadku, gdy pełnomocnikiem strony będzie adwokat, radca prawny lub rzecznik patentowy, projektowany przepis nakłada **obowiązek wskazywania numeru wpisu na właściwej liście w piśmie, do którego dołącza pełnomocnictwo**. Nie dotyczy to natomiast dalszych pism składanych przez tego samego pełnomocnika w sprawie. Do pisma należy dołączyć pełnomocnictwo albo uwierzytelniony odpis pełnomocnictwa, jeżeli pismo wnosi pełnomocnik, który wcześniej nie złożył pełnomocnictwa. Jeżeli pełnomocnik wnosi pismo za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub za pośrednictwem portalu informacyjnego, pełnomocnictwo udzielone w postaci elektronicznej albo jego elektronicznie uwierzytelniony odpis wnosi się wraz z tym pismem.
- Wprowadza się przepis, wskazujący na **sposób podpisywania wnoszonych pism procesowych za pośrednictwem PI**, tj. zgodnie z projektowanym § 5 w art. 126 k.p.c. proponuje się, aby były one **opatrywane kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym**, a w przypadku prokuratora także **zaawansowanym podpisem elektronicznym** wydawanym przez właściwe jednostki organizacyjne prokuratury.
- Nadaje się nowe brzmienie § 2 w art. 128 k.p.c., które **zakłada że do pisma procesowego wnoszonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego albo PI możliwe będzie dołączenie odpisów załączników utrwalonych w postaci elektronicznej**. Przez załączniki utrwalone w postaci elektronicznej należy rozumieć załączniki stanowiące dokumenty i inne, które pierwotnie posiadają postać cyfrową), elektronicznie poświadczone odpisy dokumentów papierowych oraz elektroniczne kopie dokumentów papierowych bez poświadczenia. Uwzględnia się przy tym, że przepisy postępowania cywilnego zasadniczo nie wymagają poświadczenia za zgodność z oryginałem składanego w postępowaniu dokumentu. Strony mogą również nie być w posiadaniu dokumentu posiadającego formę i treść, które pozwalałyby na ich poświadczenie (np. kserokopie dokumentów). Z tego względu, przyjęto, że również elektroniczne poświadczenie odpisów załączników będzie fakultatywne, a nie obowiązkowe, przy zachowaniu jednak gradacji mocy dowodowej załączników w poszczególnej formie.
- W konsekwencji powyższego projektuje się zmianę art. 129 § 2¹ k.p.c. Obecnie elektroniczne poświadczenie odpisu dokumentu przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej następuje z chwilą wprowadzenia przez tego pełnomocnika dokumentu do systemu teleinformatycznego. Może to utrudniać pełnomocnikom korzystanie z pism składanych drogą elektroniczną jako załączników, których oryginałów nie będą posiadać w chwili składania pisma procesowego. Z tego względu w projekcie przyjęto, że **pełnomocnicy zawodowi mogą elektronicznie poświadczyć dokument w systemie teleinformatycznym lub PI**. Umożliwi to pełnomocnikom procesowym dołączenie dokumentu w postaci cyfrowej z jego poświadczeniem lub bez jego poświadczenia – według wyboru pełnomocnika. Sposób poświadczenia dokumentów będzie zależał od możliwości technicznych zapewnionych przez systemy teleinformatyczne obsługujące postępowania sądowe. Określone systemy teleinformatyczne obsługujące postępowanie cywilne mogą jednak przewidywać odstępstwa od powyższej zasady (np. art. 694^{4a} § 1 k.p.c.). W art. 129 § 2–3, art. 694⁴ § 5, art. 694^{4a} § 1 k.p.c. usunięta zostaje także niespójność między przepisami k.p.c. oraz ustawą z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Aktualnie na gruncie k.p.c. uprawnieni do poświadczania dokumentów są jedynie radcy Prokuraturii Generalnej. Ustawa z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej przyznaje taką kompetencję również referendarzom Prokuraturii Generalnej (art. 31 w zw. z art. 81 tej ustawy).
- Projektowany art. 128 § 3 k.p.c. reguluje szczególną sytuację, gdy pomimo zasady elektronicznego wnoszenia pism procesowych, konieczne jest złożenie oryginału dokumentu, który ma wyłącznie postać pisemną. Proponuje się wyraźnie przesądzić, iż w takim przypadku dokument w oryginale będzie składany do sądu, a więc z pominięciem portalu informacyjnego lub innego systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe.
- Proponuje się zmianę art. 131¹ § 2 k.p.c. oraz art. 131^{1a} § 2 k.p.c., mianowicie **doprecyzowuje się przepisy tak, aby zharmonizować datę przyjmowaną jako datę doręczenia elektronicznego lub datę doręczenia za**

pośrednictwem PI w tych przypadkach, z unormowaniami dotyczącymi niepodjęcia przesyłki nadanej drogą tradycyjną oraz niepodjęciem przesyłki pozostawionej przez komornika sądowego (art. 3a ust. 3 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych⁸).

- W zmienianym art. 131^{1a} § 1 k.p.c. **rozszerzono katalog podmiotów, którym sąd będzie miał obowiązek doręczać korespondencję za pośrednictwem PI o komorników sądowych oraz stałych mediatorów.** Projektowana zmiana obejmuje również zobowiązanie sądów do doręczenia odpisów pism procesowych lub innych dokumentów nie pochodzących z sądu wniesionych za pośrednictwem PI. W takim wypadku sąd będzie dysponował pismem procesowym oraz załącznikami do niego w formie cyfrowej, co powinno skutkować rezygnacją z ich wydruku i doręczenia pocztowego pozostałym pełnomocnikom zawodowym. Projektowana zmiana **ma na celu zwiększenie efektywności postępowania i zmniejszenie kosztów związanych z wydrukiem i doręczeniem przesyłek w formie tradycyjnej.** W przypadku, gdy adresatem pisma będzie strona lub uczestnik postępowania występujący w sprawie bez adwokata, radcy prawnego, rzecznika patentowego lub radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, sąd będzie zobowiązany do ich wydrukowania wraz załącznikami i doręczenia ich poza PI, czyli w sposób określony w art. 131 k.p.c., w tym z wykorzystaniem usługi centralnego druku i przesyłki hybrydowej. Konkretyzacja powyższych czynności oraz sposób ich wykonania będzie zamieszczona w odrębnym akcie prawnym niż projektowany. Aktualnie komornicy sądowi posiadają konta w PI, a możliwość posiadania takiego konta przez stałych mediatorów przewiduje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 marca 2024 r. w sprawie portalu informacyjnego⁹. W projekcie przewiduje się nałożenie obowiązku posiadania takiego konta na oba te podmioty (art. 6 pkt 3 oraz art. 9 projektu).
- Projektowana zmiana zdania drugiego i trzeciego w § 1 art. 132 k.p.c. ma na celu **usprawnienie procedury weryfikacji doręczania sobie nawzajem pism procesowych przez profesjonalnych pełnomocników.** Dotychczasowa regulacja, wymagająca zamieszczania w treści pisma procesowego oświadczenia o doręczeniu odpisu drugiej stronie albo o jego nadaniu za pośrednictwem operatora pocztowego, w praktyce jest zbyt rygorystyczna i formalistyczna. Proponowane brzmienie przepisu wprowadza bardziej elastyczne podejście, przewidując, że sąd może zażądać dowodu nadania pisma za pośrednictwem operatora pocztowego lub dowodu doręczenia jedynie w przypadku powstania wątpliwości co do dochowania tego obowiązku. Takie rozwiązanie pozwala na odejście od obowiązku oświadczenia o dokonaniu doręczenia w każdym piśmie procesowym, a jednocześnie umożliwia sądowi kontrolę nad prawidłowością doręczania pism między profesjonalnymi pełnomocnikami w sytuacjach budzących wątpliwości. Zmiana sankcji z zwrotu pisma niezawierającego wymaganego oświadczenia na zwrot pisma dopiero w przypadku nieprzedstawienia dowodu nadania lub doręczenia w wyznaczonym terminie jest wyrazem bardziej proporcjonalnego podejścia do tego obowiązku. Nowa regulacja daje stronie możliwość uzupełnienia braku przez przedstawienie odpowiedniego dowodu, co zapobiega zbędnemu formalizowaniu postępowania i eliminuje ryzyko przedwczesnego zwrotu pism procesowych z przyczyn czysto formalnych, bez uszczerbku dla realizacji zasady kontradyktoryjności.
- Zmiana w § 1¹ w art. 132 k.p.c. oraz dodanie § 5¹ w art. 767 k.p.c. i zdania drugiego w art. 1027 k.p.c. w § 2 mają charakter porządkujący i doprecyzowujący katalog pism procesowych, które należy złożyć w sądzie z odpisami dla strony przeciwnej, a tym samym, które nie podlegają obowiązkowi bezpośredniego doręczania między profesjonalnymi pełnomocnikami. Rozszerzenie katalogu o interwencję, zmianę powództwa, zarzut potrącenia, skargę na czynność komornika sądowego i zarzuty przeciwko planowi podziału wynika z analizy dotychczasowej praktyki sądowej oraz charakteru tych pism procesowych. Uszczegółowienie katalogu pism wyłączonych spod zasady bezpośredniego doręczania ma na celu również wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych pojawiających się w praktyce stosowania przepisu, a w konsekwencji przyczyni się do zwiększenia pewności prawnej oraz usprawnienia przebiegu postępowania cywilnego.
- W art. 132 k.p.c. uchyla się § 1³ i jednocześnie dodaje się:
 - § 1⁴, który dotyczy bezpośredniego, wzajemnego doręczenia pism procesowych pomiędzy profesjonalnymi pełnomocnikami w przypadku wniesienia takich pism do sądu przez ww. podmioty za pośrednictwem PI; zgodnie z projektowanym przepisem w toku sprawy wniesienie do sądu pisma procesowego za pośrednictwem PI oraz uzyskanie przez wnoszącego dokumentu potwierdzającego przekazanie pisma drugiej stronie, jest równoznaczne z wykonaniem obowiązku, o którym mowa w § 1 zdanie pierwsze – w takim wypadku odpis tego pisma, z chwilą jego wniesienia do sądu, zostanie w sposób automatyczny przesłany adwokatowi, radcom prawnym, rzecznikom patentowym lub Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej reprezentującym pozostałe strony;
 - § 1⁵, wprowadzający możliwość wykorzystania PI przez pełnomocników zawodowych również do wymiany odpisów pism procesowych w toku sprawy, które będą wnoszone do sądu w sposób tradycyjny (nie będą objęte możliwością ich wniesienia za pośrednictwem portalu). W takim wypadku adwokat, radca prawny,

⁸ Dz. U. z 2024 r. poz. 1458

⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 366

rzecznik patentowy lub Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej będą mogli doręczać sobie nawzajem bezpośrednio odpisy pism procesowych z załącznikami za pośrednictwem PI w sposób umożliwiający uzyskanie przez wnoszącego dokumentu elektronicznego potwierdzającego ich nadanie drugiej stronie; w tym jednak zakresie pełnomocnicy zawodowi zachowają możliwość wyboru wymiany pism procesowych przy wykorzystaniu drogi tradycyjnej, jak dotychczas (np. w razie pism, których rozmiar uniemożliwia wykorzystanie PI);

- § 1⁶, który stanowi o tym, że w przypadku wątpliwości co do przekazania pisma drugiej stronie za pośrednictwem PI, sąd może, na wniosek albo z urzędu, zażądać dowodu przekazania pisma drugiej stronie. W razie nieprzedstawienia dowodu przekazania pisma drugiej stronie w wyznaczonym terminie, pismo podlega zwrotowi;
 - § 1⁷, zgodnie z którym, zarówno w pierwszym (§ 1⁴), jak i w drugim przypadku (§ 1⁵), z wzajemnego bezpośredniego doręczenia wyłącza się pisma wymienione w § 1¹ oraz § 1²;
 - § 1⁸, stanowiący delegację ustawową do wydania rozporządzenia, które będzie określać sposób bezpośredniego wzajemnego doręczania odpisów pism procesowych z załącznikami pomiędzy adwokatami, radcami prawnymi, rzecznikami patentowymi oraz Prokuratorią Generalną Rzeczypospolitej Polskiej za pośrednictwem PI oraz ich elektroniczną postać, w tym wymagania cyfrowe dla dokumentów elektronicznych, jak również treść dokumentu elektronicznego potwierdzającego przekazanie pisma drugiej stronie.
- Wprowadzono przepis, z którego wynika, że **wprowadzenie pisma do systemu teleinformatycznego lub jego umieszczenie w PI na warunkach określonych w przepisach, uważa się za wniesienie pisma do sądu z chwilą określoną w elektronicznym potwierdzeniu wniesienia pisma do sądu** (proj. art. 165 § 4 k.p.c.).

Mediacja

- Wybór rozwiązania polegającego na obowiązku skierowania stron do mediacji znajduje uzasadnienie zarówno w świetle dotychczasowych wyników badań, jak i w doświadczeniach wynikających z praktyki sądowej. Analizy przeprowadzone m.in. przez Instytut Wymiaru Sprawiedliwości jednoznacznie wskazują, że rozwiązania oparte wyłącznie na zachęcaniu stron do mediacji – bez obowiązkowego skierowania przez sąd – są niewystarczające do rzeczywistego zwiększenia liczby postępowań mediacyjnych. Z tych względów rozwiązanie oparte na obowiązku skierowania stron do mediacji – z jednoczesnym zachowaniem dobrowolności udziału w mediacji – wydaje się najlepiej wywierać interes efektywności postępowania i autonomii stron
- W celu upowszechnienia mediacji, jako skutecznej i efektywnej formy rozwiązywania sporów, **wprowadza się** w projektowanym art. 458^{3a} k.p.c. **obowiązek kierowania stron do mediacji przed pierwszym posiedzeniem** wyznaczonym na rozprawę albo posiedzenie przygotowawcze **w sprawach, o których mowa w art. 458² § 1 pkt 5 k.p.c. (tj. w sprawach gospodarczych, wynikających z umów o roboty budowlane oraz ze ściśle związanych z procesem budowlanym umów służących wykonaniu robót budowlanych)**. Nie dotyczy to spraw rozpoznawanych w postępowaniu upominawczym, elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz postępowaniu nakazowym, chyba że wniesiono sprzeciw albo zarzuty od nakazu zapłaty. Wprowadzenie projektowanego art. 458^{3a} § 2 k.p.c. przesądzi, że w tych sprawach obowiązek skierowania do mediacji powstanie dopiero w razie skutecznego wniesienia sprzeciwu albo zarzutów od nakazu zapłaty. **Obowiązek kierowania stron do mediacji w tych sprawach nie przekreśla zasady dobrowolności mediacji**. Strona postępowania w projektowanym stanie prawnym zachowa możliwość sprzeciwienia się prowadzeniu mediacji nawet pierwszym piśmie procesowym, (co zwolni sąd z obowiązku skierowania stron do mediacji) przy uwzględnieniu jednak obecnych regulacji dotyczących oczywiście nieuzasadnionej odmowy poddania się mediacji (art. 103 § 2 k.p.c.). Wybór spraw objętych proponowanym mechanizmem wynika z charakteru sporów budowlanych – ich skali i złożoności, korzystania w toku procesu z licznych opinii biegłych celem wykazania zasady odpowiedzialności i wysokości żądania, z wysokich kosztów postępowania sądowego w tego rodzaju sprawach. Postępowanie mediacyjne pozwala uniknąć lub znacząco obniżyć te koszty, oferując stronom szybsze i mniej sformalizowane rozwiązanie sporu. Wyłączenie obowiązku kierowania stron do mediacji w postępowaniach upominawczym, elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz nakazowym jest uzasadnione specyfiką spraw rozpoznawanych w tych postępowaniach odrębnych. Sprawy rozpoznawane we wspomnianych postępowaniach odrębnych charakteryzują się uproszczoną procedurą, dotyczą w znacznej mierze roszczeń o nieskomplikowanym stanie faktycznym, często bazują wyłącznie na dowodach z dokumentów i nie wymagają przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych. Jednocześnie przewiduje się w celu zapewnienia sprawności postępowania, że po skierowaniu stron do mediacji, sąd podejmuje czynności służące do przygotowania posiedzenia przygotowawczego lub rozprawy (art. art. 458^{3a} § 3).

Wprowadzenie obligatoryjnej mediacji w sprawach o roszczenia z umów budowlanych uzasadnia:

– Skala i złożoność umów budowlanych

Umowy budowlane często obejmują duże projekty, w których uczestniczy wiele stron: inwestorzy, generalni wykonawcy, podwykonawcy, dostawcy materiałów, projektanci czy inspektorzy nadzoru. Roszczenia z takich umów mogą dotyczyć różnych kwestii – od niewłaściwej jakości wykonania, przez opóźnienia w realizacji, aż po problemy z płatnościami. Proces sądowy, w którym strony składają różne dowody i wyjaśniają zawile kwestie techniczne oraz prawne, może trwać latami. Mediacja pozwala na szybsze rozwiązanie sporu, ponieważ umożliwia skoncentrowanie się na kluczowych problemach, bez konieczności angażowania sądu w szczegółowe badanie dokumentacji technicznej, prowadzenie postępowania dowodowego i roztrząsanie jego wyników.

– Specyfika sporu o opóźnienia i zmiany zakresu robót

W projektach budowlanych często pojawiają się zmiany w zakresie robót lub opóźnienia, które są wynikiem niezależnych od stron okoliczności, takich jak zmiana przepisów, nieprzewidziane warunki pogodowe, błędy projektowe lub niedopatrzenia w fazie przygotowawczej. Mediacja pozwala na elastyczne i szybkie dostosowanie warunków umowy do nowych okoliczności, co jest trudniejsze w przypadku tradycyjnego postępowania sądowego, które bazuje na sztywno określonych zasadach i formalizmie procesowym.

W mediacji strony mogą negocjować rozszerzenie lub zmianę harmonogramu, a także ustalić nowe terminy lub zakres prac w sposób bardziej dostosowany do rzeczywistych warunków budowy.

– Zachowanie relacji biznesowych i współpracy

W branży budowlanej kluczowe jest utrzymanie dobrych relacji między inwestorami, wykonawcami, podwykonawcami i dostawcami. Spór sądowy, który kończy się wyrokiem sądowym, może trwale zniszczyć te relacje, co w branży budowlanej jest szczególnie niekorzystne, ponieważ wiele umów opiera się na wieloletniej współpracy. Mediacja, w której strony mają możliwość negocjowania i wypracowywania kompromisów, sprzyja utrzymaniu pozytywnych relacji biznesowych. Pozwala to na kontynuowanie współpracy na innych etapach projektu lub w przyszłości, co jest korzystne dla wszystkich stron.

– Brak neutralności w tradycyjnych postępowaniach sądowych

W sporach budowlanych istotną rolę pełnią eksperci techniczni, którzy mogą przedstawić opinię w kwestiach związanych z jakością wykonania, zgodnością z projektem, normami czy przepisami. W postępowaniach sądowych proces ten bywa czasochłonny i kosztowny. W mediacji strony mogą zaprosić niezależnych ekspertów, którzy w bardziej elastyczny sposób wyjaśnią istotne kwestie techniczne, a sam proces mediacji jest mniej formalny i bardziej skoncentrowany na rozwiązaniu sporu. Dzięki temu strony mają większą kontrolę nad przebiegiem mediacji i mogą lepiej uwzględniać specyfikę branży budowlanej.

– Oszczędność kosztów i czasu

Koszty związane z postępowaniem sądowym w sprawach budowlanych są znaczące – od kosztów wynagrodzenia dla pełnomocników, przez opłaty sądowe, aż po koszty związane z biegłymi i ekspertami. Dodatkowo, procesy sądowe mogą ciągnąć się latami. Mediacja jest rozwiązaniem szybszym i bardziej efektywnym. Ma to ogromne znaczenie w branży budowlanej, gdzie terminy są kluczowe dla powodzenia projektu.

– Zwiększenie elastyczności w rozwiązywaniu

Mediacja pozwala na wypracowanie takich rozwiązań, które mogą wyjść poza sztywne ramy prawa, dostosowując się do konkretnych potrzeb stron. W przypadku sporów budowlanych możliwe jest na przykład negocjowanie nowych terminów zakończenia robót, podziału kosztów związanych z opóźnieniami, czy też modyfikacji zakresu robót. Sądy zazwyczaj nie mają takiej elastyczności, a wyrok sądowy jest bardziej może nie uwzględniać wszystkich specyficznych okoliczności projektu budowlanego.

– Odpowiedzialność za jakość i bezpieczeństwo

W branży budowlanej szczególne znaczenie mają kwestie związane z jakością wykonania robót oraz bezpieczeństwem osób przebywających na placu budowy. Mediacja pozwala na rozwiązywanie sporów dotyczących tych kwestii w sposób bardziej pragmatyczny, np. przez ustalenie dodatkowych procedur kontroli jakości, terminy wykonania poprawek czy ustalenia dotyczące nadzoru technicznego. Dzięki temu można uniknąć eskalacji problemów, które mogłyby prowadzić do poważniejszych konsekwencji, zarówno finansowych, jak i w zakresie bezpieczeństwa.

Obowiązkowa mediacja w sprawach roszczeń z umów budowlanych jest kluczowa, ponieważ pozwala na szybkie, elastyczne i efektywne rozwiązanie sporów, które są typowe dla tej branży. Dzięki mediacji strony mogą zachować relacje biznesowe, uniknąć kosztów i opóźnień związanych z postępowaniami sądowymi, a także uzyskać rozwiązania bardziej dostosowane do specyfiki projektów budowlanych. Ponadto, mediacja sprzyja utrzymaniu elastyczności i pragmatyzmu, które są niezbędne w dynamicznym i wymagającym środowisku branży budowlanej.

Proponowane rozwiązanie sprzyja efektywnemu wykorzystaniu czasu pomiędzy momentem wpłynięcia pierwszego pisma w sprawie a wyznaczeniem pierwszego terminu posiedzenia. Jednocześnie, chodzi wyłącznie o obligatoryjne skierowanie do mediacji wąskiej grupy spraw. Strony nie muszą zgadzać się na jej podjęcie.

W 2024 r. do sądów powszechnych wpłynęło 1 738 077 spraw gospodarczych. Wśród tego katalogu spraw, 12 749 spraw dotyczyło roszczeń z umów o roboty budowlane oraz ściśle związanych z procesem budowlanym

umów służących wykonaniu robót budowlanych. Z tego w I instancji spraw procesowych było 5 487. Proponowana zmiana przepisu, dotyczący zatem w I instancji grupy spraw, stanowiących ok. 0,32 % wszystkich spraw gospodarczych.

W I instancji zakłada się, że liczba zawartych ugód wyniesie ok. 1 481 (27% ze wszystkich spraw).

- Na skutek dodania w art. 183⁸ § 1 k.p.c. zdania drugiego, **postanowienia** o skierowaniu do mediacji, o zmianie mediatora i przedłużeniu terminu na prowadzenie mediacji **będą mogli wydawać także referendarze sądowi**. Usprawni to postępowanie także w tym zakresie.
- Zmiana art. 183⁸ § 2 k.p.c. ma na celu **przesądzenie, że – w razie skierowania przez sąd do mediacji – nie prowadzi się jej tylko wtedy, gdy strona wyraźnie się temu sprzeciwi**. Brak stanowiska strony w terminie tygodnia nie będzie traktowany jako sprzeciw przeciwko prowadzeniu mediacji, lecz jako dorozumiana zgoda. Nowelizacja ta ma celu zwiększenie liczby prowadzonych mediacji ze skierowania sądu. Rozstrzyga to również, do kiedy strona może sprzeciwić się prowadzeniu mediacji, nie narażając się na obowiązek zwrotu kosztów, o których mowa w art. 103 § 3 pkt 2 k.p.c. Sprzeciw będzie mógł zostać zgłoszony tylko w przypadkach, w których strona wcześniej nie wyraziła zgody na prowadzenie mediacji, w tym formie wniosku o skierowanie stron do mediacji.
- W art. 183⁹ § 3 k.p.c. wskazuje się, że przewodniczący niezwłocznie przekazuje mediatorowi dane kontaktowe stron w dowolny, uzgodniony sposób. Ma to na celu **ułatwienie i przyspieszenie kontaktu mediatora ze stronami**. Zrezygnowano natomiast ze wskazania, że przekazanie danych mediatorowi powinno nastąpić po skierowaniu stron do mediacji. Zakłada się, że przekazanie tych danych mediatorowi powinno nastąpić po uzyskaniu wyraźnej lub dorozumianej zgody na mediację – wynikającej z upływu terminu na wniesienie sprzeciwu, o którym mowa w projektowanym art. 183⁸ § 2 k.p.c. Wyraźnie określono jakie dane kontaktowe stron lub ich pełnomocników mogą zostać przekazane mediatorowi. Dodatkowo wyeliminowano wadę obecnego uregulowania precyzując, że chodzi o przekazanie danych, które znajdują się w aktach sprawy.
- W związku ze spodziewanym zwiększonym zainteresowaniem mediacją, w tym prowadzoną na podstawie umowy o mediację, proponuje się wprowadzenie dalszych rozwiązań zwiększających efektywność postępowań w sprawach o zatwierdzenie ugody mediacyjnej. **Umożliwienie podpisania protokołu z mediacji oraz ugody mediacyjnej kwalifikowanym podpisem elektronicznym** (art. 183§ 1²) wpisuje się w szerszy kontekst cyfryzacji wymiaru sprawiedliwości. Ma to kluczowe znaczenie dla mediacji prowadzonych zdalnie, gdzie strony i mediator nie spotykają się fizycznie. Rozwiązanie to usprawni mediację, zwłaszcza zdalną, eliminując potrzebę przysyłania papierowych dokumentów między uczestnikami. Przyczyni się to do przyspieszenia postępowań mediacyjnych. Istotne jest, że w przypadku zastosowania tej formy podpisu, dokumenty muszą zostać przekazane do sądu w formie pozwalającej na weryfikację podpisu elektronicznego.
- Projekt przewiduje **uproszczenie regulacji wskazującej sąd właściwy do zatwierdzenia ugody mediacyjnej**. W mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację proponuje się, aby sądem rzeczowo właściwym do zatwierdzenia ugody mediacyjnej był **sąd rejonowy bez względu na właściwość rzeczową** (projektowana zmiana art. 183¹³ § 1 k.p.c.) Rozwiązanie to nawiązuje do aktualnego brzmienia art. 185 § 1 k.p.c., zgodnie z którym o zawezwanie do próby ugodowej wnioskodawca zwraca się zawsze do sądu rejonowego. Tym samym, w postępowaniu pojednawczym ugoda może zostać zawarta przed sądem rejonowym, nawet jeśli nie byłby on właściwy rzeczowo do rozpoznania sprawy poza tym postępowaniem.

Proponuje się wprowadzenie analogicznego rozwiązania w odniesieniu do zatwierdzania ugód zawartych w mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację. Jednocześnie proponuje się, aby właściwość miejscowa w sprawach o zatwierdzenie ugody zawartej w mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację, była determinowana przez miejsce zawarcia ugody, chyba, że strony w ugodzie wskażą inny sąd rejonowy.

W przypadku, gdy strony w ugodzie nie wskażą sądu rejonowego właściwego miejscowo, a nie będzie danych pozwalających na ustalenie miejsca zawarcia ugody mediacyjnej, proponuje się, aby właściwym do rozpoznania wniosku o zatwierdzenie ugody był sąd rejonowy miejsca zamieszkania albo siedziby wnioskodawcy.

- Przewiduje się, że jeżeli ugoda będzie dotyczyć roszczeń objętych różnymi postępowaniami sądowymi, **strony mają obowiązek wymienić w ugodzie te postępowania oraz wskazać sąd, który przeprowadzi postępowanie zatwierdzające ugodę**. Obecnie przepisy pozwalają na objęcie ugodą mediacyjną zawartą w mediacji prowadzonej na podstawie postanowienia sądu o skierowaniu stron do mediacji, roszczeń objętych kilkoma postanowieniami. Wprowadzają przy tym zawiły sposób ustalania sądu właściwego do zatwierdzenia ugody dotyczącej roszczeń rozpatrywanych przez kilka sądów. Wobec powyższego, zaproponowano wprowadzenie uproszczenia w tej kwestii. Jeżeli postępowania objęte ugodą prowadzone będą przez sądy różnego rzędu, właściwym będzie sąd wyższego rzędu. Należy podkreślić, że zatwierdzenie ugody zawartej w mediacji nie prowadzi do rozpoznania sprawy, lecz zastępuje jej rozpoznanie. Nieuzasadnione są zatem zastrzeżenia, że projektowane rozwiązanie będzie naruszać przepisy o właściwości rzeczowej, co z kolei może skutkować nieważnością postępowania, lub właściwości wyłącznej, które to zastrzeżenia stoją za brzmieniem

obowiązujących przepisów. Dodatkowo proponuje się rezygnację ze zdania trzeciego art. 183¹⁴ § 2¹ k.p.c., albowiem wniosek z niego płynący wynika dostatecznie z art. 355 k.p.c. Obecne, rozbudowane brzmienie przepisu czyni go zbyt instrukcyjnym.

- Proponuje się **rezygnację z obowiązku składania przez mediatora w sądzie protokołu z mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację, w przypadku wystąpienia przez stronę o zatwierdzenie ugody** (obowiązujący art. 183¹³ § 1 k.p.c.). Mając na względzie, że w obecnym stanie prawnym mediator ma obowiązek doręczyć stronom odpis protokołu z mediacji (art. 183¹² § 3 k.p.c.), proponuje się **nałożenie obowiązku złożenia tego protokołu na strony wraz z wnioskiem o zatwierdzenie ugody zawartej w mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację**. Do wniosku załączana będzie również sama ugoda, jeśli nie została zawarta w protokole z mediacji. Wprowadzany przepis odpowiada już obserwowanej praktyce dotyczącej zatwierdzania tego typu ugód. W przypadku wniosku wniesionego za pośrednictwem PI **wprowadza się obowiązek dołączenia tych dokumentów w postaci elektronicznej podpisanych kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub poświadczonych elektronicznie odpisów tych dokumentów** – możliwość wniesienia wniosku w ten sposób dotyczy jedynie pełnomocników zawodowych.
- W projekcie proponuje się **możliwość wyznaczenia przez Ministra Sprawiedliwości jednego sądu rejonowego właściwego do rozpoznawania spraw z wniosków o zatwierdzenie ugód, zawartych w mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację, wniesionych przez PI** (proj. art. 6 pkt 1). Obserwowane podwyższone zainteresowanie zakończeniem tzw. sporów frankowych w mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację, stanowiło asumpt do zawarcia w niniejszym projekcie powyższej propozycji. Wyznaczenie jednego sądu rejonowego właściwego do zatwierdzania ugód mediacyjnych pozwoli na ujednolicenie praktyk związanych z zatwierdzaniem ugód zawieranych w ramach mediacji, jak również pozwoli na skrócenie czasu oczekiwania na zatwierdzenie ugody mediacyjnej, zwłaszcza w przypadku powtarzalności ich treści.

Z założeniami powyższej zmiany koresponduje projektowana zmiana art. 183¹³ k.p.c. poprzez dodanie § 1² stanowiącego, że **adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy, Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej lub prokurator po zawarciu ugody, w ramach mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację, będzie mógł wystąpić o jej zatwierdzenie, za pośrednictwem PI**. Zakłada się, że takie postępowanie spowoduje, że obieg korespondencji w tych postępowaniach między sądem i pełnomocnikami zawodowymi będzie się odbywał przede wszystkim z wykorzystaniem PI. Przewiduje się, jednak, że w przypadku uwzględnienia takiego wniosku dotyczącego ugody podlegającej wykonaniu w drodze egzekucji, pełnomocnik otrzyma tytuł wykonawczy za pośrednictwem poczty tradycyjnej, bazujący na tytule egzekucyjnym w postaci wydruku ugody sporządzonej w postaci elektronicznej i podpisanej kwalifikowanym podpisem cyfrowym albo wydruku poświadczonej elektronicznie ugody mediacyjnej.

Grupa zmian ma na celu wyraźne uregulowanie dopuszczalności zawierania ugód na posiedzenia zdalnych (nowelizacja art. 185 § 3, art. 205⁸ § 2 oraz art. 223 zd. 3 k.p.c.). Na posiedzeniu zdalnym ugoda będzie mogła zostać zawarta bez złożenia podpisów przez strony, a niemożliwość tego sąd będzie stwierdzał w protokole. Konsekwencją wprowadzonych zmian jest uchylenie art. 151 § 7 k.p.c., który uznano za zbędny. Zgodnie z aktualnym stanem prawnym nie budzi wątpliwości, że strona nie może ani podczas posiedzenia w budynku sądowym, ani w trakcie posiedzenia zdalnego ustnie podejmować czynności procesowych, które wymagają formy pisemnej, w tym przede wszystkim złożenia pisma procesowego..

Status konsumenta jednoosobowych przedsiębiorców

Wobec potrzeby doprecyzowania statusu jednoosobowych przedsiębiorców zawierających umowy w kontekście stosowania przepisów o ochronie konsumentów w zakresie prowadzonej przez nich działalności gospodarczej, zaproponowano w art. 2 i art. 8 projektu nowelizację odpowiednio ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, dalej „k.c.” oraz ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta¹⁰.

- Dodany § 1¹ w art. 385⁵ k.c. wprowadza **mechanizm, który pozwala przedsiębiorcy będącemu osobą fizyczną na określenie charakteru zawieranej umowy poprzez złożenie stosownego oświadczenia**. Projektowana regulacja ma na celu usunięcie wątpliwości interpretacyjnych w sytuacjach, gdy z treści umowy nie wynika jej charakter zawodowy lub pozazawodowy. Przepis wprowadza istotne zabezpieczenie przed potencjalnymi nadużyciami, zakazując drugiej stronie umowy uzależniania zawarcia umowy od złożenia takiego oświadczenia. Dzięki temu osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą ma swobodę decyzji co do złożenia oświadczenia i jego treści, bez ryzyka wywierania na nią presji przez silniejszych ekonomicznie kontrahentów..
- Konsekwencję przyjętego rozwiązania wprowadzanego w art. 385⁵ § 1¹ k.c. stanowią proponowane zmiany w art. 556⁴ i art. 556⁵ k.c. **Zmiany te mają na celu zachowanie spójności systemowej w zakresie ochrony osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w różnych obszarach prawa cywilnego**. Nowelizacja obu przepisów polega na dodaniu możliwości złożenia przez przedsiębiorców będącym osobami fizycznymi oświadczenia, że zawierana umowa ma dla nich charakter zawodowy albo takiego charakteru nie ma.

¹⁰ Dz. U. z 2024 r. poz. 1796

- Projektowana zmiana art. 7aa ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta jest elementem kompleksowej nowelizacji przepisów dotyczących ochrony osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Zmiana ta wprowadza analogiczne rozwiązanie do wcześniej omówionych zmian w Kodeksie cywilnym, polegające na umożliwieniu przedsiębiorcy będącemu osobą fizyczną złożenia oświadczenia, że zawierana umowa ma dla niego charakter zawodowy.

Pozostałe zmiany

W związku z zaprojektowaniem nowego brzmienia art. 117³ § 1 i 2 k.p.c., w ustawie z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1564, dalej: „u.p.o.a.”) i ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 499, dalej: „u.o.r.pr.”), tj. art. 3 pkt 2 lit. b i art. 4 lit. b projektu, dodaje się przepisy zobowiązujące odpowiednio – okręgowe rady adwokackie i okręgowe izby radców prawnych do posiadania konta w portalu informacyjnym (art. 37d ust. 3 u.p.o.a. i art. 22¹¹ ust. 3 u.o.r.pr.).

W celu odejścia od mechanizmu podwójnej weryfikacji uprawnień radcy prawnego, adwokata, rzecznika patentowego w ramach posiadanego konta na PI zostały uchylone art. 37d ust. 2 u.p.o.a., art. 22¹¹ ust. 2 u.o.r.pr., oraz art. 16b ust. 2 ustawy z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 749, dalej: „u.o.r.p.”). Zgodnie bowiem z art. 58a ust. 1 u.p.o.a., art. 60¹ ust. 1 u.o.r.pr. i art. 25a u.o.r.p., weryfikacja aktualności uprawnień do wykonywania danego zawodu m.in. w zakresie informacji o skreśleniu z listy, zawieszeniu prawa wykonywania zawodu/zawieszeniu w czynnościach zawodowych następuje za pośrednictwem danych z ROBUS.

Dodatkowo w konsekwencji projektowanego art. 128 § 2 k.p.c. proponuje się zmiany w powyższych aktach prawnych i są nimi odpowiednio – w u.p.o.a – projektowany art. 4 ust. 1c, w u.o.r.pr. – projektowany 6 ust. 4, w u.o.r.p. – projektowany art. 9 ust. 4 oraz w ustawie z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej – projektowany art. 31 ust. 2; zmiany te są analogiczne do projektowanej zmiany art. 129 § 2¹ k.p.c.

Na skutek zmian dotyczących rozszerzenia możliwości PI konieczne stało się uwzględnienie w projekcie zmiany delegacji ustawowej o takie elementy jak „dostęp do konta oraz sposób udostępnienia w nim spraw” z uwagi na dotychczasową nieprecyzyjność we wskazaniu jedynie słowa „udostępnienie”. Koniecznym było również uwzględnienie w projekcie zmiany delegacji ustawowej, poprzez jej uzupełnienie tak, aby treść rozporządzenia objęła również zasady wykonywania zawodu przez komorników sądowych i stałych mediatorów. Należy zaznaczyć, że rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 marca 2024 r. w sprawie portalu informacyjnego¹¹ reguluje zakładanie kont w PI przez tę kategorię podmiotów, jednak delegacja ustawowa o nich nie wspomina.

Dodanie w art. 79 ust. 1 pkt 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nowej lit. ab spowoduje, że będzie przysługiwał zwrot trzech czwartych uiszczonej opłaty, jeżeli w toku postępowania przed sądem drugiej instancji zawarto ugodę przed mediatorem. Ma to zachęcić do mediacji na etapie postępowania drugoinstancyjnego i wprowadzić analogiczne.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Projektowane rozwiązanie ze względu na stopień szczegółowości nie było poddawane analizie prawnoporównawczej.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Sądy powszechne	377 w tym: sądy rejonowe 319 sądy okręgowe 47 sądy apelacyjne 11	Informacja ogólnodostępna	Obowiązek wnoszenia przez adwokatów, radców prawnych, rzeczników patentowych, Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej lub prokuratorów pism procesowych, określonych w art. 125 ¹ § 2 k.p.c., do sądu za pośrednictwem portalu informacyjnego. Rozszerzenie kanału komunikacyjnego PI na komunikację wzajemną między sądem, a okręgowymi radami adwokackimi i radami okręgowych izb radców prawnych w przypadku wyznaczania adwokata lub radcy prawnego. Obowiązek kierowania stron do mediacji przed pierwszym posiedzeniem w

¹¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 366

			sprawach, gospodarczych, wynikających z umów o roboty budowlane oraz ze ściśle związanych z procesem budowlanym umów służących wykonaniu robót budowlanych), z wyjątkiem spraw rozpoznawanych w postępowaniu upominawczym, elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz postępowaniu nakazowym. Po skierowaniu stron do mediacji, sąd podejmuje czynności służące do przygotowania posiedzenia. Obowiązek niezwłocznego przeprowadzenia postępowania w celu zatwierdzenia ugody zawartej przed mediatorem. Uproszczenie regulacji wskazującej sąd rejonowy jako właściwy do zatwierdzenia ugody mediacyjnej. Rozszerzenie katalogu podmiotów, którym sąd będzie miał obowiązek doręczać korespondencję za pośrednictwem PI o komorników sądowych oraz stałych mediatorów. Rozszerzenie zakresu czynności referendarzy.
Referendarze sądowi	2454 zatrudnieni w 2022 r.	Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2023	Możliwość wydawania postanowień o skierowaniu do mediacji.
Adwokaci	22902 stan na 25.03.2025 r.	Krajowy Rejestr Adwokatów i Aplikantów Adwokackich	Obowiązek wnoszenia przez profesjonalnych pełnomocników pism procesowych, określonych w art. 125¹ § 2 k.p.c., do sądu za pośrednictwem portalu informacyjnego. Obowiązek do wykazania umocowania do działania w sprawie, poprzez dołączenie pełnomocnictwa lub innych dokumentów stwierdzających umocowanie do działania w postępowaniu, przewidzianych w dwóch alternatywnych metodach wykazania umocowania. Obowiązek wskazywania w piśmie, do którego dołącza pełnomocnictwo – numeru wpisu na właściwej liście.
Radcowie prawni	54699 stan na 25.03.2025 r.	Krajowa Izba Radców Prawnych	
Rzecznicy patentowi	945 stan na 25.03.2025 r.	https://grab.uprp.pl/RzecznicyPatentowi/	
Prokuratorzy	W powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury łączny limit etatów prokuratorskich wynosi 5939, w części wojskowej limit etatów prokuratorskich wynosi 186	Prokuratura Krajowa	Obowiązek wnoszenia pism procesowych, określonych w art. 125 ¹ § 2 k.p.c., do sądu za pośrednictwem portalu informacyjnego.

	stan na 31.03.2024 r.		
Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej	1	Informacja ogólnodostępna	Obowiązek wnoszenia pism procesowych, określonych w art. 125¹ § 2 k.p.c., do sądu za pośrednictwem portalu informacyjnego. Obowiązek przedstawienia przez Prezesa Prokuraturii Generalnej, wiceprezesów Prokuraturii Generalnej, radców i referendarzy, za pośrednictwem PI, odpisu legitymacji służbowej lub innych dokumentów stwierdzających umocowanie do działania w postępowaniu, w postaci dokumentu elektronicznego. Wprowadzenie numeru PESEL jako dodatkowego identyfikatora w wykazie radców Prokuraturii Generalnej. Obowiązek utworzenia przez Prezesa Prokuraturii Generalnej wykazu referendarzy zatrudnionych w Prokuraturii Generalnej prowadzonego w systemie teleinformatycznym.
Operatorzy pocztowi	270 podmiotów	Rejestr operatorów pocztowych (Urząd Komunikacji Elektronicznej)	Spadek przychodów związany z wprowadzeniem obowiązku wnoszenia przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego, Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej oraz prokuratora do sądu pism procesowych za pośrednictwem portalu informacyjnego.
Stali mediatorzy	ok. 6 648	Dane własne MS	Wprowadzenie rozwiązań zwiększających efektywność postępowań w sprawach o zatwierdzenie ugody mediacyjnej. Obowiązek złożenia protokołu w sądzie rozpoznającym sprawę w przypadku skierowania przez sąd sprawy do mediacji. Obowiązek posiadania konta w portalu informacyjnym.
Strony postępowań sądowych w sprawach , o których mowa w art. 458 ² § 1 pkt 5 k.p.c.	Wpływ spraw z tytułu roszczenia z umowy o roboty budowlane i inwestycyjne I instancja w 2024 roku: łącznie 11 156, z tego rep. GC procesowe 5 487	Dane własne MS	Wprowadzenie rozwiązań zwiększających efektywność postępowań w sprawach o zatwierdzenie ugody mediacyjnej. Jeżeli ugoda będzie dotyczyć roszczeń objętych różnymi postępowaniami sądowymi, strony mają obowiązek wymienić w ugodzie te postępowania oraz wskazać sąd, który przeprowadzi postępowanie zatwierdzające ugodę. Obowiązek złożenia protokołu z mediacji wraz z wnioskiem o zatwierdzenie ugody zawartej w mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację.

Osoby fizyczne prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą	ok. 2,6 mln (stan na listopad 2023 r.)	Dane ogólnodostępne ¹²	Zwiększenie transparentności i zrozumiałości zasad ochrony konsumenckiej. Możliwość złożenia oświadczenia, o zawodowym charakterze zawieranej umowy.
Przedsiębiorcy (platformy internetowe, dostawcy usług, sprzedawcy)	Dane trudne do oszacowania	-	Zwiększenie transparentności i zrozumiałości zasad ochrony konsumenckiej. Ograniczenie ryzyka prawnego dla sektora e-commerce. Zmniejszenie obciążeń formalnych i informacyjnych relacjach B2B. Podniesienie poziomu pewności prawa i przewidywalności obrotu.
UOKIK	1	Informacja ogólnodostępna	Ograniczenie skali interwencji organów ochrony konsumenta w relacje profesjonalne.
Rzecznik Konsumentów	ok. 370 powiatowych (miejskich) rzeczników konsumentów	Informacja ogólnodostępna	
Okręgowe izby adwokackie	24	Informacja ogólnodostępna	Obowiązek posiadania konta w portalu informacyjnym. Rozszerzenie kanału komunikacyjnego PI na komunikację wzajemną między sądem, a okręgowymi radami adwokackimi i radami okręgowych izb radców prawnych w przypadku wyznaczania adwokata lub radcy prawnego.
Okręgowe izby radców prawnych	19	Informacja ogólnodostępna	
Komornicy sądowi	2441 (styczeń 2025 r.)	Krajowa Rada Komornicza	Obowiązek posiadania konta w portalu informacyjnym.
Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury	Prokuratura Krajowa 1 prokuratury regionalne 11 prokuratury okręgowe 46 prokuratury rejonowe 358 ośrodki zamiejscowe PK 2 wydziały zamiejscowe PK 11	Informacja ogólnodostępna	
Minister Sprawiedliwości	1	Informacja ogólnodostępna	Możliwość wyznaczenia, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, jednego sądu rejonowego właściwego do rozpoznawania spraw z wniosków o zatwierdzenie ugód, zawartych w mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację, wniesionych przez PI.
Minister Sprawiedliwości	1	Informacja ogólnodostępna	Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia: – treść dokumentu elektronicznego potwierdzającego wniesienie pisma do sądu, sposób informowania o braku
Minister właściwy do spraw informatyzacji	1		

¹² www.mgbi.pl/blog/ile-lat-dziala-przecietny-polski-przedsiębiorca/#:~:text=W%20Polsce%20jest%20zarejestrowanych%20obecnie,prowadzenia%20biznesu%20w%20naszym%20kraju.

			dostępności portalu informacyjnego, sposób wnoszenia do sądu pism procesowych i ich załączników za pośrednictwem portalu informacyjnego oraz ich elektroniczną postać, w tym wymagania cyfrowe dla dokumentów składanych w postaci elektronicznej, jak również sposób poświadczania dokumentów w portalu informacyjnym, mając na względzie skuteczność ich wnoszenia oraz konieczność zapewnienia sprawnego toku postępowania, a także ochronę praw osób wnoszących pisma; – sposób bezpośredniego wzajemnego doręczania odpisów pism procesowych z załącznikami pomiędzy adwokatami, radcami prawnymi, rzecznikami patentowymi lub Prokuratorią Generalną Rzeczypospolitej Polskiej za pośrednictwem portalu informacyjnego oraz ich elektroniczną postać, w tym wymagania cyfrowe dla dokumentów elektronicznych, jak również treść dokumentu elektronicznego potwierdzającego przekazanie pisma drugiej stronie, mając na względzie skuteczność ich bezpośredniego wzajemnego doręczania, konieczność zapewnienia sprawnego toku postępowania, a także ochronę praw osób, którym te pisma są doręczane; – warunki techniczne korzystania z portalu informacyjnego i jego funkcjonowania, tryb zakładania konta, dostępu do konta, sposobu udostępniania w nim spraw oraz likwidacji konta z uwzględnieniem sprawności postępowania, ochrony praw stron postępowania oraz zasad wykonywania zawodu przez adwokatów, radców prawnych, rzeczników patentowych, komorników sądowych oraz stałych mediatorów.
--	--	--	---

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248 oraz z 2024 r. poz. 1535).

W ramach konsultacji projekt został przekazany następującym podmiotom:

1. „Fundacja Edukacji Europejskiej”;
2. Akademia Łomżyńska;
3. Dolnośląskie Forum Integracyjne;
4. Europejskie Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Prawa;
5. Federacja Mamy Prawo;
6. Forum Obywatelskiego Rozwoju;
7. Fundacja „Unia Regionalnych Centrów Mediacji”;

8. Fundacja „MOJE PODL@SIE. NOWOCZESNE, KREATYWNE, TWÓRCZE.”;
9. Fundacja Compassio;
10. Fundacja KONKRET;
11. Fundacja SYNAPSIS;
12. Grupa Obywatelska Spacer Protestacyjny „Łańcuch Światła”;
13. Instytut Prawa Upadłościowego i Restrukturyzacyjnego oraz Badań nad Niewypłacalnością, Uczelnia Łazarskiego w Warszawie;
14. Iwo – Doradztwo Obywatelskie;
15. Izba Gospodarki Elektronicznej;
16. Krajowe Stowarzyszenie Mediatorów Stałych;
17. Międzyzakładowa Organizacja Związkowa NSZZ „Solidarność” Pracowników Sądownictwa i Prokuratury;
18. Obywatelski Parlament Seniorów;
19. Ogólnopolska Federacja Doradców Restrukturyzacyjnych i Syndyków;
20. Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych;
21. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
22. ORION Organizacja Społeczna;
23. Ośrodek Dialogu, Edukacji i Rozwoju Mediacji;
24. Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich Parasol;
25. Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców;
26. Polski Instytut Mediacji Sp. z o.o.;
27. Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną;
28. Polskie Towarzystwo Ekspertów i Biegłych Sądowych;
29. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
30. Stowarzyszenie Adwokackie Defensor Iuris;
31. Stowarzyszenie Archiwistów Instytucji Wymiaru Sprawiedliwości;
32. Stowarzyszenie Autorów i Wydawców Copyright Polska;
33. Stowarzyszenie Dolnośląska Izba Mediatorów;
34. Stowarzyszenie EKOSKOP
35. Stowarzyszenie Inicjatyw Obywatelskich „Wieś i My”;
36. Stowarzyszenie Ławników Polskich;
37. Stowarzyszenie Mediatorów Gospodarczych;
38. Stowarzyszenie Mosty Porozumienia;
39. Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej;
40. Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu im. Brata Krystyna w Gorzowie Wlkp.;
41. Stowarzyszenie Przeworsk – Powiat Bezpieczny;
42. Stowarzyszenie Sędziów Insolwencyjnych;
43. Stowarzyszenie Śląsko-Zagłębiowska Grupa Edukacyjna;
44. Stowarzyszenie Sursum Corda;
45. Uniwersyteckie Centrum Mediacji i Arbitrażu;
46. Związek Liderów Sektora Usług Biznesowych;
47. Żydowskie Stowarzyszenie Czulent;
48. Europejskie Stowarzyszenie Sędziów na rzecz mediacji GEMME
49. Związek Pracodawców Business Centre Club;
50. Federacja Przedsiębiorców Polskich;
51. Konfederacja Lewiatan;
52. Polskie Towarzystwo Gospodarcze;
53. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
54. Stowarzyszenie Sędziów „Themis”;
55. Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSiP "VOTUM”;
56. Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”;
57. Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce „Associaton of Family Judges in Poland”;
58. Niezależne Stowarzyszenie Prokuratorów „Ad Vocem”;
59. Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych „Pro Familia”;
60. Fundacja „Mediacja i Prawo”;
61. Fundacja Consensus Europejskie Centrum Mediacji;
62. Fundacja Gildia Mediacyjna;
63. Fundacja Hominium Et Lex;
64. Fundacja Instytut Badań ADR "Prawo i Gospodarka”;
65. Fundacja Rozwoju Mediacji;
66. Fundacja Unia Regionalnych Centrów Mediacji;
67. Podkarpackie Centrum Mediacji;

68. Polskie Centrum Mediacji;
69. Stowarzyszenie #wartomediować;
70. Stowarzyszenie „Mediatorzy Polscy”;
71. Stowarzyszenie Mediatorów Cywilnych;
72. Wrocławskie Centrum Mediacji.

W celu zaopiniowania projekt został przekazany:

1. Sądowi Najwyższemu;
2. Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu;
3. Rzecznikowi Praw Obywatelskich;
4. Krajowej Radzie Notarialnej;
5. Krajowej Radzie Komorniczej;
6. Naczelnej Radzie Adwokackiej;
7. Krajowej Izbie Radców Prawnych;
8. Polskiej Izbie Rzeczników Patentowych;
9. Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej;
10. Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
11. Rzecznikowi Małych i Średnich Przedsiębiorców;
12. Krajowej Radzie Sądownictwa;
13. Sądom apelacyjnym (sądy okręgowe i sądy rejonowe);
14. Prokuraturom regionalnym (prokuratury okręgowe, prokuratury rejonowe).
15. Instytutowi Wymiaru Sprawiedliwości.

Czas trwania konsultacji publicznych i opiniowania – 10 dni.

Wyniki konsultacji i opiniowania zostały omówione w raporcie z konsultacji i opiniowania oraz załączonych do niego tabel.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2025 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki												
Wydatki ogółem	0,56	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,56
budżet państwa	0,56	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,56
JST												
pozostałe jednostki												
Saldo ogółem	-0,56	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-0,56
budżet państwa	-0,56	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-0,56
JST												
pozostałe jednostki												
Źródła finansowania	Wydatki związane z wdrożeniem projektowanych rozwiązań w jednostkach sądownictwa powszechnego zostaną poniesione z budżetu państwa z części 15 – Sądy powszechne, bez konieczności ubiegania się o dodatkowe środki zarówno w roku bieżącym, jak i w latach kolejnych.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Systemy teleinformatyczne Zakłada się wzrost wolumenu danych przechowywanych w bazie danych Portalu Informacyjnego, co implikuje konieczność zapewnienia dodatkowych licencji na pamięć bazy. Wymagany zakup licencji w ilości dwóch paczek 64GB po jednej na ośrodek przetwarzania wraz ze wsparciem na okres 2 lat wynosi 566 784,00 zł (wycena dotyczy obu procedur, tj. na gruncie k.p.k. oraz k.p.c.). Środki na potencjalny zakup dodatkowych urządzeń pamięci masowej w związku z potencjalną zmianą sposobu przechowywania danych w ramach PI zostały zabezpieczone w budżecie.											

	<u>Rozwój zasobów infrastrukturalnych powinien następować ewolucyjnie w zależności od popularności nowych funkcjonalności PI.</u> Niemniej jednak, SA we Wrocławiu zabezpieczył środki w budżecie na rok 2025 na potencjalny zakup dodatkowych urządzeń pamięci masowej w związku z potencjalną zmianą sposobu przechowywania danych w ramach PI. Dodatkowo, w związku z realizacją postulatów dotyczących doręczeń pomiędzy pełnomocnikami oraz możliwości wnoszenia pism do sądów, zachodzi konieczność modyfikacji systemów repertoryjno-biurowych w celu umożliwienia automatycznego przyjmowania dokumentów i odnotowywania ich w sprawach za pośrednictwem API systemu sądowego. Skutki finansowe dotyczące Portalu Informacyjnego mające wpływ na część budżetową 88 – Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury zostały omówione w pkt 6 OSR do <i>Projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego i ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych</i> (UD143). Wydatki związane ze zmianami w systemach teleinformatycznych PROK-SYS wykazane w OSR w wysokości 600 000 zł zostaną zrealizowane ze środków ujętych w ustawach budżetowych w kolejnych latach, w ramach ustalonego dla dysponenta części 88 – Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury nieprzekraczalnego limitu wydatków na dany rok budżetowy, bez konieczności ubiegania się o dodatkowe środki budżetowe na ten cel. Zatem realizacja proponowanych rozwiązań będzie możliwa w ramach posiadanych środków w części 15 – Sądy powszechne oraz w części 88 – Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury, bez potrzeby ich zwiększania (ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa), zarówno w roku wejścia w życie ustawy, jak i w latach następnych. Oszacowanie ewentualnych oszczędności na obecnym etapie wdrażania zmian nie jest zasadne z uwagi na to, iż w postępowaniu cywilnym zasadniczo nie funkcjonują akta cyfrowe, konsekwencją wnoszenia pism za pośrednictwem PI będzie konieczność ich wydruku celem załączenia do akt sprawy. Rozwiązanie to ma charakter przejściowy i będzie obowiązywać do czasu pełnego wdrożenia systemu akt cyfrowych. Mediacje – zwrot 75% opłaty Dodanie w art. 79 ust. 1 pkt 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nowej lit. ab spowoduje, że będzie przysługiwał zwrot trzech czwartych uiszczonej opłaty, jeżeli w toku postępowania przed sądem drugiej instancji zawarto ugodę przed mediatorem. Ma to zachęcić do mediacji na etapie postępowania drugoinstancyjnego. Rozwiązanie odnosi się do ogółu spraw cywilnych wpływających do sądów II instancji. Potencjalne korzyści dla stron z tytułu zwrotu 75% opłaty są bardzo zróżnicowane, w zależności od podmiotu wnoszącego apelację czy zakresu przedmiotowego sprawy, dlatego też szacowania skutków finansowych wynikających z tej regulacji do wszystkich spraw cywilnych byłoby bardzo utrudnione a także obarczone dużym ryzykiem błędu. Podkreślić jednak należy, że liczba spraw cywilnych ogółem, które wpływają do sądów i są zakończone zawarciem ugody przed mediatorem jest na marginalnym poziomie.							
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe								
Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2025 r.)	duże przedsiębiorstwa – Poczta Polska S.A. ¹³	-189,6	-278,1	-244,7	-169,3	-73,4	-51,9	-1225,3
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Wprowadzenie rozwiązań zwiększających efektywność postępowań w sprawach o zatwierdzenie ugody mediacyjnej umożliwi stronom sporu osiągnięcie porozumienia w krótszym czasie.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							

¹³ Dane na podstawie stanowiska MAP

		Przedmiotowy projekt może wpłynąć na operatorów pocztowych poprzez spadek ich przychodów związany z wprowadzeniem obowiązku wnoszenia przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego, Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej oraz prokuratora do sądu pism procesowych za pośrednictwem portalu informacyjnego. Projektowane regulacje mają korzystny wpływ na MŚP, szczególnie w obrocie on-line, poprzez: – możliwość jednoznacznego wyłączenia reżimu konsumenckiego; – zmniejszenie ryzyka prawnego i kosztu zgodności z przepisami konsumenckimi; – poprawę efektywności zawierania umów na odległość. – ułatwienie jednoosobowym przedsiębiorcom świadomego wyboru, czy chcą działać jako konsumenci czy jako profesjonalisci.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w tym osoby z niepełnosprawnością i starsze	Wprowadzany obowiązek kierowania stron do mediacji przed pierwszym posiedzeniem w sprawach, o których mowa w art. 458² § 1 pkt 5 k.p.c. może przyczynić się do uniknięcia lub znaczącego obniżenia kosztów, oferując stronom szybsze i mniej sformalizowane rozwiązanie sporu. Ułatwienie jednoosobowym przedsiębiorcom świadomego wyboru, czy chcą działać jako konsumenci czy jako profesjonalisci.

Niemierzalne		
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Pozytywny wpływ na rozwój gospodarki cyfrowej i handlu elektronicznego. Ministerstwo Aktywów Państwowych oszacowało skutki utraty wolumenów i przychodów. Szacunki dotyczą przesyłek poleconych z elektronicznym potwierdzeniem odbioru (tab. 7). Projektowane zmiany w zakresie ustawy k.c. odpowiadają na potrzebę doprecyzowania statusu jednoosobowych przedsiębiorców zawierających umowy w kontekście stosowania przepisów o ochronie konsumentów w zakresie prowadzonej przez nich działalności gospodarczej. Projektowana regulacja ma na celu usunięcie wątpliwości interpretacyjnych w sytuacjach, gdy z treści umowy nie wynika jej charakter zawodowy lub pozazawodowy. Przepis wprowadza istotne zabezpieczenie przed potencjalnymi nadużyciami, zakazując drugiej stronie umowy uzależniania zawarcia umowy od złożenia takiego oświadczenia. Dzięki temu osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą ma swobodę decyzji co do złożenia oświadczenia i jego treści, bez ryzyka wywierania na nią presji przez silniejszych ekonomicznie kontrahentów.	

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu	
☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
Komentarz: Zaproponowane regulacje zmierzają do wprowadzenia obowiązku wnoszenia przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego, Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej oraz prokuratora do sądu pism procesowych za pośrednictwem portalu informacyjnego, w przypadkach wyraźnie wskazanych w ustawie. Projektowane zmiany mają na celu przyspieszenie przekazywania informacji w postępowaniu cywilnym, co wpływa na zmniejszenie liczby dokumentów, zmniejszenie liczby procedur, a co za tym idzie również na skrócenie czasu na załatwienie sprawy. Obowiązek przewidziany w projektowanym art. 125¹ § 2 k.p.c. wejdzie w życie po rocznym okresie przejściowym, licząc od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy. W tym czasie profesjonalni pełnomocnicy – adwokaci, radcowie prawni, rzecznicy patentowi, jak również Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej oraz prokuratorzy – będą mieli możliwość wyboru sposobu wnoszenia określonych pism procesowych (pisemnie albo za pośrednictwem PI). Po upływie tego okresu wprowadzone rozwiązanie stanie się obligatoryjne. Uzasadnieniem dla takiego rozwiązania	

jest konieczność zapewnienia płynnego przejścia między obecnymi rozwiązaniami, a przesyłaniem pism drogą elektroniczną, przy jednoczesnym zagwarantowaniu stabilnego prowadzenia postępowań sądowych. Wprowadzenie rocznego okresu przejściowego pozwoli na stopniowe dostosowanie się do nowych regulacji, a jednocześnie zapewni niezakłócone prowadzenie toczących się postępowań. Ponadto, umożliwi wskazanym podmiotom dostosowanie się do nowych rozwiązań technicznych oraz ich praktyczne wdrożenie, a także umożliwi identyfikację ewentualnych trudności i ich eliminację przed wprowadzeniem pełnej obligatoryjności. Stopniowe wdrożenie omawianego rozwiązania stanowi kompromis między potrzebą usprawnienia obiegu dokumentów w postępowaniu cywilnym, a koniecznością zagwarantowania, że wdrażane zmiany nie wpłyną negatywnie na toczące się postępowania i prawa stron. Warto podkreślić, że obligatoryjność wnoszenia pism przez PI dotyczyć będzie wyłącznie profesjonalnych pełnomocników, radców i referendarzy Prokuratury Generalnej i prokuratorów, którzy z racji wykonywanych zawodów posiadają odpowiednie kompetencje oraz zaplecze techniczne do korzystania z rozwiązań cyfrowych. Okres przejściowy nie będzie dotyczył wnoszenia wniosku i pism procesowych przez pełnomocników zawodowych w toku postępowania o zatwierdzenie ugody zawartej w mediacji prowadzonej na podstawie umowy. W tym wypadku przewidziano, że wniosek wszczynający postępowanie i pisma w tym postępowaniu będą mogły być wnoszone wyłącznie za pośrednictwem portalu informacyjnego już z chwilą wejścia w życie ustawy.

Wprowadzane zmiany przepisów w zakresie mediacji spowodują odciążenie sądów poprzez ograniczenie liczby spraw wymagających rozstrzygnięcia w postępowaniu sądowym. Wprowadzenie rozwiązań zwiększających efektywność postępowań w sprawach o zatwierdzenie ugody mediacyjnej umożliwi stronom sporu osiągnięcie porozumienia w krótszym czasie, co przyczyni się do zmniejszenia obciążenia sędziów oraz przyspieszenia rozpoznawania innych spraw. W razie skierowania przez sąd do mediacji – nie prowadzi się jej tylko wtedy, gdy strona wyraźnie się temu sprzeciwia. Brak stanowiska strony w terminie tygodnia nie będzie traktowany jako sprzeciw przeciwko prowadzeniu mediacji, lecz jako dorozumiana zgoda. Nowelizacja ta ma celu zwiększenie liczby prowadzonych mediacji ze skierowania sądu. Rozstrzyga to również, do kiedy strona może sprzeciwić się prowadzeniu mediacji, nie narażając się na obowiązek zwrotu kosztów, o których mowa w art. 103 § 3 pkt 2 k.p.c. Sprzeciw będzie mógł zostać zgłoszony tylko w przypadkach, w których strona wcześniej nie wyraziła zgody na prowadzenie mediacji, w tym formie wniosku o skierowanie stron do mediacji.

W art. 183⁹ § 3 k.p.c. wskazuje się, że przewodniczący niezwłocznie przekazuje mediatorowi dane kontaktowe stron w dowolny, uzgodniony sposób. Ma to na celu ułatwienie i przyspieszenie kontaktu mediatora ze stronami. Zrezygnowano natomiast ze wskazania, że przekazanie danych mediatorowi powinno nastąpić po skierowaniu stron do mediacji. Zakłada się, że przekazanie tych danych mediatorowi powinno nastąpić po uzyskaniu wyraźnej lub dorozumianej zgody na mediację – wynikającej z upływu terminu na wniesienie sprzeciwu, o którym mowa w projektowanym art. 183⁸ § 2 k.p.c.

Obowiązek kierowania stron do mediacji w tych sprawach nie przekreśla zasady dobrowolności mediacji. Strona postępowania w projektowanym stanie prawnym zachowa możliwość sprzeciwienia się prowadzeniu mediacji nawet pierwszym piśmie procesowym (co zwolni sąd z obowiązku skierowania stron do mediacji), przy uwzględnieniu jednak obecnych regulacji dotyczących oczywiście nieuzasadnionej odmowy poddania się mediacji.

Wybór spraw objętych proponowanym mechanizmem wynika z charakteru sporów budowlanych – ich skali i złożoności, konieczności korzystania w toku procesu z licznych opinii biegłych celem wykazania zasady odpowiedzialności i wysokości żądania, z wysokich kosztów postępowania sądowego w tego rodzaju sprawach.

Umożliwienie podpisania protokołu z mediacji oraz ugody mediacyjnej kwalifikowanym podpisem elektronicznym ma kluczowe znaczenie dla mediacji prowadzonych zdalnie, gdzie strony i mediator nie spotykają się fizycznie. Rozwiązanie to usprawni mediację, zwłaszcza zdalną, eliminując potrzebę przesyłania papierowych dokumentów między uczestnikami. Przyczyni się to do przyspieszenia postępowań mediacyjnych. Istotne jest, że w przypadku zastosowania tej formy podpisu, dokumenty muszą zostać przekazane do sądu w formie pozwalającej na weryfikację podpisu elektronicznego.

Wyznaczenie jednego sądu rejonowego właściwego do zatwierdzania ugód mediacyjnych pozwoli na ujednolicenie praktyk związanych z zatwierdzaniem ugód zawieranych w ramach mediacji, jak również pozwoli na skrócenie czasu oczekiwania na zatwierdzenie ugody mediacyjnej, zwłaszcza w przypadku powtarzalności ich treści.

Możliwość złożenia oświadczenia, o zawodowym charakterze zawieranej umowy przez jednoosobowych przedsiębiorców może wpłynąć na zwiększenie liczby dokumentów.

Projektowana regulacja ma na celu usunięcie wątpliwości interpretacyjnych w sytuacjach, gdy z treści umowy nie wynika jej charakter zawodowy lub pozazawodowy. Przepis wprowadza istotne zabezpieczenie przed potencjalnymi nadużyciami, zakazując drugiej stronie umowy uzależniania zawarcia umowy od złożenia takiego oświadczenia. Dzięki temu osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą będzie miała swobodę decyzji co do złożenia oświadczenia i jego treści, bez ryzyka wywierania na nią presji przez silniejszych ekonomicznie kontrahentów. Wprowadzenie tej regulacji pozwoli osobom prowadzącym jednoosobową działalność gospodarczą na łatwiejsze wykazanie, które z

zawartych przez nich umów stanowią podstawę ustalenia kosztów uzyskania przychodów. Proponowane rozwiązanie zwiększy pewność prawną w kontekście ustalania charakteru zawieranych umów.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Projektowana regulacja nie będzie miała negatywnego wpływu na zatrudnienie lub mobilność zawodową.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☒ sytuacja i rozwój regionalny ☒ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☒ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Wpływ na sądy omówiony w pkt 2 i 4 OSR. W postępowaniu cywilnym zasadniczo nie funkcjonują akta cyfrowe, konsekwencją wnoszenia pism za pośrednictwem PI będzie konieczność ich wydruku celem załączenia do akt sprawy. Rozwiązanie to ma charakter przejściowy i będzie obowiązywać do czasu pełnego wdrożenia systemu akt cyfrowych (prace nad takimi rozwiązaniami trwają). Sekretariaty sądowe nie będą jednak obciążone wydrukiem wnoszonych za pośrednictwem portalu informacyjnego pism celem nadania ich do pełnomocników i stron postępowania. Wprowadzane zmiany przepisów w zakresie mediacji oraz k.c. mogą spowodować odciążenie sądów poprzez ograniczenie liczby spraw wymagających rozstrzygnięcia w postępowaniu sądowym. Wprowadzenie rozwiązań zwiększających efektywność postępowań w sprawach o zatwierdzenie ugody mediacyjnej umożliwi stronom sporu osiągnięcie porozumienia w krótszym czasie spraw. Projektowane zmiany będą miały pośredni wpływ na informatyzację poprzez wprowadzenie obowiązku wnoszenia przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego, Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej oraz prokuratora do sądu pism procesowych za pośrednictwem portalu informacyjnego, w przypadkach wyraźnie wskazanych w ustawie.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Planuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, poza: - art. 2, 8 i 11, które wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy; - art. 1 pkt 8, 9, 10 lit. b, pkt 13, 15, 16 i 20–22 oraz art. 12 ust. 3 i 4, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy w pozostałym zakresie; - art. 1 pkt 4 w zakresie art. 125¹ § 2, który wchodzi w życie po upływie 18 miesięcy od dnia ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Z uwagi na zakres regulacji dotyczący obowiązku wnoszenia przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego, Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej oraz prokuratora do sądu pism procesowych za pośrednictwem portalu informacyjnego, nie planuje się przeprowadzenia ewaluacji efektów projektu w tej części. Natomiast ewaluacja w zakresie wprowadzanego obowiązku kierowania stron do mediacji przed pierwszym posiedzeniem w sprawach gospodarczych, wynikających z umów o roboty budowlane oraz ze ściśle związanych z procesem budowlanym umów służących wykonaniu robót budowlanych może zostać dokonana po zgromadzeniu danych z 2 pełnych okresów statystycznych w oparciu o mierniki, m.in.: – załatwienie spraw poprzez umorzenie w wyniku mediacji, – wskaźnik opanowania wpływu, – wskaźnik sprawności postępowania sądowego (wg metodologii CEPEJ).		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		

Raport z konsultacji publicznych i opiniowania
projektu do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego,
ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (UDER5)

(projekt z dnia 28.04.2025 r.)

W dniu 28 kwietnia 2025 r. został skierowany do opiniowania (10 dni) i konsultacji publicznych (10 dni), tj. do dnia 8 maja 2025 r. Skrócenie terminu wynikało z objęcia projektu procesem deregulacyjnym i założeniem przyjęcia projektu przez Radę Ministrów do 27 maja br.

Projekt ustawy, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny - <https://legislacja.gov.pl/projekt/12397200>.

Projekt został przedstawiony do zaopiniowania następującym podmiotom:

1. Sądowi Najwyższemu;
2. Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu;
3. Rzecznikowi Praw Obywatelskich;
4. Krajowej Radzie Notarialnej;
5. Krajowej Radzie Komorniczej;
6. Naczelnej Radzie Adwokackiej;
7. Krajowej Izbie Radców Prawnych;
8. Polskiej Izbie Rzeczników Patentowych;
9. Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej;
10. Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
11. Rzecznikowi Małych i Średnich Przedsiębiorców;
12. Krajowej Radzie Sądownictwa;
13. Sądom apelacyjnym (sądy okręgowe i sądy rejonowe);
14. Prokuraturom regionalnym (prokuratury okręgowe, prokuratury rejonowe).
15. Instytutowi Wymiaru Sprawiedliwości.

W ramach opiniowania stanowisko do projektu przedstawili: Krajowa Izba Radców Prawnych, Naczelna Rada Adwokacka, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, Sąd Najwyższy i Naczelny Sąd Administracyjny, jak również niektóre sądy powszechne, Polska Izba Rzeczników Patentowych, Prokuratoria Generalna RP, Prezes UOKiK oraz niektóre prokuratury regionalne. Część z tych podmiotów zajęły stanowisko bez zgłoszenia uwag do projektu. Sposób rozstrzygnięcia uwag został przedstawiony w tabeli uwag stanowiącej załącznik do niniejszego raportu.

Ponadto projekt został udostępniony do konsultacji publicznych następującym podmiotom:

1. „Fundacja Edukacji Europejskiej”;
2. Akademia Łomżyńska;
3. Dolnośląskie Forum Integracyjne;
4. Europejskie Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Prawa;
5. Federacja Mamy Prawo;
6. Forum Obywatelskiego Rozwoju;
7. Fundacja „Unia Regionalnych Centrów Mediacji”;
8. Fundacja „MOJE PODL@SIE. NOWOCZESNE, KREATYWNE, TWÓRCZE.”;
9. Fundacja Compassio;
10. Fundacja KONKRET;
11. Fundacja SYNAPSIS;
12. Grupa Obywatelska Spacer Protestacyjny „Łańcuch Światła”;
13. Instytut Prawa Upadłościowego i Restrukturyzacyjnego oraz Badań nad Niewypłacalnością, Uczelnia Łazarskiego w Warszawie;
14. Iwo – Doradztwo Obywatelskie;
15. Izba Gospodarki Elektronicznej;
16. Krajowe Stowarzyszenie Mediatorów Stałych;
17. Międzyzakładowa Organizacja Związkowa NSZZ „Solidarność” Pracowników Sądownictwa i Prokuratury;
18. Obywatelski Parlament Seniorów;
19. Ogólnopolska Federacja Doradców Restrukturyzacyjnych i Syndyków;
20. Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych;
21. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
22. ORION Organizacja Społeczna;

23. Ośrodek Dialogu, Edukacji i Rozwoju Mediacji;
24. Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich Parasol;
25. Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców;
26. Polski Instytut Mediacji Sp. z o.o.;
27. Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną;
28. Polskie Towarzystwo Ekspertów i Biegłych Sądowych;
29. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
30. Stowarzyszenie Adwokackie Defensor Iuris;
31. Stowarzyszenie Archiwistów Instytucji Wymiaru Sprawiedliwości;
32. Stowarzyszenie Autorów i Wydawców Copyright Polska;
33. Stowarzyszenie Dolnośląska Izba Mediatorów;
34. Stowarzyszenie EKOSKOP
35. Stowarzyszenie Inicjatyw Obywatelskich „Wieś i My”;
36. Stowarzyszenie Ławników Polskich;
37. Stowarzyszenie Mediatorów Gospodarczych;
38. Stowarzyszenie Mosty Porozumienia;
39. Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej;
40. Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu im. Brata Krystyna w Gorzowie Wlkp.;
41. Stowarzyszenie Przeworsk – Powiat Bezpieczny;
42. Stowarzyszenie Sędziów Insolwencyjnych;
43. Stowarzyszenie Śląsko-Zagłębiowska Grupa Edukacyjna;
44. Stowarzyszenie Sursum Corda;
45. Uniwersyteckie Centrum Mediacji i Arbitrażu;
46. Związek Liderów Sektora Usług Biznesowych;
47. Żydowskie Stowarzyszenie Czulent;
48. Europejskie Stowarzyszenie Sędziów na rzecz mediacji GEMME
49. Związek Pracodawców Business Centre Club;
50. Federacja Przedsiębiorców Polskich;
51. Konfederacja Lewiatan;
52. Polskie Towarzystwo Gospodarcze;
53. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
54. Stowarzyszenie Sędziów „Themis”;
55. Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSiP "VOTUM”;
56. Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”;

57. Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce „Associaton of Family Judges in Poland”;
58. Niezależne Stowarzyszenie Prokuratorów „Ad Vocem”;
59. Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych „Pro Familia”;
60. Fundacja „Mediacja i Prawo”;
61. Fundacja Consensus Europejskie Centrum Mediacji;
62. Fundacja Gildia Mediacyjna;
63. Fundacja Hominium Et Lex;
64. Fundacja Instytut Badań ADR "Prawo i Gospodarka”;
65. Fundacja Rozwoju Mediacji;
66. Fundacja Unia Regionalnych Centrów Mediacji;
67. Podkarpackie Centrum Mediacji;
68. Polskie Centrum Mediacji;
69. Stowarzyszenie #wartomediować;
70. Stowarzyszenie „Mediatorzy Polscy”;
71. Stowarzyszenie Mediatorów Cywilnych;
72. Wrocławskie Centrum Mediacji.

W ramach konsultacji publicznych stanowisko do projektu przedstawiło około 20 podmiotów. Sposób rozstrzygnięcia uwag został przedstawiony w tabeli uwag stanowiącej załącznik do niniejszego raportu.

W związku z tym, że przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej, nie został on przedstawiony żadnym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, o których mowa w § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.).

Załącznik:

1. Tabela uwag – opiniowanie;
2. Tabela uwag – opiniowanie (uwagi nieuwzględnione);
3. Tabela uwag – konsultacje publiczne.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
-----	---------------------------	--	---------------------------------	---------------

**Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (UDER5)
(projekt z dnia 28.04.2025 r.)**

Uwagi ogólne

1.	KIRP		Ponadto, pilotażowy charakter projektowanych regulacji znajduje wyraz także w tym, że w ciągu roku od wejścia w życie ustawy nowelizującej wnoszenie pism procesowych przez portal będzie dla zawodowych pełnomocników fakultatywne (art. 11 ust. 2 projektu), a dopiero potem stanie się obligatoryjne. Wprowadzenie rocznego okresu przejściowego powinno pozwolić pełnomocnikom na stopniowe dostosowanie się do nowych regulacji przed wprowadzeniem pełnej obligatoryjności. Zaznaczyć w tym miejscu należy, że uwaga ta dotyczy obowiązku przewidzianego w projektowanym art. 125¹ § 2 KPC. Okres przejściowy nie będzie zaś dotyczył wnoszenia przez pełnomocników wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej w mediacji prowadzonej na podstawie umowy i pism procesowych wnoszonych w toku postępowania o zatwierdzenie. W tym wypadku przewidziano bowiem, że wniosek wszczynający postępowanie i pisma w tym postępowaniu będą mogły być wnoszone wyłącznie za pośrednictwem portalu informacyjnego już z chwilą wejścia w życie ustawy, choć projektodawcy nie wyjaśnili powodów odmiennego ujęcia tej kwestii. Wyjątek w tym zakresie będą stanowiły jedynie pisma wnoszone w postępowaniu o zatwierdzenie ugody, jeżeli wniosek o zatwierdzenie został wniesiony i nierozpoznany do dnia wejścia w życie nowelizacji (art. 11 ust. 4 projektu).	Uwaga niezasadna. Planuje się wyznaczenie jednego sądu rejonowego właściwego do rozpatrywania wniosków o zatwierdzenie ugód zawartych w mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację. W ostateczności wniosek o zatwierdzenie ugody w formie tradycyjnej będzie mógł zostać wniesiony samodzielnie przez stronę.
2.	SA we Wrocławiu		W pierwszej kolejności chciałbym podnieść, że przedmiotowy projekt nie został przedstawiony do konsultacji Zespołu problemowego Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego ds. cyfryzacji postępowania cywilnego. Zespół został powołany celem wypracowania jednolitego modelu informatyzacji postępowania przed sądami powszechnymi. Zakres trwających obecnie prac pokrywa się z merytorycznym obszarem projektu i głos środowiska naukowego w trakcie prac nad projektem, które były prowadzone przez ostatnie sześć miesięcy, na pewno byłby wartością dodaną co	Uwaga niezasadna. Projekt został przedstawiony do konsultacji społecznych. Przedstawiciele Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu brali udział w części prac nad projektem w ramach pre-konsultacji.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			pozwoliłby uniknąć potencjalnych wątpliwości interpretacyjnych, a także rozwiązań, które mogą stać w sprzeczności z założeniami konstrukcyjnymi procesu cywilnego (w tym również zasadami prawa procesowego) oraz przejętą terminologią prawną, wprowadzających do jednego z najważniejszych aktów prawnych technologiczną nowomowę. Zaproponowane przepisy mogą spowodować spiętrzenie wątpliwości w zakresie wykładni i stosowania prawa, co w konsekwencji jeszcze bardziej skomplikuje, już i tak skomplikowaną materię. Zabrakło również dyskusji z udziałem przedstawicieli Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, który jest administratorem technicznym systemu Portal Informacyjny. Projekt został przedłożony oficjalnie do konsultacji dopiero teraz z terminem zaledwie kilkudniowym. A sam projekt w wielu miejsca nie uwzględnia aspektów organizacyjnych związanych z funkcjonowaniem sądów.	
3.	SO w Bydgoszczy		Odnosząc się merytorycznie do projektu zmian sędziowie podnieśli, że już sam pomysł zmian zaproponowanych w projekcie, tj. aby zamiast kompleksowych rozwiązań dotyczących wprowadzenia elektronicznych akt spraw sądowych, powiązanych z obowiązkiem wnoszenia wszelkich pism procesowych za pomocą dedykowanego dla tego celu systemu teleinformatycznego, wprowadzić możliwość wnoszenia pism procesowych drogą elektroniczną, ale tylko dla wybranych podmiotów i przy wykorzystaniu systemu do tego nieprzygotowanego, jest całkowicie chybiony. Wskazali, iż stosowanie wszelkich przejściowych rozwiązań, niejako protez prawidłowych i całościowych regulacji nigdy jeszcze nie przyniosło dobrych rezultatów i zwykle pogłębia jedynie chaos i powoduje same negatywne skutki w zakresie przejrzystości stosowanych w sądach procedur i szybkości postępowania. W ocenie sędziów w/w Sądu, z tego tylko punktu widzenia przedstawiony projekt w pierwszej jego części należy ocenić jako wadliwy. Proponowane rozwiązania – jak wskazano – nie doprowadzą ani do uproszczenia procedur (a chyba do tego winna zmierzać deregulacja), ani nie przyspieszą rozpoznania spraw, ani też – wbrew twierdzeniom zawartym w uzasadnieniu projektu, nie będą obojętne dla budżetu.	Uwaga niezasadna. Projekt stara się przedstawić rozwiązania dla części zgłaszanych w uwadze problemów. Stopniowe wdrażanie rozwiązań pozwoli na zaznajomienie się przez użytkowników z nimi, sprawdzenie w praktyce rozwiązań legislacyjnych i informatycznych, jak również przygotowanie dalszych zmian, w szczególności dotyczących cyfrowych akt sądowych. Zmiany nie będą obciążały pracowników sądów – poza koniecznością wydruku jednego egzemplarza pism i załączników do akt sprawy wniesionych za pośrednictwem PI. W pozostałej części znajdować będzie zastosowanie usługi centralnego druku – co faktycznie ma doprowadzić do zmniejszenia obciążenia pracowników.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Wprowadzą jedynie opóźnienia wywołane problemami z interpretacją projektowanych przepisów, ustaleniami czy pismo zostało złożone, a następnie czy wpłynęło w terminie, a wreszcie czy zostało złożone we właściwej formie. Spowoduje to konieczność podejmowania całego szeregu czynności procesowych, które do tej pory nie były konieczne. Wskazano nadto, iż istniejący portal informacyjny nie został stworzony dla proponowanych celów. Miał mieć on wyłącznie rolę informacyjną dla stron i pełnomocników. Tymczasem dodano do niego nową funkcjonalność tj. doręczeńową dla pełnomocników profesjonalnych. Zmiana ta też miała charakter przejściowy (wprowadzony szczególnymi regulacjami w okresie pandemii, a okazała się trwała). Już teraz dochodzi do problemów technicznych związanych z prawidłowością doręczeń dla pełnomocników pism sądowych. Zdarza się, że portal nie działa przez kilka dni, nie można wydrukować potwierdzeń doręczeń, pełnomocnicy nie otrzymują załączników, gdy tymczasem z poziomu sądu doręczenia wykonane były prawidłowo. W sytuacji, w której przez portal informacyjny miałyby być przesyłanych – i to w dwie strony (albo nawet więcej, bo również między profesjonalnymi pełnomocnikami) – znacznie więcej pism procesowych, nie ma możliwości, aby narzędzie informatyczne stworzone do innych celów działało prawidłowo i to nawet po wprowadzeniu do niego ulepszeń. Tak duża ilość danych przesyłanych przez portal musi wywołać problemy techniczne, które, jak wynika z projektowanej regulacji, projektodawca przewiduje. Z ilości przepisów dotyczących problemów z prawidłowym przesłaniem lub odbiorem pism procesowych wynika, że projektodawca musi sobie zdawać sprawę z jak dużą liczbą problemów technicznych możemy mieć do czynienia w przypadku wprowadzenia proponowanych zmian. Te problemy, co nie wymaga uzasadnienia, doprowadzą jedynie do wydłużenia czasu rozpoznania spraw. Nadmieniono, iż wprowadzenie rocznego okresu przejściowego nie tylko nie ułatwi stopniowego wprowadzenia w życie proponowanych zmian, ale wręcz przeciwnie, pogłębi istniejące już problemy w pracy sądów. Objęcie regulacją tylko części pism	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			procesowych spowoduje, że będą licznie pojawiały się w praktyce orzeczniczej wątpliwości co do właściwej formy, w jakiej dane pismo procesowe winno być wniesione. Problemy techniczne portalu (przewidywane przez projektodawcę) doprowadzą do licznych wątpliwości co do właściwego terminu złożenia pisma, właściwej formy, a co za tym idzie wygenerują znacznie większą liczbę zażaleń dotyczących podejmowanych w tych kwestiach przez sądy decyzji. Konieczność drukowania pism procesowych i ich późniejszego doręczania (co ma być objęte odrębną regulacją) z całą pewnością spowoduje wzrost kosztów działalności sądów. Po pierwsze, to sądy, a nie pełnomocnicy będą ponosiły koszty druku, obsługi drukarek, koszty doręczeń w przypadku problemów z doręczeniami przez portal. Dodatkowo, skoro już teraz obsady sekretariatów sądowych są niewystarczające dla zapewnienia prawidłowej i terminowej obsługi referatów sędziów, to trzeba będzie zatrudnić dodatkowych pracowników, których zadaniem będzie obserwowanie portalu informacyjnego i podejmowanie odpowiednich czynności związanych z wpływem pism procesowych za jego pośrednictwem. W nadesłanym stanowisku sędziów w/w Sądu wskazano nadto, że analizując proponowane w ocenianej materii rozwiązania, nie można się oprzeć wrażeniu, że projekt ustawy stanowi odpowiedź na apele ze strony profesjonalnych pełnomocników, bowiem tylko im przysporzy on wyraźnych korzyści - skróci ich czas pracy i koszty działania kancelarii (nie będą musieli podejmować czynności związanych z drukiem pism, przygotowaniem ich do wysyłki ani też ponosić kosztów takiej wysyłki). Żadnych korzyści nie da jednak sądom ani też stronom działającym bez profesjonalnych pełnomocników (a takich wbrew pozorom jest zdecydowana większość), doprowadzając do zachwiania równości stron i pełnomocników w procesie cywilnym. Proponowane rozwiązanie (co do wykorzystania portalu informacyjnego do przesyłania pism procesowych) nie da zakładanych efektów, bowiem ani nie uprości procedury cywilnej, ani jej nie przyspieszy, a co najwyżej doprowadzi do zwiększenia podejmowanych przez sądy czynności, zwiększy ich koszty i wydłuży rozpoznawanie spraw z uwagi na liczne, już rysujące się	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			problemy z właściwym wprowadzeniem w życie proponowanych rozwiązań przy wykorzystaniu istniejącego portalu informacyjnego. Wskazano, jako jedyne sensowne – kompleksowe rozwiązania, dotyczące wprowadzenia regulacji, mających na celu digitalizację akt sądowych i umożliwienie stronom (wszystkim) wnoszenie wszelkich pism procesowych w formie elektronicznej poprzez przewidziane prawem systemy teleinformatyczne dedykowane dla sądów. Wprowadzanie bowiem doraźnych, częściowych, rozwiązań nie przyniesie żadnych pozytywnych rezultatów. Szczególnie, że cała procedura cywilna wymaga głębokich zmian, polegających na jej uproszczeniu, co uczyni procesy sądowe bardziej przejrzystymi, a tym samym pozwoli na ich właściwy przebieg i ułatwi ich zrozumienie przez wszystkich uczestników postępowań sądowych, a nie wyłącznie przez profesjonalnych pełnomocników.	
4.	SO w Toruniu		wprowadzenie kolejnego systemu teleinformatycznego, niezintegrowanego z pozostałymi kilkudziesięcioma systemami funkcjonującymi w sądach, w tym w szczególności z systemami informatycznymi do obsługi postępowań sądowych, a przy tym przeznaczonego w zasadzie do wnoszenia pism procesowych przez jedną grupę uczestników postępowań sądowych - zawodowych pełnomocników procesowych, będzie kolejnym utrudnieniem w sprawnym rozpoznawaniu spraw i przyczyni się do dalszego wydłużania postępowań. Z uwagi na zbyt krótki czas, przeznaczony na opiniowanie, zgłoszenie dalszych, szczegółowych uwag do projektu uznano za niemożliwe.	Uwaga niezasadna. Uwaga dotyczy istotnego problemu ilości systemu teleinformatycznych związanych funkcjonujących w sądach. Prace z tym związane są prowadzone przez projektodawcę. Wdrożono „Pomocnik”, w którym zebrano większość systemów i ułatwiono dostęp do nich. Dodatkowo rozwiązania z PI są integrowane z systemami repertoryjno-biurowych. Niezasadne są twierdzenia o tym, że poszerzenie funkcjonalności PI będzie utrudnieniem prowadzenia postępowań. Takim utrudnieniem nie okazało się doręczanie pism pełnomocnikom zawodowym za pośrednictwem PI.
5.	Hanna Kaflak-Januszko Sędzia Wydział I Cywilny		1. Treść projektu w zakresie kodeksu postępowania cywilnego wskazuje, że nie jest dopracowany w części wykonawczej (czyli jak łączyć czynności cyfrowe z analogowymi). Jego opiniowanie bez załączenia rozporządzeń wykonawczych uniemożliwia konsultację, a brak informacji o zmianach dotyczących regulaminu sądu, a	Uwaga niezasadna. Stosowne zmiany zostaną przygotowane.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Sąd Okręgowy w Słupsku		zwłaszcza oceny przygotowania sądów, będzie powiększać chaos, w jakim funkcjonuje sądownictwo. Przypomnieć można, że wprowadzenie e-sądu spowodowało szereg niewyjaśnionych po części do dziś problemów systemowych z wykładnią, mimo ciągłych nowelizacji naprawczych. Skutkiem niewątpliwie było powiększanie się utraty zaufania do sądów. 2. Poza tym aktualne działanie e-repertorium, jak i innych systemów sądowych (w tym PI, bo mam doświadczenie z prób „przeklejania pism”) - wskazuje, że są niewydolne, a zatem tak znaczne zwiększenie obciążenia, stanowi ryzyko zapaści. Dodam, że mimo wielomiesięcznego monitorowania repertorium Sawa nie ma prędkości umożliwiających sprawne wpisywanie w niego orzeczeń, a testy z laptopem do pracy zdalnej, świadczą o niemożności bieżącej pracy zdalnej (pozostaje tylko opcja pozostawia plików na tzw. zasobach). Poza tym do tej pory nie zdarzyło się w moim doświadczeniu, to co obecnie - że przekazany mi sprzęt komputerowy (laptop) do pracy zdalnej uniemożliwia pracę, a przy tym mimo reklamowania – nie mam zapewnienia, że zostanie dostarczony odpowiedni (który nie naruszy bhp, co ujmę ogólnie ze względu na specyfikę problemu) - wobec przeszkody, jaką ma być opcja tzw. zakupów centralnych.	
6.	Przewodniczący I Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego w Lublinie		Projekt nie reguluje kwestii pism wnoszonych za pośrednictwem portalu informacyjnego w sytuacji gdy strona przeciwna działa bez profesjonalnego pełnomocnika. Kto ma wówczas wydrukować dokument w postaci pisemnej. Niejednokrotnie są to pisma z załącznikami liczące kilkadziesiąt, a nawet więcej stron. Wydruk takich dokumentów będzie generował znaczące koszty po stronie Skarbu Państwa (papier, tonery, prąd), a dodatkowo obciąży pracowników sekretariatów w sposób ponadnormatywny. Wpłynie to na znaczące opóźnienie w realizacji pozostałych obowiązków, którymi wydziały cywilne są już i tak przytłoczone. Regulacja w takiej postaci ma charakter jednostronny, narusza zasadę równości stron postępowania cywilnego, co do podmiotów działających przed sądem bez profesjonalnych pełnomocników. Projekt pomija fakt prowadzenia akt w przeważającej części postępowań w postaci papierowej, a nie elektronicznej.	Uwaga niezasadna. Konieczność wydruku nie będzie obciążało pracowników sądów. Przesyłki będą nadawane z wykorzystaniem przesyłki hybrydowej. Kwestia wyjaśniona w uzasadnieniu projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
7.	SO w Częstochowie		Wyda się, że już ustawodawca zakłada występowanie problemów w funkcjonowaniu systemów teleinformatycznych bowiem wprowadza do projektu dość charakterystyczne zwroty „w razie wątpliwości” co z kolei prowadzi moim zdaniem do nadmiernej kazuistyki i wprowadzenia norm prawnych o charakterze opisowym a te już na wstępie są nieczytelne nadmiernie rozbudowane, tworzą różne możliwości interpretacyjne , na co wskazuje ustawodawca choćby wprowadzając wskazane powyżej zwroty. Taka regulacja nakłada na Sąd dodatkowe obowiązki i weryfikację sprawności działania systemów , która może poważnie rzutować na sprawność postępowania. Warto również zwrócić uwagę na strukturę i wprowadzone oznaczenia aktu prawnego z szeregiem odniesień , który powinny być jednoznaczne, precyzyjne, spójne a nie są. Przepisy w kodeksie cywilnym i ustawie o prawach konsumenta literalnie się powtarzają.	Uwaga częściowo uwzględniona. Uproszczono przepisy.
8.	NRA		Koncepcje rozbudowy Portalu Informacyjnego Sądów Powszechnych jest wyczekiwana w adwokaturze. Rozwój funkcjonalności portalu będzie służył Wymiarowi Sprawiedliwości nie tylko z perspektywy sądownictwa ale również z perspektywy uczestnika procesu, którymi są fachowi pełnomocnicy. Naczelna Rada Adwokacka pozytywnie opiniuje przedłożony do konsultacji projekt. Oceniając zawarte w nim rozwiązania NRA nie traci z pola widzenia wpływu jaki na rzeczywiste funkcjonowanie ustawy będą miały przepisy wykonawcze wydane na podstawie delegacji zawartych w przewidzianych projektem, nowych regulacjach art. 125⁴ k.p.c. , art. 132 § 1⁸ k.p.c. i art. 53e § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych. Techniczny charakter tych regulacji, należy jasno powiedzieć, będzie miał fundamentalne znaczenie dla praktycznego wdrożenia rozwiązań zaproponowanych w ustawie. Jeżeli system informatyczny, w sposób bliski niezawodnemu, będzie realizował funkcje wynikające z ustawy, rozwiązanie stanowić będzie istotny krok w usprawnieniu i poprawie szybkości funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości w Polsce.	Projektodawca dziękuje za pozytywną opinię.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Stojąc dziś jednak dopiero przed weryfikacją przyszłego de facto stanu rzeczy, NRA, uwzględniając dotychczasowe doświadczenia adwokatów w zakresie korzystania z Portalu Informacyjnego, poniżej przedstawia swoje uwagi, stanowiące sugestie wprowadzenia do opiniowanego projektu rozwiązań zabezpieczających, niezbędnych dla zapewnienia skutecznego dokonywania czynności w postępowaniach sądowych w przypadkach problemów z technicznym funkcjonowaniem systemu. Takie bezpieczniki stanowić będą gwarancje dla stron postępowania, że czynności dokonywane w ramach terminów sądowych dojdą do skutku, w każdym przypadku w którym ich niedokonanie w tym terminie wynikało z niedostępności systemu informatycznego, wywołanej z przyczyn pozostających także poza wpływem czynnika ludzkiego lub nieprecyzyjnego określenia oczekiwanych dla dochowania przewidzianej ustawą czynności i procedur.	
9.	Sąd Apelacyjny w Krakowie		1/ Podstawową wadą projektowanej regulacji jest to, że wprowadza rozwiązanie tymczasowe, zamienne i fragmentaryczne. Możliwość składania przez strony pism procesowych drogą elektroniczną została wprowadzona do procedury cywilnej ustawą z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw. Tyle tylko, że zgodnie z art. 125 § 2¹ k.p.c. wnoszenie pism ma następować za pośrednictwem przeznaczonego do tego systemu teleinformatycznego. Pomimo upływu kilkunastu lat nie stworzono przedmiotowego systemu, jak też w ogóle nie jest wiadome, by prace nad zbudowaniem takiego systemu miały miejsce bądź zostały rozpoczęte. Zamiast tego wprowadza się regulację umożliwiającą wnoszenie pism procesowych przez PI zaznaczając, iż taka możliwość zachodzi, o ile „nie jest możliwe wniesienie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego”. Zauważyć należy, że tego rodzaju działalność Państwa, które wprowadza oznaczone regulacje nie podejmując żadnych działań dla ich wdrożenia, a w zastępstwie – niejako kaskadowo – budując dalsze możliwości „na wypadek” niemożność zastosowania	Uwaga niezasadna. Trudno zgodzić się z przedstawioną krytyką projektowanych regulacji dotyczących informatyzacji postępowania cywilnego. Ocena ta wydaje się opierać na nadmiernym pesymizmie i nieuwzględnianiu realnych korzyści płynących z wprowadzanych zmian. Portal Informacyjny nie jest rozwiązaniem tymczasowym, lecz kolejnym etapem ewolucyjnej transformacji cyfrowej sądownictwa, która z konieczności musi przebiegać stopniowo. Obawy dotyczące obciążenia sekretariatów sądowych drukowaniem dokumentów są przesadzone, gdyż projekt przewiduje mechanizmy ograniczające ten problem, a długofalowo zmierza do pełnej cyfryzacji akt (pracę nad tym projektem już trwają). Rozumiejąc obawy związane z kolejnymi zmianami dotyczącymi systemów teleinformatycznych, należy jednak podkreślić,

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przewidzianego ustawą rozwiązania, nie buduje autorytetu wymiaru sprawiedliwości. Z założenia jest rozwiązaniem ułomnym, czego skutkiem muszą być negatywne konsekwencje. Nadto taki sposób budowania regulacji prawnych z założenia nie może być traktowany jako przejaw uczciwego i rzetelnego budowania organizacji wymiaru sprawiedliwości. 2/ Nie jest możliwe dokładne ustosunkowanie się do przedstawionego projektu, skoro szczegóły mają być uregulowane w odrębnych ustawach i aktach prawnych, a właśnie w tych szczegółach tkwi istota sprawy. Zakres regulacji (wnoszenie pism procesowych przez PI) powoduje, iż problem nie tkwi w treści przepisów procesowych przewidujących tryb i zakres ich zastosowania. W rzeczywistości istota sprowadza się do praktycznej możliwości stosowania instrumentu technicznego dla realizacji regulowanego zagadnienia. W związku z tym odnotować należy, że sposób działania PI w omawianym zakresie zależy od technicznych warunków działania tego urzędu, a z drugiej, od reguł określonych w przepisach odrębnych, w tym wykonawczych. Stwierdzić zatem należy, że przedstawiając projekt ustawy do opiniowania winny być jednocześnie przedłożone projekty aktów wykonawczych. Bez oceny tego rodzaju regulacji nie sposób ocenić sensowności i racjonalności projektowanych zmian. Po drugie – nie jest znana rzeczywista funkcjonalność PI w tym zakresie, a prawidłowe wdrożenie projektowanych przepisów zależy od w pełni prawidłowego działania Portalu. Dotychczasowe doświadczenia pozwalają na daleko idącą rezerwę co do zapewnienia prawidłowości działania w tym zakresie. O ile przy stosowaniu wdrażanych rozwiązań powstaną problemy, trzeba będzie ponownie odwołać się do zasady, że wnoszenie pism procesowych następuje za pomocą PI „o ile jest to możliwe z przyczyn technicznych”. 3/ Analiza projektowanych zmian może wskazywać, iż projektodawcy nie w pełni posiadają wiedzę o funkcjonowaniu sądów, a przynajmniej nie identyfikują rzeczywistych konsekwencji wdrożenia proponowanego rozwiązania.	że transformacja cyfrowa jest procesem nieuniknionym. Pracownicy sądów, w tym sędziowie, będą musieli przystosować się do nowych rozwiązań, co początkowo może wiązać się z trudnościami, jednak w dłuższej perspektywie przyniesie usprawnienie pracy i oszczędność czasu. Kluczowe znaczenie będzie miało zapewnienie odpowiednich szkoleń i wsparcia technicznego na etapie wdrażania systemu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Z treści proponowanych zmian wynika, że do czasu wprowadzenia pełnej digitalizacji akt sądowych (raczej naiwnością jest przekonanie, że nastąpi to w bliższym, krótkim terminie), profesjonalni pełnomocnicy za pośrednictwem PI będą mogli składać m.in. apelacje, zażalenia oraz pisma procesowe w toku tych postępowań. Dotyczy to także załączników w postaci dokumentów. Jak wynika z oceny skutków regulacji, obowiązkiem sekretariatu sądowego będzie konieczność drukowania tych dokumentów celem dołączenia do akt. Niejednokrotnie do apelacji, odpowiedzi na apelację, a także do dalszych pism procesowych dołączane są całe pliki dokumentacji obejmującej od kilku do kilkudziesięciu stron. Zatem już drukowanie tych dokumentów celem dołączenia do akt musi się łączyć zarówno z dodatkowym czasem pracy sekretariatu jak i kosztami (papier, toner). Nadto w oznaczonej ilości spraw, przynajmniej ubezpieczeniowych (ale nie tylko), profesjonalny pełnomocnik reprezentuje jedną stronę, zaś uczestnikami tego postępowania (stronami) są osoby fizyczne działające bez pełnomocnika. Dotychczas strona składająca pisma z załącznikami zobowiązana była do dołączanie odpisów (łącznie z załącznikami) w ilości odpowiadającej liczbie stron. Z przedstawionych założeń nie wynika, by składający pisma procesowe z załącznikami przez PI został zobowiązany do przesłania takich odpisów, chyba, że wyciągniemy taki wniosek z pozostałych przepisów kpc (co jest możliwe, ale wypadałoby to przesądzić w założeniach projektu). Inaczej oznaczałoby to w praktyce, że wszystkie te dokumenty będą musiały zostać wydrukowane przez sekretariat sądowy nie tylko w jednym egzemplarzu celem dołączenia do akt, lecz w ilości odpowiedniej ilości stron działających bez pełnomocnika, celem doręczenia im tych pism. Oznaczałoby to konieczność drukowania właśnie przez sekretariat miesięcznie tysięcy stron. Dodatkowo w postępowaniach apelacyjnych (biorąc pod uwagę chociażby tylko długość oczekiwania na rozprawę) mamy do czynienia z wnoszeniem przez strony reprezentowane przez pełnomocnika wielu kolejnych pism z załącznikami. Jest też oczywiste, że profesjonalni pełnomocnicy skorzystaliby z możliwości składania takich pism przez PI, skoro	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			uwolni ich to od pracochłonnej i kosztownej konieczności sporządzenia odpisów takich dokumentów, a obowiązek ten zostanie przerzucony na sąd. Biorąc pod uwagę tylko wskazany aspekt należy wskazać, że wprowadzenie w życie przesłanego projektu wpłynie w istotny sposób na pracę sądów. W tym zakresie przede wszystkim odnotować należy: - potrzebę zapewnienia możliwości technicznych masowego drukowania dokumentów (pomieszczenia, urządzenia drukujące, materiały techniczne, papier); - zapewnienie dodatkowych etatów urzędniczych, skoro skutkiem byłaby potrzeba oddelegowania dodatkowych pracowników do masowego drukowania dokumentów, ich segregowania, wysyłania do stron itd. Nie jest wiadome, czy PI będzie zintegrowany w tym zakresie z pozostałymi urządzeniami informatycznymi sądów (choćby z elektronicznym systemem biurowym). Po raz kolejny należy zauważyć, że proces informatyzacji sądów ma charakter fragmentaryczny, nieuporządkowany. Proponowane rozwiązania nie są zintegrowane i innymi systemami informatycznymi sądów. Po raz kolejny, wdrażane rozwiązania nie zapewniają usprawnienia pracy sądów i urzędników sądowych. Przeciwnie – doprowadzą do zwielokrotnienia czynności urzędniczych, co musi się wiązać z potrzebą uzupełnienia kadry pracowniczej.	
10.	Sąd Okręgowy w Krakowie		Projekt ustawy wprowadzając możliwość wnoszenia pism za pośrednictwem Portalu Informacyjnego nie wskazuje relacji, w jakiej pisma wniesione drogą elektroniczną pozostają z aktami nadal prowadzonymi w formie papierowej. Z projektu, ani uzasadnienia nie wynika, czy częścią akt pozostają elektroniczne dokumenty zamieszczone w Portalu, czy ich wydruki; jeżeli wydruki, to ustawa (w tym projekt nowelizacji u.s.p.) nie wskazuje podmiotu	Uwaga nieuzasadniona. Kwestia adnotacji na wydrukach dokumentów umieszczonych w PI zostanie uregulowana rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 867 z późn. zm.). W

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			odpowiedzialnego za weryfikację np. autentyczności podpisu; jeżeli częścią akt miałyby być pisma zamieszczone w portalu, projekt nie wskazuje w jaki sposób stosowne adnotacje winny być czynione w aktach. Jeśli zamiarem ustawodawcy było pozostawienie tego problemu do rozwiązania poprzez nowelizacje Regulaminu urzędowania sądów powszechnych i Instrukcji biurowej, to akty te są zbyt niskiego rzędu dla regulacji wskazanych kwestii, a nadto uzasadnienie projektu ustawy winno wskazywać na planowaną nowelizację przepisów wykonawczych. Bez wskazania sposobu rozwiązania wskazanego problemu nie można dokonać jednoznacznej oceny proponowanej nowelizacji. W projekcie nie wskazano daty, do jakie pisma można wnosić przez Portal, co oznacza, że jest możliwe ich wnoszenie do momentu zamknięcia rozprawy, co może ze względów technicznych spowodować, że pismo nie dotrze do składu sądu przed zamknięciem rozprawy.	aktach będą znajdować się wydruki pism i załączników wniesionych przez PI, a więc
11.	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórze w Krakowie		Nie negując ani potrzeby dostosowania się sądów do zmieniającej się rzeczywistości opartej o nowe rozwiązania z zakresu komunikacji elektronicznej, ani zasadności ułatwienia stronom uczestnictwa w postępowaniu sądowym, przedstawiony projekt należy ocenić jednoznacznie krytycznie jako niedostosowany do obecnych realiów pracy sądu. Jeżeli bowiem ustawodawca decyduje się na etap przejściowy pomiędzy obecnym a zdigitalizowanym modelem postępowania, to rozwiązanie takie musi w pierwszej kolejności być motywowane osiągnięciem większej sprawności i szybkości postępowania. Przedstawiony projekt tego nie gwarantuje, jest wyłącznie iluzją postępu technicznego, a w praktyce spowoduje przerzucenie na sąd – czyli pracowników sekretariatu i orzeczników, dodatkowych czynności związanych z odbieraniem, weryfikacją i drukowaniem pism wnoszonych za pośrednictwem Portalu Informacyjnego, za pomocą jeszcze nieznanymi, nie zaprojektowanymi i przede wszystkim nie wypróbowanymi narzędziami. Konieczność wykonania dodatkowych czynności przewidzianych w projekcie, przez kadre, która już w obecnym czasie boryka się z	Uwaga niezasadna. Ilość obowiązków ulegnie zmniejszeniu, a nie jak się sugeruje w zastrzeżeniu zwiększeniu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przeciążeniem i nadmiarem pracy, przyniesie skutki negatywne: dalsze wydłużenie postępowań sądowych.	
12.	Prokuratoria Generalna RP	Art. 1 pkt 4, 7 i 11 oraz art. 6 pkt 2	Projekt modyfikuje rozwiązanie dotyczące elektronicznego poświadczania odpisów dokumentów. Nie jest jednak jasne, z jakiego aktu powszechnie obowiązującego będzie wynikać, w jaki sposób będzie można elektronicznie poświadczать dokumenty w systemie teleinformatycznym albo w portalu informacyjnym. Żadne z trzech projektowanych upoważnień ustawowych nie wskazuje wprost, że będzie to określone w drodze rozporządzenia. W uzasadnieniu projektu wskazano jedynie, że sposób poświadczenia dokumentów będzie zależał od możliwości technicznych zapewnionych przez systemy teleinformatyczne obsługujące postępowania sądowe. Kwestia ta jest istotna, ponieważ w innych ustawach projekt przewiduje przepisy odsyłające do „sposobu przewidzianego w tym systemie” (art. 3 pkt 1, art. 4 pkt 1, art. 5 pkt 1 i art. 8 pkt 3), co nie odpowiada nakazowi precyzyjności norm.	Uwaga zasadna. Uzupełniono delegację ustawową.
13.	Prokuratoria Generalna RP	–	Proponujemy wprowadzenie regulacji umożliwiającej sądom kierowanie stron sporu do mediacji do ośrodka medacyjnego, a nie tylko do konkretnego mediatora. Proponujemy w związku z tym w art. 183⁹ § 1 kpc dodać zdanie drugie w brzmieniu: „Sąd może również skierować strony do mediacji do sądu polubownego albo innego ośrodka medacyjnego prowadzącego listę mediatorów.”. Konsekwencją takiej zmiany powinna być możliwość posiadania konta instytucjonalnego w portalu informacyjnym przez sądy polubowne i uwzględnienie ich w zmienianym art. 131^{1a} § 1 kpc (art. 1 pkt 9 projektu).	Uwaga niezasadna. Nie planuje się takiego rozwiązania w projekcie.
Uwagi do projektu ustawy				
1.	KIRP	Art. 1 pkt 1 (proj. Art. 89 ¹ k.p.c.)	Po pierwsze, projektowany art. 89 ¹ ust. 1 KPC uwzględnia możliwość dołączenia pełnomocnictwa w postaci elektronicznej. Tymczasem kwestia dopuszczalności udzielenia pełnomocnictwa procesowego w formie elektronicznej nie jest oczywista, gdyż	Uwaga uwzględniona. Przeformulowano przepisy. Poprawiono omyłkę redakcyjną.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			prezentowane w tym względzie poglądy nie są jednolite. Istotnym argumentem w dyskusji na ten temat wydaje się być to, że zagadnienie dopuszczalności posługiwania się pełnomocnictwem procesowym w formie elektronicznej zostało unormowane na gruncie ustawy - prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jedn. Dz.U. z 2024 r., poz. 935 ze zm.). Zgodnie z art. 37a tej ustawy pełnomocnictwo udzielone w formie dokumentu elektronicznego podpisuje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Przepis ten wyraźnie wprowadza możliwość ustanowienia pełnomocnictwa w formie dokumentu elektronicznego w postępowaniu sądowoadministracyjnym oraz określa wymagania, jakie musi spełniać takie pełnomocnictwo. Analogicznej regulacji nie wprowadzono natomiast w przepisach kodeksu postępowania cywilnego. Wydaje się, że w celu rozstrzygnięcia powstających na tym tle wątpliwości, jak również w celu zapewnienia spójności w tym zakresie, stosowne zmiany - wprowadzające możliwość udzielenia pełnomocnictwa procesowego w postaci elektronicznej oraz określające wymogi takiego pełnomocnictwa, powinny zostać wprowadzone również w postępowaniu cywilnym, zaś ich treść - głównie z racji podobieństwa obu procedur, powinna być analogiczna do regulacji ujętej w ustawie - prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Zmiany te powinny zostać umieszczone w art. 89 KPC, który reguluje m.in. zagadnienie formy pełnomocnictwa obejmującego umocowanie do dokonywania czynności procesowych. Można przy tym wyrazić wątpliwość co do zasadności procedowania takich zmian po pierwsze - w projekcie o charakterze deregulacyjnym, a po drugie - w projekcie, który z racji swojego charakteru objęty został szczególnie szybkim trybem prac. Tym bardziej, że wyraźne usankcjonowanie możliwości udzielenia pełnomocnictwa w postaci elektronicznej wymaga równoległego uregulowania sposobu postępowania z takim pełnomocnictwem na potrzeby akt sądowych. Po drugie, projektowany art. 89¹ ust. 1 KPC wydaje się być zbędnym powtórzeniem regulacji ujętej w art. 89 § 1, z którego wyraźnie wynika, że pełnomocnik jest obowiązany przy pierwszej czynności procesowej dołączyć do akt sprawy oryginał pełnomocnictwa lub	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wierzytelny odpis pełnomocnictwa oraz inne dokumenty, z których wynika umocowanie. Warto przy tym zauważyć, że odrębna regulacja kwestii wykazywania umocowania powstała jedynie na potrzeby elektronicznego postępowania upominawczego, ze względu na specyficzne założenia systemu teleinformatycznego obsługującego to postępowanie (art. 89 § 1¹ KPC). Nie do końca jasne jest dlaczego projektodawcy postanowili stworzyć odrębną regulację na potrzeby wykazania umocowania w przypadku wnoszenia pism za pośrednictwem portalu informacyjnego – tym bardziej, że nie wyłącza się (na wzór EPU) obowiązku dołączenia do akt pełnomocnictwa lub jego uwierzytelnionego odpisu oraz innych dokumentów wykazujących umocowanie do działania. Jeżeli zaś chodzi o projektowany art. 89¹ ust. 2 - w zakresie, w jakim przewidziano dołączenie pełnomocnictwa poświadczonego elektronicznie w portalu informacyjnym, przepis ten również można uznać za zbędny. Art. 129 § 2¹ KPC powinien być wystarczającą podstawą do tego, żeby zawodowy pełnomocnik dokonywał elektronicznego poświadczenia odpisu dokumentu pełnomocnictwa. Za wystarczającą należy uznać nowelizację tego przepisu w taki sposób, aby w jego treści, obok systemu teleinformatycznego, uwzględnić portal informacyjny. Jedynym uzasadnieniem dla utrzymania projektowanego art. 89¹ KPC mogłoby być stworzenie wyraźnej podstawy dopuszczającej dołączanie pełnomocnictwa w postaci elektronicznej do pism wnoszonych za pośrednictwem portalu informacyjnego w celu wykluczenia ryzyka nieuwzględniania takich pełnomocnictw przez sądy. Na koniec warto zauważyć, że projektodawcy mylnie oznaczyli jednostki redakcyjne składające się na projektowany art. 89¹ KPC. Zgodnie z § 55 ust. 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r., poz. 283) dokonuje się podziału artykułu na ustępy, przy czym w ustawie określanej jako "kodeks" ustępy oznacza się paragrafami (§).	
2.	SA we Wrocławiu	Art. 1 pkt 1 (proj. Art. 89 ¹ k.p.c.)	Projektowany przepis wprowadza kolejną odrębność w zakresie regulacji postępowania prowadzonego za pośrednictwem portalu informacyjnego względem przepisów regulujących postępowanie	Uwaga uwzględniona. Przeformulowano przepisy.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			prowadzone za pośrednictwem pozostałych systemów teleinformatycznych obsługujących postępowanie sądowe. Regulacja dotycząca składania pełnomocnictwa przy czynności procesowej dokonanej za pośrednictwem systemu teleinformatycznego znajduje się w § 1¹ art. 89 k.p.c., który wszedł w życie w dniu 8 września 2016 r. Regulacja ta przewiduje, że w przypadku czynności procesowej dokonanej za pośrednictwem systemu teleinformatycznego pełnomocnik nie ma obowiązku załączania do akt sprawy pełnomocnictwa z podpisem mocodawcy lub wiarygodnego odpisu pełnomocnictwa, a jedynie powołuje się na pełnomocnictwo, wskazując jego zakres oraz okoliczności wymienione w art. 87 k.p.c. Jednocześnie art. 126 § 3 zd. 2 k.p.c. przewiduje, że jeżeli pełnomocnik dokonał wyboru wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, uwierzytelniony odpis pełnomocnictwa wnosi się za pośrednictwem tego systemu. Pierwotnie przepisy te miały charakter rozłączny, bowiem art. 89 § 1¹ k.p.c. miał dotyczyć wyłącznie EPU, natomiast art. 126 § 3 zd. 2 k.p.c. pozostałych sądowych systemów teleinformatycznych. Przepis art. 89 § 1¹ k.p.c. był odpowiedzią na regulację elektronicznego postępowania upominawczego w ramach której ustawodawca przewidział maksymalne uproszczenie postępowania, co wiąże się z m.in. brakiem obowiązku przedstawienia załączników w pozwie, a jedynie koniecznością wskazania dowodów na poparcie swoich twierdzeń (art. 505³² § 1 k.p.c.). Wraz z uruchamianiem kolejnych systemów teleinformatycznych do obsługi postępowań sądowych m.in. KRS, KRZ regulacja dotycząca braku obowiązku załączenia pełnomocnictwa budzi coraz więcej wątpliwości. Przepisy dotyczące tych systemów coraz częściej zakładają obowiązek komunikacji, czyli mieszczą się w normie cyt. „gdy przepis szczególny przewiduje, że czynności można dokonać wyłącznie za pośrednictwem tego systemu”. W efekcie powszechnie uznaje się, więc że w przypadku w którym pełnomocnik zobowiązany jest do działania za pośrednictwem systemu teleinformatycznego nie ma obowiązku załączania pełnomocnictwa, a w przypadku w którym działa w systemie z wyboru (fakultatywnie) powinien załączyć do systemu jego uwierzytelniony odpis. Brak jest jednak uzasadnienia dla zwolnienia pełnomocnika z przedstawiania	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			pełnomocnictwa, w przypadku w którym nie jest to uzasadnione specyfiką danego postępowania oraz technicznym ograniczeniami systemu. W szczególności w świetle podstawowej zasady kontroli z urzędu przez sąd właściwego zastępstwa procesowego i dbania o właściwą reprezentację strony w postępowaniu . Jako przykład można wskazać regulację postępowania upadłościowego oraz postępowania restrukturyzacyjnego, które prowadzone jest za pośrednictwem systemu teleinformatycznego do obsługi postępowania sądowego Krajowy Rejestr Zadłużonych, a do którego odpowiednie zastosowanie znajdują przepisy art. 89 § 1¹ k.p.c. oraz art. 126 § 3 zd. 2 k.p.c. W praktyce jednak przy pierwszej czynności procesowej pełnomocnicy – z daleko posuniętej ostrożności - przedstawiają pełnomocnictwo lub jest wierzytelny odpis bez względu na fakt, czy dokonują czynności w systemie obligatoryjnie, czy też z wyboru. Racjonalny ustawodawca nie powinien jednak zostawiać tej kwestii wyłącznie rozsądkowi pełnomocników zawodowych, tylko – skoro ustawa ma charakter deregulacyjny – uregulować to w sposób poprawny dla sądowych systemów teleinformatycznych innych niż EPU. Taki wyjątek może pozostać jedynie w EPU, które było projektowane jako „swoiste postępowanie przedsądowe” z maksymalnie uproszczoną procedurą. Projektodawca zdaje się dostrzegać problem, ale jednocześnie nie podejmuje próby jego kompleksowego rozwiązania tworząc kolejną regulację dotyczącą jedynie wybranego postępowania prowadzonego za pośrednictwem portalu informacyjnego, pomijając ogólną regulację dotyczącą postępowania prowadzonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, która jest odpowiednio stosowana m.in. do postępowania upadłościowego i restrukturyzacyjnego. Takie rozwiązanie nie doprowadza do deregulacji, lecz przeciwnie tworzy kolejną odrębną zasadę. Projektowana nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego powinna dążyć do uporządkowania i uproszczenia regulacji dotyczącej przedłożenia pełnomocnictwa dla postępowań prowadzonych przez system teleinformatyczny, w tym przez portal informacyjny. W świetle powyższych uwag, za zbędne należy uznać regulowanie składania pełnomocnictwa dla postępowania prowadzonego w ramach portalu informacyjnego w ramach	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			odrębnego przepisu art. 89¹ k.p.c. Zasadne jest natomiast rozważenie zmiany obecnej zasady uregulowanej w art. 89 § 1¹ k.p.c. oraz art. 126 § 3 k.p.c. , poprzez powrót do stosowania regulacji art. 89 § 1 k.p.c. również dla czynności procesowych dokonywanych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, w tym przez portal informacyjny przy jednoczesnej regulacji wyjątków od tej zasady w ramach konkretnych postępowań (m.in. elektroniczne postępowanie upominawcze). Podsumowując, art. 89¹ k.p.c. powinien zostać usunięty z projektu. Art. 89 § 1¹ k.p.c. powinien zostać jednoznacznie zawężony do EPU. Natomiast art. 126 § 3 k.p.c. powinien obejmować również portal informacyjny. Projektowany art. 89¹ § 2 KPC również kazuistycznie reguluje postać pełnomocnictwa na potrzeby postępowania prowadzonego za pośrednictwem portalu informacyjnego. Projektodawca błędnie wskazuje na postać, a nie formę pełnomocnictwa, jednocześnie wprost dopuszczając formę elektroniczną pełnomocnictwa w rozumieniu art. 78¹ k.c. oraz formę dokumentową w rozumieniu art. 77² k.c. poprzez dopuszczenie możliwości opatrzenia pełnomocnictwa podpisem zaufanym oraz podpisem osobistym. Dotychczas dopuszczalność udzielenie pełnomocnictwa w postępowaniu cywilnym w formie elektronicznej tj. opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym nie została wprost uregulowana w Kodeksie postępowania cywilnego, jednak w doktrynie taka forma była uznawana za dopuszczalną ze względu na bezpośrednie obowiązywanie w polskim systemie prawnym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (EU) Nr 910/2014 z 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylającego dyrektywę 1999/93/WE oraz z uwagi na wyrażoną wprost zasadę równoważności oświadczenia woli w formie elektronicznej z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej (art. 78¹ § 2 k.p.c.) . W praktyce pełnomocnictwa są udzielane w formie elektronicznej poprzez opatrzenie dokumentu kwalifikowanym podpisem elektronicznym m.in. w ramach postępowań upadłościowych i postępowań restrukturyzacyjnych prowadzonych za pośrednictwem	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			systemu teleinformatycznego do obsługi postępowań sądowych Krajowy Rejestr Zadłużonych. W tym świetle zbędna jest odrębna regulacja formy pełnomocnictwa dla postępowania prowadzonego za pośrednictwem portalu informacyjnego - art. 89¹ § 2 k.p.c. Zasadne jest natomiast uregulowanie wprost w art. 89 k.p.c., iż dopuszczalną formą udzielenia pełnomocnictwa jest forma elektroniczna (ewentualnie również forma dokumentowa) w rozumieniu art. 78¹ k.c., co zakończy ewentualne wątpliwości interpretacyjne w tym zakresie. Jest to zmiana szczególnie oczekiwana przez przedsiębiorców, których organy znajdują się w różnych lokalizacjach, a reprezentacja jest łączna. Propozycja wpisuje się w ideę deregulacyjną projektu. Wniosek: w art. 89 k.p.c. powinien się znaleźć przepis na wzór art. 37a ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (dostosowany do terminologii prawa cywilnego), ale dla całego postępowania cywilnego, a nie tylko dla portalu informacyjnego. Zgodnie z przywołanym art. 37a pełnomocnictwo udzielone w formie dokumentu elektronicznego podpisuje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Wydruk pełnomocnictwa wraz z dokumentem potwierdzającym weryfikację podpisu umieszczany byłby w aktach. Oryginał, analogicznie jak obecnie elektroniczne potwierdzenie odbioru czy też nagranie audio lub audio-wideo protokołu, powinien być przechowywany w zasobie elektronicznym sądu (akta hybrydowe).	
3.	Instytut Wymiaru Sprawiedliwości	Art. 1 pkt 1 (proj. art. 89 ¹ k.p.c.)	Przepis nie został podzielony na jednostki redakcyjne w postaci paragrafów zgodnie z przyjętą systematyką Kodeksu postępowania cywilnego.	Uwaga zasadna.
4.	Polska Izba Rzeczników Patentowych	Art. 1 pkt 1 (proj. art. 89 ¹ k.p.c.)	Zmiana zasadna z zastrzeżeniami. Zastrzeżenie budzi forma redakcyjna ust. 2., gdyż w takiej formie, jak jest obecnie, wydaje się być nieprecyzyjna i może rodzić wątpliwości: a. jeżeli pełnomocnik otrzymuje pełnomocnictwo w formie papierowej, to czy dokument w formie skanu podpisany	Uwaga częściowo zasadna. Przeformulowano przepisy. Uzasadnienie projektu wyjaśnia te kwestie.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, albo poświadczony elektronicznie w portalu informacyjnym przez pełnomocnika będzie wystarczający? b. czy też pełnomocnictwo udzielone pełnomocnikowi powinno być udzielone od razu w formie elektronicznej i podpisane elektronicznie? Ponadto czy na pełnomocnictwie lub innych dokumentach stwierdzających umocowanie winna znajdować się klauzula o poświadczeniu za zgodność z oryginałem?	
5.	SA w Krakowie	Art. 89 ¹	W celu weryfikacji prawidłowości pełnomocnictwa to orzecznik będzie musiał dokonać weryfikacji certyfikatu podpisu złożonego elektronicznie. Projekt nowelizacji nie reguluje jednak tego, w jaki sposób orzecznik będzie uzyskiwał informację o tym, że w danej sprawie, której akta są prowadzone wyłącznie tradycyjnie, czyli papierowo, wpłynie pismo przez Portal Informacyjny np. ze zgłoszeniem pełnomocnictwa. Fakt odnotowania aktualnego pełnomocnika jest zaś istotną czynnością, której zaniechanie może spowodować nieważność postępowania. Jeśli zatem sędzia otrzyma wyłącznie powiadomienie elektroniczne – bez przedłożenia akt postępowania nie będzie mógł zweryfikować poprawności udzielonego pełnomocnictwa w odniesieniu do konkretnej sprawy – np. ustalić, czy udzieliła go osoba uprawniona – strona lub przedstawiciel ustawowy strony. Wniesienia każdego pisma procesowego wyłącznie przez Portal Informacyjny będzie generowało alternatywny obrót aktami, prócz aktualnego, tradycyjnego – inicjowanego dotychczas wpływem pism papierowych oraz terminami oczekiwania na tzw. kalendarzu. Projekt nie reguluje do czyich zadań będzie należało bieżące monitorowanie Portalu Informacyjnego we wszystkich sprawach toczących się w sądzie, a następnie przedkładanie akt postępowania wraz z informacją o wpływie pisma przez Portal Informacyjny. Obecny stan kadry sekretariatów sądowych jest do tego celu niewystarczający.	Uwaga niezasadna. Nie jest i nie powinno to być przedmiotem regulacji ustawowej.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
6.	Przewodniczący VI Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie	Art. 1 pkt 2 (proj. art. 117 ³ k.p.c.)	Należy doprecyzować, że wymienionych przepisów nie stosuje się w elektronicznym postępowaniu upominawczym, gdyż system obsługujący to postępowanie (EPU 1.0) nie jest zintegrowany z Portalem Informacyjnym i nie jest możliwe technicznie, aby to uczynić w EPU 1.0.	Uwaga zasadna.
7.	Polska Izba Rzeczników Patentowych	Art. 1 pkt 2 (proj. art. 117 ³ k.p.c.)	Zmiana zasadna z zastrzeżeniami. Natomiast zasadne jest ujęcie w art. 117 i następne (Dział II pomoc prawna z urzędu) rzeczników, i inne zawody uprawnione do reprezentowania a nie tylko adwokatów i radców. Art. 117³ odwołuje się przecież do 131^{1a}, gdzie mowa już jest m.in. o rzecznikach patentowych. Ten brak legislacyjny powinien zostać na tym etapie skorygowany. Mając powyższe na uwadze proponujemy zmianę art. 117³ § 1 i 2 kpc, który otrzymałby następujące brzmienie: „§ 1. O wyznaczenie adwokata lub radcy prawnego sąd zwraca się do właściwej okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych lub Polskiej Izby Rzeczników Patentowych za pośrednictwem portalu informacyjnego. Przepis art. 131^{1a} § 1 i 2 stosuje się odpowiednio. § 2. Właściwa okręgowa rada adwokacka, rada okręgowej izby radców prawnych lub Polska Izba Rzeczników Patentowych, wyznacza adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie dwóch tygodni, zawiadamiając o tym sąd i wyznaczonego adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego za pośrednictwem portalu informacyjnego. W zawiadomieniu właściwa okręgowa rada adwokacka, rada okręgowej izby radców prawnych lub Polska Izba Rzeczników Patentowych wskazuje imię, nazwisko oraz numer wpisu na właściwą listę wyznaczonego adwokata albo radcy prawnego albo rzecznika patentowego, jego adres do doręczeń oraz sprawę, w której został wyznaczony.”	Uwaga niezasadna. Przepisy KPC nie przewidują udzielania pomocy prawnej z urzędu przez rzeczników patentowych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
8.	KIRP	Art. 1 pkt 3 i 10 (uchylenie art. 125 § 5 i art. 131 ² k.p.c.)	Na marginesie tylko można zaznaczyć, że zmiana ta sprawia, iż rozwiązania kodeksowe nie będą w pełni spójne z przepisami ustawy o doręczeniach elektronicznych, w których przewidziano możliwość wydania przez Ministra Sprawiedliwości rozporządzenia określającego terminy, od których w postępowaniach w sprawach z poszczególnych zakresów albo w poszczególnych sądach pismo procesowe będzie można wносить także na adres do doręczeń elektronicznych sądu, a organy procesowe będą mogły dokonywać doręczeń na adresy do doręczeń elektronicznych wpisane do bazy adresów elektronicznych lub na adresy powiązane z kwalifikowaną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego, za pomocą której wniesiono pismo, jeżeli adres do doręczeń elektronicznych strony albo uczestnika postępowania nie został wpisany do bazy adresów elektronicznych, albo za pokwitowaniem przez operatora wyznaczonego w ramach publicznej usługi hybrydowej (art. 155 ust. 8 DorEIU). Delegację tę należałoby zatem uchylić. Na marginesie powyższych uwag (zakładających, że informatyzacja postępowania cywilnego powinna być procesem przemyślanym i spójnym w dłuższej perspektywie czasowej) należy zauważyć również, że nie do końca jasna jest relacja między projektowanymi regulacjami, które przewidują wnoszenie pism procesowych za pośrednictwem portalu informacyjnego, a obowiązującym art. 125 § 2¹ KPC w zakresie, w jakim przepis ten przewiduje możliwość dokonania wyboru wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Projektodawca powinien gruntownie przemyśleć, jaki system elektronicznego wnoszenia pism procesowych ma zostać docelowo wdrożony w postępowaniu cywilnym. Tym bardziej, że projektowana nowelizacja jeszcze wyraźniej niż do tej pory (np. projektowany art. 126 § 5 KPC – „Pismo procesowe wniesione za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub portalu informacyjnego (...)” lub art. 165 § 4 KPC – „Wprowadzenie pisma do systemu teleinformatycznego lub jego umieszczenie w portalu informacyjnym (...)”) wyraźnie odróżnia system teleinformatyczny od portalu informacyjnego.	1) Uwaga niezasadna. W przypadku wydania przez Ministra Sprawiedliwości wskazanego rozporządzenia doręczenia elektroniczne mogą funkcjonować bez przedmiotowych przepisów KPC, które są nieczytelne i bazują na ocennych kryteriach i zależnych od uznania – tj. uznania czy warunki techniczne i organizacyjne sądu umożliwiając wnoszenie przesylek z wykorzystaniem doręczeń elektronicznych. 2) Uwaga niezasadna. Projektowany art. 125¹ § 1 k.p.c. rozstrzyga tą kwestię. Jeśli inny system obsługujący postępowanie cywilne przewiduje odmienny system doręczeń, to będzie on miał pierwszeństwo przed wnoszeniem i doręczaniem pism za pośrednictwem portalu informacyjnego.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
9.	Polska Izba Rzeczników Patentowych	Art. 1 pkt 3 (uchylenie art. 125 § 5 k.p.c.)	Zmiana nie jest zasadna. Zważywszy na jakość systemów ich działanie, awarie i inne przeszkody, oraz ryzyko awarii systemów elektronicznych w ogóle (konflikt zbrojny, awaria sieci energetycznej itp.) zasadne jest pozostawienie innych form komunikacji z sądami. Ponadto nie powinno być tak, że prawa obywatela stają się zależne od funkcjonowania systemów, na których działanie nie mamy wpływu. Rodzi to duże ryzyko dla pełnomocników jak też może uderzyć w klientów, szczególnie w małych miejscowościach lub bez środków finansowych.	Uwaga niezasadna. Na obecnym etapie zmiany dotyczą wyłącznie pełnomocników zawodowych. Przewidziano okres przejściowy, który pozwoli na przygotowanie się przez pełnomocników.
10.	Polska Izba Rzeczników Patentowych	Art. 1 pkt 4 (Art. 125 ¹ - 125 ⁴ k.p.c.)	Zmiana zasadna z zastrzeżeniami. Natomiast w naszej ocenie nie jest precyzyjny zapis art. 125 ¹ par. 3 kpc, ponieważ nie wynika z niego czy do SN można wnosić pisma jak dotychczas, czy też wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. W odniesieniu do art. 125 ² . § 1 brakuje definicji „dopuszczonego fizycznego nośnika danych”. Kryteria techniczne określone przez Ministra w drodze rozporządzenia uznajemy za niewystarczające.	Uwaga częściowo zasadna. Wycofano się z regulacji odnoszących się do dopuszczonych fizycznych nośników danych. Kwestionowany przepis jest jednoznaczny.
11.	Prokuratoria Generalna RP	Art. 1 pkt 4	Projektowany art. 125 ¹ § 1 kpc budzi wątpliwości, ponieważ miałby dotyczyć sytuacji, kiedy nie jest możliwe wniesienie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Należałoby to rozumieć szeroko, jako każdy brak możliwości wniesienia pisma w taki sposób, podczas gdy z uzasadnienia wynika, że intencją jest, aby przepis dotyczył tylko sytuacji, kiedy dany system „nie przewiduje technicznej możliwości wniesienia pisma”, co wydaje się węższe niż literalna treść przepisu. Dlatego przepis powinien zostać doprecyzowany.	Uwaga niezasadna. Sposób interpretacji przepisu przedstawiono w uzasadnieniu projektu. Przepis nawiązuje do początkowego fragmentu art. 131 ^{1a} § 1 kpc.
12.	Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie VIII Wydział Rodzinny i Nieletnich	Art. 125 ¹ § 2 pkt 6-8	W przepisach tych używa się określenia: „skarga na czynność referendarza sądowego”, co jest niespójne z przepisami art. 398 ²² k.p.c. i nast., które posługują się pojęciem: „skarga na orzeczenie referendarza sądowego”, jednocześnie projekt ustawy nie przewiduje zmiany brzmienia tych przepisów.	Uwaga uwzględniona.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
13.	KIRP	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ¹ § 2. k.p.c.)	Wnoszenie pism procesowych przez portal ma być aktualne jedynie w odniesieniu do określonych w ustawie pism procesowych (projektowany art. 125 ¹ § 2). Z uzasadnienia wynika, że wniesienie innych pism z wykorzystaniem portalu informacyjnego, w przypadkach nieprzewidzianych w ustawie, jako niedopuszczalne, będzie uznawane za bezskuteczne. Należy przy tym zauważyć, że w projektowanych regulacjach nie przewidziano sankcji bezskuteczności. O ile sankcja ta powinna wydawać się oczywista, o tyle mając na uwadze potencjalne rozbieżności interpretacyjne (<i>vide</i> uchwała Sądu Najwyższego z 23 maja 2012 r., III CZP 9/12, OSNC 2012 nr 11, poz. 128 vs. postanowienie Sądu Najwyższego z 29 marca 2023 r., III CZ 427/22, OSNC 2023, nr 9, poz. 93), za zasadne należy uznać umieszczenie w art. 125 ¹ KPC wyraźnego zastrzeżenia, że inne pisma wniesione za pośrednictwem portalu nie wywołują skutków prawnych, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu. Uwaga ta wydaje się tym bardziej zasadna, że projektodawcy postanowili wyraźnie uregulować konsekwencje prawne niewniesienia pisma procesowego za pośrednictwem portalu informacyjnego, <i>expressis verbis</i> zastrzegając, że jeżeli przepis ustawy przewiduje, że pismo procesowe wnosi się w ten sposób i nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 125 ² § 1, pismo procesowe wniesione w inny sposób nie wywołuje skutków prawnych, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu, o czym przewodniczący zawiadamia wnoszącego pismo (projektowany art. 125 ³ KPC).	Uwaga zasadna. Uzupełniono regulację.
14.	NRA	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ¹ § 2. k.p.c.)	„Zgłoszenie się do udziału w sprawie” - należy rozważyć czy zapis ten nie powinien brzmieć „pismo zawierające wyłącznie zgłoszenie się do udziału w sprawie”, aby wyeliminować ewentualne rozbieżności co do obowiązku wnoszenia pism za pośrednictwem portalu informacyjnego zawierających zarówno zgłoszenie do udziału w sprawie, jak i stanowisko procesowe w sprawie, wnioski dowodowe itp. Praktyka zgłoszenia do udziału w sprawie w treści jednocześnie składanego, merytorycznego pisma jest powszechna, a z uwagi na obszerność czynności realizowanej łącznie ze zgłoszeniem czyli np. pisma procesowego zdeorganizuje funkcjonalność tak zaprojektowanej i faktycznie potrzebnej, funkcji systemu.	Uwaga niezasadna. W przypadku wniesienia pisma za pośrednictwem PI pełnomocnik będzie miał obowiązek wykazania umocowania jedynie wówczas gdy wcześniej go nie wykazał. Na tym etapie rozbudowy funkcjonalności PI pełnomocnicy mogą wnieść z wykorzystaniem PI tylko określone w ustawie pisma. W pozostałej części pismo będzie bezskuteczne.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Brak udzielenia dostępu sprawy w portalu, a obowiązek wnoszenia pisma za pośrednictwem portalu informacyjnego - ustawodawca nie przewidział rozwiązań na wypadek nieudzielenia przez sąd dostępu do portalu informacyjnego ani rozwiązań pozwalających na wprowadzenie do portalu pisma procesowego, czy środka zaskarżenia pomimo braku dostępu do konkretnej sprawy. Aktualnie pełnomocnicy wielokrotnie spotykają się z sytuacją że pomimo złożonego wniosku o udzielenie dostępu do sprawy, dostęp ten nie jest udzielany na bieżąco. Niejednokrotnie zdarzają się sytuacje, że termin oczekiwania na udzielenie dostępu do sprawy wynosi kilka dni. Ustawodawca nie przewidział w projektowanych uregulowaniach rozwiązania dla tego typu sytuacji. W ocenie opiniującego niezbędnym jest wprowadzenie rozwiązania polegającego na zwolnieniu pełnomocników z obowiązku wnoszenia pism oraz środków zaskarżenia za pośrednictwem portalu informacyjnego, do czasu udzielenia pełnomocnikowi dostępu do sprawy, z jednoczesnym zachowaniem prawa do wnoszenia pism w sposób tradycyjny. Pełnomocnicy nie mają żadnego wpływu na termin, w którym otrzymują dostęp do konkretnej sprawy i nie można od pełnomocników oczekiwać, że będą prowadzić stały monitoring prawidłowego wykonywania obowiązków leżących po stronie osób odpowiedzialnych za obsługę portalu informacyjnego. Tymczasem bieg terminu dla strony nie ulega wstrzymaniu z powodu ustanowienia pełnomocnika i upływającego czasu potrzebnego dla niego do uzyskania możliwości dokonania terminowej czynności poprzez Portal Informacyjny.	
15.	Prokuratoria Generalna RP	Art. 1 pkt 4	Projektowany art. 125¹ § 2 pkt 1 kpc budzi wątpliwości, jak należy rozumieć „zgłoszenie do udziału w sprawie”. W uzasadnieniu wskazano, że chodzi o zgłoszenie się zawodowego pełnomocnika albo prokuratora, jednak z treści samego przepisu nie wynika o jaki rodzaj zgłoszenia chodzi. W praktyce nie będzie wykluczone szerokie interpretowanie tego przepisu i przyjęcie, że chodzi o wszelkie sytuacje pojawienia się w sprawie nowego podmiotu (np. w trybie art. 196 kpc).	Uwaga zasadna.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
16.	Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów	Art. 1 pkt 4 projektowanej ustawy w zakresie dodawanego art. 125 ¹ § 2	Dodawany przepis zawiera katalog pism procesowych, które w przypadku, gdy nie jest możliwe wniesienie ich za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, można wносить za pośrednictwem portalu informacyjnego. Zasadne wydaje się rozważenie rozszerzenia tego katalogu o: 1) zarzuty od nakazu zapłaty, 2) sprzeciw od: nakazu zapłaty, wyroku zaocznego, 3) zastrzeżenia do zarządzenia asystenta sędziego o wezwaniu do uiszczenia opłaty (art. 47² § 2 Kodeksu postępowania cywilnego). Jak wynika z uzasadnienia do projektu przy określeniu katalogu pism procesowych ujętych w tym przepisie został uwzględniony ich charakter, wymagania techniczne związane z ilością i rozmiarem zwykle dołączanych do takich pism załączników oraz skala wnoszenia pism danego rodzaju do sądów. Propozycja rozszerzenia tego katalogu o dodatkowe pisma w sposób pełniejszy pozwoli zrealizować założenia regulacji.	Uwaga niezasadna. Nie planuje się umożliwienia wnoszenia tych pism za pośrednictwem PI.
17.	SA w Krakowie	Art. 125 ¹	- w punkcie 6 tego przepisu projekt posługuje się nieznanym terminem „skargi na czynność referendarza”, podczas gdy kodeks postępowania cywilnego przewiduje wyłącznie „skargę na orzeczenie referendarza”; - koszty druku odpisów pism składanych przez Portal Informacyjny mogą okazać się znaczne, z uwagi na wielość spraw, w których znaczna liczba uczestników - kilkudziesięciu a nierzadko kilkuset - działa w sprawie osobiście, a brak limitu obszerności pism i załączników składanych przez Portal Informacyjny może prowadzić do tego, że częste będą przypadki składania pism, które wraz z załącznikami liczyć będą po kilkadziesiąt, a nawet kilkaset stron, skoro strona składająca pismo nie będzie musiała się liczyć z kosztami druku.	Uwaga częściowo zasadna. Skorygowano treść przepisu. Koszty wydruku uwzględniono przy podejmowaniu decyzji o wszczęciu prac legislacyjnych i przyjęciu projektowanego rozwiązania.
18.	KIRP	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ² k.p.c.)	1) Po pierwsze, nie sposób zrozumieć dlaczego projektodawcy odstąpili od rozwiązania wypracowanego i przyjętego w odniesieniu do wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Zgodnie z art. 125 § 2 ³ KPC, jeżeli z przyczyn technicznych leżących po stronie sądu nie jest możliwe wniesienie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w wymaganym terminie, stosuje się przepisy art. 168-172. Przepis ten	Uwagi częściowo uwzględnione, w szczególności w zakresie redakcyjno-stylistycznym. 1) Zapobieżenia napływu wniosków o przywrócenie terminu w takich sytuacjach jest tylko jedną z przyczyn przyjęcia takiego

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			reguluje konsekwencje procesowe niemożności wniesienia pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w sposób jednolity dla wszystkich przypadków wnoszenia pism procesowych w ten sposób, niezależnie od tego, czy przypadek taki jest następstwem obowiązywania przepisu szczególnego, czy też (choć to dopiero w przyszłości) wyboru dokonanego przez wnoszącego pismo. Wykorzystanie tego rozwiązania w odniesieniu do wnoszenia pism procesowych przez portal informacyjny wymagałoby - od strony legislacyjnej, zabiegu analogicznego do zmian przewidzianych w projektowanym art. 126 § 5 KPC lub art. 165 § 4 KPC, tj. dodania w art. 125 § 2³ KPC (w odpowiednim miejscu - po słowach „nie jest możliwe wniesienie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego,„) słów „lub portalu informacyjnego”. Zamiast tego projektodawcy zaproponowali regulację całkowicie autonomiczną dla przypadków wnoszenia pism procesowych przez portal informacyjny (art. 125² KPC), a powodów takiej decyzji w żaden sposób nie wyjaśnili. Można jedynie domniemywać, że powodem takim mogła być obawa przed obciążeniem sądów (potencjalnym) nadmiernym wpływem wniosków o przywrócenie terminu, zwłaszcza w przypadku długotrwałej awarii portalu informacyjnego. Z tego zapewne powodu zdecydowano się na ograniczenie rozstrzygnięć do przypadków, w których okoliczności wskazane w § 1-3 nie zostaną uprawdopodobnione i zachodzi konieczność zwrotu lub odrzucenia pisma. Odstąpienie od rozwiązania przewidzianego w art. 125 § 2³ KPC na rzecz projektowanego art. 125² KPC należy ocenić negatywnie. Przyjęcie proponowanej zmiany sprawiłoby bowiem, że konsekwencje procesowe problemów technicznych nie leżących po stronie wnoszącego pismo (np. awarie, prace serwisowe) nie będą uregulowane wspólnie i jednolicie dla wszystkich przypadków wnoszenia pism procesowych elektronicznie w postępowaniu cywilnym, a jak wiadomo - niespójne przepisy utrudniają stosowanie prawa. Inna będzie sytuacja pełnomocnika wówczas, gdy niezależne od niego przyczyny techniczne sprawią, że nie może wnieść pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (np. w elektronicznym postępowaniu upominawczym), inna w analogicznej sytuacji, ale w wypadku wnoszenia pism przez portal informacyjny.	rozwiązania. Restryktywne stosowanie przepisów o przywrócenie terminu przez sądy mogłoby spowodować naruszenie prawa stron do sądu. Zakłada się, że PI będzie funkcjonował bezawaryjnie i nie będzie zachodzić potrzeba korzystania z przewidzianego rozwiązania. Projektowane rozwiązanie nie narzuca na pełnomocników dodatkowych obowiązków, a zmniejsza ewentualne obciążenie sądów w przypadku awarii PI. Nie chodzi wyłącznie o rozpoznanie wniosków (tutaj obowiązki będą tożsame), ale przede wszystkim o konieczność doręczenia odpisu postanowienia o przywróceniu terminu wszystkim stronom postępowania. Powody wprowadzenia odmiennego rozwiązania są wyjaśnione w uzasadnieniu projektu; 2) Uwaga zasadna. Zrezygnowano z dołączania dopuszczonych fizycznych nośników danych. Przeformułowano przepis.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Co więcej, projektowane rozwiązanie niepotrzebnie różnicuje sposób postępowania w zależności po której stronie komunikacji za pośrednictwem portalu informacyjnego wystąpią problemy techniczne - inny będzie bowiem sposób postępowania w przypadku, gdy problemy te powstaną po stronie administratora portalu (wówczas zastosowanie znajdzie art. 125² KPC), a inny, gdy wystąpią po stronie pełnomocnika wnoszącego pisma (wówczas zastosowanie znajdzie instytucja przywrócenia terminu). Z tych powodów należy rekomendować rezygnację z art. 125² KPC przy jednoczesnym wprowadzeniu odpowiedniej zmiany w treści art. 125 § 2³ KPC. Należy przy tym uznać, że wspomniana już obawa przed obciążeniem sądów nadmiernym wpływem wniosków o przywrócenie terminu nie powinna być podstawą do odrzucenia rekomendowanego rozwiązania. Trudno bowiem przekonująco uzasadnić wprowadzenie wyjątku hipotetyczną tylko możliwością lawinowego wzrostu wniosków, które sądy musiałyby rozpoznać. Zgłoszone powyżej zastrzeżenia dotyczące zasadności projektowanego art. 125² KPC nie zwalniają z konieczności odniesienia się do proponowanego brzmienia tej regulacji, co do którego można sformułować następujące uwagi. 2) Po pierwsze, wątpliwości wywołują użyte przez projektodawców sformułowania. Uwagę taką należy odnieść do zwrotu „<i>ograniczenia techniczne portalu informacyjnego</i>”, którego niedookreślony na tę chwilę charakter wywołuje obawę co do jego interpretacji w praktyce stosowania art. 125² § 1 KPC, a zwłaszcza co do nadmiernej skali odstępstw od obowiązku składania pism przez portal. Uwagę taką należy sformułować również w kontekście projektowanego art. 125² § 1 KPC, zgodnie z którym do pisma wnoszonego do sądu pisemnie należy dołączyć „<i>dopuszczony fizyczny nośnik danych</i>” zawierający odpis pisma i załączników w postaci elektronicznej. Takie sformułowanie znajduje się również w projektowanym art. 125² § 3 KPC. Użyte przez projektodawców sformułowanie nie jest spójne z terminologią używaną w Kodeksie postępowania cywilnego, która koresponduje z ustawą o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (tekst jedn. Dz.U. z 2024 r., poz. 1557 ze zm.). Jeżeli projektodawcom chodziło o „informatyczny nośnik danych”, tj. materiał lub urządzenie służące	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			do zapisywania, przechowywania i odczytywania danych w postaci cyfrowej, zwrot ten powinien zostać uwzględniony w treści art. 125² § 1 KPC. Ponadto, niejasne pozostaje zastrzeżenie, że chodzi o nośnik „dopuszczony” – określenie to sugeruje, że będą nośniki niedopuszczane. Trudno jednak odnieść się do takiego ograniczenia nie znając kontekstu dopuszczania nośników, do czego projektodawcy nie odnieśli się w uzasadnieniu. Nawiązując do przypadków składania w sądzie fizycznych nośników danych zawierających odpis pisma i załączników w postaci elektronicznej, o których mowa w art. 125² § 1 i 3 KPC, warto również zauważyć, że pełnomocnik może zabezpieczyć dostęp do zawartości nośnika hasłem (choćby z racji znajdujących się na nośniku danych osobowych). W takiej sytuacji powstanie problem sposobu przekazania do sądu hasła. Wydaje się, że można byłoby uzupełnić art. 125¹ § 2 KPC o: zawiadomienie o hasle, którym zabezpieczona jest zawartość nośnika, o którym mowa w art. 125² § 1 i 3 KPC. Po drugie, problemy praktyczne może wywoływać użyte w art. 125² § 2 KPC sformułowanie „gdy w ostatnim dniu terminu do złożenia pisma wystąpią ograniczenia w dostępności portalu informacyjnego po stronie administratora portalu informacyjnego, uniemożliwiające wniesienie pisma do sądu”. Z jednej strony wydaje się, że projektowane brzmienie art. 125² § 2 KPC sugeruje, że każde - nawet krótkie (kilkuminutowe) ograniczenie dostępności portalu informacyjnego, które wystąpi w dowolnym momencie ostatniego dnia terminu, jeśli tylko pełnomocnik chciał wówczas wnieść pismo do sądu, stwarza możliwość wniesienia pisma w kolejnym dniu roboczym. Z drugiej jednak strony można obawiać się o praktykę orzeczniczą, która rozwinie się na gruncie tej regulacji – zwłaszcza mając na uwadze to, że we wnoszonym wówczas piśmie trzeba uprawdopodobnić wystąpienie ograniczenia w dostępności portalu, a niespełnienie tego wymagania prowadzić ma do zwrotu pisma lub odrzucenia środka odwoławczego. Można mieć w szczególności obawę co do interpretacji przesłanki ograniczenia dostępności portalu, zwłaszcza w kontekście zestawionego z nią warunku, który wymaga aby ograniczenie dostępności było tego rodzaju, że uniemożliwi wniesienie pisma do sądu. Wydaje się, że na gruncie tak	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			ujętej przesłanki nie można <i>a priori</i> wykluczyć interpretacja prowadzącej do zwrotu lub odrzucenia pisma z tego powodu, że pełnomocnik uprawdopodobni ograniczenie dostępności o konkretnej porze ostatniego dnia terminu (np. o 17.32), zaś sąd przyjmie, że w późniejszym czasie (np. od godz. 21.12) dostępność portalu została przywrócona, a tym samym możliwe było jeszcze wniesienie pisma w terminie. Obawy takie mogą sprawić, że w razie awarii portalu pełnomocnicy do ostatniego wręcz momentu będą sprawdzać dostępność portalu informacyjnego - to z kolei należy uznać za zbyt daleko idące i nieuzasadnione obciążenie. Środkiem zaradczym mógłby się okazać system powiadomień rozsyłanych automatycznie w chwili ponownej dostępności systemu, co z pewnością warto rekomendować niezależnie od kierunku rozwiązania przyjętego na wypadek awarii. Jest to jednak środek tylko częściowo łagodzący zasygnalizowany problem, bo w razie komunikatu o przywróceniu dostępności portalu np. o 23.37 pełnomocnik musiałby wykazać natychmiastową wręcz gotowość złożenia pisma przez portal. A to znowu należy uznać za nadmierne i nieuzasadnione obciążenie pełnomocników. Jest to kolejny argument przemawiający na rzecz rezygnacji z art. 125² KPC przy jednoczesnym wprowadzeniu odpowiedniej zmiany w treści art. 125 § 2³ KPC, która pozwoliłaby w takiej sytuacji na skorzystanie z instytucji przywrócenia terminu, niewymagającej od pełnomocnika natychmiastowej reakcji (wniosek o przywrócenie można złożyć do sądu pisemnie w ciągu tygodnia od czasu ustania przyczyny uchybienia terminu). Po trzecie, problemy mogą powstać również w związku ze sformułowaniem użytym w art. 125² § 3 KPC, zgodnie z którym „(j)żeli w następnym dniu roboczym, o którym mowa w paragrafie poprzedzającym nie została przywrócona dostępność portalu informacyjnego (...)”. Rozwiązanie sprowadzające się do tego, że w sytuacji opisanej w przytoczonych słowach pełnomocnik może wnieść pismo do sądu, z pominięciem portalu informacyjnego, jest z pewnością dużo lepsze niż konieczność oczekiwania na możliwość wniesienia pisma do końca potencjalnie przedłużającej się awarii portalu. Należy przy tym negatywnie odnieść się do sposobu sformułowania przesłanki aktualizującej możliwość odstąpienia od	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			obowiązku wniesienia pisma przez portal. Sposób jej ujęcia świadczy bowiem o tym, że przesłanka ta obejmuje wyłącznie przypadek przedłużającej się na kolejny dzień awarii, która pierwotnie (tj. dzień wcześniej, w ostatnim dniu terminu) sprawiła, że wniesienie pisma przez portal nie było możliwe. Tymczasem łatwo sobie wyobrazić sytuację, w której pierwotne ograniczenie dostępności portalu zostanie usunięte, a więc zostanie przywrócona jego dostępność, ale portal ten dozna kolejnej awarii (np. na skutek przeciążenia wywołanego próbami wnoszenia pism, których nie udało się wnieść dzień wcześniej z powodu pierwotnej awarii). Sytuacja taka nie wydaje się być objęta projektowanym brzmieniem art. 125² § 3 KPC. Aby tak się stało konieczne jest ujęcie analizowanej przesłanki w taki sposób, jak w § 2 – „<i>jeżeli w następnym dniu roboczym, o którym mowa w paragrafie poprzedzającym, wystąpią ograniczenia w dostępności portalu informacyjnego po stronie administratora portalu informacyjnego, uniemożliwiające wniesienie pisma do sądu (...)</i>”. Po czwarte, można mieć wątpliwość co do tego, czy projektodawcom udało się w treści art. 125² § 1-3 przewidzieć wszystkie przypadki, w których może wystąpić brak możliwości skutecznego wniesienia pisma lub załączników przez portal informacyjny i które powinny pozwalać na odstąpienie od dokonania takiej czynności za pośrednictwem portalu. Można sobie bowiem wyobrazić sytuacje nie mieszczące się w sposób oczywisty i niewątpliwie w przesłankach: ograniczenia technicznego portalu oraz ograniczenia jego dostępności, w których wniesienie pisma lub załącznika nie będzie technicznie możliwe (np. brak możliwości dołączenia określonego załącznika mimo, że użytkownicy mają dostęp do samego portalu oraz do tej jego funkcjonalności, która pozwala na wnoszenie pism wraz z załącznikami, a rozmiar i format załącznika odpowiadają przyjętym wymaganiom). Również w takich sytuacjach nie powinno być wątpliwości co do tego, że wnoszącemu pismo powinna przysługiwać możliwość dokonania czynności z pominięciem portalu informacyjnego. Po piąte, warto zadbać o poprawność językową wprowadzanych zmian. Zaimek „ta” w bierniku ma formę „tę” (<i>tę okoliczność</i>). W potocznej polszczyźnie mówionej aprobuje się używanie formy „tą”	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
19.	SA we Wrocławiu	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ² § 1 k.p.c.)	także w bierniku, ale w piśmie należy przestrzegać różnicy między „tę” i „tą” - zwłaszcza w tekstach oficjalnych. Przed wszystkim należałoby dookreślić pojęcie „ograniczeń technicznych Portalu Informacyjnego”; wydaje się, że właściwe byłoby umieszczenie ich w rozporządzeniu, do wydania którego delegacja ustawowa znajduje się w projektowanym art. 125⁴ k.p.c. W takim przypadku uprawdopodobnienie okoliczności dotyczących ograniczeń technicznych PI nie powinno mieć miejsca, ponieważ wynikać będzie z treści rozporządzenia, jakie miałyby zostać wydane na podstawie art. 125⁴ KPC. Najpopularniejszymi ograniczeniami technicznymi systemów teleinformatycznych służących do dwustronnej komunikacji uregulowanej przepisami prawa są formaty danych oraz wielkość plików przesyłanych przez taki system. Dopuszczalne formaty danych zawarte są w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 maja 2024 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2024, poz. 773), wydanym na podstawie art. 18 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2024 r., poz. 1557). Rozporządzenie, które zostanie wydane na podstawie art. 125⁴ k.p.c., powinno się wprost do tych formatów danych odwoływać. Należy także zastanowić się nad celowością wprowadzenia ograniczenia dotyczącego wielkości plików, jakie można wnieść i podpisać podpisem elektronicznym przez Portal Informacyjny (o ile zostanie wybrane rozwiązanie polegające na podpisywaniu plików podpisem elektronicznym „w” Portalu Informacyjnym, a nie załączaniu do Portalu plików uprzednio podpisanych). W niektórych systemach teleinformatycznych obsługujących organy polskiej administracji publicznej ograniczenia dotyczące wielkości plików nie występują (np. w Generatorze wniosków w programie Czyste powietrze; w przypadku plików większych niż 20 MB plik należy podpisać podpisem elektronicznym nie w Generatorze wniosków, a lokalnie na komputerze i następnie załączyć go poprzez Generator wniosków).	Uwaga częściowo zasadna. Niewystarczające jest uregulowanie tej kwestii na poziomie rozporządzenia, skoro wpływa to na uprawnienia stron i sposób wnoszenia pisma czy załączników, co uregulowano w KPC. Planowane rozporządzenie wydane na podstawie delegacji będzie nawiązywać do treści rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 maja 2024 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2024, poz. 773). Celowe jest pozostawienie możliwości wniesienia w niektórych przypadkach załączników w formie „tradycyjnej”. Zdecydowano się jednak znacząco ograniczyć tą regulację.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			W przypadku ograniczenia dotyczącego wielkości plików wnoszący pismo może zostać zmuszony do podzielenia pliku na części w celu wniesienia każdej z nich przez PI w osobnych plikach; niekiedy taki zabieg załącznik straci walor oryginału (jeśli np. film będzie musiał być skopiowany, kopia podzielona na części). Wprowadzanie ograniczenia wielkości plików będzie mieć ten skutek według projektowanych przepisów, że do sądu zostanie wniesiony „fizyczny nośnik danych” – co będzie dla sądów wysoce problematyczne (o czym w dalszej części uwag). Ustawodawca w obowiązującym rozporządzeniu dotyczącym Krajowym Ram Interoperacyjności ustanowił bowiem dość szeroki katalog dopuszczalnych formatów danych. Jeśli ograniczenie techniczne będzie dotyczyć tylko jednego załącznika do pisma procesowego, to z treści opiniowanego przepisu wynika konieczność załączenia na „fizycznym nośniku danych” całości korespondencji, zawierającej pismo procesowe oraz wszystkie załączniki – także te, co do których nie natrafiono na ograniczenia techniczne PI. Zdaniem opiniujących, powinno się wnosić na nośniku danych jedynie te pliki, których dotyczą ograniczenia techniczne PI. Projektodawca posłużył się nieużywanym i niezdefiniowanym pojęciem „fizyczny nośnik danych” zamiast „informatyczny nośnik danych”, które jest pojęciem znanym i powszechnie używanym w innych aktach prawnych – chociaż należy przyznać, że coraz rzadziej. Co najmniej 13 lat temu rozpoczął się proces odchodzenia od przesyłania dokumentów czy innych pism na informatycznych nośnikach danych. Ustawa z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 233, poz. 1381) z dnia 3 maja 2012 r. usunęła z treści art. 125 § 2 KPC możliwość wnoszenia pism procesowych na „informatycznych nośnikach danych”. W kodeksie postępowania administracyjnego nigdy nie była przewidziana możliwość wnoszenia podań na informatycznym nośniku danych. Istnieje ku temu kilku powodów. Pisma wnoszone na nośnikach danych nie usprawniają postępowania w sprawie; po pierwsze, występuje konieczność ich sanityzacji (mogą być zainfekowane złośliwym oprogramowaniem) lub używania tychże nośników na	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wyodrębnionej stacji roboczej, przeznaczonej tylko do odczytu dokumentów pochodzących „z zewnątrz”, przesłanych na nośniku danych. W sądach powszechnych wprowadzone zostały polityki bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych, które zabraniają korzystania z zewnętrznych informatycznych nośników danych, zwłaszcza pochodzących z nieznanych źródeł; do wielu rodzajów sprzętu komputerowego używanego w sądach nie ma już możliwości podłączenia zewnętrznego nośnika danych (porty USB są zablokowane z powodów związanych z koniecznością zachowania cyberbezpieczeństwa). Ponadto powstaje konieczność przechowywania i archiwizacji informatycznych nośników danych czy brakowania niektórych dokumentów (np. będących kopiami pism procesowych). Nie można wykluczyć, że na nośniku danych zostanie zapisany oryginał dokumentu (np. umowa sporządzona w formie elektronicznej, a więc podpisana kwalifikowanymi podpisami elektronicznymi stron) i jej wydrukowanie oraz załączenie do akt sądowych w „postaci papierowej” mija się z celem; jej oryginał należy przechowywać i archiwizować. Istnieje także konieczność weryfikacji, czy pisemne pismo procesowe wniesione do sądu wraz z pisemnymi załącznikami jest zgodne co do treści z plikami zawartymi na „fizycznym nośniku danych”, skoro pisma te i załączniki po wydrukowaniu mają być wykorzystywane przez sąd. Wynik takiej weryfikacji powinien zostać odnotowany w aktach sprawy. Projektodawca na s. 4 Uzasadnienia wskazuje, że wymóg dołączenia dopuszczonego fizycznego nośnika danych zawierającego pismo i załączniki w postaci elektronicznej do pisma wniesionego do sądu pisemnie, w sytuacji, gdy ze względu na ograniczenia techniczne portalu informacyjnego nie jest możliwe skuteczne wniesienie pisma procesowego lub załączników za jego pośrednictwem (art. 125² § 1 k.p.c.), podyktowany jest „koniecznością zapewnienia spójności z wdrażanym w przyszłości systemem cyfrowych akt sądowych oraz nałożeniem na strony analogicznych obowiązków dotyczących przygotowania pism procesowych bez względu na sposób ich wniesienia”.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Twierdzenia te nie wydają się przekonujące. Jeśli w przyszłości ustawodawca zdecyduje o wprowadzeniu systemu cyfrowych akt sądowych, z pewnością obejmować on będzie sprawy nowe, wszczęte po określonej w przepisach prawnych dacie. Obowiązek wnoszenia pism procesowych oraz ich załączników na „fizycznym nośniku danych” (obok dokumentów pisemnych) w żaden sposób nie usprawni postępowania sądowego.	
20.	SO w Gdańsku	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ² § 1 k.p.c.)	Proponowana regulacja przepisu art 125 ² § 1 K.p.c. - przepis ten w proponowanym brzmieniu, po pierwsze sugeruje, iż prawodawca przewiduje niesprawność systemu, który sam wprowadza, a do drugie przerzuca na użytkownika systemu ciężar wykazana okoliczności, która powinna być znana sądowi z urzędu (wymóg uprawdopodobnienia awarii systemu sądowego). Po trzecie zaś, proponowane przepisy wydają się skomplikowane w stosowaniu przez sądy, niepotrzebnie wprowadzając wiele przesłanek ocennych, w tym takich, których ustalenie wymagać może wiedzy nieposiadanej przez orzeczników (uprawdopodobnienie „ograniczeń technicznych”, „ograniczeń w dostępności”). Kwestia sformułowania „odpis w postaci elektronicznej” (§1). Odpis dotyczy wyłącznie formy pisemnej. Nie może być odpisu wygłoszonej mowy czy odpisu zapisu cyfrowego. Niezrozumiałe jest też określenie „dopuszczony fizyczny nośnik”.	Uwaga częściowo zasadna. Projektodawca musi zakładać przy projektowaniu przepisów różne sytuację. Nie przewiduje jednak nieprawności systemu. Zrezygnowano natomiast z odpisów na fizycznym nośniku danych.
21.	NRA	Art. 1 pkt 4 (proj. Art. 125 ² § 1 k.p.c.)	W ustawie użyto terminu: „ograniczenia techniczne portalu” – bez jego zdefiniowania. Rodzi to wątpliwości interpretacyjne : kto będzie oceniał te okoliczności oraz w jaki sposób pełnomocnik miałby wykazać, że te ograniczenia istnieją. Lepszym rozwiązaniem wydaje się wprowadzenie, być może dość trudnej do zwerbalizowania, ale konkretnej definicji tego pojęcia aby nie dochodziło do różnej wykładni pojęcia „ograniczeń technicznych portalu” pomiędzy poszczególnymi sądami	Uwaga zasadna. Przeformułowano treść przepisu.
22.	Prokuratoria Generalna RP	Art. 1 pkt 4	W projektowanym art. 125 ² § 1 zdanie pierwsze jest mowa o „ograniczeniach technicznych portalu informacyjnego”, co może być interpretowane na różne sposoby i może nie być jasne dla wnoszącego pismo, czy dany problem z wysyłką pisma jest takim ograniczeniem i jak w konkretnym przypadku należy uprawdopodobnić dane ograniczenie, a także w jaki sposób sąd ma weryfikować takie okoliczności (jest to szczególnie istotne w	Uwaga zasadna. Przeformułowano przepis.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			kontekście sankcji przewidzianej w § 4). Dlatego portal powinien być wyposażony w funkcjonalność automatycznego generowania potwierdzenia wystąpienia ograniczenia technicznego przy próbie wniesienia pisma. Dodatkowo brzmienie § 1 i § 3, przewidujące złożenie pisma wraz z załącznikami „pisemnie”, może sugerować, że nie jest dopuszczalne złożenie na nośniku danych takich załączników, które są wyłącznie w formie elektronicznej (np. nagrania obrazu lub dźwięku). W praktyce występują sytuacje, w których do pisma procesowego załącza się nośnik z załącznikami w postaci elektronicznej, ponieważ tylko tak mogą one być przedstawione. Rekomendujemy doprecyzowanie tego przepisu.	
23.	SA we Wrocławiu	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ² § 2 k.p.c.)	Uwaga dotycząca terminologii: a) „ograniczenia w dostępności portalu informacyjnego” – po pierwsze jest to terminologia technologiczna, która nie powinna być zamieszcza w akcie rangi ustawowej, tylko w aktach wykonawczych; po drugie czym są ograniczenia w dostępności – stałe czy czasowe, jak czasowe to jaki ich jest minimalny czas trwania 10 min czy 12 godzin, co jeżeli ograniczenie w dostępności wynosi 10 min w godz. 8:00 – 8:10, czy przesłanka jest spełniona? Czy jeżeli Portal Informacyjny nie działa w chwili, gdy pełnomocnik podejmuje działania zmierzające do złożenia pisma, a funkcjonalność zostanie przywrócona 5 min później, to czy pełnomocnik naraża się na negatywne konsekwencje? Inaczej rzecz ujmując, czy pełnomocnik ma obowiązek do końca dnia monitorować dostępność Portalu, biorąc po uwagę poważne sankcje procesowe (o czym szerzej później). Wniosek: użyty termin jest nieostry i niejasny, w konsekwencji może stać się podstawą do kwestionowania prawidłowości wniesienia pisma procesowego przez stronę przeciwną. b) „administrator portalu informacyjnego” - po pierwsze jest to terminologia technologiczna, która nie powinna być zamieszcza w akcie rangi ustawowej, tylko w aktach wykonawczych. Uwagi systemowe: 1) Przyjęta regulacja odmiennie traktuje strony w zależności od systemu, z którego korzystają. W przypadku EPU, eKRS i eKRZ zastosowanie znajdzie art. 125 § 2³ k.p.c.	Uwaga częściowo zasadna. Przeformułowano treść przepisu. Częściowo wyjaśniono wyżej cel wprowadzenia przepisu. Projektodawca musi zakładać różne okoliczności, nawet jeśli nie przewiduje istotne ryzyka wystąpienia niedostępności PI. Nie zaproponowano innego pojęcia terminologicznego lepiej odpowiadającego celom projektowanego przepisu niż „ograniczenia dostępności PI”. Tak samo nieostrym pojęciem posługuje się art. 125 § 2³ KPC. Postawione zarzuty częściowo można odnieść również do proponowanego stosowania art. 125 § 2³. Kwestionowanie pojęcia administrator portalu informacyjnego jako pojęcia należącego do terminologii technologicznej również jest bezpodstawne. Pojęciem administratora systemu teleinformatycznego, którym jest również portal informacyjny posługuje się ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 334 z późn. zm.). Przyjęto uwagę dotyczącą udziału indyferentnego dla procesu cywilnego podmiotu

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			w brzmieniu, jeżeli z przyczyn technicznych leżących po stronie sądu nie jest możliwe wniesienie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w wymaganym terminie, stosuje się przepisy art. 168-172. Przepisy o tzw. awariach sądowych systemów teleinformatycznych powinny być jednolite dla wszystkich systemów i z uwagi na fakt, że dotyczą dwóch procedur karnej i cywilnej to powinny zostać uregulowane w Prawie o ustroju sądów powszechnych. Do czasu wypracowania jednolitych norm zastosowanie powinien znaleźć art. 125 § 23 k.p.c. W szczególności, że liczba godzin niedostępności Portalu wynosi od kilku do kilkunastu w skali roku. 2) Różnice pomiędzy art. 125² § 2 k.p.c. a wnioskiem o przewrócenie terminu. Jeżeli wnoszący nie jest profesjonalistą to skąd ma wiedzieć (niezależnie od uwagi technologicznej poniżej) czy ma skorzystać z art. 125² § 2 k.p.c. czy z wniosku o przewrócenie terminu (np. nie ma dostępu do Internetu z przyczyn leżących po stronie dostawcy usługi lub problem z aktualizacją Java i niemożność poświadczenia za zgodność załączników). Czy po otrzymaniu zarządzenia o zwrocie lub postanowienia o odrzuceniu nadal będzie mógł złożyć wniosek o przywrócenie terminu, czy też będzie on spóźniony? 3) Poza tym, co z sytuacją, gdy w ostatnim dniu terminu nie działa Moduł doręczeń i nie może użytkownik pobrać uzasadnienia, celem sporządzenia środka zaskarżenia? Czy w związku z tym stosować należy art. 125² § 2 k.p.c. czy art. 125 § 2³ k.p.c.? 4) Konstrukcja wadliwie zakłada udział indyferentnego dla procesu cywilnego podmiotu utrzymującego portal – administratora portalu informacyjnego. Wskazać należy na normę rangi ustawowej – art. 125 § 2³ k.p.c., który prawidłowo adresuje, że przyczyny techniczne leżą po stronie sądu, bez względu na to jaki podmiot w strukturze wymiaru sprawiedliwości techniczne odpowiada z system. Jak już przyjąć taki model jak zaproponowano to prawidłowa konstrukcja powinna brzmieć analogicznie i wskazywać na sąd. 5) Relacja 125² § 4 k.p.c. do art. 125³ k.p.c. Nie jest zrozumiałym dlaczego fakt nieuprawdopodobnienia okoliczności, o których mowa w § 2 skutkuje odrzuceniem/zwrotem, na które	utrzymującego portal. Prowadzone prace legislacyjne dotyczą wyłącznie rozwinięcia funkcjonalności portalu informacyjnego. W przypadku powstanie w przyszłości jednolitych przepisów dotyczących awarii i prac serwisowych dotyczących wszystkich systemów teleinformatycznych przepisy odnoszące się stricte do portalu informacyjnego będą mogły zostać ujednolicone z projektowanymi przepisami. Do tego czasu, ze względu na istotność PI dla funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości przewidziano regulacje odrębne. Nie ma możliwości rezygnacji z braku uprawdopodobnienia, bo nie ma pewności czy administrator PI będzie wiedział o wszystkich zaistniałych niedostępnościach (nie wszystkie muszą charakter ogólny, dotyczący wszystkich użytkowników). Uznano, że konieczność rozpatrywania wniosków o przywrócenie terminu i rozsyłania postanowień w przedmiocie uwzględnienia takich wniosków jest zbędne i będzie generowało jedynie obciążenie sądów.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przysługuje środek zaskarżenia w sytuacji, gdy nieuprawdopodobnienie prowadzi do sytuacji, gdy pismo wniesione zostało w inny sposób. Czy jeżeli system został przywrócony po 10 min awarii, a do końca dnia pracy pozostało 6 godzin, a pełnomocnik powołał się na art. 125² § 3 k.p.c. to pismo podlega zwrotowi/odrzuconiu, czy też pozostawia się je bez rozpoznania. 6) I wreszcie relacja art. 125² § 2 k.p.c. do 125² § 3 k.p.c., która nadmiarowo komplikuje system oraz dopuszcza składanie bliżej nieokreślonych „dopuszczonych fizycznych nośników danych”. Celem uproszczenia legislacji, jak już (jeżeli pkt 1 powyżej zostanie odrzucony) to należałoby wprowadzić możliwość wniesienia w następnym dniu roboczym po ustaniu ograniczeń w dostępności portalu”. Uwagi technologiczne: Nie ma uzasadnienia do nakładania na wnoszącego obowiązku uprawdopodobnienia ograniczeń w dostępności portalu informacyjnego w zakresie ewentualnych awarii systemu. Wystarczającym jest samo powołanie się na brak dostępności, bowiem Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, jako administrator systemu, udostępni powszechnie dostępną i aktualizowaną w czasie rzeczywistym informację dla sądów (dostępną w sieci wewnętrznej sądu) i dla użytkowników na stronie portalu z informacjami o datach i godzinach awarii systemu Portal Informacyjny, gdzie pod pojęciem awarii należy rozumieć brak możliwości zalogowania lub brak możliwości skorzystania z podstawowych funkcjonalności, tj. moduł Biura Podawczego lub Moduł Doręczeń, wraz z oznaczeniem tej funkcjonalności. Ta funkcjonalność będzie dostępna również w trakcie awarii portalu. Zagadnienie te jednak powinny znaleźć stosowne uregulowanie w projektowanym rozporządzeniu. Delegacja do rozporządzenia powinna objąć również obowiązek uregulowania definicji „awarii” oraz kategorii tychże awarii, które skutkować miałyby możliwością skorzystania z uprawnienia. Uwaga ta pozostaje aktualna również w przypadku, gdyby pozostać przy konstrukcji wniosku o przywrócenie terminu. W przypadku, gdyby ciężar uprawdopodobnienia spoczywał na wnoszącym, istnieje ryzyko,	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			że strona nieświadomie (nie posiada wszak wiadomości specjalnych) będzie mylnie interpretować inne problemy techniczne po swojej stronie (np. brak aktualizacji oprogramowania) i w ten sposób narażać się na sankcję z art. 125² § 4 k.p.c. Istnieje też bardzo duże ryzyko, że chcąc dochować należytej staranności oczekiwanej od pełnomocnika zawodowego na uprawdopodobnienie okoliczności, wnoszący będzie oczekiwał powołanie biegłego, co dodatkowo wydłuży postępowanie. Podsumowując, ani model przedstawiony w projekcie, ani model konsultowany w trybie roboczym z Sądem Apelacyjnym we Wrocławiu, nie stanowi właściwego rozwiązania problemu niedostępności Portalu Informacyjnego (lub innych sądowych systemów teleinformatycznych), z następujących powodów: 1. MODEL 1 – art. 125² § 2 – 4 k.p.c. – buduje quasi postępowanie o przewrót terminu. Sprowadza się de facto do oceny wniosku i uprawdopodobnienia, wydania orzeczenia, które podlega zaskarżeniu. Ponadto brak kompleksowego uregulowania na wzór art. 168 – 172 powoduje ryzyko odmiennej praktyki sądów i konieczność oczekiwania na orzeczenie Sądu Najwyższego. Ponadto model 1 zakłada, że w zależności od przyczyny strona ma różne uprawnienia, np. brak dostępu do Internetu wniosek o przewrót terminu a niedostępność Portalu art. 125² § 2 – 4 k.p.c. Skomplikuje to – już i tak kazuistyczne przepisy KPC. 2. MODEL 2 – przedstawiony w dniu 7 maja 2025 r. telefonicznie zakładający dodanie automatycznie dodatkowego dnia roboczego jest wadliwy z następujących przyczyn: ARTYKUŁ KPC MODEL 2 Art. 125² § 2 k.p.c. Art. 125² § 2 W przypadku, gdy w ostatnim dniu terminu do złożenia nie jest możliwe wniesienie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub portalu informacyjnego, i informacja do została podana do publicznej wiadomości, pismo wnosi się najpóźniej w następnym dniu roboczym po ustaniu tej niemożności.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			a) Odwołanie się do udostępnionej przez Ministerstwo Sprawiedliwości listy awarii, prac serwisowych lub innych niedostępności zakłada udział MS, jako podmiotu decyzyjnego, w procesie cywilnym – zakwalifikowanie zdarzenia jako awarii będzie decydować o uprawnieniach procesowych strony, pozbawiając sąd niezawisłości sędziowskiej – przepis mógłby zostać uznany za niezgodny z Konstytucją RP b) Zagadnienie związane z ustaleniem wiarygodnego narzędzia do weryfikacji dostępności sądowych systemów teleinformatycznych – i ostatecznie to Ministerstwo będzie decydowało w oparciu o bliżej nieokreślone narzędzie, czy coś jest niedostępnością, czy też nie. Od decyzji Ministerstwa będą wynikały konsekwencje procesowe dla stron. c) Ustalenie co jest awarią/niedostępnością, a co nie jest – brak możliwości logowania? Brak działania Biura Podawczego? Brak widoczności zakładki dokumenty? A brak działania moduł do doręczeń (to też jest awaria)? Brak działania modułu do obsługi protokołu elektronicznego (to też jest awaria)? d) Nawet jednosekundowa awaria (a takie się zdarzają, że Portal nie jest dostępny przez kilka sekund) będzie skutkować dodatkowym dniem. e) Zaplanowane prace serwisowe na 2 do 3 w nocy będą skutkować dodatkowym dniem. f) Problem awarii, która dotyczy zaledwie części użytkowników. Portal działa jednocześnie na 8 serwerach. Jeżeli awaria dotyczy jednego z serwerów, to tylko osoby, które akurat są przekierowane na ten serwer odczują awarię. g) Problem awarii systemów powiązanych a nie będących portalem, system do podpisów elektronicznych (UCPE) i Centralne Repozytorium Dokumentów. h) Problem awarii Portalu, które nie mają wpływu na działania części dostępnej dla użytkowników (np. awaria importera z systemu repertoryjno – biurowego).	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			i) Problem niedostępności portalu, które awarią nie są np. błąd po stronie OIRP lub ORA skutkujący wpisem w ROBUS, że pełnomocnik stracił uprawnienia (takich błędów jest kilkadziesiąt rocznie), co powoduje degradację konta pełnomocnika do konta użytkownika systemu – nie jest to awaria Portalu, ale uniemożliwia złożenie pisma, czyli wymagałaby wniosku o przywrócenie terminu. Obowiązek składania pism procesowych przez Portal wejdzie w życie dopiero za około dwa lata. Dopiero w tym momencie kwestia awarii Portalu będzie mieć znaczenie. Do tego czasu zostaną wypracowane reguły kompleksowo regulujące tę materię, zarówno w obszarze prawa procesowego, jak i materialnego. Należy zaznaczyć, że w ramach Zespołu problemowego Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego ds. cyfryzacji postępowania cywilnego przygotowane zostaną kompleksowe regulacje dotyczące awarii sądowych systemów teleinformatycznych. Tym samym utwierdza to argumentację wskazaną powyżej. PROPOZYCJE ZMIAN: ARTYKUŁ KPC PROPOZYCJA Art. 125² § 2 k.p.c. Usunięcie z projektu Art. 125 § 2³ k.p.c. Powinien otrzymać brzmienie: Art. 125 § 2³. Jeżeli z przyczyn technicznych leżących po stronie sądu nie jest możliwe wniesienie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub portalu informacyjnego w wymaganym terminie, stosuje się przepisy art. 168-172.	
24.	NRA	Art. 1 pkt 4 - dot. Art. 125 ² § 2 k.p.c.	„ograniczenia w dostępności portalu informacyjnego po stronie administratora portalu informacyjnego” – brak definicji, uwaga z uzasadnieniem jak wyżej	Uwaga niezasadna. Wprowadzenie definicji nie ułatwiłoby interpretacji tego pojęcia, a mogłoby stworzyć ryzyka związane z zawężającą wykładnią normy gwarancyjnej.
25.	NRA	Art. 1 pkt 4 (proj. Art. 125 ² § 2 i 3 k.p.c.)	Jak wynika z uzasadnienia projektu ustawy regulacja ta ma na celu zabezpieczenie interesów stron w przypadku awarii portalu informacyjnego, prac serwisowych czy innych przeszkód technicznych niezależnych od wnoszącego pismo (leżących po stronie administratora portalu informacyjnego). Ustawodawca wskazuje że stosownie do projektowanego przepisu w przypadku gdy w ostatnim dniu terminu do złożenia pisma wystąpią	Uwaga zasadna. Przeformułowano przepis.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			ograniczenia portalu informacyjnego, uniemożliwiające wniesienie pisma do sądu, pismo będzie można wnieść z wykorzystaniem portalu informacyjnego w następnym dniu roboczym, o ile jego dostępność zostanie przywrócona ustawodawca wskazuje że przepis znajdzie zastosowanie w przypadku wystąpienia ograniczeń w dostępności portalu informacyjnego <u>w ostatnim dniu terminu, niezależnie od momentu ich wystąpienia</u>. Proponowane rozwiązanie budzi poważne wątpliwości z punktu widzenia pełnomocników procesowych i nakłada dodatkowy obowiązek oczekiwania do ostatniego dnia terminu na złożenie środka odwoławczego, czy złożenie pisma procesowego w przypadku wystąpienia ograniczeń w dostępności portalu we wcześniejszych dniach. Pełnomocnik procesowy ma prawo złożyć środek zaskarżenia, czy pismo procesowe w określonym terminie, jednak może to zrobić zarówno w pierwszym dniu tego terminu, jak i w ostatnim. Nakładanie ograniczeń na pełnomocników dotyczących konieczności monitorowania portalu informacyjnego do ostatniego dnia terminu jest nieuzasadnione i stanowi przerzucenie odpowiedzialności za nieprawidłowości leżące po stronie portalu informacyjnego i administratora tego portalu na pełnomocników. Wprowadzone uregulowania powinny zostać zmodyfikowane w taki sposób aby pełnomocnik był zwolniony z obowiązku wnoszenia pism za pośrednictwem portalu informacyjnego w każdym momencie kiedy podjął próbę takiego wniesienia pisma i z powodu ograniczeń w dostępności portalu nie był w stanie wykonać tego obowiązku, nawet jeżeli ograniczenie to występuje wcześniej aniżeli ostatniego dnia.	
26.	Prokuratura Generalna RP	Art. 1 pkt 4	Proponujemy, aby w projektowanym art. 125² § 2 pozostawić wybór co do sposobu wniesienia pisma – przez portal informacyjny albo pisemnie. Przy obecnej konstrukcji tego przepisu konieczne jest oczekiwanie do kolejnego dnia roboczego i dopiero wówczas otwiera się możliwość skorzystania z drogi pocztowej (§ 3). Dodatkowo nie jest jasna kwestia uprawdopodobniania ograniczenia w dostępności portalu informacyjnego po stronie jego administratora, skoro przewiduje się informowanie o pracach serwisowych i awariach (art. 125⁴), to wystarczające powinno być powołanie się na taką informację (jest to szczególnie istotne w	Uwaga zasadna. Przeformulowano przepisy.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			kontekście sankcji przewidzianej w § 4). Kolejna trudność może być związana z sytuacjami, w których dla wnoszącego pismo nie będzie jasne, czy dany problem jest ograniczeniem w dostępności portalu informacyjnego po stronie jego administratora i jak w konkretnym przypadku należy uprawdopodobnić dane ograniczenie. Portal powinien być wyposażony w funkcjonalność automatycznego generowania potwierdzenia wystąpienia ograniczenia jego dostępności przy próbie wniesienia pisma.	
27.	Instytut Wymiaru Sprawiedliwości	art. 125 ² § 3 k.p.c.	Proponowane brzmienie: „Jeżeli w następnym dniu roboczym, o którym mowa w paragrafie poprzedzającym, ze względu na ograniczenia techniczne portalu informacyjnego, nie jest możliwe skuteczne wniesienie pisma procesowego lub załączników za jego pośrednictwem, pismo wraz z załącznikami wnosi się do sądu pisemnie najpóźniej w kolejnym dniu roboczym, uprawdopodobniając tą okoliczność i dołączając dopuszczony fizyczny nośnik danych zawierający odpis pisma i załączników w postaci elektronicznej”. Na tle pierwotnej regulacji może powstać wątpliwość, czy strona jest obowiązana podejmować czynności mające na celu wniesienia pisma za pośrednictwem portalu aż do końca tego dnia. Na to wskazuje użyte w projektowanym art. 125(2) § 3 sformułowanie „jeżeli w następnym dniu roboczym, o którym mowa w paragrafie poprzedzającym nie została przywrócona dostępność portalu informacyjnego”. Co więcej przy takim brzmieniu regulacji nie jest jasne jak należy postąpić, gdy w kolejnym dniu roboczym dostępność portalu została przywrócona, lecz wystąpiła kolejna awaria także skutkująca jego niedostępnością. Te wątpliwości pozwala wyeliminować proponowane brzmienie.	Uwaga nieaktualna. Przepis został przeredagowany w inny sposób.
28.	SA we Wrocławiu	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ² § 3 i 4 k.p.c.)	Uwaga dotycząca terminologii: a) „dopuszczony informatyczny nośnik danych” – taki termin nie istnieje, o czym szerzej poniżej, Ustawa o informatyzacji posługuje się terminem informatyczny nośnik danych. O samym sformułowaniu „dopuszczony” szerzej przy § 5 komentowanego artykułu. Uwaga systemowa:	Uwaga częściowo zasadna. Zrezygnowano z fizycznych nośników danych w rozwiązaniach legislacyjnych przewidzianych w projekcie.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Analogiczna jak w pkt IV dotyczącym art. 125 ² § 3 k.p.c. ARTYKUŁ KPCPROPOZYCJA Art. 125 ² § 3 k.p.c. Usunięcie z projektu Art. 125 ² § 4 k.p.c. Usunięcie z projektu	
29.	SR w Wałbrzychu	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ² § 4 k.p.c.)	projektowany przepis art. 125 ² § 4 wymaga doprecyzowania, czy zwrot pisma następuje bez, czy po zastosowaniu art. 130 § 1 k.p.c. (zapewnienie sprawności postępowania i zawodowy charakter czynności pełnomocnika przemawiają za pominięciem stosowania art. 130 k.p.c.)	Uwaga niezasadna. Przepis nie odwołuje się do art. art. 130 k.p.c. i stanowią samodzielną podstawę do zwrotu bez wzywania do uprawdopodobnienia.
30.	NRA	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ² § 4 k.p.c.)	Opiniujący dostrzega konieczność zniesienia sankcji za nienależyte uprawdopodobnienie okoliczności dotyczącej ograniczenia w dostępności portalu informacyjnego po stronie administratora portalu uniemożliwiającego wniesienie pisma do sądu. Ustawodawca nie wskazuje w jaki sposób pełnomocnik mający obowiązek wnoszenia pisma za pośrednictwem portalu informacyjnego uzyska informację dotyczącą braku dostępności portalu, co prawda ustawodawca wskazuje że sposób informowania o pracach serwisowych i awariach portalu informacyjnego zostanie uregulowany w drodze rozporządzenia i upoważnia w tym zakresie Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem właściwym do spraw informatyzacji do określenia tych warunków, to jednak dotychczasowe funkcjonowanie portalu informacyjnego pozwala przyjąć, że wielokrotnie dochodzi do sytuacji kiedy portal informacyjny funkcjonuje w sposób nieprawidłowy i uniemożliwia dokonanie określonych czynności, przy jednoczesnym braku jakichkolwiek informacji o nieprawidłowościach leżących po stronie administratora. Z tej też przyczyny art. 125 ² § 4 k.p.c. powinien zostać wyeliminowany albowiem uregulowanie to stanowi przerzucenie odpowiedzialności za występujące ograniczenia w dostępności portalu informacyjnego po stronie administratora na pełnomocników. Skoro Państwo przyjmuje na siebie obowiązek wprowadzenia komunikacji z pełnomocnikami za pośrednictwem narzędzi informatycznych, a w przyszłości pełnej informatyzacji postępowań sądowych to powinno znaleźć takie rozwiązania, które pozwalają na sprawne funkcjonowanie wszystkich uczestników procesu bez konieczności każdorazowego uprawdopodobnienia	Uwaga niezasadna. Przewidziano obowiązek informowania o braku dostępności PI w sposób określony w rozporządzeniu. Uprawdopodobnienie nie będzie jednak oznaczało, że nawiązania do komunikatu administratora jest jedyną formą uprawdopodobnienia. W braku powyższej normy znajdowałyby zastosowanie przepisy o przywróceniu terminu, które nie dość, że mogłyby być interpretowane restrykcyjnie (jak obecnie), to jeszcze zmuszałyby sądy do masowego wydawania postanowień o przywróceniu terminu i ich doręczeniu. Wówczas również istnieje obowiązek uprawdopodobnienia. Projektowana norma powinna mieć zastosowanie wyjątkowo, albowiem zakłada się, że PI będzie funkcjonował prawidłowo.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			istniejących po stronie administratora nieprawidłowości przez pełnomocników. Zaproponowane rozwiązania pozwalające na dokonanie zwrotu pisma i odrzucanie środków odwoławczych w przypadku nieuprawdopodobnienia okoliczności dotyczących występujących ograniczeń w dostępności portalu może faktycznie pozbawiać stronę prawa do sądu i sprawiedliwego procesu oraz każdorazowo uzależnia skuteczność danego pisma od przyjętej przez sąd wykładni przepisów i daje sądowi pełną uznaniowość w rozstrzyganiu wątpliwości wynikających z nieprawidłowości leżących po stronie administratora. Użyte pojęcie: „uprawdopodobnienie” definiowane w uzasadnieniu projektu jako korzystniejsze od „udowodnienia” wcale, w praktyce nie musi takie się okazać. W tym miejscu przywołać należy wielotomowe orzecznictwo dotyczące interpretacji pojęcia „uprawdopodobnienia” w postępowaniach zabezpieczających. To przykład wskazujący na ilość możliwości interpretacyjnych, pozostających w gestii sądu, przyjęcia dla tej samej, powołanej przez stronę okoliczności, kwalifikacji jako „uprawdopodobniającej”, tę okoliczność. Rozbieżność ocen i interpretacji stać się może w tym przypadku źródłem komplikacji i faktycznego przedłużania, a nie skracania postępowań.	
31.	Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów	Art. 1 pkt 4 projektowanej ustawy w zakresie dodawanego art. 125 ² § 4	Projektowany przepis stanowi, że przewodniczący zwraca pismo albo sąd odrzuca środek odwoławczy w wypadku nieuprawdopodobnienia okoliczności wniesienia pisma procesowego w sytuacji ograniczeń w dostępie do portalu informacyjnego. Należy zauważyć, że wątpliwości budzi uznaniowość sądu co do uprawdopodobnienia wystąpienia ograniczenia w dostępności portalu informacyjnego, przy doniosłych konsekwencjach dla strony w postaci zwrotu pisma/odrzućcia środka odwoławczego. Zasadnym byłoby rozważenie uzupełnienia przepisu o możliwość wezwania do uzupełnienia braków formalnych poprzez uprawdopodobnienie (podanie okoliczności przemawiających za uprawdopodobnieniem). Wątpliwości budzi, aby tak daleko idący skutek (de facto pozbawienie prawa do sądu) uzależniać od metody	Uwaga niezasadna. Od postanowienie o odrzuceniu środka odwoławczego przysługuje zażalenie. W przypadku odmowy przywrócenia terminu (rozwiązanie z art. 125 § 2 ³ KPC) również następuje odrzucenie środka odwoławczego

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			dowodzenia mocno ocennej i niedookreślonej jaką jest uprawdopodobnienie.	
32.	SA we Wrocławiu	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ² § 5 k.p.c.)	Znajduje tu zastosowanie regulacja ogólna wynikająca z przepisów ogólnych. Analogicznie jak w przypadku nieczytelnego pisma lub dowodu na nośniku danych, którego sąd nie może odczytać. Orzecznictwo sądowe potwierdza, że nieczytelność pisma procesowego stanowi brak formalny. Na przykład, w postanowieniu Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 7 lipca 2014 r., sygn. akt IV Cz 389/14, wskazano, że pismo procesowe powinno być złożone w takiej formie, która pozwala na zapoznanie się z jego treścią. Jeżeli załączniki do pozwu, takie jak kopia wezwania do zapłaty, są nieczytelne, sąd ma prawo wezwać stronę do ich uzupełnienia. Brak uzupełnienia tych braków w wyznaczonym terminie skutkuje zwrotem pozwu. Podsumowując, jeżeli pozew jest napisany niewyraźnie lub nieczytelnie, co uniemożliwia jego prawidłowe rozpoznanie, sąd ma obowiązek wezwać stronę do uzupełnienia braków formalnych. Brak uzupełnienia tych braków w wyznaczonym terminie skutkuje zwrotem pozwu. Proponowany przepis jest zbędny. ARTYKUŁ KPC PROPOZYCJA Art. 125² § 5 k.p.c. Usunięcie z projektu	Uwaga zasadna. Usunięto propozycje przepisu z projektu.
33.	SO w Gdańsku	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ² § 5 k.p.c.)	Przewidziana w §5 proponowanego przepisu przesłanka braku możliwości zapoznania się przez sąd z pismem lub jego załącznikami, wniesionymi za pośrednictwem portalu informacyjnego, jest niejasna. Jeśli brak spowodowany jest deficytami po stronie sądu, to nieuzasadnione jest obciążanie uczestnika skutkami takiej sytuacji. Jeśli zaś brak ten jest wynikiem błędu uczestnika, np. błędnego zapisu pliku, to portal nie powinien przyjmować takich plików.	Uwaga zasadna. Usunięto propozycje przepisu z projektu.
34.	Przewodniczący I Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego w Lublinie	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ² § 5 k.p.c.)	Jakiego przewodniczącego przepis ma na myśli – wydziału, czy składu orzekającego. W kontekście, że w zdaniu pierwszym użyto sformułowania sąd, co przemawia za tym, że ma być to przewodniczący składu orzekającego. Konieczność analizy wstępnej wszystkich pism składanych przez pełnomocników przez przewodniczących składów orzekających jest w mojej ocenie w obecnych realiach niemożliwa. Zamiast merytorycznego orzekania	Uwaga niezasadna. W treści przepisu chodzi o przewodniczącego składu. KPC nie posługuje się jednak takim sformułowaniem ograniczając się do określenia „przewodniczący”.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			sędziowie będą zajmować się badaniem kwestii przepływu pism w portalu informacyjnym i prawidłowości potwierdzeń ich przesłania oraz weryfikacja rodzaju podpisu elektronicznego. To dobry przepis na całkowite zaprzestanie działalności orzeczniczej.	
35.	NRA	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ² § 5 k.p.c.)	Doprecyzowania wymaga również rozwiązanie wskazane w art. 125 ² § 5 k.p.c. w zakresie w jakim ustawodawca przyjmuje, że jeżeli nie jest możliwe zapoznanie się przez sąd z pismem lub jego załącznikami wniesionymi za pośrednictwem portalu informacyjnego, przewodniczący wzywa wnoszącego pismo do ponownego wniesienia tych dokumentów, w sposób umożliwiający ich odczytanie, oznaczając pismo lub dokument, którego wezwanie dotyczy, w terminie tygodniowym. Ogólna formuła przyjęta w opiniowanym projekcie będzie prowadzić każdorazowo do nakładania na pełnomocników kolejnych obowiązków i dwukrotnego składania pism również z przyczyn leżących po stronie administratora portalu informacyjnego, bądź braku możliwości technicznych po stronie sądów. Uregulowanie to winno dotyczyć wyłącznie przypadków dotyczących nieprawidłowości w dokumentach leżących po stronie wnoszącego pismo za pośrednictwem portalu informacyjnego i podlegać usunięciu w trybie braków formalnych pisma procesowego. Zaproponowane uregulowanie dotyczące wszystkich przypadków braku możliwości zapoznania się przez sąd z dokumentami lub załącznikami powoduje przerzucenie odpowiedzialność za nieprawidłowości w funkcjonowaniu portalu informacyjnego, czy problemy techniczne leżące po stronie wymiaru sprawiedliwości na pełnomocników, obciążając ich dodatkowo obowiązkiem ponoszenia kosztów związanych z nośnikami danych pozwalającymi sądowi na odczytywanie pism i załączników.	Uwaga bezprzedmiotowa. W związku z innymi uwagami usunięto propozycje przepisu z projektu.
36.	Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów	Art. 1 pkt 4 projektowanej ustawy w zakresie dodawanego art. 125 ² § 5	Projektowana regulacja stanowi, że jeżeli nie jest możliwe zapoznanie się przez sąd z pismem lub jego załącznikami, wniesionymi za pośrednictwem portalu informacyjnego, przewodniczący wzywa wnoszącego pismo do ponownego wniesienia tych dokumentów, w sposób umożliwiający ich odczytanie, oznaczając pismo lub dokument, którego wezwanie dotyczy, w terminie tygodniowym, a wniesienie pisma lub	Uwaga bezprzedmiotowa wobec rezygnacji z tej regulacji.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			załączników w terminie wywołuje skutki od daty pierwotnego wniesienia. Wydaje się, że przepis wymaga modyfikacji, gdyż trudno jednoznacznie stwierdzić czy przepis ten dotyczy ponownego wniesienia dokumentów poprzez portal informacyjny i czy procedura wnoszenia dokumentów będzie ponawiana w przypadku dalszych trudności np. z odczytaniem dokumentów.	
37.	IWS	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ² k.p.c.)	W zakresie art. 125 ² k.p.c. zauważa się, że o ile w § 1, w § 3 i w § 5 w tym artykule jest mowa zarówno o piśmie jak i o załącznikach do niego, to projektowane § 2 i § 4 w tym artykule odnoszą się jedynie do pisma, pomijając załączniki; zasadne wydaje się ujednolicenie art. 125 ² k.p.c. w tym zakresie.	Uwaga zasadna. Przeanalizowano przepisy celem ich ujednolicenia we wskazanym przedmiocie, tam, gdzie było to możliwe i uzasadnione przedmiotowo.
38.	SA w Krakowie	Art.125 ²	Projekt nie wskazuje w jaki sposób będzie należało badać zachowanie terminów wskazanych w przepisie, ani skąd pełnomocnik - niebędący informatykiem - ma wiedzieć, czy ograniczenie dostępności Portalu Informacyjnego jest po stronie administratora, ani nie reguluje sytuacji, gdy ograniczenie dostępności Portalu Informacyjnego będzie po stronie pełnomocnika, ale nie będzie on go mógł usunąć w takim terminie, żeby zdążyć z wniesieniem pisma. Zachowanie terminu do wniesienia środka zaskarżenia jest zbyt ważną okolicznością, aby ograniczyć obowiązki pełnomocnika do uprawdopodobnienia niemożności złożenia pisma w terminie.	Uwaga częściowo zasadna. Przeformułowano przepis. Przywrócenie termin również bazuje na uprawdopodobnieniu. W przypadku okoliczności niezależnych od pełnomocnika, lecz nie leżących po stronie sądu zajdzie możliwość złożenia wniosku o przywrócenie terminu.
39.	KIRP	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ³ k.p.c.)	Jak już wskazano w pkt. 3.3 niniejszej opinii pozytywnie należy ocenić wyraźne uregulowanie konsekwencji prawnych niewniesienia pisma procesowego za pośrednictwem portalu informacyjnego wówczas, gdy przepis ustawy przewiduje, że pismo procesowe wnosi się w ten sposób. Odnosnie jednak do sposobu ujęcia projektowanego art. 125 ³ KPC, który przewiduje tę sankcję, można zgłosić jedno zastrzeżenie. Przepis ten wydaje się być ujęty zbyt wąsko, jeśli chodzi o wyłączenie sankcji bezskuteczności pisma wniesionego do sądu w sposób inny niż za pośrednictwem portalu. Projektodawcy zastrzegli bowiem, że pismo procesowe wniesione w inny sposób nie wywołuje skutków prawnych, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu, jeżeli przepis ustawy przewiduje, że pismo takie wnosi się za pośrednictwem portalu i nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 125 ² § 1 KPC. Wspomniany art.	Uwaga zasadna i uwzględniona.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			125 ² § 1 KPC dopuszcza pisemne wniesienie do sądu pisma wraz z załącznikami, jeżeli ze względu na ograniczenia techniczne portalu informacyjnego nie jest możliwe wniesienie pisma za jego pośrednictwem. Nie jest to jednak jedyny przepis pozwalający na skuteczne pisemne wniesienie do sądu pisma (wraz załącznikami), które objęte jest obowiązkiem wnoszenia za pośrednictwem portalu informacyjnego. Należy bowiem zwrócić uwagę na to, że zgodnie z 125 ² § 3 KPC możliwość taka występuje również wtedy, gdy w ostatnim dniu terminu do złożenia pisma wystąpią ograniczenia w dostępności portalu informacyjnego po stronie administratora portalu informacyjnego, uniemożliwiające wniesienie pisma do sądu, a dostępność ta nie zostanie przywrócona w następnym dniu roboczym. Zachowując konsekwencję legislacyjną również ten przypadek należałoby wyłączyć spod dyspozycji projektowanego art. 125 ³ KPC.	
40.	SA we Wrocławiu	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ³ k.p.c.)	Proponowane rozwiązanie jest nadmiarowe. Po wejściu w życie przepisu nakładającego obowiązek składania wybranych pism procesowych znaleźć powinna regulacja z art. 125 §2 ¹ k.p.c.	Uwaga niezasadna. Obecnie przez PI nie przewiduje się wnoszenia wszystkich pism procesowych, konieczne było też dokonania stosownego wyłączenia. Z tego względu uznano, że konieczne jest wprowadzenie odrębnego przepisu, a nie stosownie czy uzupełnienie art. 125 §2 ¹ k.p.c.
41.	Przewodniczący I Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego w Lublinie	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ³ k.p.c.)	Kolejny dodatkowy obowiązek nałożony na sądy. W aktualnym stanie prawnym skutek taki następuje z mocy prawa. Czemu ma służyć zawiadomienie przewodniczącego – zwiększenia świadomości prawnej profesjonalnego pełnomocnika. W jakiej formie powyższe następuje? Jakie rodzi skutki np. w kontekście przedawnienia materialnoprawnego? Czy będzie można składać wnioski o przywrócenie terminu do dokonania takiej czynności procesowej – w rezultacie zarządzenia przewodniczącego, a nie orzeczenia sądu?	Uwaga niezasadna. Obecne rozwiązania dotyczące systemów teleinformatycznych zawierają analogiczne rozwiązanie dotyczące obowiązku informowania stron lub pełnomocników – art. 125 § 2 ² KPC.
42.	SA w Krakowie	Art. 125 ³	Projekt nie wskazuje w jaki sposób Sąd ma zbadać, czy zachodziły okoliczności, o których mowa w art. 125 ² § 1.	Uwaga niezasadna. Przeformułowano przepis. W związku z nowymi przepisami dotyczącymi informatyzacji postępowania cywilnego, praktyka prawnicza stoi przed zadaniem wypracowania odpowiednich standardów

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				działania. Przepisy stanowią jedynie ramy, które muszą zostać wypełnione treścią przez codzienne doświadczenia uczestników postępowań.
43.	Prokuratoria Generalna RP	Art. 1 pkt 4	W art. 125 ³ proponujemy rozważenie uzupełnienia odesłania o § 3, ponieważ tam także są określone okoliczności uzasadniające odstąpienie od wniesienia pisma przez portal informacyjny.	Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na zmiany w projekcie wynikające z innych uwag.
44.	SA we Wrocławiu	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ⁴ k.p.c.)	Projektodawca przewiduje ograniczenia dla fizycznych nośników danych, których dopuszczalne rodzaje ma określić MS w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 125⁴ KPC („rodzaj i warunki techniczne dopuszczonych fizycznych nośników danych”). O ile pojęcie „rodzaj fizycznego nośnika danych” wydaje się być jasne, to należy zadać pytanie, czym są „warunki techniczne” fizycznych nośników danych? Ograniczenia dotyczące rodzajów fizycznych nośników danych również nie powinny zostać nałożone, bowiem może okazać się, że dowód w sprawie jest zapisany na kasie VHS; wydaje się, że przekonwertowanie materiału dowodowego na inny, dopuszczalny nośnik powinno się odbyć z udziałem biegłego w trakcie trwania postępowania sądowego, a więc nośnik w postaci kasety VHS powinien zostać przyjęty przez sąd. Ograniczenia techniczne Portalu Informacyjnego należałoby dookreślić w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 125⁴ k.p.c. Być może projektodawca już zawarł w tym artykule kwestie ograniczeń technicznych – pod niejasnymi pojęciami „elektronicznej postaci” pism i załączników oraz „wymagań cyfrowych”. W treści opiniowanego przepisu użyto także niezrozumiałego pojęcia „elektroniczna postać” pism procesowych i ich załączników. Czy chodziło o formaty danych? Czy projektodawca miał na myśli skany albo też skany wykonane w określonej rozdzielczości lub technologii (np. umożliwiającej skorzystanie z OCR), a może o pliki w formatach nadających się do edycji? A jeśli skan, czy ma być potwierdzany przez wnoszącego za zgodność z papierowym oryginałem? Wszelkie dopuszczone formaty danych powinny zostać określone w rozporządzeniu wydanym przez Ministra Sprawiedliwości i portal informacyjny nie	Uwaga częściowo zasadna. Zrezygnowano z posługiwania się fizycznymi nośnikami danych. Treść delegacji jest jasna. Po przygotowaniu rozporządzeń nie będzie budziła żadnych wątpliwości. Rozporządzenie będzie nawiązywać do rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 maja 2024 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych, Dz.U.2024.773).

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			powinien nie przyjmować pism (lub ich załączników), które nie zostały załączone w jednym z dopuszczonych formatów (takich, jakie określono w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 maja 2024 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych, Dz.U.2024.773). Wątpliwości należy zgłosić także co do konieczności uzgadniania treści rozporządzenia z ministrem właściwym ds. informatyzacji. Kwestie, które należałoby uzgodnić, zawarte są bowiem w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 maja 2024 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych. ARTYKUŁ KPC PROPOZYCJA Art. 125⁴ k.p.c. Usunięcie z projektu Art. 121¹ § 4 k.p.c. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia: 1) sposób wnoszenia do sądu pism procesowych i ich załączników za pośrednictwem portalu informacyjnego; 2) dopuszczalne formaty danych pism procesowych i załączników 3) rodzaj i warunki techniczne dopuszczalnych informatycznych nośników danych; 4) treść dokumentu potwierdzającego wniesienie pisma do sądu lub przekazanie pisma drugiej stronie za pośrednictwem portalu informacyjnego; 5) sposób informowania o pracach serwisowych i awariach portalu informacyjnego - mając na względzie skuteczność ich wnoszenia oraz konieczność zapewnienia sprawnego toku postępowania, a także ochronę praw osób wnoszących pisma.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
45.	KIPR	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ⁴ k.p.c.)	W odniesieniu do przedstawionej powyżej treści projektowanego art. 125 ² § 4 KPC można zgłosić pewne zastrzeżenia. Po pierwsze, po raz kolejny w treści projektowanych regulacji pojawia się zwrot „dopuszczone fizyczne nośniki danych”, do którego zgłoszono już zastrzeżenia w treści pkt. 3.4 niniejszej opinii. Po drugie, pewne zastrzeżenia trzeba zgłosić odnośnie do innych sformułowań użytych przez projektodawców (np. prace serwisowe i awarie portalu informacyjnego są <i>de facto</i> ograniczeniem dostępności portalu, o którym mowa w art. 125 ² § 2 KPC; dokument elektroniczny potwierdzający wniesienie pisma do sądu lub przekazanie pisma drugiej stronie jest po prostu dokumentem w rozumieniu kodeksu cywilnego; z kolei w przypadku elektronicznej postaci pism i załączników wydaje się chodzić o formaty danych). Po trzecie, mimo szczegółowego ujęcia projektowanego zakresu delegacji w analizowanym przepisie pominięto upoważnienie do określenia sposobu poświadczania dokumentów w systemie teleinformatycznym, o czym wspominam również w pkt. 3.9 niniejszej recenzji.	Uwaga zasadna. Przeformułowano i uzupełniono delegację ustawową.
46.	IWS	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ⁴ k.p.c.)	Wynikająca z tej regulacji delegacja do wydania rozporządzenia powinna obejmować określenie na czym polega poświadczanie dokumentów w postaci elektronicznej w systemie teleinformatycznym w sposób przewidziany w tym systemie, o ile Projektodawca nie uzna, że zagadnienie to powinno być uregulowane w ustawie. Obecnie brak regulacji określającej sposób dokonywania poświadczeń	Uwaga zasadna. Uzupełniono treść delegacji ustawowej.
47.	Prokuratoria Generalna RP	Art. 1 pkt 4	W art. 125 ⁴ proponujemy rozważenie uzupełnienia upoważnienia o sposób informowania o innych przeszkodach technicznych niezależnych od wnoszącego pismo (leżących po stronie administratora portalu informacyjnego), ponieważ taka intencja wynika z treści uzasadnienia projektu.	Uwaga zasadna. Przeformułowano projekt delegacji ustawowej.
48.	KIRP	Art. 1 pkt 5 (proj. art. 126 k.p.c.)	Nie kwestionując przydatności projektowanego rozwiązania warto zauważyć, że projektodawcy nie ograniczyli wymogu wskazania odpowiedniego numeru do sytuacji, w której pismo wnosi pełnomocnik, który wcześniej nie wskazał w sprawie tych danych. Wręcz przeciwnie – z projektowanego brzmienia art. 126 § 3 KPC wynika, że pełnomocnik powinien wskazywać odpowiedni numer w każdym piśmie procesowym. Rozwiązanie to należy uznać za	Uwaga niezasadna. Art. 126 § 3 kpc stanowi, że do pisma należy dołączyć pełnomocnictwo albo uwierzytelniony odpis pełnomocnictwa, jeżeli pismo wnosi pełnomocnik, który wcześniej nie złożył pełnomocnictwa. Projektowane uzupełnienie

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			nadmierny, niczym nieuzasadniony formalizm i ocenić negatywnie. Analizowany wymóg powinien być ograniczony do pierwszego pisma procesowego wnoszonego przez pełnomocnika, zaś przy kolejnych pismach procesowych wnoszonych przez pełnomocnika powinna wystarczyć sygnatura akt sprawy.	tego przepisu należy w ten sposób, że należy podać numery wpisu na liście pełnomocnika lub pełnomocników, którzy wykazują swoje umocowanie składając pismo. Nie dotyczy to więc każdego pisma i zaprezentowana wykładnia jest błędna.
49.	Przewodniczący I Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego w Lublinie	Art. 1 pkt 5 (proj. art. 126 § 3. k.p.c.)	Przepis niezrozumiały i chyba zbędny – czemu ma służyć – weryfikacji osoby pełnomocnika, czy jego statusu jako pełnomocnika profesjonalnego? Kwestią wpisu na listę profesjonalnych pełnomocników zajmują się inne podmioty i na podstawie odrębnych regulacji.	Uwaga niezasadna. Obowiązek podania numeru na liście jest związany z automatyzacją weryfikacji uprawnień pełnomocników w systemie teleinformatycznym. Z uwagi na możliwość powtórzenia się imion czy nazwisk konieczne jest dodanie dodatkowej informacji jednoznacznie wskazującej na pełnomocnika.
50.	Polska Izba Rzeczników Patentowych	Art. 1 pkt 5 (proj. Art. 126 § 5 k.p.c.)	Zmiana dyskusyjna. Od strony technicznej samo logowanie się do systemu powinno potwierdzać działanie pełnomocnika bez konieczności opatrywania pisma kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Należy również zauważyć, że podpis elektroniczny kwalifikowany i inne to dodatkowe koszty dla pełnomocnika, a ponadto w przypadku ich awarii, lub innego zdarzenia (np. klucz do podpisu elektronicznego został zagubiony) można mieć kłopot z podpisaniem dokumentu. Polska Izba Rzeczników Patentowych stoi na stanowisku, że w celu deregulacji zbędnych przepisów i komplikowania kwestii podpisów dokumentów, powinno być przyjęte założenie podobne jak np. w unijnych organach typu Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO), że pisma składa pełnomocnik, a w razie wątpliwości Sądu - na wezwanie potwierdza ich złożenie.	Uwaga niezasadna. Użycie podpisu wyraźnie określa osobę składającą pismo. Obecne przepisy traktują podpis jako wymóg formalny pisma.
51.	SA w Krakowie	Art.128	Projekt nie wskazuje czym są „elektroniczne kopie”.	Uwaga częściowo zasadna. Przeformułowano przepis. Inne akty prawne posługują się pojęciem elektronicznych kopii.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
52.	SA we Wrocławiu	Art. 1 pkt 6 (proj. art. 128 § 2 k.p.c.)	Uwaga dotycząca terminologii: a) „dokument sporządzony w postaci papierowej” – nie ma takiego terminu w prawie materialnym, ani w prawie procesowym, co prawda występuje ono w Kodeksie, ale jest to wadliwe rozwiązanie. Projekt nie powinien powielać wadliwej terminologii Uwaga systemowa: Niezrozumiałym jest wprowadzenie tak rozbudowanej terminologii. Żaden przepis ustawy nie wymaga, aby odpis załącznika był poświadczony za zgodność. Obecnie składane są głównie kopie wykonane mechanicznie. Projekt próbuje nieudolnie wskazać, na wszystkie potencjalne sposoby utrwalenia załączników myląc „postać” i „formę”. Elektroniczne poświadczone odpisy i elektroniczne kopie to wciąż dokumenty w postaci elektronicznej. Autorowi chodziło chyba o dokumenty pierwotne i wtórnie utrwalone elektronicznie (niezależnie od formy: elektronicznej lub dokumentowej). Przepis jest wadliwy. Obecnie art. 128 § 2 nie referuje do tego, czy mowa o dokumencie poświadczonym czy też nie. ARTYKUŁ KPC PROPOZYCJA Art. 128 § 2 k.p.c. Art. 128 § 2 Do pisma procesowego wnoszonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub portalu informacyjnego dołącza się elektronicznie odpisy załączników, z zastrzeżeniem § 3.	Uwaga zasadna. Przeformułowano brzmienie przepisu. Terminologia jest jednak używana w innych projektowanych przepisach i projektodawca traktuje ją jako poprawną, ponieważ na jako priorytet uważa zapewnienie czytelności przepisów dla adresata normy prawnej.
53.	KIRP	Art. 1 pkt 6 i 7 (proj. art. 128 § 2 i art. 129 § 2 ¹ k.p.c.)	Z uzasadnienia wynika, że projektując art. 128 § 2 KPC uwzględniono, że: 1) przepisy postępowania cywilnego zasadniczo nie wymagają poświadczenia za zgodność z oryginałem składanego w postępowaniu dokumentu, 2) strony mogą nie być w posiadaniu dokumentu posiadającego formę i treść, które pozwalałyby na ich poświadczenie (np. kserokopie dokumentów). O ile z aprobatą można odnieść się do tak ujętego uzasadnienia, o tyle projektowany kształt analizowanej regulacji trzeba uznać za nadmiernie kazuistyczny, a do tego sformułowany w sposób mający spory potencjał wywołania problemów interpretacyjnych. Weźmy choćby pod uwagę to, że projektodawcy użyli w projektowanym przepisie sformułowania „dołącza się załączniki w postaci elektronicznej albo - w przypadku dokumentów sporządzonych w postaci papierowej -	Uwaga częściowo zasadna. Przeformułowano brzmienie przepisów zgodnie z sugestiami. Wyjaśniono znaczenie „załączników w postaci elektronicznej” w uzasadnieniu projektu. Uznaje się, że dokument sporządzony w postaci elektronicznej nie wymaga poświadczenia, bo przy jego skopiowaniu jest to cyfrowo ten sam dokument. W art. 128 § 3 kpc nie jest wymagane określenie terminu, bo ten wynika z ustawy lub postanowienia sądu albo zarządzenia przewodniczącego.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			<i>ich elektronicznie poświadczone odpisy (...)</i>”, w którym pojawia się nie w pełni zrozumiała alternatywa rozłączna. Sformułowanie to można odczytać w ten sposób, że do pisma wnoszonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub portalu informacyjnego można będzie dołączyć albo załączniki w postaci elektronicznej, albo elektronicznie poświadczone odpisy załączników, choć w praktyce może zająć potrzeba dołączenia do jednego pisma obu rodzajów załączników. Ponadto, w projektowanym art. 128 § 2 KPC mowa jest o elektronicznie poświadczonych odpisach dokumentów pisemnych, co również nie jest zrozumiałe. Nie jestem w stanie wyjaśnić, z jakiego powodu projektodawcy zawęzili możliwość poświadczenia elektronicznego wyłącznie do dokumentów sporządzonych w postaci tradycyjnej, podczas gdy można poświadczyć dokument sporządzony w postaci elektronicznej, opatrując go podpisem pełnomocnika. Kierując się wspomnianą powyżej motywacją zaprojektowano również odpowiednie zmiany w art. 129 § 2¹ KPC przyjmując, że elektroniczne poświadczenie odpisów załączników będzie fakultatywne, a nie obowiązkowe, przy zachowaniu jednak gradacji mocy dowodowej załączników w poszczególnej formie. Biorąc pod uwagę projektowany art. 129 § 2¹ KPC można stwierdzić, że brzmienie art. 128 § 2 KPC mogłoby być dużo prostsze - wystarczyłoby w tym przepisie zastrzec, że do pisma procesowego wnoszonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego albo portalu informacyjnego dołącza się załączniki w postaci elektronicznej. Takie sformułowanie wydaje się obejmować wszystkie trzy rodzaje załączników wskazane w projektowanym przepisie, nie posługując się jednocześnie zwrotami, które mogą wywołać wątpliwości w praktyce stosowania analizowanej regulacji. Odpowiednich zmian projektodawcy dokonali również w ustawie - Prawo o advokaturze, w ustawie o radcach prawnych, ustawie o rzecznikach patentowych, ustawie o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, uwzględniając w tych aktach prawnych podstawę poświadczania dokumentów, o którym mowa w projektowanym art. 129 § 2¹ KPC. Należy przy tym zauważyć, że w każdej z tych ustaw zaprojektowano rozwiązane, zgodnie z którym pełnomocnik albo radca PGRP „może poświadczyć dokument w	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			<i>postaci elektronicznej w systemie teleinformatycznym w sposób przewidziany w tym systemie</i>". Żadne z tych rozwiązań nie jest bowiem w pełni spójne z art. 129 § 2¹ KPC. Żaden z proponowanych przepisów nie uwzględnia bowiem poświadczania dokumentu w portalu informacyjnym mimo, że w art. 129 § 2¹ KPC wyraźnie przewidziano, iż „(p)pełnomocnik będący adwokatem lub radcą prawnym, rzecznikiem patentowym albo radca lub referendarz Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej może elektronicznie poświadczyć dokument w systemie teleinformatycznym lub portalu informacyjnym”. Nawiązując jeszcze do zmian przewidzianych przez projektodawców w dotychczasowym brzmieniu art. 129 § 2¹ KPC warto zauważyć, że zrezygnowano w tym przepisie z określenia sposobu dokonania poświadczenia, które w aktualnym stanie prawnym polega na wprowadzeniu przez pełnomocnika dokumentu do systemu teleinformatycznego. Odnosząc się do tej zmiany w uzasadnieniu wskazano, że sposób poświadczenia „będzie zależał od możliwości technicznych zapewnionych przez systemy teleinformatyczne obsługujące postępowania sądowe”. To enigmatyczne stwierdzenie sprawia, że trudno odnieść się do tak ujętej zmiany. Jeżeli rzeczywiście sposób poświadczenia ma być zależny od możliwości technicznych określonego systemu (lub portalu), za pośrednictwem którego następuje poświadczenie, należałoby postulować, aby sposób dokonywania poświadczenia został określony w odpowiednich przepisach wykonawczych. Projektowany art. 128 § 3 KPC reguluje szczególną sytuację, gdy pomimo obowiązku wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem portalu informacyjnego (lub systemu teleinformatycznego), konieczne jest złożenie oryginału dokumentu, który ma wyłącznie formę pisemną. Proponuje się wyraźnie przesądzić, iż w takim przypadku dokument w oryginale będzie składany do sądu, a więc z pominięciem portalu informacyjnego lub innego systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe. Rozwiązanie takie należy ocenić pozytywnie choćby z uwagi na problemy, jakie mogłyby powstać w związku z załącznikami w postaci weksli. Odnosząc się do projektowanego rozwiązania należy jednak zauważyć, że w przypadku, w którym	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			konieczność złożenia oryginału dokumentu wynika z przepisu ustawy projektodawcy nie wskazali terminu, w jakim oryginał powinien być złożony w sądzie. Rozwiązaniem może być wyraźne wskazane w treści analizowanego przepisu odpowiedniego terminu (np. termin 3 dni od daty złożenia pisma - na wzór art. 694⁴ § 2³ KPC) bądź przyjęcie, że złożenie oryginału następuje zawsze na podstawie odpowiedniej decyzji, w której odpowiedni termin wyznaczy sąd lub przewodniczący. Na marginesie uwag odnoszących się do projektowanego brzmienia art. 128 § 2 i 3 KPC warto zwrócić uwagę na to, że projektodawcy posługują się w treści tych przepisów sformułowaniem „dokumentu sporządzonego w postaci papierowej”. Wydaje się, że w akcie prawnym rangi kodeksu nie należy posługiwać się zwrotami potocznymi, lecz wyrażeniami języka prawnego - projektodawcom zapewne chodziło o dokument w formie pisemnej.	
54.	NRA	Art. 1 pkt 6 (proj. art. 128 § 2 k.p.c.)	Art. 128 § 2 otrzymuje brzmienie: „§ 2. Do pism procesowych wnoszonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego albo portalu informacyjnego dołącza się załączniki w postaci elektronicznej albo - w przypadku dokumentów sporządzonych w postaci papierowej - ich elektronicznie poświadczane odpisy bądź elektroniczne kopie.”. Podczas wprowadzania obrotu korespondencji należy zwrócić szczególną uwagę na kwestie dodawania załączników przez portal. Dokumenty w postępowaniu cywilnym nie mają tylko postaci papierowej, często w postępowaniu zdarzają się sytuacje kiedy dowody są składane w plikach audio czy video, co więcej często są to pliki w dużej liczbie, co będzie powodowało dużą ilość załączników. W praktyce objętość załączników może przekroczyć możliwości systemu. Przy czynnościach objętych ustawą może to dotyczyć np. apelacji. Czy w takim razie nie byłoby wskazane enumeratywne określenie pojemności pliku dopuszczonego jako załącznik ze wskazaniem, że pliki powyżej tej pojemności podlegają złożeniu w formie tradycyjnej, w uzupełnieniu czynności poprzez co najmniej nadanie przesyłką pocztową w dacie zamieszczenia apelacji. Zapobiegłoby to sytuacją w których brak możliwości dołączenia załącznika blokuje działanie pełnomocnika bez jasnej perspektywy załatwienia sprawy w sposób wywołujący skutek prawny.	Uwaga zasadna. Przeformułowano przepis.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
55.	IWS	Art. 1 pkt 6 (proj. art. 128 § 2 k.p.c.)	Proponowane brzmienie „§ 2. Do pisma procesowego wnoszonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego albo portalu informacyjnego dołącza się załączniki w postaci elektronicznej”. Przepis w brzmieniu pierwotnym ujmuje jako dokumenty w postaci papierowe, takie dokumenty, które mają równocześnie postać elektroniczną, co sprawia, że niektóre dokumenty będą objęte jednocześnie pierwszą częścią tej regulacji, jak i drugą. Tych wątpliwości pozwala uniknąć proponowane brzmienie.	Uwaga zasadna. Uwzględniono propozycje.
56.	SA w Krakowie	Art. 129 § 2 ¹	Projekt nie wskazuje w jaki techniczny sposób ma nastąpić elektroniczne poświadczenie dokumentu.	Uwaga niezasadna. Ta kwestia zostanie uregulowana w rozporządzeniu. Uzupełniono delegację.
57.	Prokuratura Generalna RP	Art. 1 pkt 7	W zmienianych art. 129 § 2 i § 2 ¹ terminologia powinna uwzględniać, że w Urzędzie PGRP są zatrudnieni radcowie PGRP i referendarze (art. 50 ust. 1 w zw. z art. art. 31 i art. 1 ust. 1 oraz art. 77 ust. 1 ustawy o PGRP). Jednocześnie w § 2 ¹ proponuje się korekty w zakresie wyliczenia pełnomocników, aby redakcja była spójna z § 2 i § 3: „§ 2. Zamiast oryginału dokumentu strona może złożyć odpis dokumentu, jeżeli jego zgodność z oryginałem została poświadczona przez notariusza albo przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym lub rzecznikiem patentowym albo <u>radcą Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej lub referendarzem zatrudnionym w Urzędzie Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.</u> § 2 ¹ . Pełnomocnik będący adwokatem, radcą prawnym lub rzecznikiem patentowym albo <u>radcą Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej lub referendarzem zatrudnionym w Urzędzie Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej</u> może elektronicznie poświadczyć dokument w systemie teleinformatycznym lub w portalu informacyjnym.”. Zmiany w odniesieniu do referendarzy należy wprowadzić konsekwentnie także w pozostałych przepisach projektu (art. 1 pkt 18 i 19).	Uwaga niezasadna. Obecna redakcja jest jasna i nie prowadzi do nadmiernego rozbudowania normy.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
58.	Polska Izba Rzeczników Patentowych	Art. 1 pkt 8 (proj. art. 131 ¹ § 2 k.p.c.)	Zmiana dyskusyjna. Jedyną zauważalną różnicą jaką dostrzegamy jest: a. jest: po upływie b. ma być: z upływem. W naszej ocenie przepis powinien pozostać w dotychczasowym kształcie lub tak zredagowany, aby było wiadomo, że 14 dzień jest dniem, w którym uznaje się za skuteczne doręczenie elektroniczne.	Uwaga niezasadna. Zmiana treści przepisu zmienia również jego znaczenie normatywne.
59.	SA w Krakowie	Art. 131 ^{1a} § 1	Z projektu nie wynika jaka jest relacja pomiędzy projektowanym przepisem a art. 132 § 1 oraz art. 125 ¹ § 2 i 131 ^{1a} § 1 ⁵ . Przykładowo: czy elektroniczne zgłoszenie pełnomocnictwa adwokat ma doręczyć bezpośrednio pełnomocnikowi strony przeciwnej i w jaki sposób o tym poświadczyć, czyli w jaki sposób ma nastąpić potwierdzenie przekazania pisma drugiej stronie	Uwaga niezasadna. Pełnomocnik otrzyma dowód przekazania pisma drugiej stronie w PI.
60.	Polska Izba Rzeczników Patentowych	Art. 1 pkt 10 (uchylenie art. 131 ² k.p.c.)	Zmiana dyskusyjna. Wykreślenie możliwości korzystania z adresów do doręczeń elektronicznych przeczy idei cyfryzacji. Po drugie skutkiem będzie to, że dla komunikacji z sądem pełnomocnik będzie miał jeden system a z klientem drugi. Jak będzie wyglądała praca pełnomocnika w sytuacji np. awarii sprzętu? Rekomendujemy pozostawienie tej możliwości korespondencji, szczególnie do czasu, gdy będzie możliwość pracy pełnomocnika z wszystkimi stronami postępowania na jednej platformie.	Uwaga niezasadna. Uchylany przepis Zawiera nieczytelne, bazujące na ocenach kryteriach stosowania doręczeń elektronicznych – tj. uznania czy warunki techniczne i organizacyjne sądu umożliwiają doręczanie korespondencji z wykorzystaniem doręczeń elektronicznych. Aktualnie systemy repetytoryjny-biurowe nie są przystosowane do stosowania e-Doręczeń. Doręczenia w sądach nie funkcjonują. Powyższa regulacja może natomiast wprowadzać adresatów normy prawnej w błąd.
61.	Przewodniczący I Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego w Lublinie	Art. 1 pkt 11 (proj. art. 132 § 1 k.p.c.)	Bezzasadne zniesienie rygoru zwrotu pisma nie zawierającego oświadczenia adwokata/r.pr. o doręczeniu odpisu stronie przeciwnej. Nałożenie na sądy dodatkowego obowiązku w postaci żądania dowodu nadania takiego pisma w portalu informacyjnym lub przez operatora pocztowego. W sytuacji ogromnego obciążenia sądów skalą wpływu nie ma podstaw do znoszenia pewnych, nie wymagających większych nakładów, poza zawodową starannością, obowiązków ciążących na profesjonalnych pełnomocnikach.	Uwaga niezasadna. Przepis nie nakłada na sądy obowiązku działania z urzędu, a jedynie daje takie uprawnienie. Należy przyjąć, że pełnomocnicy wykonują zawód z wspomnianą zawodową starannością oraz z zachowaniem dobrych obyczajów.
62.	Prezes Urzędu Ochrony	Art. 1 pkt 11 projektowanej	Projektowany przepis otrzymał brzmienie: „ <i>W razie wątpliwości co do dochowania obowiązku, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, sąd może na wniosek albo z urzędu</i>	Uwaga niezasadna. Zaprojektowany przepis jest czytelny.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Konkurencji i Konsumentów	ustawy w zakresie dodawanego art. 132 § 1	<i>zażądać dowodu nadania pisma za pośrednictwem operatora, o którym mowa w art. 165 § 2 lub dowodu doręczenia.</i> Przepis ten wymaga doprecyzowania pod względem redakcyjnym poprzez odpowiednie uzupełnienie. Zamiast wyrażenia „(...) <i>zażądać dowodu nadania pisma</i> (...)” należy posłużyć się sformułowaniem „(...) <i>zażądać przedłożenia dowodu nadania pisma</i> (...)”. Analogiczne rozwiązanie funkcjonuje w obecnie obowiązującym art. 129 § 4 kpc (analogiczna uwaga odnosi się do dodawanego art. 132 §1⁶).	
63.	KIRP	Art. 1 pkt 1 ¹ (proj. art. 132 k.p.c.)	Pozytywnie ocenić należy również rozszerzenie katalogu pism, które nie podlegają wzajemnym, bezpośrednim doręczeniom między pełnomocnikami o: interwencję, zmianę powództwa, zarzut potrącenia, skargę na czynność komornika sądowego i zarzuty przeciwko planowi podziału. Zmiana ta przysłuży się do eliminacji wątpliwości interpretacyjnych powstających w praktyce na tle art. 132 § 1¹ KPC w kontekście wspomnianych pism. Nie sposób przy tym zrozumieć zastosowanego przez projektodawców „podwójnego wyłączenia”. Nie dość bowiem, że skarga na czynność komornika sądowego i zarzuty przeciwko planowi podziału zostały wyraźnie wyłączone z zakresu doręczeń, o których mowa w art. 132 § 1¹ KPC oraz (na mocy projektowanego § 1⁷) art. 132 § 1⁴ i 1⁵ KPC, to odpowiednie wyłączenia umieszczono dodatkowo w projektowanych art.: 767 § 5¹ i 1027 § 2 KPC. projektowany zakres zastosowania art. 132 § 1⁵ KPC jest zbyt szeroki. Obejmuje on bowiem pisma wnoszone do sądu w inny sposób niż za pośrednictwem portalu informacyjnego, a więc również pisma wnoszone za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Tymczasem, zgodnie z art. 132 § 1² KPC, obowiązek wzajemnego, bezpośredniego dokonywania sobie doręczeń przez zawodowych pełnomocników został wyłączony w odniesieniu do pism wnoszonych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, które podlegają doręczeniu adwokatowi, radcy prawnemu, rzecznikowi patentowemu lub Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, którzy dokonają wyboru wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego i nie zrezygnują z doręczenia elektronicznego. Jeżeli zatem w danej sprawie pełnomocnicy zawodowi obu stron dokonają wyboru wnoszenia	Uwaga częściowo zasadna. Nieczytelna jest uwaga dotycząca podwójnego wyłączenia. Uwzględniono uwagę w odniesieniu do uzupełnienia wyłączenia o pisma wymienione w art. 132 § 1² KPC.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego i jednocześnie nie zrezygnują z doręczeń za pośrednictwem tego systemu, pisma te powinni wносить bezpośrednio do sądu (za pomocą systemu), bez konieczności doręczania ich sobie nawzajem. Projektowany art. 132 § 1 ⁵ KPC powinien dotyczyć pism wnoszonych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego tylko, jeżeli nie są spełnione przesłanki wyłączenia wynikające z art. 132 § 1 ² KPC, bo tylko wówczas w grę wchodzi doręczenie bezpośrednie na podstawie art. 132 § 1, jeżeli adresatem jest adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy lub Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej. Odpowiednie wyłączenie mogłoby zostać dokonane zarówno w treści art. 132 § 1 ⁵ KPC, jak i w treści projektowanego art. 132 § 1 ⁷ KPC, który w aktualnie proponowanym brzmieniu wyłącza z zakresu zastosowania art. 132 § 1 ⁵ (oraz § 1 ⁴) jedynie te pisma procesowe, o których mowa w art. 132 § 1 ¹ .	
64.	SA w Krakowie	Art. 132 § 1 ¹	Z projektu nie wynika jaka jest relacja pomiędzy projektowanym przepisem a art. 125 ¹ § 2.	Uwaga zasadna. Skorygowano projekt.
65.	Polska Izba Rzeczników Patentowych	Art. 1 pkt 12 (proj. art. 165 § 4 k.p.c.)	Zmiana zasadna z zastrzeżeniem. Proponujemy rozważyć zapis, który przewidywałby rozwiązanie sytuacji, w której pismo zostało przesłane skutecznie, ale nie wygenerowało się potwierdzenie. W przeciwnym razie jakikolwiek błąd w doręczeniu (brak potwierdzenia) będzie powodował problemy dla pełnomocnika. Zwracamy uwagę, że system może być obciążony, może nastąpić jakaś awaria i trudno wymagać, aby pełnomocnik był zmuszony oczekiwać na wygenerowanie z systemu potwierdzenia.	Uwaga niezasadna. Kwestia niedostępności systemu została uregulowana w innej jednostce redakcyjnej. Obejmuje również sytuację opisaną w uwadze.
66.	Prokuratoria Generalna RP	Art. 1 pkt 12	Rekomendujemy rozważenie zasadności uzależniania w art. 165 § 4 skutecznego wniesienia pisma do sądu od okoliczności niezależnej od wnoszącego, jaką jest „otrzymanie przez wnoszącego dokumentu elektronicznego potwierdzającego wniesienie pisma do sądu”.	Uwaga niezasadna. Dla zapewnienia wyraźnego komunikatu dla użytkownika konieczne jest zaproponowane uregulowanie.
67.	KIRP	Art. 1 pkt 13-15 (art. 183 ¹³ , art. 183 ¹⁴ i art. 458 ^{3a} k.p.c.)	W odniesieniu do projektowanych zmian nasuwa się uwaga dotycząca proponowanego obowiązku kierowania stron do mediacji przed pierwszym posiedzeniem w sprawach, o których mowa w art. 458 ² § 1 pkt 5 KPC, tj. w sprawach gospodarczych, wynikających z	Uwaga niezasadna. Przepis nie ma na celu „wymuszania mediacji”, tylko jej popularyzację i uczynienie z mediacji kluczowej metody rozwiązywania sporów. Nałożone na sąd

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			umów o roboty budowlane oraz ze ściśle związanych z procesem budowlanym umów służących wykonaniu robót budowlanych, z wyjątkiem spraw rozpoznawanych w postępowaniu upominawczym, elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz postępowaniu nakazowym (projektowany art. 458^{3a} KPC). Obowiązek ten nie będzie co prawda formalnie naruszał zasady dobrowolności mediacji i nie oznacza mediacji obligatoryjnej, a jedynie obowiązkowe kierowanie stron do mediacji przez sąd, niemniej trudno się oprzeć wrażeniu pewnego „wymuszania” mediacji, co - mimo jej oczywistych zalet, nie wydaje się być dobrym rozwiązaniem. Ponadto, obowiązkowe kierowanie spraw do mediacji trudno uznać za formę deregulacji. Analizowane rozwiązanie sprawia wrażenie, że pod pojęciem deregulacji w istocie proponowana jest „regulacja”. Abstrahując od oceny obligatoryjnego kierowania do mediacji warto zauważyć, że projektowany art. 458² § 1 pkt 5 KPC słusznie zastrzega, iż po takim skierowaniu sąd podejmuje czynności służące do przygotowania posiedzenia. Wydaje się przy tym, że należałoby z większą precyzją wskazać, iż skierowanie sprawy do mediacji nie wyłącza obowiązku podejmowania czynności w sprawie tak, aby wymuszone przez ustawodawcę skierowanie do mediacji nie dawało podstawy do wstrzymania się z podejmowaniem czynności niezbędnych do rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy.	obowiązki dotyczące przygotowania posiedzenia nie powinny zaostrzyć sporu między stronami, co mogłoby zaprzepaścić szanse na zakończenie sporu w mediacji. Z tego względu obowiązki sądu określono w sposób ogólny. Do sądu będzie należała ocena jakie czynności służące przygotowaniu dalszego postępowania będą właściwe w konkretnej sprawie.
68.	SA w Krakowie	Art. 183 ¹³	Projekt nie wskazuje jak zatwierdzając ugodę Sąd ma nadać klauzulę wykonalności poświadczonemu elektronicznie odpisowi ugody, skoro tytuł wykonawczy wydaje się w oparciu o oryginał tytułu egzekucyjny. Nie ma możliwości nowelizacji tego przepisu bez jednoczesnej zmiany przepisów dotyczących sposobu nadawania klauzuli wykonalności ugodzie zawartej przed mediatorem (aktualnie tytułem egzekucyjnym, któremu może zostać nadana klauzula jest ugoda zawarta przed mediatorem a nie jej odpis). Należy przy tym zwrócić uwagę, że ustawodawca celowo postanowił, że tytułem egzekucyjnym jest ugoda (w papierowym oryginale) a nie jej odpis, aby uniemożliwić zaistnienie sytuacji, w której na podstawie odpisów tej samej ugody wydanych zostanie wiele tytułów wykonawczych.	Uwaga częściowo zasadna. Strony mogą dysponować ugodą w wielu egzemplarzach więc przekazanie jednego nie rozwiązuje problemu opisanego w zastrzeżeniu. Przepisy wykonawcze zostaną znowelizowane.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
69.	Prokuratoria Generalna RP	Art. 1 pkt 13 lit. b	Nie jest jasne, w jakim przypadku miałby mieć zastosowanie przepis art. 183 ¹³ § 1 ¹ , tj. czy strony ugody zawartej w ramach mediacji, które nie będą działać bez pełnomocnika, będą miały dostęp do portalu informacyjnego.	Uwaga niezasadna. W portalu informacyjnym pismo można złożyć pismo tylko, gdy przepis tak stanowi, a projekt przewiduje to uprawnienie wyłącznie dla pełnomocników zawodowych.
70.	Prokuratoria Generalna RP	Art. 1 pkt 13	Proponujemy wprowadzenie rozwiązania umożliwiającego złożenie wniosku o zatwierdzenie ugody do sądu przez mediatora na podstawie upoważnienia udzielonego przez strony (np. zamieszczonego w treści ugody).	Uwaga niezasadna. Mediator nie jest pełnomocnikiem stron.
71.	NRA	Art. 1 pkt 14 (art. 183 ¹⁴ k.p.c.)	Opiniujący dostrzega konieczność wprowadzenia uregulowania dotyczącego nie tylko niezwłocznego przeprowadzenia postępowania co do zatwierdzenia ugody ale również wprowadzenie obowiązku niezwłocznego wyznaczenia terminu rozprawy w sprawach, w których zawarto ugodę a zakończenie sporu nie jest możliwe poprzez samo zatwierdzenie ugody (np. sprawy rozwodowe). Strony decydując się na przystąpienie do postępowania mediacyjnego oczekują, że w przypadku zawarcia ugody sąd będzie zobowiązany do niezwłocznego podjęcia działań, które pozwolą na możliwie szybkie zakończenie postępowania bez konieczności wielomiesięcznego oczekiwania na wyznaczenie terminu rozprawy w sprawach, które nie mogą zostać zakończone wydaniem postanowienia o zatwierdzeniu ugody, czy nadaniem klauzuli wykonalności. Proponowane przez opiniującego rozwiązanie niewątpliwie przyczyni się do przyspieszenia postępowań sądowych i może zachęcić strony do korzystania z postępowań mediacyjnych, co z kolei przyczyni się do usprawnienia funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości.	Uwaga niezasadna. Taki obowiązek już istnieje: art. 183 ¹⁴ § 1 kpc.
72.	SR w Wałbrzychu	Art. 1 pkt 15 (proj. art. 458 ^{3a} k.p.c.)	projektowany przepis art. 458 ^{3a} wymaga doprecyzowania, czy znajduje on albo nie znajduje, zastosowanie także po wniesieniu sprzeciwu lub zarzutów od nakazu zapłaty (tego rodzaju sprawy zwykle początkowo prowadzone są w postępowaniu upominawczym lub nakazowym).	Uwaga zasadna. Uwzględniona.
73.	IWS	Art. 1 pkt 15 (proj. art. 458 ^{3a} k.p.c.)	Projektowana w zdaniu drugim art. 458 ^{3a} regulacja nakazująca sądowi podjęcie czynności służących przygotowaniu do posiedzenia „po skierowaniu stron do mediacji” w niewystarczającym stopniu	Uwaga niezasadna. Narzucenie na sąd konkretnych obowiązków może zaprzepaścić

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			sprzysja sprawności postępowania. Projektowane brzmienie przepisu nie wyklucza bowiem przyjęcia takiej wykładni, zgodnie z którą czynnościami podejmowanymi „po skierowaniu stron do mediacji” będą również takie czynności, które sąd podejmie po zakończeniu mediacji. Tym samym cel tej regulacji, którym jest przeciwdziałanie faktycznemu niepodejmowaniu przez sąd czynności z uwagi na skierowanie stron do mediacji, nie zostanie osiągnięty. Należy zatem postulować bardziej jasne wyrażenie w art. 458 ^{3a} in fine k.p.c., że skierowanie stron do mediacji nie wstrzymuje podejmowania czynności służących przygotowaniu do posiedzenia.	szanse na skuteczne przeprowadzenie postępowania mediacyjnego. Obowiązki sądu zostały więc celowo określone w sposób pozwalający na dopasowanie konkretnych czynności do okoliczności danej sprawy.
74.	Polska Izba Rzeczników Patentowych	Art. 1 pkt 15 (proj. art. 458 ^{3a} k.p.c.)	Zmiana dyskusyjna, ale nas nie dotyczy. Nie znajdujemy uzasadnienia dla automatycznego kierowania spraw z zakresu budownictwa do mediacji. Ponadto w tekście jest literówka (jest art. 485 ³ a powinno być 458 ³).	Uwaga niezasadna. Oznaczenie celu i potrzeby wprowadzenia projektowanego przepisu znajduje się w uzasadnieniu projektu. W zakresie literówki uważa uwzględniona.
75.	SA w Krakowie	Art. 1 pkt 15 projektu	„po art. 485 ³ dodaje się art. 458 ^{3a} w brzmieniu” w projektowanym przepisie nastąpił błąd polegający na przestawieniu cyfr.	Uwaga zasadna.
76.	Prokuratoria Generalna RP	Art. 1 pkt 15	Prokuratoria pozytywnie ocenia działania zmierzające do upowszechniania mediacji jako sposobu polubownego rozwiązywania sporów. Jednak obligatoryjne kierowanie do mediacji wszystkich spraw z umów o roboty budowlane oraz ze ściśle związanych z procesem budowlanym umów służących wykonaniu robót budowlanych – z uwagi na skalę i zróżnicowany ich charakter, a także możliwość złożenia przez każdą ze stron sprzeciwu przed rozpoczęciem mediacji – może nie sprzyjać realizacji tego celu. Rekomendujemy w związku z tym wprowadzenie obowiązku kierowania stron w ww. sprawach na spotkanie informacyjne prowadzone przez mediatora. Spotkanie takie może posłużyć przedstawieniu zalet mediacji i przekonaniu stron do wyboru takiej ścieżki rozwiązania sporu. Alternatywnie rekomendujemy zawężenie projektowanej regulacji do sporów na tle umów o roboty budowlane zawieranych w ramach procedury zamówień publicznych. Oznaczałoby to rezygnację ze zmiany w kpc i wprowadzenie zmiany w art. 593 Prawa zamówień publicznych. W takim przypadku proponujemy dodanie w tym	Uwaga niezasadna. Poruszone kwestie omówiono przy rozpatrywaniu innych uwag.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przepisie ust. 1¹, który stanowiłby ogólną regulację obligującą sąd do skierowania do mediacji stron sporu dotyczącego umowy o roboty budowlane zawartej w ramach procedury zamówień publicznych (ust. 2 byłby wówczas szczególną regulacją w ramach art. 593, dotyczącą określonych spraw). W przypadku decyzji o pozostawieniu proponowanego rozwiązania w art. 458^{3a} kpc, rekomendujemy doprecyzowanie zdania drugiego w ten sposób, by przepis ten zobowiązywał sąd do podejmowania czynności służących rozpoznaniu sprawy, a nie ograniczał się tylko do przygotowania posiedzenia.	
77.	Hanna Kaflak-Januszek sędzia Wydział I Cywilny Sąd Okręgowy w Słupsku	Art. 1 pkt 16 (proj. art. 505 ²⁹ § 1 k.p.c.)	Ten przepis to utrwalanie bardzo złej techniki legislacyjnej, a następnie wykładni prawa. Mimo oczywistości systemowych służy tworzeniu przeświadczenia, że tylko instrukcyjnie napisany przepis daje możliwość działania prawnego (zwalnia z wiedzy o wykładni i tworzenia uniwersalnego kodu prawników).	Uwaga ogólna, mająca charakter opinii. Przepis obecnie funkcjonuje i nie stwarza problemów interpretacyjnych. Został uzupełniony o dodatkowy przepis w związku z projektowanymi zmianami.
78.	Polska Izba Rzeczników Patentowych	Art. 1 pkt 17 (proj. art. 511 ^{1b} k.p.c.)	Zmiana niejednoznaczna. Z redakcji zapisu nie wynika wprost, czy obowiązują dla ksiąg i KRSu aktualne systemy, czy też nie stosujemy wariantu z możliwością wniesienia pisma za pośrednictwem portalu informacyjnego - określonego w art. 125¹ par. 1 kpc?	Uwaga niezasadna. Projektowane przepisy wymienione w uwadze są jednoznaczne w swej treści.
79.	Polska Izba Rzeczników Patentowych	Art. 1 pkt 18 (art. 694 ⁴ § 2 ² pkt 1 ustawy kpc)	Zmiana zasadna z zastrzeżeniem. Błąd w jednostce redakcyjnej. Zmiana dotyczy de facto art. 694 ⁴ ale par. 2 ² .	Uwaga zasadna i uwzględniona.
80.	Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów	Art. 2 i art. 7	W art. 2 i art. 7 projektowanej ustawy wprowadza się zmiany do ustawy – Kodeks cywilny oraz ustawy o prawach konsumenta w brzmieniu: <i>„Jeżeli z treści umowy, która ma być zawarta, nie wynika, czy posiada ona charakter zawodowy dla osoby fizycznej, o której mowa w § 1, osoba ta, najpóźniej w chwili zawarcia umowy, może złożyć oświadczenie, że umowa posiada dla niej charakter zawodowy albo że nie posiada takiego charakteru. Druga strona umowy nie może</i>	Uwaga niezasadna. Oświadczenie będzie miało funkcję dowodową, uzupełniając do oceny charakteru zawartej umowy na podstawie samej jej treści.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			<i>jednak uzależnić zawarcia umowy od złożenia takiego oświadczenia.”.</i> Wspomniane przepisy należy zmodyfikować. Po pierwsze, konieczne jest określenie, jakie będą skutki niezłożenia oświadczenia przez osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą odnośnie charakteru zawieranej umowy - zawodowego bądź nie (domniemanie niezawodowego charakteru zawieranej umowy). Po drugie, przedmiotowe oświadczenie nie może być elementem zaproponowanej treści umowy, tylko odrębnym wyraźnym oświadczeniem składnym przez osobę fizyczną. Jeżeli takie oświadczenie będzie niejako „automatycznie” zawarte w treści umowy to może pojawić się ryzyko, że osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą zawierająca umowę będzie nieświadomie składać takie oświadczenie, mimo, że umowa nie posiada dla niej charakteru zawodowego, co później będzie utrudniało jej obronę swoich praw jako konsumenta. Także badanie abuzywności takich postanowień umownych może rodzić wątpliwości, skoro dotyczyłoby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, które złożyły oświadczenie, iż umowa nie ma dla nich charakteru zawodowego (mimo, iż oświadczenie to złożono „automatycznie”). Zastrzeżenie w treści proponowanych przepisów, iż „<i>Druga strona umowy nie może jednak uzależnić zawarcia umowy od złożenia takiego oświadczenia</i>”, nie jest w tym zakresie wystarczające.	
81.	NRA	Art. 3 pkt 2 (proj. art. 37d ust. 3 <i>Prawo o adwokaturze</i>)	Okręgowe Rady Adwokackie mają mieć obowiązek posiadania konta w portalu w celu usprawnienia komunikacji z Sądami. Co należy uznać, za działanie racjonalne. Jednak przepisy należy doprecyzować w jakim zakresie ma się odbywać obieg korespondencji, kto jest osobą uprawnioną do bycia głównym użytkownikiem konta, jakie uprawnienia ma mieć ORA w ramach portalu, co może zgłaszać czy wnioskować za pośrednictwem portalu. Należy uszczegółowić jaki status ma ORA jako użytkownik portalu.	Uwaga niezasadna. Uznaje się, że wprowadzenie takich szczegółowych przepisów jest zbędne.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
82.	Polska Izba Rzeczników Patentowych	Art. 5	Wprowadzie przepis ten nie podlega zmianie w proponowanej nowelizacji, natomiast należy zwrócić po raz kolejny uwagę na fakt, iż rzecznicy patentowi mają ogromne problemy z wypełnieniu obowiązku wynikającego z art. 16b ust. 1 tj. posiadania konta w portalu informacyjnym sądu. Ustawodawca nie zapewnił bowiem możliwości automatycznego zakładania kont dla rzeczników patentowych z uwagi na brak obowiązku umieszczania numeru PESEL na liście rzeczników patentowych prowadzonej aktualnie przez Urząd Patentowy. Rzecznicy patentowi zmuszeni są w trybie reklamacji (system jest tak skonstruowany, że nie dopuszcza możliwości założenia konta w portalu) zgłaszać informację, iż są rzecznikami patentowymi i potwierdzać te dane. Dlatego postulujemy o wdrożenie dodatkowej zmiany poprzez wskazanie, że zmienia się również art. 18 ust. 2 ustawy o rzecznikach patentowych poprzez dodanie pkt 2a) o następującym brzmieniu: numer PESEL.	Uwaga zasadna, która jednak jest przedmiotem odrębnego projektu. Prace legislacyjne w tym przedmiocie są prowadzone przez MriT. Do wykazu prac legislacyjnych i programowych RM wprowadzono projekt ustawy o zmianie ustawy o rzecznikach patentowych (UD189). Podniesiona kwestia jest przedmiotem tego projektu.
83.	Polska Izba Rzeczników Patentowych	Art. 6 pkt 1 (Art. 20 pkt 7a pusp)	Zmiana dyskusyjna. Zważywszy na potencjalną ilość spraw wyznaczenie tylko jednego sądu skutkować może zatorami i przewlekłością. Takie działanie przeczy idei cyfryzacji i przyspieszenia rozpatrywania spraw. Rekomendujemy wprowadzenie następującego brzmienia: „7a) może wyznaczyć jeden sąd rejonowy w każdej z apelacji właściwy do rozpoznawania spraw z wniosków o zatwierdzenie ugód, zawartych w mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację, wniesionych przez portal informacyjny;”;	Uwaga niezasadna. Ustalona ilość ugód zawieranych w mediacji prowadzonej na podstawie umowy nie wymaga wyznaczenia większej ilości sądów.
84.	SA we Wrocławiu	Art. 6 pkt 2 (Art. 53e § 2 pusp)	Z uwagi na obowiązek zabezpieczenia o ochrony danych sądowych zgodnie z zasadą trójpodziału władzy, koniecznym jest dodanie § 4 w brzmieniu: ARTYKUŁ PROPOZYCJA Art. 53 § 4 p.u.s.p. Otrzymuje brzmienie: 4. Minister Sprawiedliwości powierza, w drodze zarządzenia wydanego na podstawie art. 175 da § 7, dyrektorowi sądu apelacyjnego wykonywanie zadania związanego z informatyzacją sądownictwa, polegającego na utrzymywaniu systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 53e § 2 oraz systemów z nim powiązanych, w którym przetwarzane są akta sądowe, mając na uwadze efektywność wymiaru sprawiedliwości oraz możliwości	Uwaga niezasadna. Uznaje się, że obecne przepisy są wystarczające i zgodne z zasadą trójpodziału władzy. Portal informacyjny jest systemem teleinformatycznym w rozumieniu USP. Dalsza rozbudowa przepisów czyniłaby je nieczytelnymi.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			techniczne i organizacyjne sądów, a także potrzebę sprawnego działania sądowego systemu teleinformatycznego przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa. Z Portalem Informacyjnym powiązane są dwa systemy, gdzie będą przetwarzane akta sądowe: Usługa Centralnego Podpisu Elektronicznego (dalej: UCPE) oraz Centralne Repozytorium Dokumentów (dalej: CRD). Zarówno dla CRD i UCPE powinna zostać stworzona odrębna instancja dla sądów powszechnych. Nie budzi wątpliwości, że zarówno UCPE, jak i CRD stanowić będą sądowe systemy teleinformatyczne w rozumieniu art. 175da § 2 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (dalej: PrUSP), obsługujące postępowania sądowe lub ich części, w ramach których tworzone lub przetwarzane będą akta spraw. Systemy te służyć będą bowiem m.in. do podpisywania dokumentów składanych drogą elektroniczną oraz ich zebrania, przechowywania i archiwizacji, celem włączenia ich do elektronicznych akt sądowych. Analogicznie jak w przypadku systemu PI, wskazane rozwiązania powinny być zgodne z zasadą trójpodziału władzy, wynikającą z art. 10 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także z zasadą niezależności sądów i niezawisłości sędziów, wyrażoną w art. 45 Konstytucji RP. Ochronę powyższych wartości gwarantują przepisy art. 175da § 4 PrUSP, który wprost zakazuje Ministrowi Sprawiedliwości dostępu do akt postępowań sądowych, w tym również w przypadkach, gdy akta te są przetwarzane – w całości lub części – w sądowych systemach teleinformatycznych, nawet jeżeli Minister pełni funkcję administratora tych systemów w ujęciu technicznym (art. 175da § 3 PrUSP). Ustawodawca przewidział rozwiązanie, które pozwala pogodzić potrzebę realizacji zadań z zakresu informatyzacji z koniecznością poszanowania zasad konstytucyjnych. Rozwiązaniem tym jest instytucja powierzania zadań z zakresu informatyzacji sądownictwa, przewidziana w art. 175da PrUSP, sądom apelacyjnym, z uwzględnieniem ich potencjału kadrowego, organizacyjnego oraz technicznego. Minister Sprawiedliwości powinien zatem powierzać zadania, których realizacja wiąże się z możliwością przetwarzania	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			informacji lub dokumentów stanowiących akta postępowań sądowych, właściwym sądom apelacyjnym, dysponującym odpowiednią infrastrukturą techniczną i organizacyjną. Dotychczasowe podstawy prawne realizacji tych działań wynikały z art. 34a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz.U. z 2024 r. poz. 1050 ze zm.) oraz § 19 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 867 ze zm.). Obecnie, podstawę takiego działania stanowi art. 175da § 7 PrUSP. W związku z powyższym, w celu zapobieżenia potencjalnym naruszeniom zasady trójpodziału władzy oraz zapewnienia ochrony danych zawartych w aktach postępowań sądowych przed nieuprawnionym dostępem Ministra Sprawiedliwości, celowe jest rozdzielenie instancji systemów UCPE oraz CRD – w sposób fizyczny bądź logiczny – na część, którą może utrzymywać Minister Sprawiedliwości na podstawie przepisów szczególnych oraz część, w której przetwarzane będą akta postępowań sądowych. W zakresie, w jakim systemy te będą przetwarzały dokumenty lub informacje stanowiące część akt spraw sądowych, ich zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymanie powinno zostać powierzone – na podstawie art. 175da § 7 PrUSP – dyrektorom wybranych sądów apelacyjnych, posiadających odpowiedni potencjał organizacyjny i techniczny. Powierzenie powyższych zadań, zgodnie z art. 175da § 7 PrUSP, winno pozostawać w ścisłym związku z momentem uchwalenia ustawy nowelizującej. W przeciwnym razie, istnieje ryzyko braku możliwości dochowania terminu przewidzianego w projektowanym vacatio legis.	
85.	Prokuratoria Generalna RP	Art. 8 pkt 1	Jeżeli intencją jest, aby zawiadomienia o przekazaniu wykonywania zastępstwa były dokonywane przez portal informacyjny, to proponujemy bardziej jednoznaczną redakcję art. 8 ust. 5a: „5a. Zawiadomienia, o którym mowa w ust. 5 zdanie pierwsze, można dokonać za pośrednictwem portalu informacyjnego, o którym mowa w art. 53e § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych.”.	Uwaga częściowo zasadna. Przeredagowano przepisy.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Jednocześnie proponujemy, aby przez portal informacyjny możliwe było także zawiadomienie o przejęciu zastępstwa, o którym mowa w art. 7 ust. 6, dodanie ust. 7 w art. 7: „7. Zawiadomienia, o którym mowa w ust. 6 zdanie drugie, można dokonać za pośrednictwem portalu informacyjnego, o którym mowa w art. 53e § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. ...).”. Konsekwencją powinny być dodatkowe zmiany w: • art. 9 zdanie drugie, gdzie należy uwzględnić odesłanie do odpowiedniego stosowania art. 7 ust. 7, • art. 12 ust. 8, gdzie należy dodać zdanie odsyłające do odpowiedniego stosowania art. 7 ust. 7, • art. 14 zdanie drugie, gdzie należy uwzględnić odesłanie do odpowiedniego stosowania art. 8 ust. 5a, art. 36 polegająca na usunięciu publikatora z treści przepisu.	
86.	Prokuratoria Generalna RP	Art. 8 pkt 3	W art. 31 ust. 2 należałoby odesłać do przepisów wykonawczych określających sposób potwierdzania dokumentów w systemie teleinformatycznym: „2. Radca może poświadczyć dokument w postaci elektronicznej w systemie teleinformatycznym w sposób przewidziany w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie (...).”. Analogiczne zmiany należałoby wprowadzić w art. 3 pkt 1, art. 4 pkt 1 i art. 5 pkt 1 projektu.	Uwaga niezasadna.
87.	Prokuratoria Generalna RP	Art. 8 pkt 4-6	Nie jest jasne uzasadnienie dla wymagania uzupełnienia wykazu radców PGRP o numer wpisu do wykazu i powoływania się na ten numer przy czynnościach procesowych dokonywanych przez portal informacyjny. Obowiązek posiadania konta w portalu spoczywa na PGRP (art. 36a) i radcowie PGRP oraz referendarze posługują się tzw. subkontami administrowanymi przez Urząd PGRP. Nie ma zatem potrzeby dodatkowej weryfikacji radcy PGRP (referendarza), jeżeli czynności będą wykonywane z poziomu instytucjonalnego konta PGRP. „3¹. Wykonywanie czynności zastępstwa za pośrednictwem konta Prokuratury Generalnej w portalu informacyjnym, o którym mowa w art. 36a, nie wymaga wykazywania upoważnienia osób, o których mowa w ust. 2, a w przypadku referendarzy wymaga dołączenia	Uwaga zasadna. Usunięto przepisy regulujące kwestie związane z obowiązkiem tworzenia wykazu i powoływania się na ten numer przy czynnościach procesowych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			upoważnienia, o którym mowa w ust. 3, chyba że referendarz wcześniej wykazał to upoważnienie.”.	
88.	Prokuratoria Generalna RP	Art. 8 pkt 5 i 6	Proponujemy zniesienie obowiązku prowadzenia wykazu radców PGRP, tj. uchylenie art. 50 ust. 2 i 3 ustawy o PGRP oraz niewprowadzanie obowiązku prowadzenia wykazu referendarzy. W aktualnym stanie prawnym radcowie i referendarze są przy wykonywaniu czynności zastępstwa weryfikowani dokumentami, o których mowa w art. 33 ust. 2 i 3 ustawy o PGRP, a przypadku wykonywania tych czynności przez konto PGRP w portalu informacyjnym taka weryfikacja powinna być ograniczona wyłącznie do upoważnienia referendarza. Na marginesie, w odniesieniu do proponowanego wprowadzenia obowiązku prowadzenia wykazu referendarzy, należy zauważyć, że zamiast odesłania w art. 81 ust. 1 do stosowania art. 50 ust. 2 i 3, powinna zostać dodana odrębna regulacja, ponieważ art. 50 ust. 2 i 3 jest skierowany do Prezesa PGRP i odesłanie do jego stosowania wobec referendarzy może budzić wątpliwości. Należy przy tym uwzględnić różnice w statusie radców i referendarzy, do których nie ma zastosowania instytucja mianowania i zawieszenia w czynnościach służbowych.	Uwaga zasadna. Jw.
89.	NRA	Art. 11. ust 1.	Art. 11. 1. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. 2. W terminie roku od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli nie jest możliwe wniesienie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy, Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej lub prokurator może wnieść za pośrednictwem portalu informacyjnego:” Zaproponowana w ustawie forma okresu przejściowego do wdrożenia regulacji objętej ustawą jest opisana w ocenie opiniującego zbyt enigmatycznie. Z czysto pragmatycznych względów: przetestowania systemu i wdrożenia jego użytkowników do korzystania z tego rozwiązania z wykorzystaniem prób wydaje się zasadne uzupełnienie tej regulacji zapisem, który wskazuje, że wniesienie pisma w czasie o którym mowa w ust. 2 i w trybie tam wskazanym z jednoczesnym wniesieniem go w formie obowiązującej dotychczas wywołuje ten skutek, że za datę wpływu	Uwaga niezasadna. Formuła przepisów przejściowych jest czytelna, dodatkowo wyjaśniona w uzasadnieniu projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			pisma wniesionego z wykorzystaniem portalu informacyjnego i jednocześnie w drodze korespondencji zwykłej do sądu uznaje się datę ujawnienia pisma w portalu informacyjnym lub doręczenia pisma sądowi, w zależności od tego, która z tych dat jest wcześniejsza.	
90.	SA we Wrocławiu	Art. 13	Zgodnie z założeniami projektodawcy, w przypadku uchwalenia projektowana ustawa miałaby wejść w życie w zakresie składania wybranych pism procesowych przez portal informacyjny po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia. Wskazane powyżej vacatio legis należy rozpatrywać w kontekście potrzeby zaprojektowania, wdrożenia oraz zapewnienia trwałego funkcjonowania rozwiązań technicznych, niezbędnych do realizacji założeń projektowanej ustawy. Przewidziane w jej treści regulacje wymagają bowiem przeprowadzenia istotnych modyfikacji technologicznych w funkcjonujących już i efektywnie wykorzystywanych sądowych systemach teleinformatycznych, w szczególności w systemie portal informacyjny (dalej: PI). Ponadto, niezbędne jest zaprojektowanie oraz implementacja nowych narzędzi teleinformatycznych, tj. Usługi Centralnego Podpisu Elektronicznego (UCPE) oraz Centralnego Repozytorium Dokumentów (CRD), których zadaniem będzie umożliwienie realizacji przewidzianego w projekcie ustawy modelu poszerzonego, dwustronnego doręczania pism drogą elektroniczną za pośrednictwem PI, w zakresie określonym projektowanymi przepisami. Do dnia dzisiejszego Ministerstwo Sprawiedliwości, mimo licznych pism ze strony Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, nie podjęło działań związanych z powołaniem instancji UCPE i CRD odrębnej dla sądów powszechnych, co ma bezpośredni wpływ na planowane vacatio legis i dalsza zwłoka w tym zakresie wpłynąć może na konieczność wydłużenia przewidzianego okresu. Ze względów technologicznych wskazanym sądem powinien być Sąd Apelacyjny we Wrocławiu. Zgodnie z zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 października 2024 r.	Uwaga niezasadna. Vacatio legis było uzgodnione z jednostkami odpowiedzialnymi za realizację i wdrożenie systemu teleinformatycznego.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			w sprawie powierzenia dyrektorom sądów apelacyjnych wykonywania zadań związanych z informatyzacją sądownictwa w obszarze projektowania, wdrażania, utrzymywania oraz zapewnienia bezpieczeństwa sądowych systemów teleinformatycznych (Dz. Urz. MS poz. 260) Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wykonuje czynności w zakresie wdrożenia i modyfikacji sądowego systemu teleinformatycznego Portal Informacyjny. W związku z powyższym instancja UCPE i CRD dla sądów powszechnych na potrzeby Portalu Informacyjnego powinna być uruchomiona w Sądzie Apelacyjnym we Wrocławiu z uwagi na konieczność zapewnienia stabilności, szybkości i ciągłości działania systemu, a także z uwagi na odpowiednie zasoby infrastrukturalne i techniczne dostępne w tej lokalizacji.	
91.	Polska Izba Radców Patentowych	Art. 13	Terminy wydają się zbyt krótkie	Uwaga niezasadna. Vacatio legis było uzgodnione z jednostkami odpowiedzialnymi za realizację i wdrożenie systemu teleinformatycznego.
Uwagi do uzasadnienia projektu				
1.	SA w Krakowie		Wbrew deklaracji zawartej w uzasadnieniu projektu ustawy, koszty druku odpisów pism składanych przez Portal Informacyjny będą znaczne.	Uwaga niezasadna. Uzasadnienie projektu nie zawiera deklaracji o niskich kosztach wydruku.
Uwagi do Oceny Skutków Regulacji				
1.	SA w Krakowie		Skutkiem wprowadzanych regulacji będzie konieczność: - zapewnienia możliwości technicznych masowego drukowania dokumentów (pomieszczenia, urządzenia drukujące, materiały techniczne, papier); - zapewnienie dodatkowych etatów urzędniczych, skoro skutkiem byłyby potrzeba oddelegowania dodatkowych pracowników do masowego drukowania dokumentów, ich segregowania, wysyłania do stron itd. Rodzić to będzie dodatkowe koszty.	Uwaga ogólna. Nie dotycząca treści OSR.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
-----	---------------------------	--	---------------------------------	---------------

**Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (UDER5)
(projekt z dnia 28.04.2025 r.)**

Uwagi ogólne

1.	KIRP		Ponadto, pilotażowy charakter projektowanych regulacji znajduje wyraz także w tym, że w ciągu roku od wejścia w życie ustawy nowelizującej wnoszenie pism procesowych przez portal będzie dla zawodowych pełnomocników fakultatywne (art. 11 ust. 2 projektu), a dopiero potem stanie się obligatoryjne. Wprowadzenie rocznego okresu przejściowego powinno pozwolić pełnomocnikom na stopniowe dostosowanie się do nowych regulacji przed wprowadzeniem pełnej obligatoryjności. Zaznaczyć w tym miejscu należy, że uwaga ta dotyczy obowiązku przewidzianego w projektowanym art. 125 ¹ § 2 KPC. Okres przejściowy nie będzie zaś dotyczył wnoszenia przez pełnomocników wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej w mediacji prowadzonej na podstawie umowy i pism procesowych wnoszonych w toku postępowania o zatwierdzenie. W tym wypadku przewidziano bowiem, że wniosek wszczynający postępowanie i pisma w tym postępowaniu będą mogły być wnoszone wyłącznie za pośrednictwem portalu informacyjnego już z chwilą wejścia w życie ustawy, choć projektodawcy nie wyjaśnili powodów odmiennego ujęcia tej kwestii. Wyjątek w tym zakresie będą stanowiły jedynie pisma wnoszone w postępowaniu o zatwierdzenie ugody, jeżeli wniosek o zatwierdzenie został wniesiony i nierozpoznany do dnia wejścia w życie nowelizacji (art. 11 ust. 4 projektu).	Uwaga niezasadna. Planuje się wyznaczenie jednego sądu rejonowego właściwego do rozpatrywania wniosków o zatwierdzenie ugód zawartych w mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację. W ostateczności wniosek o zatwierdzenie ugody w formie tradycyjnej będzie mógł zostać wniesiony samodzielnie przez stronę.
2.	SA we Wrocławiu		W pierwszej kolejności chciałbym podnieść, że przedmiotowy projekt nie został przedstawiony do konsultacji Zespołu problemowego Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego ds. cyfryzacji postępowania cywilnego. Zespół został powołany celem wypracowania jednolitego modelu informatyzacji postępowania przed sądami powszechnymi. Zakres trwających obecnie prac pokrywa się z merytorycznym obszarem projektu i głos środowiska naukowego w trakcie prac nad projektem, które były prowadzone przez ostatnie sześć miesięcy, na pewno byłby wartością dodaną co	Uwaga niezasadna. Projekt został przedstawiony do konsultacji społecznych. Przedstawiciele Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu brali udział w części prac nad projektem w ramach pre-konsultacji.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			pozwoiliłby uniknąć potencjalnych wątpliwości interpretacyjnych, a także rozwiązań, które mogą stać w sprzeczności z założeniami konstrukcyjnymi procesu cywilnego (w tym również zasadami prawa procesowego) oraz przejętą terminologią prawną, wprowadzających do jednego z najważniejszych aktów prawnych technologiczną nowomowę. Zaproponowane przepisy mogą spowodować spiętrzenie wątpliwości w zakresie wykładni i stosowania prawa, co w konsekwencji jeszcze bardziej skomplikuje, już i tak skomplikowaną materię. Zabrakło również dyskusji z udziałem przedstawicieli Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, który jest administratorem technicznym systemu Portal Informacyjny. Projekt został przedłożony oficjalnie do konsultacji dopiero teraz z terminem zaledwie kilkudniowym. A sam projekt w wielu miejsca nie uwzględnia aspektów organizacyjnych związanych z funkcjonowaniem sądów.	
3.	SO w Bydgoszczy		Odnosząc się merytorycznie do projektu zmian sędziowie podnieśli, że już sam pomysł zmian zaproponowanych w projekcie, tj. aby zamiast kompleksowych rozwiązań dotyczących wprowadzenia elektronicznych akt spraw sądowych, powiązanych z obowiązkiem wnoszenia wszelkich pism procesowych za pomocą dedykowanego dla tego celu systemu teleinformatycznego, wprowadzić możliwość wnoszenia pism procesowych drogą elektroniczną, ale tylko dla wybranych podmiotów i przy wykorzystaniu systemu do tego nieprzygotowanego, jest całkowicie chybiony. Wskazali, iż stosowanie wszelkich przejściowych rozwiązań, niejako protez prawidłowych i całościowych regulacji nigdy jeszcze nie przyniosło dobrych rezultatów i zwykle pogłębia jedynie chaos i powoduje same negatywne skutki w zakresie przejrzystości stosowanych w sądach procedur i szybkości postępowania. W ocenie sędziów w/w Sądu, z tego tylko punktu widzenia przedstawiony projekt w pierwszej jego części należy ocenić jako wadliwy. Proponowane rozwiązania – jak wskazano – nie doprowadzą ani do uproszczenia procedur (a chyba do tego winna zmierzać deregulacja), ani nie przyspieszą rozpoznania spraw, ani też – wbrew twierdzeniom zawartym w uzasadnieniu projektu, nie będą obojętne dla budżetu.	Uwaga niezasadna. Projekt stara się przedstawić rozwiązania dla części zgłaszanych w uwadze problemów. Stopniowe wdrażanie rozwiązań pozwoli na zaznajomienie się przez użytkowników z nimi, sprawdzenie w praktyce rozwiązań legislacyjnych i informatycznych, jak również przygotowanie dalszych zmian, w szczególności dotyczących cyfrowych akt sądowych. Zmiany nie będą obciążały pracowników sądów – poza koniecznością wydruku jednego egzemplarza pism i załączników do akt sprawy wniesionych za pośrednictwem PI. W pozostałej części znajdować będzie zastosowanie usługi centralnego druku – co faktycznie ma doprowadzić do zmniejszenia obciążenia pracowników.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Wprowadzą jedynie opóźnienia wywołane problemami z interpretacją projektowanych przepisów, ustaleniami czy pismo zostało złożone, a następnie czy wpłynęło w terminie, a wreszcie czy zostało złożone we właściwej formie. Spowoduje to konieczność podejmowania całego szeregu czynności procesowych, które do tej pory nie były konieczne. Wskazano nadto, iż istniejący portal informacyjny nie został stworzony dla proponowanych celów. Miał mieć on wyłącznie rolę informacyjną dla stron i pełnomocników. Tymczasem dodano do niego nową funkcjonalność tj. doręczeńową dla pełnomocników profesjonalnych. Zmiana ta też miała charakter przejściowy (wprowadzony szczególnymi regulacjami w okresie pandemii, a okazała się trwała). Już teraz dochodzi do problemów technicznych związanych z prawidłowością doręczeń dla pełnomocników pism sądowych. Zdarza się, że portal nie działa przez kilka dni, nie można wydrukować potwierdzeń doręczeń, pełnomocnicy nie otrzymują załączników, gdy tymczasem z poziomu sądu doręczenia wykonane były prawidłowo. W sytuacji, w której przez portal informacyjny miałyby być przesyłanych – i to w dwie strony (albo nawet więcej, bo również między profesjonalnymi pełnomocnikami) – znacznie więcej pism procesowych, nie ma możliwości, aby narzędzie informatyczne stworzone do innych celów działało prawidłowo i to nawet po wprowadzeniu do niego ulepszeń. Tak duża ilość danych przesyłanych przez portal musi wywołać problemy techniczne, które, jak wynika z projektowanej regulacji, projektodawca przewiduje. Z ilości przepisów dotyczących problemów z prawidłowym przesłaniem lub odbiorem pism procesowych wynika, że projektodawca musi sobie zdawać sprawę z jak dużą liczbą problemów technicznych możemy mieć do czynienia w przypadku wprowadzenia proponowanych zmian. Te problemy, co nie wymaga uzasadnienia, doprowadzą jedynie do wydłużenia czasu rozpoznania spraw. Nadmieniono, iż wprowadzenie rocznego okresu przejściowego nie tylko nie ułatwi stopniowego wprowadzenia w życie proponowanych zmian, ale wręcz przeciwnie, pogłębi istniejące już problemy w pracy sądów. Objęcie regulacją tylko części pism	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			procesowych spowoduje, że będą licznie pojawiały się w praktyce orzeczniczej wątpliwości co do właściwej formy, w jakiej dane pismo procesowe winno być wniesione. Problemy techniczne portalu (przewidywane przez projektodawcę) doprowadzą do licznych wątpliwości co do właściwego terminu złożenia pisma, właściwej formy, a co za tym idzie wygenerują znacznie większą liczbę zażaleń dotyczących podejmowanych w tych kwestiach przez sądy decyzji. Konieczność drukowania pism procesowych i ich późniejszego doręczania (co ma być objęte odrębną regulacją) z całą pewnością spowoduje wzrost kosztów działalności sądów. Po pierwsze, to sądy, a nie pełnomocnicy będą ponosiły koszty druku, obsługi drukarek, koszty doręczeń w przypadku problemów z doręczeniami przez portal. Dodatkowo, skoro już teraz obsady sekretariatów sądowych są niewystarczające dla zapewnienia prawidłowej i terminowej obsługi referatów sędziów, to trzeba będzie zatrudnić dodatkowych pracowników, których zadaniem będzie obserwowanie portalu informacyjnego i podejmowanie odpowiednich czynności związanych z wpływem pism procesowych za jego pośrednictwem. W nadesłanym stanowisku sędziów w/w Sądu wskazano nadto, że analizując proponowane w ocenianej materii rozwiązania, nie można się oprzeć wrażeniu, że projekt ustawy stanowi odpowiedź na apele ze strony profesjonalnych pełnomocników, bowiem tylko im przysporzy on wyraźnych korzyści - skróci ich czas pracy i koszty działania kancelarii (nie będą musieli podejmować czynności związanych z drukiem pism, przygotowaniem ich do wysyłki ani też ponosić kosztów takiej wysyłki). Żadnych korzyści nie da jednak sądom ani też stronom działającym bez profesjonalnych pełnomocników (a takich wbrew pozorom jest zdecydowana większość), doprowadzając do zachwiania równości stron i pełnomocników w procesie cywilnym. Proponowane rozwiązanie (co do wykorzystania portalu informacyjnego do przesyłania pism procesowych) nie da zakładanych efektów, bowiem ani nie uprości procedury cywilnej, ani jej nie przyspieszy, a co najwyżej doprowadzi do zwiększenia podejmowanych przez sądy czynności, zwiększy ich koszty i wydłuży rozpoznawanie spraw z uwagi na liczne, już rysujące się	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			problemy z właściwym wprowadzeniem w życie proponowanych rozwiązań przy wykorzystaniu istniejącego portalu informacyjnego. Wskazano, jako jedyne sensowne – kompleksowe rozwiązania, dotyczące wprowadzenia regulacji, mających na celu digitalizację akt sądowych i umożliwienie stronom (wszystkim) wnoszenie wszelkich pism procesowych w formie elektronicznej poprzez przewidziane prawem systemy teleinformatyczne dedykowane dla sądów. Wprowadzanie bowiem doraźnych, częściowych, rozwiązań nie przyniesie żadnych pozytywnych rezultatów. Szczególnie, że cała procedura cywilna wymaga głębokich zmian, polegających na jej uproszczeniu, co uczyni procesy sądowe bardziej przejrzystymi, a tym samym pozwoli na ich właściwy przebieg i ułatwi ich zrozumienie przez wszystkich uczestników postępowań sądowych, a nie wyłącznie przez profesjonalnych pełnomocników.	
4.	SO w Toruniu		wprowadzenie kolejnego systemu teleinformatycznego, niezintegrowanego z pozostałymi kilkudziesięcioma systemami funkcjonującymi w sądach, w tym w szczególności z systemami informatycznymi do obsługi postępowań sądowych, a przy tym przeznaczonego w zasadzie do wnoszenia pism procesowych przez jedną grupę uczestników postępowań sądowych - zawodowych pełnomocników procesowych, będzie kolejnym utrudnieniem w sprawnym rozpoznawaniu spraw i przyczyni się do dalszego wydłużania postępowań. Z uwagi na zbyt krótki czas, przeznaczony na opiniowanie, zgłoszenie dalszych, szczegółowych uwag do projektu uznano za niemożliwe.	Uwaga niezasadna. Uwaga dotyczy istotnego problemu ilości systemu teleinformatycznych związanych funkcjonujących w sądach. Prace z tym związane są prowadzone przez projektodawcę. Wdrożono „Pomocnik”, w którym zebrano większość systemów i ułatwiono dostęp do nich. Dodatkowo rozwiązania z PI są integrowane z systemami repertoryjno-biurowych. Niezasadne są twierdzenia o tym, że poszerzenie funkcjonalności PI będzie utrudnieniem prowadzenia postępowań. Takim utrudnieniem nie okazało się doręczanie pism pełnomocnikom zawodowym za pośrednictwem PI.
5.	Hanna Kaflak-Januszko Sędzia Wydział I Cywilny Sąd Okręgowy w Ślupsku		1. Treść projektu w zakresie kodeksu postępowania cywilnego wskazuje, że nie jest dopracowany w części wykonawczej (czyli jak łączyć czynności cyfrowe z analogowymi). Jego opiniowanie bez załączenia rozporządzeń wykonawczych uniemożliwia konsultację, a brak informacji o zmianach dotyczących regulaminu sądu, a zwłaszcza oceny przygotowania sądów, będzie powiększać chaos, w	Uwaga niezasadna. Stosowne zmiany zostaną przygotowane.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			jakim funkcjonuje sądownictwo. Przypomnieć można, że wprowadzenie e-sądu spowodowało szereg niewyjaśnionych po części do dziś problemów systemowych z wykładnią, mimo ciągłych nowelizacji naprawczych. Skutkiem niewątpliwie było powiększanie się utraty zaufania do sądów. 2. Poza tym aktualne działanie e-repertorium, jak i innych systemów sądowych (w tym PI, bo mam doświadczenie z prób „przeklejania pism”) - wskazuje, że są niewydolne, a zatem tak znaczne zwiększenie obciążenia, stanowi ryzyko zapaści. Dodam, że mimo wielomiesięcznego monitorowania repertorium Sawa nie ma prędkości umożliwiających sprawne wpisywanie w niego orzeczeń, a testy z laptopem do pracy zdalnej, świadczą o niemożności bieżącej pracy zdalnej (pozostaje tylko opcja pozostawia plików na tzw. zasobach). Poza tym do tej pory nie zdarzyło się w moim doświadczeniu, to co obecnie - że przekazany mi sprzęt komputerowy (laptop) do pracy zdalnej uniemożliwia pracę, a przy tym mimo reklamowania – nie mam zapewnienia, że zostanie dostarczony odpowiedni (który nie naruszy bhp, co ujmę ogólnie ze względu na specyfikę problemu) - wobec przeszkody, jaką ma być opcja tzw. zakupów centralnych.	
6.	Przewodniczący I Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego w Lublinie		Projekt nie reguluje kwestii pism wnoszonych za pośrednictwem portalu informacyjnego w sytuacji gdy strona przeciwna działa bez profesjonalnego pełnomocnika. Kto ma wówczas wydrukować dokument w postaci pisemnej. Niejednokrotnie są to pisma z załącznikami liczące kilkadziesiąt, a nawet więcej stron. Wydruk takich dokumentów będzie generował znaczące koszty po stronie Skarbu Państwa (papier, tonery, prąd), a dodatkowo obciąży pracowników sekretariatów w sposób ponadnormatywny. Wpłynie to na znaczące opóźnienie w realizacji pozostałych obowiązków, którymi wydziały cywilne są już i tak przytłoczone. Regulacja w takiej postaci ma charakter jednostronny, narusza zasadę równości stron postępowania cywilnego, co do podmiotów działających przed sądem bez profesjonalnych pełnomocników. Projekt pomija fakt prowadzenia akt w przeważającej części postępowań w postaci papierowej, a nie elektronicznej.	Uwaga niezasadna. Konieczność wydruku nie będzie obciążało pracowników sądów. Przesyłki będą nadawane z wykorzystaniem przesyłki hybrydowej. Kwestia wyjaśniona w uzasadnieniu projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
7.	SO w Częstochowie		Wydaje się, że już ustawodawca zakłada występowanie problemów w funkcjonowaniu systemów teleinformatycznych bowiem wprowadza do projektu dość charakterystyczne zwroty „w razie wątpliwości” co z kolei prowadzi moim zdaniem do nadmiernej kazuistyki i wprowadzenia norm prawnych o charakterze opisowym a te już na wstępie są nieczytelne nadmiernie rozbudowane, tworzą różne możliwości interpretacyjne, na co wskazuje ustawodawca choćby wprowadzając wskazane powyżej zwroty. Taka regulacja nakłada na Sąd dodatkowe obowiązki i weryfikację sprawności działania systemów, która może poważnie rzutować na sprawność postępowania. Warto również zwrócić uwagę na strukturę i wprowadzone oznaczenia aktu prawnego z szeregiem odniesień, który powinny być jednoznaczne, precyzyjne, spójne a nie są. Przepisy w kodeksie cywilnym i ustawie o prawach konsumenta literalnie się powtarzają.	Uwaga częściowo uwzględniona. Uproszczono przepisy.
8.	Sąd Apelacyjny w Krakowie		1/ Podstawową wadą projektowanej regulacji jest to, że wprowadza rozwiązanie tymczasowe, zamienne i fragmentaryczne. Możliwość składania przez strony pism procesowych drogą elektroniczną została wprowadzona do procedury cywilnej ustawą z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw. Tyle tylko, że zgodnie z art. 125 § 2¹ k.p.c. wnoszenie pism ma następować za pośrednictwem przeznaczonego do tego systemu teleinformatycznego. Pomimo upływu kilkunastu lat nie stworzono przedmiotowego systemu, jak też w ogóle nie jest wiadome, by prace nad zbudowaniem takiego systemu miały miejsce bądź zostały rozpoczęte. Zamiast tego wprowadza się regulację umożliwiającą wnoszenie pism procesowych przez PI zaznaczając, iż taka możliwość zachodzi, o ile „nie jest możliwe wniesienie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego”. Zauważyć należy, że tego rodzaju działalność Państwa, które wprowadza oznaczone regulacje nie podejmując żadnych działań dla ich wdrożenia, a w zastępstwie – niejako kaskadowo – budując	Uwaga niezasadna. Trudno zgodzić się z przedstawioną krytyką projektowanych regulacji dotyczących informatyzacji postępowania cywilnego. Ocena ta wydaje się opierać na nadmiernym pesymizmie i nieuwzględnianiu realnych korzyści płynących z wprowadzanych zmian. Portal Informacyjny nie jest rozwiązaniem tymczasowym, lecz kolejnym etapem ewolucyjnej transformacji cyfrowej sądownictwa, która z konieczności musi przebiegać stopniowo. Obawy dotyczące obciążenia sekretariatów sądowych drukowaniem dokumentów są przesadzone, gdyż projekt przewiduje mechanizmy ograniczające ten problem, a długofalowo zmierza do pełnej cyfryzacji akt (pracę nad tym projektem już trwają). Rozumiejąc obawy związane z kolejnymi zmianami dotyczącymi systemów

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			dalsze możliwości „na wypadek” niemożność zastosowania przewidzianego ustawą rozwiązania, nie buduje autorytetu wymiaru sprawiedliwości. Z założenia jest rozwiązaniem ułomnym, czego skutkiem muszą być negatywne konsekwencje. Nadto taki sposób budowania regulacji prawnych z założenia nie może być traktowany jako przejaw uczciwego i rzetelnego budowania organizacji wymiaru sprawiedliwości. 2/ Nie jest możliwe dokładne ustosunkowanie się do przedstawionego projektu, skoro szczegóły mają być uregulowane w odrębnych ustawach i aktach prawnych, a właśnie w tych szczegółach tkwi istota sprawy. Zakres regulacji (wnoszenie pism procesowych przez PI) powoduje, iż problem nie tkwi w treści przepisów procesowych przewidujących tryb i zakres ich zastosowania. W rzeczywistości istota sprowadza się do praktycznej możliwości stosowania instrumentu technicznego dla realizacji regulowanego zagadnienia. W związku z tym odnotować należy, że sposób działania PI w omawianym zakresie zależy od technicznych warunków działania tego urzędu, a z drugiej, od reguł określonych w przepisach odrębnych, w tym wykonawczych. Stwierdzić zatem należy, że przedstawiając projekt ustawy do opiniowania winny być jednocześnie przedłożone projekty aktów wykonawczych. Bez oceny tego rodzaju regulacji nie sposób ocenić sensowności i racjonalności projektowanych zmian. Po drugie – nie jest znana rzeczywista funkcjonalność PI w tym zakresie, a prawidłowe wdrożenie projektowanych przepisów zależy od w pełni prawidłowego działania Portalu. Dotychczasowe doświadczenia pozwalają na daleko idącą rezerwę co do zapewnienia prawidłowości działania w tym zakresie. O ile przy stosowaniu wdrażanych rozwiązań powstaną problemy, trzeba będzie ponownie odwołać się do zasady, że wnoszenie pism procesowych następuje za pomocą PI „o ile jest to możliwe z przyczyn technicznych”. 3/ Analiza projektowanych zmian może wskazywać, iż projektodawcy nie w pełni posiadają wiedzę o funkcjonowaniu	teleinformatycznych, należy jednak podkreślić, że transformacja cyfrowa jest procesem nieuniknionym. Pracownicy sądów, w tym sędziowie, będą musieli przystosować się do nowych rozwiązań, co początkowo może wiązać się z trudnościami, jednak w dłuższej perspektywie przyniesie usprawnienie pracy i oszczędność czasu. Kluczowe znaczenie będzie miało zapewnienie odpowiednich szkoleń i wsparcia technicznego na etapie wdrażania systemu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			sądów, a przynajmniej nie identyfikują rzeczywistych konsekwencji wdrożenia proponowanego rozwiązania. Z treści proponowanych zmian wynika, że do czasu wprowadzenia pełnej digitalizacji akt sądowych (raczej naiwnością jest przekonanie, że nastąpi to w bliższym, krótkim terminie), profesjonalni pełnomocnicy za pośrednictwem PI będą mogli składać m.in. apelacje, zażalenia oraz pisma procesowe w toku tych postępowań. Dotyczy to także załączników w postaci dokumentów. Jak wynika z oceny skutków regulacji, obowiązkiem sekretariatu sądowego będzie konieczność drukowania tych dokumentów celem dołączenia do akt. Niejednokrotnie do apelacji, odpowiedzi na apelację, a także do dalszych pism procesowych dołączane są całe pliki dokumentacji obejmującej od kilku do kilkudziesięciu stron. Zatem już drukowanie tych dokumentów celem dołączenia do akt musi się łączyć zarówno z dodatkowym czasem pracy sekretariatu jak i kosztami (papier, toner). Nadto w oznaczonej ilości spraw, przynajmniej ubezpieczeniowych (ale nie tylko), profesjonalny pełnomocnik reprezentuje jedną stronę, zaś uczestnikami tego postępowania (stronami) są osoby fizyczne działające bez pełnomocnika. Dotychczas strona składająca pisma z załącznikami zobowiązana była do dołączania odpisów (łącznie z załącznikami) w ilości odpowiadającej liczbie stron. Z przedstawionych założeń nie wynika, by składający pisma procesowe z załącznikami przez PI został zobowiązany do przesłania takich odpisów, chyba, że wyciągniemy taki wniosek z pozostałych przepisów kpc (co jest możliwe, ale wypadałoby to przesądzić w założeniach projektu). Inaczej oznaczałoby to w praktyce, że wszystkie te dokumenty będą musiały zostać wydrukowane przez sekretariat sądowy nie tylko w jednym egzemplarzu celem dołączenia do akt, lecz w ilości odpowiedniej ilości stron działających bez pełnomocnika, celem doręczenia im tych pism. Oznaczałoby to konieczność drukowania właśnie przez sekretariat miesięcznie tysięcy stron. Dodatkowo w postępowaniach apelacyjnych (biorąc pod uwagę chociażby tylko długość oczekiwania na rozprawę) mamy do czynienia z wnoszeniem przez strony reprezentowane przez pełnomocnika wielu kolejnych pism z	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			załącznikami. Jest też oczywiste, że profesjonalni pełnomocnicy skorzystaliby z możliwości składania takich pism przez PI, skoro uwolni ich to od pracochłonnej i kosztownej konieczności sporządzenia odpisów takich dokumentów, a obowiązek ten zostanie przerzucony na sąd. Biorąc pod uwagę tylko wskazany aspekt należy wskazać, że wprowadzenie w życie przesłanego projektu wpłynie w istotny sposób na pracę sądów. W tym zakresie przede wszystkim odnotować należy: - potrzebę zapewnienia możliwości technicznych masowego drukowania dokumentów (pomieszczenia, urządzenia drukujące, materiały techniczne, papier); - zapewnienie dodatkowych etatów urzędniczych, skoro skutkiem byłaby potrzeba oddelegowania dodatkowych pracowników do masowego drukowania dokumentów, ich segregowania, wysyłania do stron itd. Nie jest wiadome, czy PI będzie zintegrowany w tym zakresie z pozostałymi urządzeniami informatycznymi sądów (choćby z elektronicznym systemem biurowym). Po raz kolejny należy zauważyć, że proces informatyzacji sądów ma charakter fragmentaryczny, nieuporządkowany. Proponowane rozwiązania nie są zintegrowane i innymi systemami informatycznymi sądów. Po raz kolejny, wdrażane rozwiązania nie zapewniają usprawnienia pracy sądów i urzędników sądowych. Przeciwnie – doprowadzą do zwielokrotnienia czynności urzędniczych, co musi się wiązać z potrzebą uzupełnienia kadry pracowniczej.	
9.	Sąd Okręgowy w Krakowie		Projekt ustawy wprowadzając możliwość wnoszenia pism za pośrednictwem Portalu Informacyjnego nie wskazuje relacji, w jakiej pisma wniesione drogą elektroniczną pozostają z aktami nadal prowadzonymi w formie papierowej. Z projektu, ani uzasadnienia nie wynika, czy częścią akt pozostają elektroniczne dokumenty zamieszczone w Portalu, czy ich wydruki; jeżeli wydruki, to ustawa (w tym projekt nowelizacji u.s.p.) nie wskazuje podmiotu odpowiedzialnego za weryfikację np. autentyczności podpisu; jeżeli	Uwaga nieuzasadniona. Kwestia adnotacji na wydrukach dokumentów umieszczonych w PI zostanie uregulowana rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 867 z późn. zm.). W

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			częścią akt miałyby być pisma zamieszczone w portalu, projekt nie wskazuje w jaki sposób stosowne adnotacje winny być czynione w aktach. Jeśli zamiarem ustawodawcy było pozostawienie tego problemu do rozwiązania poprzez nowelizacje Regulaminu urzędowania sądów powszechnych i Instrukcji biurowej, to akty te są zbyt niskiego rzędu dla regulacji wskazanych kwestii, a nadto uzasadnienie projektu ustawy winno wskazywać na planowaną nowelizację przepisów wykonawczych. Bez wskazania sposobu rozwiązania wskazanego problemu nie można dokonać jednoznacznej oceny proponowanej nowelizacji. W projekcie nie wskazano daty, do jakie pisma można wnosić przez Portal, co oznacza, że jest możliwe ich wnoszenie do momentu zamknięcia rozprawy, co może ze względów technicznych spowodować, że pismo nie dotrze do składu sądu przed zamknięciem rozprawy.	aktach będą znajdować się wydruki pism i załączników wniesionych przez PI, a więc
10.	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórze w Krakowie		Nie negując ani potrzeby dostosowania się sądów do zmieniającej się rzeczywistości opartej o nowe rozwiązania z zakresu komunikacji elektronicznej, ani zasadności ułatwienia stronom uczestnictwa w postępowaniu sądowym, przedstawiony projekt należy ocenić jednoznacznie krytycznie jako niedostosowany do obecnych realiów pracy sądu. Jeżeli bowiem ustawodawca decyduje się na etap przejściowy pomiędzy obecnym a zdigitalizowanym modelem postępowania, to rozwiązanie takie musi w pierwszej kolejności być motywowane osiągnięciem większej sprawności i szybkości postępowania. Przedstawiony projekt tego nie gwarantuje, jest wyłącznie iluzją postępu technicznego, a w praktyce spowoduje przerzucenie na sąd – czyli pracowników sekretariatu i orzeczników, dodatkowych czynności związanych z odbieraniem, weryfikacją i drukowaniem pism wnoszonych za pośrednictwem Portalu Informacyjnego, za pomocą jeszcze nieznanych, nie zaprojektowanych i przede wszystkim nie wypróbowanych narzędzi. Konieczność wykonania dodatkowych czynności przewidzianych w projekcie, przez kadre, która już w obecnym czasie boryka się z	Uwaga niezasadna. Ilość obowiązków ulegnie zmniejszeniu, a nie jak się sugeruje w zastrzeżeniu zwiększeniu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przeciążeniem i nadmiarem pracy, przyniesie skutki negatywne: dalsze wydłużenie postępowań sądowych.	
11.	Prokuratoria Generalna RP	—	Proponujemy wprowadzenie regulacji umożliwiającej sądom kierowanie stron sporu do mediacji do ośrodka mediacyjnego, a nie tylko do konkretnego mediatora. Proponujemy w związku z tym w art. 183⁹ § 1 kpc dodać zdanie drugie w brzmieniu: „Sąd może również skierować strony do mediacji do sądu polubownego albo innego ośrodka mediacyjnego prowadzącego listę mediatorów.”. Konsekwencją takiej zmiany powinna być możliwość posiadania konta instytucjonalnego w portalu informacyjnym przez sądy polubowne i uwzględnienie ich w zmienianym art. 131^{1a} § 1 kpc (art. 1 pkt 9 projektu).	Uwaga niezasadna. Nie planuje się takiego rozwiązania w projekcie.
Uwagi do projektu ustawy				
1.	Polska Izba Rzeczników Patentowych	Art. 1 pkt 1 (proj. art. 89 ¹ k.p.c.)	Zmiana zasadna z zastrzeżeniami. Zastrzeżenie budzi forma redakcyjna ust. 2., gdyż w takiej formie, jak jest obecnie, wydaje się być nieprecyzyjna i może rodzić wątpliwości: a. jeżeli pełnomocnik otrzymuje pełnomocnictwo w formie papierowej, to czy dokument w formie skanu podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, albo poświadczony elektronicznie w portalu informacyjnym przez pełnomocnika będzie wystarczający? b. czy też pełnomocnictwo udzielone pełnomocnikowi powinno być udzielone od razu w formie elektronicznej i podpisane elektronicznie? Ponadto czy na pełnomocnictwie lub innych dokumentach stwierdzających umocowanie winna znajdować się klauzula o poświadczeniu za zgodność z oryginałem?	Uwaga częściowo zasadna. Przeformułowano przepisy. Uzasadnienie projektu wyjaśnia te kwestie.
2.	SA w Krakowie	Art. 89 ¹	W celu weryfikacji prawidłowości pełnomocnictwa to orzecznik będzie musiał dokonać weryfikacji certyfikatu podpisu złożonego elektronicznie. Projekt nowelizacji nie reguluje jednak tego, w jaki	Uwaga niezasadna.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			sposób orzecznik będzie uzyskiwał informację o tym, że w danej sprawie, której akta są prowadzone wyłącznie tradycyjnie, czyli papierowo, wpłynie pismo przez Portal Informacyjny np. ze zgłoszeniem pełnomocnictwa. Fakt odnotowania aktualnego pełnomocnika jest zaś istotną czynnością, której zaniechanie może spowodować nieważność postępowania. Jeśli zatem sędzia otrzyma wyłącznie powiadomienie elektroniczne – bez przedłożenia akt postępowania nie będzie mógł zweryfikować poprawności udzielonego pełnomocnictwa w odniesieniu do konkretnej sprawy – np. ustalić, czy udzieliła go osoba uprawniona – strona lub przedstawiciel ustawowy strony. Wniesienia każdego pisma procesowego wyłącznie przez Portal Informacyjny będzie generowało alternatywny obrót aktami, prócz aktualnego, tradycyjnego – inicjowanego dotychczas wpływem pism papierowych oraz terminami oczekiwania na tzw. kalendarzu. Projekt nie reguluje do czyich zadań będzie należało bieżące monitorowanie Portalu Informacyjnego we wszystkich sprawach toczących się w sądzie, a następnie przedkładanie akt postępowania wraz z informacją o wpływie pisma przez Portal Informacyjny. Obecny stan kadry sekretariatów sądowych jest do tego celu niewystarczający.	Nie jest i nie powinno to być przedmiotem regulacji ustawowej.
3.	Polska Izba Rzeczników Patentowych	Art. 1 pkt 2 (proj. art. 117 ³ k.p.c.)	Zmiana zasadna z zastrzeżeniami. Natomiast zasadne jest ujęcie w art. 117 i następne (Dział II pomoc prawna z urzędu) rzeczników, i inne zawody uprawnione do reprezentowania a nie tylko adwokatów i radców. Art. 117³ odwołuje się przecież do 131^{1a}, gdzie mowa już jest m.in. o rzecznikach patentowych. Ten brak legislacyjny powinien zostać na tym etapie skorygowany. Mając powyższe na uwadze proponujemy zmianę art. 117³ § 1 i 2 kpc, który otrzymałby następujące brzmienie: „§ 1. O wyznaczenie adwokata lub radcy prawnego sąd zwraca się do właściwej okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych lub Polskiej Izby Rzeczników Patentowych za pośrednictwem portalu informacyjnego. Przepis art. 131^{1a} § 1 i 2 stosuje się odpowiednio.	Uwaga niezasadna. Przepisy KPC nie przewidują udzielania pomocy prawnej z urzędu przez rzeczników patentowych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			§ 2. Właściwa okręgowa rada adwokacka, rada okręgowej izby radców prawnych lub Polska Izba Rzeczników Patentowych, wyznacza adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie dwóch tygodni, zawiadamiając o tym sąd i wyznaczonego adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego za pośrednictwem portalu informacyjnego. W zawiadomieniu właściwa okręgowa rada adwokacka, rada okręgowej izby radców prawnych lub Polska Izba Rzeczników Patentowych wskazuje imię, nazwisko oraz numer wpisu na właściwą listę wyznaczonego adwokata albo radcy prawnego albo rzecznika patentowego, jego adres do doręczeń oraz sprawę, w której został wyznaczony.”	
4.	KIRP	Art. 1 pkt 3 i 10 (uchylenie art. 125 § 5 i art. 131 ² k.p.c.)	Na marginesie tylko można zaznaczyć, że zmiana ta sprawia, iż rozwiązania kodeksowe nie będą w pełni spójne z przepisami ustawy o doręczeniach elektronicznych, w których przewidziano możliwość wydania przez Ministra Sprawiedliwości rozporządzenia określającego terminy, od których w postępowaniach w sprawach z poszczególnych zakresów albo w poszczególnych sądach pismo procesowe będzie można wносить także na adres do doręczeń elektronicznych sądu, a organy procesowe będą mogły dokonywać doręczeń na adresy do doręczeń elektronicznych wpisane do bazy adresów elektronicznych lub na adresy powiązane z kwalifikowaną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego, za pomocą której wniesiono pismo, jeżeli adres do doręczeń elektronicznych strony albo uczestnika postępowania nie został wpisany do bazy adresów elektronicznych, albo za pokwitowaniem przez operatora wyznaczonego w ramach publicznej usługi hybrydowej (art. 155 ust. 8 DorEIU). Delegację tę należałoby zatem uchylić. Na marginesie powyższych uwag (zakładających, że informatyzacja postępowania cywilnego powinna być procesem przemyślanym i spójnym w dłuższej perspektywie czasowej) należy zauważyć również, że nie do końca jasna jest relacja między projektowanymi regulacjami, które przewidują wnoszenie pism procesowych za pośrednictwem portalu informacyjnego, a obowiązującym art. 125 § 2¹ KPC w zakresie, w jakim przepis ten przewiduje możliwość dokonania wyboru wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Projektodawca powinien gruntownie	1) Uwaga niezasadna. W przypadku wydania przez Ministra Sprawiedliwości wskazanego rozporządzenia doręczenia elektroniczne mogą funkcjonować bez przedmiotowych przepisów KPC, które są nieczytelne i bazują na ocennych kryteriach i zależnych od uznania – tj. uznania czy warunki techniczne i organizacyjne sądu umożliwiają wnoszenie przesylek z wykorzystaniem doręczeń elektronicznych. 2) Uwaga niezasadna. Projektowany art. 125¹ § 1 k.p.c. rozstrzyga tą kwestię. Jeśli inny system obsługujący postępowanie cywilne przewiduje odmienny system doręczeń, to będzie on miał pierwszeństwo przed wnoszeniem i doręczaniem pism za pośrednictwem portalu informacyjnego.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przemyśleć, jaki system elektronicznego wnoszenia pism procesowych ma zostać docelowo wdrożony w postępowaniu cywilnym. Tym bardziej, że projektowana nowelizacja jeszcze wyraźniej niż do tej pory (np. projektowany art. 126 § 5 KPC – „ <i>Pismo procesowe wniesione za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub portalu informacyjnego (...)</i> ” lub art. 165 § 4 KPC – „ <i>Wprowadzenie pisma do systemu teleinformatycznego lub jego umieszczenie w portalu informacyjnym (...)</i> ”) wyraźnie odróżnia system teleinformatyczny od portalu informacyjnego.	
5.	Polska Izba Rzeczników Patentowych	Art. 1 pkt 3 (uchylenie art. 125 § 5 k.p.c.)	Zmiana nie jest zasadna. Zważywszy na jakość systemów ich działanie, awarie i inne przeszkody, oraz ryzyko awarii systemów elektronicznych w ogóle (konflikt zbrojny, awaria sieci energetycznej itp.) zasadne jest pozostawienie innych form komunikacji z sądami. Ponadto nie powinno być tak, że prawa obywatela stają się zależne od funkcjonowania systemów, na których działanie nie mamy wpływu. Rodzi to duże ryzyko dla pełnomocników jak też może uderzyć w klientów, szczególnie w małych miejscowościach lub bez środków finansowych.	Uwaga niezasadna. Na obecnym etapie zmiany dotyczą wyłącznie pełnomocników zawodowych. Przewidziano okres przejściowy, który pozwoli na przygotowanie się przez pełnomocników.
6.	Polska Izba Rzeczników Patentowych	Art. 1 pkt 4 (Art. 125 ¹ - 125 ⁴ k.p.c.)	Zmiana zasadna z zastrzeżeniami. Natomiast w naszej ocenie nie jest precyzyjny zapis art. 125 ¹ par. 3 kpc, ponieważ nie wynika z niego czy do SN można wnosić pisma jak dotychczas, czy też wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. W odniesieniu do art. 125 ² . § 1 brakuje definicji „dopuszczonego fizycznego nośnika danych”. Kryteria techniczne określone przez Ministra w drodze rozporządzenia uznajemy za niewystarczające.	Uwaga częściowo zasadna. Wycofano się z regulacji odnoszących się do dopuszczonych fizycznych nośników danych. Kwestionowany przepis jest jednoznaczny.
7.	Prokuratoria Generalna RP	Art. 1 pkt 4	Projektowany art. 125 ¹ § 1 kpc budzi wątpliwości, ponieważ miałby dotyczyć sytuacji, kiedy nie jest możliwe wniesienie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Należałoby to rozumieć szeroko, jako każdy brak możliwości wniesienia pisma w taki sposób, podczas gdy z uzasadnienia wynika, że intencją jest, aby przepis dotyczył tylko sytuacji, kiedy dany system „nie przewiduje technicznej możliwości wniesienia pisma”, co wydaje się węższe niż	Uwaga niezasadna. Sposób interpretacji przepisu przedstawiono w uzasadnieniu projektu. Przepis nawiązuje do początkowego fragmentu art. 131 ^{1a} § 1 kpc.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
8.	NRA	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ¹ § 2. k.p.c.)	literalna treść przepisu. Dlatego przepis powinien zostać doprecyzowany. „Zgłoszenie się do udziału w sprawie” - należy rozważyć czy zapis ten nie powinien brzmieć „pismo zawierające wyłącznie zgłoszenie się do udziału w sprawie”, aby wyeliminować ewentualne rozbieżności co do obowiązku wnoszenia pism za pośrednictwem portalu informacyjnego zawierających zarówno zgłoszenie do udziału w sprawie, jak i stanowisko procesowe w sprawie, wnioski dowodowe itp. Praktyka zgłoszenia do udziału w sprawie w treści jednocześnie składanego, merytorycznego pisma jest powszechna, a z uwagi na obszerność czynności realizowanej łącznie ze zgłoszeniem czyli np. pisma procesowego zdeorganizuje funkcjonalność tak zaprojektowanej i faktycznie potrzebnej, funkcji systemu. Brak udzielenia dostępu sprawy w portalu, a obowiązek wnoszenia pisma za pośrednictwem portalu informacyjnego - ustawodawca nie przewidział rozwiązań na wypadek nieudzielenia przez sąd dostępu do portalu informacyjnego ani rozwiązań pozwalających na wprowadzenie do portalu pisma procesowego, czy środka zaskarżenia pomimo braku dostępu do konkretnej sprawy. Aktualnie pełnomocnicy wielokrotnie spotykają się z sytuacją że pomimo złożonego wniosku o udzielenie dostępu do sprawy, dostęp ten nie jest udzielany na bieżąco. Niejednokrotnie zdarzają się sytuacje, że termin oczekiwania na udzielenie dostępu do sprawy wynosi kilka dni. Ustawodawca nie przewidział w projektowanych uregulowaniach rozwiązania dla tego typu sytuacji. W ocenie opiniującego niezbędnym jest wprowadzenie rozwiązania polegającego na zwolnieniu pełnomocników z obowiązku wnoszenia pism oraz środków zaskarżenia za pośrednictwem portalu informacyjnego, do czasu udzielenia pełnomocnikowi dostępu do sprawy, z jednoczesnym zachowaniem prawa do wnoszenia pism w sposób tradycyjny. Pełnomocnicy nie mają żadnego wpływu na termin, w którym otrzymują dostęp do konkretnej sprawy i nie można od pełnomocników oczekiwać, że będą prowadzić stały monitoring prawidłowego wykonywania obowiązków leżących po stronie osób odpowiedzialnych za obsługę portalu informacyjnego.	Uwaga niezasadna. W przypadku wniesienia pisma za pośrednictwem PI pełnomocnik będzie miał obowiązek wykazania umocowania jedynie wówczas gdy wcześniej go nie wykazał. Na tym etapie rozbudowy funkcjonalności PI pełnomocnicy mogą wnieść z wykorzystaniem PI tylko określone w ustawie pisma. W pozostałej części pismo będzie bezskuteczne.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Tymczasem bieg terminu dla strony nie ulega wstrzymaniu z powodu ustanowienia pełnomocnika i upływającego czasu potrzebnego dla niego do uzyskania możliwości dokonania terminowej czynności poprzez Portal Informacyjny.	
9.	Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów	Art. 1 pkt 4 projektowanej ustawy w zakresie dodawanego art. 125 ¹ § 2	Dodawany przepis zawiera katalog pism procesowych, które w przypadku, gdy nie jest możliwe wniesienie ich za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, można wносить za pośrednictwem portalu informacyjnego. Zasadne wydaje się rozważenie rozszerzenia tego katalogu o: 1) zarzuty od nakazu zapłaty, 2) sprzeciw od: nakazu zapłaty, wyroku zaocznego, 3) zastrzeżenia do zarządzenia asystenta sędziego o wezwaniu do uiszczenia opłaty (art. 47² § 2 Kodeksu postępowania cywilnego). Jak wynika z uzasadnienia do projektu przy określeniu katalogu pism procesowych ujętych w tym przepisie został uwzględniony ich charakter, wymagania techniczne związane z ilością i rozmiarem zwykle dołączanych do takich pism załączników oraz skala wnoszenia pism danego rodzaju do sądów. Propozycja rozszerzenia tego katalogu o dodatkowe pisma w sposób pełniejszy pozwoli zrealizować założenia regulacji.	Uwaga niezasadna. Nie planuje się umożliwienia wnoszenia tych pism za pośrednictwem PI.
10.	SA w Krakowie	Art. 125 ¹	- w punkcie 6 tego przepisu projekt posługuje się nieznanym terminem „skargi na czynność referendarza”, podczas gdy kodeks postępowania cywilnego przewiduje wyłącznie „skargę na orzeczenie referendarza”; - koszty druku odpisów pism składanych przez Portal Informacyjny mogą okazać się znaczne, z uwagi na wielość spraw, w których znaczna liczba uczestników - kilkudziesięciu a nierzadko kilkuset - działa w sprawie osobiście, a brak limitu obszerności pism i załączników składanych przez Portal Informacyjny może prowadzić do tego, że częste będą przypadki składania pism, które wraz z załącznikami liczyć będą po kilkadziesiąt, a nawet kilkaset stron, skoro strona składająca pismo nie będzie musiała się liczyć z kosztami druku.	Uwaga częściowo zasadna. Skorygowano treść przepisu. Koszty wydruku uwzględniono przy podejmowaniu decyzji o wszczęciu prac legislacyjnych i przyjęciu projektowanego rozwiązania.
11.	KIRP	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ² k.p.c.)	Po pierwsze, nie sposób zrozumieć dlaczego projektodawcy odstąpili od rozwiązania wypracowanego i przyjętego w odniesieniu do wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu	Uwagi częściowo uwzględnione, w szczególności w zakresie redakcyjno-stylistycznym.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			teleinformatycznego. Zgodnie z art. 125 § 2³ KPC, jeżeli z przyczyn technicznych leżących po stronie sądu nie jest możliwe wniesienie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w wymaganym terminie, stosuje się przepisy art. 168-172. Przepis ten reguluje konsekwencje procesowe niemożności wniesienia pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w sposób jednolity dla wszystkich przypadków wnoszenia pism procesowych w ten sposób, niezależnie od tego, czy przypadek taki jest następstwem obowiązywania przepisu szczególnego, czy też (choć to dopiero w przyszłości) wyboru dokonanego przez wnoszącego pismo. Wykorzystanie tego rozwiązania w odniesieniu do wnoszenia pism procesowych przez portal informacyjny wymagałoby - od strony legislacyjnej, zabiegu analogicznego do zmian przewidzianych w projektowanym art. 126 § 5 KPC lub art. 165 § 4 KPC, tj. dodania w art. 125 § 2³ KPC (w odpowiednim miejscu - po słowach „nie jest możliwe wniesienie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego,„) słów „lub portalu informacyjnego”. Zamiast tego projektodawcy zaproponowali regulację całkowicie autonomiczną dla przypadków wnoszenia pism procesowych przez portal informacyjny (art. 125² KPC), a powodów takiej decyzji w żaden sposób nie wyjaśnili. Można jedynie domniemywać, że powodem takim mogła być obawa przed obciążeniem sądów (potencjalnym) nadmiernym wpływem wniosków o przywrócenie terminu, zwłaszcza w przypadku długotrwałej awarii portalu informacyjnego. Z tego zapewne powodu zdecydowano się na ograniczenie rozstrzygnięć do przypadków, w których okoliczności wskazane w § 1-3 nie zostaną uprawdopodobnione i zachodzi konieczność zwrotu lub odrzucenia pisma. Odstąpienie od rozwiązania przewidzianego w art. 125 § 2³ KPC na rzecz projektowanego art. 125² KPC należy ocenić negatywnie. Przyjęcie proponowanej zmiany sprawiłoby bowiem, że konsekwencje procesowe problemów technicznych nie leżących po stronie wnoszącego pismo (np. awarie, prace serwisowe) nie będą uregulowane wspólnie i jednolicie dla wszystkich przypadków wnoszenia pism procesowych elektronicznie w postępowaniu cywilnym, a jak wiadomo - niespójne przepisy utrudniają stosowanie prawa. Inna będzie sytuacja pełnomocnika wówczas, gdy niezależne	Zapobieżenia napływu wniosków o przywrócenie terminu w takich sytuacjach jest tylko jedną z przyczyn przyjęcia takiego rozwiązania. Restryktywne stosowanie przepisów o przywrócenie terminu przez sądy mogłoby spowodować naruszenie prawa stron do sądu. Zakłada się, że PI będzie funkcjonował bezawaryjnie i nie będzie zachodzić potrzeba korzystania z przewidzianego rozwiązania. Projektowane rozwiązanie nie narzuca na pełnomocników dodatkowych obowiązków, a zmniejsza ewentualne obciążenie sądów w przypadku awarii PI. Nie chodzi wyłącznie o rozpoznanie wniosków (tutaj obowiązki będą tożsame), ale przede wszystkim o konieczność doręczenia odpisu postanowienia o przywróceniu terminu wszystkim stronom postępowania. Powody wprowadzenia odmiennego rozwiązania są wyjaśnione w uzasadnieniu projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			od niego przyczyny techniczne sprawia, że nie może wnieść pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (np. w elektronicznym postępowaniu upominawczym), inna w analogicznej sytuacji, ale w wypadku wnoszenia pism przez portal informacyjny. Co więcej, projektowane rozwiązanie niepotrzebnie różnicuje sposób postępowania w zależności po której stronie komunikacji za pośrednictwem portalu informacyjnego wystąpią problemy techniczne - inny będzie bowiem sposób postępowania w przypadku, gdy problemy te powstaną po stronie administratora portalu (wówczas zastosowanie znajdzie art. 125² KPC), a inny, gdy wystąpią po stronie pełnomocnika wnoszącego pisma (wówczas zastosowanie znajdzie instytucja przywrócenia terminu). Z tych powodów należy rekomendować rezygnację z art. 125² KPC przy jednoczesnym wprowadzeniu odpowiedniej zmiany w treści art. 125 § 2³ KPC. Należy przy tym uznać, że wspomniana już obawa przed obciążeniem sądów nadmiernym wpływem wniosków o przywrócenie terminu nie powinna być podstawą do odrzucenia rekomendowanego rozwiązania. Trudno bowiem przekonująco uzasadnić wprowadzenie wyjątku hipotetyczną tylko możliwością lawinowego wzrostu wniosków, które sądy musiałyby rozpoznać. Zgłoszone powyżej zastrzeżenia dotyczące zasadności projektowanego art. 125² KPC nie zwalniają z konieczności odniesienia się do proponowanego brzmienia tej regulacji, co do którego można sformułować następujące uwagi.	
12.	SA we Wrocławiu	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ² § 1 k.p.c.)	Przede wszystkim należałoby dookreślić pojęcie „ograniczeń technicznych Portalu Informacyjnego”; wydaje się, że właściwe byłoby umieszczenie ich w rozporządzeniu, do wydania którego delegacja ustawowa znajduje się w projektowanym art. 125⁴ k.p.c. W takim przypadku uprawdopodobnienie okoliczności dotyczących ograniczeń technicznych PI nie powinno mieć miejsca, ponieważ wynikać będzie z treści rozporządzenia, jakie miałyby zostać wydane na podstawie art. 125⁴ KPC. Najpopularniejszymi ograniczeniami technicznymi systemów teleinformatycznych służących do dwustronnej komunikacji uregulowanej przepisami prawa są formaty danych oraz wielkość plików przesyłanych przez taki system. Dopuszczalne formaty	Uwaga częściowo zasadna. Niewystarczające jest uregulowanie tej kwestii na poziomie rozporządzenia, skoro wpływa to na uprawnienia stron i sposób wnoszenia pisma czy załączników, co uregulowano w KPC. Planowane rozporządzenie wydane na podstawie delegacji będzie nawiązywać do treści rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 maja 2024 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			danych zawarte są w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 maja 2024 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2024, poz. 773), wydanym na podstawie art. 18 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2024 r., poz. 1557). Rozporządzenie, które zostanie wydane na podstawie art. 125⁴ k.p.c., powinno się wprost do tych formatów danych odwoływać. Należy także zastanowić się nad celowością wprowadzenia ograniczenia dotyczącego wielkości plików, jakie można wnieść i podpisać podpisem elektronicznym przez Portal Informacyjny (o ile zostanie wybrane rozwiązanie polegające na podpisywaniu plików podpisem elektronicznym „w” Portalu Informacyjnym, a nie załączaniu do Portalu plików uprzednio podpisanych). W niektórych systemach teleinformatycznych obsługujących organy polskiej administracji publicznej ograniczenia dotyczące wielkości plików nie występują (np. w Generatorze wniosków w programie Czyste powietrze; w przypadku plików większych niż 20 MB plik należy podpisać podpisem elektronicznym nie w Generatorze wniosków, a lokalnie na komputerze i następnie załączyć go poprzez Generator wniosków). W przypadku ograniczenia dotyczącego wielkości plików wnoszący pismo może zostać zmuszony do podzielenia pliku na części w celu wniesienia każdej z nich przez PI w osobnych plikach; niekiedy taki zabieg załącznik straci walor oryginału (jeśli np. film będzie musiał być skopiowany, kopia podzielona na części). Wprowadzanie ograniczenia wielkości plików będzie mieć ten skutek według projektowanych przepisów, że do sądu zostanie wniesiony „fizyczny nośnik danych” – co będzie dla sądów wysoce problematyczne (o czym w dalszej części uwag). Ustawodawca w obowiązującym rozporządzeniu dotyczącym Krajowym Ram Interoperacyjności ustanowił bowiem dość szeroki katalog dopuszczalnych formatów danych. Jeśli ograniczenie techniczne będzie dotyczyć tylko jednego załącznika do pisma procesowego, to z treści opiniowanego przepisu	postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2024, poz. 773). Celowe jest pozostawienie możliwości wniesienia w niektórych przypadkach załączników w formie „tradycyjnej”. Zdecydowano się jednak znacząco ograniczyć tę regulację.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wynika konieczność załączenia na „fizycznym nośniku danych” całości korespondencji, zawierającej pismo procesowe oraz wszystkie załączniki – także te, co do których nie natrafiono na ograniczenia techniczne PI. Zdaniem opiniujących, powinno się wносить na nośniku danych jedynie te pliki, których dotyczą ograniczenia techniczne PI. Projektodawca posłużył się nieużywanym i niezdefiniowanym pojęciem „fizyczny nośnik danych” zamiast „informatyczny nośnik danych”, które jest pojęciem znanym i powszechnie używanym w innych aktach prawnych – chociaż należy przyznać, że coraz rzadziej. Co najmniej 13 lat temu rozpoczął się proces odchodzenia od przysyłania dokumentów czy innych pism na informatycznych nośnikach danych. Ustawa z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 233, poz. 1381) z dniem 3 maja 2012 r. usunęła z treści art. 125 § 2 KPC możliwość wnoszenia pism procesowych na „informatycznych nośnikach danych”. W kodeksie postępowania administracyjnego nigdy nie była przewidziana możliwość wnoszenia podań na informatycznym nośniku danych. Istnieje ku temu kilku powodów. Pisma wnoszone na nośnikach danych nie usprawniają postępowania w sprawie; po pierwsze, występuje konieczność ich sanitzacji (mogą być zainfekowane złośliwym oprogramowaniem) lub używania tychże nośników na wydodrębnionej stacji roboczej, przeznaczonej tylko do odczytu dokumentów pochodzących „z zewnątrz”, przesłanych na nośniku danych. W sądach powszechnych wprowadzone zostały polityki bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych, które zabraniają korzystania z zewnętrznych informatycznych nośników danych, zwłaszcza pochodzących z nieznanych źródeł; do wielu rodzajów sprzętu komputerowego używanego w sądach nie ma już możliwości podłączenia zewnętrznego nośnika danych (porty USB są zablokowane z powodów związanych z koniecznością zachowania cyberbezpieczeństwa). Ponadto powstaje konieczność przechowywania i archiwizacji informatycznych nośników danych czy brakowania niektórych dokumentów (np. będących kopiami pism procesowych). Nie można wykluczyć, że na nośniku danych	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			zostanie zapisany oryginał dokumentu (np. umowa sporządzona w formie elektronicznej, a więc podpisana kwalifikowanymi podpisami elektronicznymi stron) i jej wydrukowanie oraz załączenie do akt sądowych w „postaci papierowej” mija się z celem; jej oryginał należy przechowywać i archiwizować. Istnieje także konieczność weryfikacji, czy pisemne pismo procesowe wniesione do sądu wraz z pisemnymi załącznikami jest zgodne co do treści z plikami zawartymi na „fizycznym nośniku danych”, skoro pisma te i załączniki po wydrukowaniu mają być wykorzystywane przez sąd. Wynik takiej weryfikacji powinien zostać odnotowany w aktach sprawy. Projektodawca na s. 4 Uzasadnienia wskazuje, że wymóg dołączenia dopuszczonego fizycznego nośnika danych zawierającego pismo i załączniki w postaci elektronicznej do pisma wniesionego do sądu pisemnie, w sytuacji, gdy ze względu na ograniczenia techniczne portalu informacyjnego nie jest możliwe skuteczne wniesienie pisma procesowego lub załączników za jego pośrednictwem (art. 125² § 1 k.p.c.), podyktowany jest „koniecznością zapewnienia spójności z wdrażanym w przyszłości systemem cyfrowych akt sądowych oraz nałożeniem na strony analogicznych obowiązków dotyczących przygotowania pism procesowych bez względu na sposób ich wniesienia”. Twierdzenia te nie wydają się przekonujące. Jeśli w przyszłości ustawodawca zdecyduje o wprowadzeniu systemu cyfrowych akt sądowych, z pewnością obejmować on będzie sprawy nowe, wszczęte po określonej w przepisach prawnych dacie. Obowiązek wnoszenia pism procesowych oraz ich załączników na „fizycznym nośniku danych” (obok dokumentów pisemnych) w żaden sposób nie usprawni postępowania sądowego.	
13.	SO w Gdańsku	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ² § 1 k.p.c.)	Proponowana regulacja przepisu art 125² § 1 K.p.c. - przepis ten w proponowanym brzmieniu, po pierwsze sugeruje, iż prawodawca przewiduje niesprawność systemu, który sam wprowadza, a do drugie przerzuca na użytkownika systemu ciężar wykazana okoliczności, która powinna być znana sądowi z urzędu (wymóg uprawdopodobnienia awarii systemu sądowego). Po trzecie zaś, proponowane przepisy wydają się skomplikowane w stosowaniu przez sądy, niepotrzebnie wprowadzając wiele przesłanek ocennych,	Uwaga częściowo zasadna. Projektodawca musi zakładać przy projektowaniu przepisów różne sytuację. Nie przewiduje jednak nieprawności systemu. Zrezygnowano natomiast z odpisów na fizycznym nośniku danych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			w tym takich, których ustalenie wymagać może wiedzy nieposiadanej przez orzeczników (uprawdopodobnienie „ograniczeń technicznych”, „ograniczeń w dostępności”). Kwestia sformułowania „odpis w postaci elektronicznej” (§1). Odpis dotyczy wyłącznie formy pisemnej. Nie może być odpisu wygłoszonej mowy czy odpisu zapisu cyfrowego. Niezrozumiałe jest też określenie „dopuszczony fizyczny nośnik”.	
14.	SA we Wrocławiu	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ² § 2 k.p.c.)	Uwaga dotycząca terminologii: a) „ograniczenia w dostępności portalu informacyjnego” – po pierwsze jest to terminologia technologiczna, która nie powinna być zamieszcza w akcie rangi ustawowej, tylko w aktach wykonawczych; po drugie czym są ograniczenia w dostępności – stałe czy czasowe, jak czasowe to jaki ich jest minimalny czas trwania 10 min czy 12 godzin, co jeżeli ograniczenie w dostępności wynosi 10 min w godz. 8:00 – 8:10, czy przesłanka jest spełniona? Czy jeżeli Portal Informacyjny nie działa w chwili, gdy pełnomocnik podejmuje działania zmierzające do złożenia pisma, a funkcjonalność zostanie przywrócona 5 min później, to czy pełnomocnik naraża się na negatywne konsekwencje? Inaczej rzecz ujmując, czy pełnomocnik ma obowiązek do końca dnia monitorować dostępność Portalu, biorąc po uwagę poważne sankcje procesowe (o czym szerzej później). Wniosek: użyty termin jest nieostry i niejasny, w konsekwencji może stać się podstawą do kwestionowania prawidłowości wniesienia pisma procesowego przez stronę przeciwną. b) „administrator portalu informacyjnego” - po pierwsze jest to terminologia technologiczna, która nie powinna być zamieszcza w akcie rangi ustawowej, tylko w aktach wykonawczych. Uwagi systemowe: 1) Przyjęta regulacja odmiennie traktuje strony w zależności od systemu, z którego korzystają. W przypadku EPU, eKRS i eKRZ zastosowanie znajdzie art. 125 § 2³ k.p.c. w brzmieniu, jeżeli z przyczyn technicznych leżących po stronie sądu nie jest możliwe wniesienie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w wymaganym terminie, stosuje się przepisy art. 168-172. Przepisy o tzw. awariach sądowych systemów teleinformatycznych powinny być jednolite dla wszystkich	Uwaga częściowo zasadna. Przeformułowano treść przepisu. Częściowo wyjaśniono wyżej cel wprowadzenia przepisu. Projektodawca musi zakładać różne okoliczności, nawet jeśli nie przewiduje istotne ryzyka wystąpienia niedostępności PI. Nie zaproponowano innego pojęcia terminologicznego lepiej odpowiadającego celom projektowanego przepisu niż „ograniczenia dostępności PI”. Tak samo nieostrem pojęciem posługuje się art. 125 § 2³ KPC. Postawione zarzuty częściowo można odnieść również do proponowanego stosowania art. 125 § 2³. Kwestionowanie pojęcia administrator portalu informacyjnego jako pojęcia należącego do terminologii technologicznej również jest bezpodstawne. Pojęciem administratora systemu teleinformatycznego, którym jest również portal informacyjny posługuje się ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 334 z późn. zm.). Przyjęto uwagę dotyczącą udziału indyferentnego dla procesu cywilnego podmiotu utrzymującego portal. Prowadzone prace legislacyjne dotyczą wyłącznie rozwinięcia funkcjonalności portalu informacyjnego. W przypadku powstanie w przyszłości jednolitych przepisów dotyczących awarii i prac

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			systemów i z uwagi na fakt, że dotyczą dwóch procedur karnej i cywilnej to powinny zostać uregulowane w Prawie o ustroju sądów powszechnych. Do czasu wypracowania jednolitych norm zastosowanie powinien znaleźć art. 125 § 23 k.p.c. W szczególności, że liczba godzin niedostępności Portalu wynosi od kilku do kilkunastu w skali roku. 2) Różnice pomiędzy art. 125² § 2 k.p.c. a wnioskiem o przewrócenie terminu. Jeżeli wnoszący nie jest profesjonalistą to skąd ma wiedzieć (niezależnie od uwagi technologicznej poniżej) czy ma skorzystać z art. 125² § 2 k.p.c. czy z wniosku o przewrócenie terminu (np. nie ma dostępu do Internetu z przyczyn leżących po stronie dostawcy usługi lub problem z aktualizacją Java i niemożność poświadczenia za zgodność załączników). Czy po otrzymaniu zarządzenia o zwrocie lub postanowienia o odrzuceniu nadal będzie mógł złożyć wniosek o przywrócenie terminu, czy też będzie on spóźniony? 3) Poza tym, co z sytuacją, gdy w ostatnim dniu terminu nie działa Moduł doręczeń i nie może użytkownik pobrać uzasadnienia, celem sporządzenia środka zaskarżenia? Czy w związku z tym stosować należy art. 125² § 2 k.p.c. czy art. 125 § 2³ k.p.c.? 4) Konstrukcja wadliwie zakłada udział indyferentnego dla procesu cywilnego podmiotu utrzymującego portal – administratora portalu informacyjnego. Wskazać należy na normę rangi ustawowej – art. 125 § 2³ k.p.c., który prawidłowo adresuje, że przyczyny techniczne leżą po stronie sądu, bez względu na to jaki podmiot w strukturze wymiaru sprawiedliwości techniczne odpowiada za system. Jak już przyjąć taki model jak zaproponowano to prawidłowa konstrukcja powinna brzmieć analogicznie i wskazywać na sąd. 5) Relacja 125² § 4 k.p.c. do art. 125³ k.p.c. Nie jest zrozumiałym dla czego fakt nieuprawdopodobnienia okoliczności, o których mowa w § 2 skutkuje odrzuceniem/zwrotem, na które przysługuje środek zaskarżenia w sytuacji, gdy nieuprawdopodobnienie prowadzi do sytuacji, gdy pismo wniesione zostało w inny sposób. Czy jeżeli system został przywrócony po 10 min awarii, a do końca dnia pracy pozostało 6 godzin, a pełnomocnik	serwisowych dotyczących wszystkich systemów teleinformatycznych przepisy odnoszące się stricte do portalu informacyjnego będą mogły zostać ujednolicone z projektowanymi przepisami. Do tego czasu, ze względu na istotność PI dla funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości przewidziano regulacje odrębne. Nie ma możliwości rezygnacji z braku uprawdopodobnienia, bo nie ma pewności czy administrator PI będzie wiedział o wszystkich zaistniałych niedostępnościach (nie wszystkie muszą charakter ogólny, dotyczący wszystkich użytkowników). Uznano, że konieczność rozpatrywania wniosków o przywrócenie terminu i rozsyłania postanowień w przedmiocie uwzględnienia takich wniosków jest zbędne i będzie generowało jedynie obciążenie sądów.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			powołał się na art. 125² § 3 k.p.c. to pismo podlega zwrotowi/odrzućeniu, czy też pozostawia się je bez rozpoznania. 6) I wreszcie relacja art. 125² § 2 k.p.c. do 125² § 3 k.p.c., która nadmiarowo komplikuje system oraz dopuszcza składanie bliżej nieokreślonych „dopuszczonych fizycznych nośników danych”. Celem uproszczenia legislacji, jak już (jeżeli pkt 1 powyżej zostanie odrzucony) to należałoby wprowadzić możliwość wniesienia w następnym dniu roboczym po ustaniu ograniczeń w dostępności portalu”. Uwagi technologiczne: Nie ma uzasadnienia do nakładania na wnoszącego obowiązku uprawdopodobnienia ograniczeń w dostępności portalu informacyjnego w zakresie ewentualnych awarii systemu. Wystarczającym jest samo powołanie się na brak dostępności, bowiem Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, jako administrator systemu, udostępni powszechnie dostępną i aktualizowaną w czasie rzeczywistym informację dla sądów (dostępną w sieci wewnętrznej sądu) i dla użytkowników na stronie portalu z informacjami o datach i godzinach awarii systemu Portal Informacyjny, gdzie pod pojęciem awarii należy rozumieć brak możliwości zalogowania lub brak możliwości skorzystania z podstawowych funkcjonalności, tj. moduł Biura Podawczego lub Moduł Doręczeń, wraz z oznaczeniem tej funkcjonalności. Ta funkcjonalność będzie dostępna również w trakcie awarii portalu. Zagadnienie te jednak powinny znaleźć stosowne uregulowanie w projektowanym rozporządzeniu. Delegacja do rozporządzenia powinna objąć również obowiązek uregulowania definicji „awarii” oraz kategorii tychże awarii, które skutkować miałyby możliwością skorzystania z uprawnienia. Uwaga ta pozostaje aktualna również w przypadku, gdyby pozostać przy konstrukcji wniosku o przywrócenie terminu. W przypadku, gdyby ciężar uprawdopodobnienia spoczywał na wnoszącym, istnieje ryzyko, że strona nieświadomie (nie posiada wszak wiadomości specjalnych) będzie mylnie interpretować inne problemy techniczne po swojej stronie (np. brak aktualizacji oprogramowania) i w ten sposób narażać się na sankcję z art. 125² § 4 k.p.c. Istnieje też bardzo duże	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			ryzyko, że chcąc dochować należytej staranności oczekiwanej od pełnomocnika zawodowego na uprawdopodobnienie okoliczności, wnoszący będzie oczekiwał powołanie biegłego, co dodatkowo wydłuży postępowanie. Podsumowując, ani model przedstawiony w projekcie, ani model konsultowany w trybie roboczym z Sądem Apelacyjnym we Wrocławiu, nie stanowi właściwego rozwiązania problemu niedostępności Portalu Informacyjnego (lub innych sądowych systemów teleinformatycznych), z następujących powodów: 1. MODEL 1 – art. 125² § 2 – 4 k.p.c. – buduje quasi postępowanie o przewrócenie terminu. Sprowadza się de facto do oceny wniosku i uprawdopodobnienia, wydania orzeczenia, które podlega zaskarżeniu. Ponadto brak kompleksowego uregulowania na wzór art. 168 – 172 powoduje ryzyko odmiennej praktyki sądów i konieczność oczekiwania na orzeczenie Sądu Najwyższego. Ponadto model 1 zakłada, że w zależności od przyczyny strona ma różne uprawnienia, np. brak dostępu do Internetu wniosek o przewrócenie terminu a niedostępność Portalu art. 125² § 2 – 4 k.p.c. Skomplikuje to – już i tak kazuistyczne przepisy KPC. 2. MODEL 2 – przedstawiony w dniu 7 maja 2025 r. telefonicznie zakładający dodanie automatycznie dodatkowego dnia roboczego jest wadliwy z następujących przyczyn: ARTYKUŁ KPC MODEL 2 Art. 125² § 2 k.p.c. Art. 125² § 2 W przypadku, gdy w ostatnim dniu terminu do złożenia nie jest możliwe wniesienie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub portalu informacyjnego, i informacja do została podana do publicznej wiadomości, pismo wnosi się najpóźniej w następnym dniu roboczym po ustaniu tej niemożności. a) Odwołanie się do udostępnionej przez Ministerstwo Sprawiedliwości listy awarii, prac serwisowych lub innych niedostępności zakłada udział MS, jako podmiotu decyzyjnego, w procesie cywilnym – zakwalifikowanie zdarzenia jako awarii będzie decydować	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			o uprawnieniach procesowych strony, pozbawiając sąd niezawisłości sędziowskiej – przepis mógłby zostać uznany za niezgodny z Konstytucją RP b) Zagadnienie związane z ustaleniem wiarygodnego narzędzia do weryfikacji dostępności sądowych systemów teleinformatycznych – i ostatecznie to Ministerstwo będzie decydowało w oparciu o bliżej nieokreślone narzędzie, czy coś jest niedostępnością, czy też nie. Od decyzji Ministerstwa będą wynikały konsekwencje procesowe dla stron. c) Ustalenie co jest awarią/niedostępnością, a co nie jest – brak możliwości logowania? Brak działania Biura Podawczego? Brak widoczności zakładki dokumenty? A brak działania moduł do doręczeń (to też jest awaria)? Brak działania modułu do obsługi protokołu elektronicznego (to też jest awaria)? d) Nawet jednosekundowa awaria (a takie się zdarzają, że Portal nie jest dostępny przez kilka sekund) będzie skutkować dodatkowym dniem. e) Zaplanowane prace serwisowe na 2 do 3 w nocy będą skutkować dodatkowym dniem. f) Problem awarii, która dotyczy zaledwie części użytkowników. Portal działa jednocześnie na 8 serwerach. Jeżeli awaria dotyczy jednego z serwerów, to tylko osoby, które akurat są przekierowane na ten serwer odczują awarię. g) Problem awarii systemów powiązanych a nie będących portalem, system do podpisów elektronicznych (UCPE) i Centralne Repozytorium Dokumentów. h) Problem awarii Portalu, które nie mają wpływu na działania części dostępnej dla użytkowników (np. awaria importera z systemu repertoryjno – biurowego). i) Problem niedostępności portalu, które awarią nie są np. błąd po stronie OIRP lub ORA skutkujący wpisem w ROBUS, że pełnomocnik stracił uprawnienia (takich błędów jest kilkadziesiąt rocznie), co powoduje degradację konta pełnomocnika do konta użytkownika systemu – nie jest to awaria Portalu, ale uniemożliwia złożenie pisma, czyli wymagałaby wniosku o przywrócenie terminu.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Obowiązek składania pism procesowych przez Portal wejdzie w życie dopiero za około dwa lata. Dopiero w tym momencie kwestia awarii Portalu będzie mieć znaczenie. Do tego czasu zostaną wypracowane reguły kompleksowo regulujące tę materię, zarówno w obszarze prawa procesowego, jak i materialnego. Należy zaznaczyć, że w ramach Zespołu problemowego Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego ds. cyfryzacji postępowania cywilnego przygotowane zostaną kompleksowe regulacje dotyczące awarii sądowych systemów teleinformatycznych. Tym samym utwierdza to argumentację wskazaną powyżej. PROPOZYCJE ZMIAN: ARTYKUŁ KPCPROPOZYCJA Art. 125² § 2 k.p.c. Usunięcie z projektu Art. 125 § 2³ k.p.c. Powinien otrzymać brzmienie: Art. 125 § 2³. Jeżeli z przyczyn technicznych leżących po stronie sądu nie jest możliwe wniesienie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub portalu informacyjnego w wymaganym terminie, stosuje się przepisy art. 168-172.	
15.	NRA	Art. 1 pkt 4 - dot. Art. 125 ² § 2 k.p.c.	„ograniczenia w dostępności portalu informacyjnego po stronie administratora portalu informacyjnego” – brak definicji, uwaga z uzasadnieniem jak wyżej	Uwaga niezasadna. Wprowadzenie definicji nie ułatwiłoby interpretacji tego pojęcia, a mogłoby stworzyć ryzyka związane z zawężającą wykładnią normy gwarancyjnej.
16.	SA we Wrocławiu	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ² § 3 i 4 k.p.c.)	Uwaga dotycząca terminologii: a) „dopuszczony informatyczny nośnik danych” – taki termin nie istnieje, o czym szerzej poniżej, Ustawa o informatyzacji posługuje się terminem informatyczny nośnik danych. O samym sformułowaniu „dopuszczony” szerzej przy § 5 komentowanego artykułu. Uwaga systemowa: Analogiczna jak w pkt IV dotyczącym art. 125² § 3 k.p.c ARTYKUŁ KPCPROPOZYCJA Art. 125² § 3 k.p.c. Usunięcie z projektu Art. 125² § 4 k.p.c. Usunięcie z projektu	Uwaga częściowo zasadna. Zrezygnowano z fizycznych nośników danych w rozwiązaniach legislacyjnych przewidzianych w projekcie.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
17.	SR w Wałbrzychu	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ² § 4 k.p.c.)	projektowany przepis art. 125 ² § 4 wymaga doprecyzowania, czy zwrot pisma następuje bez, czy po zastosowaniu art. 130 § 1 k.p.c. (zapewnienie sprawności postępowania i zawodowy charakter czynności pełnomocnika przemawiają za pominięciem stosowania art. 130 k.p.c.)	Uwaga niezasadna. Przepis nie odwołuje się do art. art. 130 k.p.c. i stanowią samodzielną podstawę do zwrotu bez wzywania do uprawdopodobnienia.
18.	NRA	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ² § 4 k.p.c.)	Opiniujący dostrzega konieczność zniesienia sankcji za nienależyte uprawdopodobnienie okoliczności dotyczącej ograniczenia w dostępności portalu informacyjnego po stronie administratora portalu uniemożliwiającego wniesienie pisma do sądu. Ustawodawca nie wskazuje w jaki sposób pełnomocnik mający obowiązek wnoszenia pisma za pośrednictwem portalu informacyjnego uzyska informację dotyczącą braku dostępności portalu, co prawda ustawodawca wskazuje że sposób informowania o pracach serwisowych i awariach portalu informacyjnego zostanie uregulowany w drodze rozporządzenia i upoważnia w tym zakresie Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem właściwym do spraw informatyzacji do określenia tych warunków, to jednak dotychczasowe funkcjonowanie portalu informacyjnego pozwala przyjąć, że wielokrotnie dochodzi do sytuacji kiedy portal informacyjny funkcjonuje w sposób nieprawidłowy i uniemożliwia dokonanie określonych czynności, przy jednoczesnym braku jakichkolwiek informacji o nieprawidłowościach leżących po stronie administratora. Z tej też przyczyny art. 125 ² § 4 k.p.c. powinien zostać wyeliminowany albowiem uregulowanie to stanowi przerzucenie odpowiedzialności za występujące ograniczenia w dostępności portalu informacyjnego po stronie administratora na pełnomocników. Skoro Państwo przyjmuje na siebie obowiązek wprowadzenia komunikacji z pełnomocnikami za pośrednictwem narzędzi informatycznych, a w przyszłości pełnej informatyzacji postępowań sądowych to powinno znaleźć takie rozwiązania, które pozwalają na sprawne funkcjonowanie wszystkich uczestników procesu bez konieczności każdorazowego uprawdopodobnienia istniejących po stronie administratora nieprawidłowości przez pełnomocników. Zaproponowane rozwiązania pozwalające na dokonanie zwrotu pisma i odrzucanie środków odwoławczych w przypadku nieuprawdopodobnienia okoliczności dotyczących	Uwaga niezasadna. Przewidziano obowiązek informowania o braku dostępności PI w sposób określony w rozporządzeniu. Uprawdopodobnienie nie będzie jednak oznaczało, że nawiązania do komunikatu administratora jest jedyną formą uprawdopodobnienia. W braku powyższej normy znajdowałyby zastosowanie przepisy o przywróceniu terminu, które nie dość, że mogłyby być interpretowane restrykcyjnie (jak obecnie), to jeszcze zmuszałyby sądy do masowego wydawania postanowień o przywróceniu terminu i ich doręczeniu. Wówczas również istnieje obowiązek uprawdopodobnienia. Projektowana norma powinna mieć zastosowanie wyjątkowo, albowiem zakłada się, że PI będzie funkcjonował prawidłowo.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			występujących ograniczeń w dostępności portalu może faktycznie pozbawiać stronę prawa do sądu i sprawiedliwego procesu oraz każdorazowo uzależnia skuteczność danego pisma od przyjętej przez sąd wykładni przepisów i daje sądowi pełną uznaniowość w rozstrzyganiu wątpliwości wynikających z nieprawidłowości leżących po stronie administratora. Użyte pojęcie: „uprawdopodobnienie” definiowane w uzasadnieniu projektu jako korzystniejsze od „udowodnienia” wcale, w praktyce nie musi takie się okazać. W tym miejscu przywołać należy wielotomowe orzecznictwo dotyczące interpretacji pojęcia „uprawdopodobnienia” w postępowaniach zabezpieczających. To przykład wskazujący na ilość możliwości interpretacyjnych, pozostających w gestii sądu, przyjęcia dla tej samej, powołanej przez stronę okoliczności, kwalifikacji jako „uprawdopodobniającej”, tę okoliczność. Rozbieżność ocen i interpretacji stać się może w tym przypadku źródłem komplikacji i faktycznego przedłużania, a nie skracania postępowań.	
19.	Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów	Art. 1 pkt 4 projektowanej ustawy w zakresie dodawanego art. 125 ² § 4	Projektowany przepis stanowi, że przewodniczący zwraca pismo albo sąd odrzuca środek odwoławczy w wypadku nieuprawdopodobnienia okoliczności wniesienia pisma procesowego w sytuacji ograniczeń w dostępie do portalu informacyjnego. Należy zauważyć, że wątpliwości budzi uznaniowość sądu co do uprawdopodobnienia wystąpienia ograniczenia w dostępności portalu informacyjnego, przy doniosłych konsekwencjach dla strony w postaci zwrotu pisma/odrzućenia środka odwoławczego. Zasadnym byłoby rozważenie uzupełnienia przepisu o możliwość wezwania do uzupełnienia braków formalnych poprzez uprawdopodobnienie (podanie okoliczności przemawiających za uprawdopodobnieniem). Wątpliwości budzi, aby tak daleko idący skutek (de facto pozbawienie prawa do sądu) uzależniać od metody dowodzenia mocno ocennej i niedookreślonej jaką jest uprawdopodobnienie.	Uwaga niezasadna. Od postanowienie o odrzuceniu środka odwoławczego przysługuje zażalenie. W przypadku odmowy przywrócenia terminu (rozwiązanie z art. 125 § 2 ³ KPC) również następuje odrzucenie środka odwoławczego

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
20.	Przewodniczący I Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego w Lublinie	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ² § 5 k.p.c.)	Jakiego przewodniczącego przepis ma na myśli – wydziału, czy składu orzekającego. W kontekście, że w zdaniu pierwszym użyto sformułowania sąd, co przemawia za tym, że ma być to przewodniczący składu orzekającego. Konieczność analizy wstępnej wszystkich pism składanych przez pełnomocników przez przewodniczących składów orzekających jest w mojej ocenie w obecnych realiach niemożliwa. Zamiast merytorycznego orzekania sędziowie będą zajmować się badaniem kwestii przepływu pism w portalu informacyjnym i prawidłowości potwierdzeń ich przesłania oraz weryfikacja rodzaju podpisu elektronicznego. To dobry przepis na całkowite zaprzestanie działalności orzeczniczej.	Uwaga niezasadna. W treści przepisu chodzi o przewodniczącego składu. KPC nie posługuje się jednak takim sformułowaniem ograniczając się do określenia „przewodniczący”.
21.	SA w Krakowie	Art.125 ²	Projekt nie wskazuje w jaki sposób będzie należało badać zachowanie terminów wskazanych w przepisie, ani skąd pełnomocnik - niebędący informatykiem - ma wiedzieć, czy ograniczenie dostępności Portalu Informacyjnego jest po stronie administratora, ani nie reguluje sytuacji, gdy ograniczenie dostępności Portalu Informacyjnego będzie po stronie pełnomocnika, ale nie będzie on go mógł usunąć w takim terminie, żeby zdążyć z wniesieniem pisma. Zachowanie terminu do wniesienia środka zaskarżenia jest zbyt ważną okolicznością, aby ograniczyć obowiązki pełnomocnika do uprawdopodobnienia niemożności złożenia pisma w terminie.	Uwaga częściowo zasadna. Przeformułowano przepis. Przywrócenie termin również bazuje na uprawdopodobnieniu. W przypadku okoliczności niezależnych od pełnomocnika, lecz nie leżących po stronie sądu zajdzie możliwość złożenia wniosku o przywrócenie terminu.
22.	SA we Wrocławiu	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ³ k.p.c.)	Proponowane rozwiązanie jest nadmiarowe. Po wejściu w życie przepisu nakładającego obowiązek składania wybranych pism procesowych znaleźć powinna regulacja z art. 125 §2 ¹ k.p.c.	Uwaga niezasadna. Obecnie przez PI nie przewiduje się wnoszenia wszystkich pism procesowych, konieczne było też dokonania stosownego wyłączenia. Z tego względu uznano, że konieczne jest wprowadzenie odrębnego przepisu, a nie stosownie czy uzupełnienie art. 125 §2 ¹ k.p.c.
23.	Przewodniczący I Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego w Lublinie	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ³ k.p.c.)	Kolejny dodatkowy obowiązek nałożony na sądy. W aktualnym stanie prawnym skutek taki następuje z mocy prawa. Czemu ma służyć zawiadomienie przewodniczącego – zwiększenia świadomości prawnej profesjonalnego pełnomocnika. W jakiej formie powyższe następuje? Jakie rodzi skutki np. w kontekście przedawnienia materialnoprawnego? Czy będzie można składać wniosek o przywrócenie terminu do dokonania takiej czynności	Uwaga niezasadna. Obecne rozwiązania dotyczące systemów teleinformatycznych zawierają analogiczne rozwiązanie dotyczące obowiązku informowania stron lub pełnomocników – art. 125 § 2 ² KPC.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			procesowej – w rezultacie zarządzenia przewodniczącego, a nie orzeczenia sądu?	
24.	SA w Krakowie	Art. 125 ³	Projekt nie wskazuje w jaki sposób Sąd ma zbadać, czy zachodziły okoliczności, , o których mowa w art. 125 ² § 1.	Uwaga niezasadna. Przeformułowano przepis. W związku z nowymi przepisami dotyczącymi informatyzacji postępowania cywilnego, praktyka prawnicza stoi przed zadaniem wypracowania odpowiednich standardów działania. Przepisy stanowią jedynie ramy, które muszą zostać wypełnione treścią przez codzienne doświadczenia uczestników postępowań.
25.	SA we Wrocławiu	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ⁴ k.p.c.)	Projektodawca przewiduje ograniczenia dla fizycznych nośników danych, których dopuszczalne rodzaje ma określić MS w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 125⁴ KPC („rodzaj i warunki techniczne dopuszczonych fizycznych nośników danych”). O ile pojęcie „rodzaj fizycznego nośnika danych” wydaje się być jasne, to należy zadać pytanie, czym są „warunki techniczne” fizycznych nośników danych? Ograniczenia dotyczące rodzajów fizycznych nośników danych również nie powinny zostać nałożone, bowiem może okazać się, że dowód w sprawie jest zapisany na kasecie VHS; wydaje się, że przekonwertowanie materiału dowodowego na inny, dopuszczalny nośnik powinno się odbyć z udziałem biegłego w trakcie trwania postępowania sądowego, a więc nośnik w postaci kasety VHS powinien zostać przyjęty przez sąd. Ograniczenia techniczne Portalu Informacyjnego należałoby dookreślić w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 125⁴ k.p.c. Być może projektodawca już zawarł w tym artykule kwestie ograniczeń technicznych – pod niejasnymi pojęciami „elektronicznej postaci” pism i załączników oraz „wymagań cyfrowych”. W treści opiniowanego przepisu użyto także niezrozumiałego pojęcia „elektroniczna postać” pism procesowych i ich załączników. Czy chodziło o formaty danych? Czy projektodawca miał na myśli skany albo też skany wykonane w określonej rozdzielczości lub	Uwaga częściowo zasadna. Zrezygnowano z posługiwania się fizycznymi nośnikami danych. Treść delegacji jest jasna. Po przygotowaniu rozporządzeń nie będzie budziła żadnych wątpliwości. Rozporządzenie będzie nawiązywać do rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 maja 2024 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych, Dz.U.2024.773).

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			technologii (np. umożliwiającej skorzystanie z OCR), a może o pliki w formatach nadających się do edycji? A jeśli skan, czy ma być potwierdzany przez wnoszącego za zgodność z papierowym oryginałem? Wszelkie dopuszczone formaty danych powinny zostać określone w rozporządzeniu wydanym przez Ministra Sprawiedliwości i portal informacyjny nie powinien nie przyjmować pism (lub ich załączników), które nie zostały załączone w jednym z dopuszczonych formatów (takich, jakie określono w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 maja 2024 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych, Dz.U.2024.773). Wątpliwości należy zgłosić także co do konieczności uzgadniania treści rozporządzenia z ministrem właściwym ds. informatyzacji. Kwestie, które należałoby uzgodnić, zawarte są bowiem w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 maja 2024 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych. ARTYKUŁ KPC PROPOZYCJA Art. 125⁴ k.p.c. Usunięcie z projektu Art. 121¹ § 4 k.p.c. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia: 1) sposób wnoszenia do sądu pism procesowych i ich załączników za pośrednictwem portalu informacyjnego; 2) dopuszczalne formaty danych pism procesowych i załączników 3) rodzaj i warunki techniczne dopuszczalnych informatycznych nośników danych; 4) treść dokumentu potwierdzającego wniesienie pisma do sądu lub przekazanie pisma drugiej stronie za pośrednictwem portalu informacyjnego;	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			5) sposób informowania o pracach serwisowych i awariach portalu informacyjnego - mając na względzie skuteczność ich wnoszenia oraz konieczność zapewnienia sprawnego toku postępowania, a także ochronę praw osób wnoszących pisma.	
26.	KIRP	Art. 1 pkt 5 (proj. art. 126 k.p.c.)	Nie kwestionując przydatności projektowanego rozwiązania warto zauważyć, że projektodawcy nie ograniczyli wymogu wskazania odpowiedniego numeru do sytuacji, w której pismo wnosi pełnomocnik, który wcześniej nie wskazał w sprawie tych danych. Wręcz przeciwnie – z projektowanego brzmienia art. 126 § 3 KPC wynika, że pełnomocnik powinien wskazywać odpowiedni numer w każdym piśmie procesowym. Rozwiązanie to należy uznać za nadmierny, niczym nieuzasadniony formalizm i ocenić negatywnie. Analizowany wymóg powinien być ograniczony do pierwszego pisma procesowego wnoszonego przez pełnomocnika, zaś przy kolejnych pismach procesowych wnoszonych przez pełnomocnika powinna wystarczyć sygnatura akt sprawy.	Uwaga niezasadna. Art. 126 § 3 kpc stanowi, że do pisma należy dołączyć pełnomocnictwo albo uwierzytelniony odpis pełnomocnictwa, jeżeli pismo wnosi pełnomocnik, który wcześniej nie złożył pełnomocnictwa. Projektowane uzupełnienie tego przepisu należy w ten sposób, że należy podać numery wpisu na liście pełnomocnika lub pełnomocników, którzy wykazują swoje umocowanie składając pismo. Nie dotyczy to więc każdego pisma i zaprezentowana wykładnia jest błędna.
27.	Przewodniczący I Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego w Lublinie	Art. 1 pkt 5 (proj. art. 126 § 3. k.p.c.)	Przepis niezrozumiały i chyba zbędny – czemu ma służyć – weryfikacji osoby pełnomocnika, czy jego statusu jako pełnomocnika profesjonalnego? Kwestią wpisu na listę profesjonalnych pełnomocników zajmują się inne podmioty i na podstawie odrębnych regulacji.	Uwaga niezasadna. Obowiązek podania numeru na liście jest związany z automatyzacją weryfikacji uprawnień pełnomocników w systemie teleinformatycznym. Z uwagi na możliwość powtórzenia się imion czy nazwisk konieczne jest dodanie dodatkowej informacji jednoznacznie wskazującej na pełnomocnika.
28.	Polska Izba Rzeczników Patentowych	Art. 1 pkt 5 (proj. Art. 126 § 5 k.p.c.)	Zmiana dyskusyjna. Od strony technicznej samo logowanie się do systemu powinno potwierdzać działanie pełnomocnika bez konieczności opatrywania pisma kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Należy również zauważyć, że podpis elektroniczny kwalifikowany i inne to dodatkowe koszty dla pełnomocnika, a ponadto w przypadku ich awarii, lub innego zdarzenia (np. klucz do podpisu elektronicznego został zagubiony) można mieć kłopot z podpisaniem dokumentu. Polska Izba Rzeczników Patentowych stoi na	Uwaga niezasadna. Użycie podpisu wyraźnie określa osobę składającą pismo. Obecne przepisy traktują podpis jako wymóg formalny pisma.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			stanowisku, że w celu deregulacji zbędnych przepisów i komplikowania kwestii podpisów dokumentów, powinno być przyjęte założenie podobne jak np. w unijnych organach typu Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO), że pisma składa pełnomocnik, a w razie wątpliwości Sądu - na wezwanie potwierdza ich złożenie.	
29.	SA w Krakowie	Art.128	Projekt nie wskazuje czym są „elektroniczne kopie”.	Uwaga częściowo zasadna. Przeformułowano przepis. Inne akty prawne posługują się pojęciem elektronicznych kopii.
30.	KIRP	Art. 1 pkt 6 i 7 (proj. art. 128 § 2 i art. 129 § 2 ¹ k.p.c.)	Z uzasadnienia wynika, że projektując art. 128 § 2 KPC uwzględniono, że: 1) przepisy postępowania cywilnego zasadniczo nie wymagają poświadczenia za zgodność z oryginałem składanego w postępowaniu dokumentu, 2) strony mogą nie być w posiadaniu dokumentu posiadającego formę i treść, które pozwalałyby na ich poświadczenie (np. kserokopie dokumentów). O ile z aprobatą można odnieść się do tak ujętego uzasadnienia, o tyle projektowany kształt analizowanej regulacji trzeba uznać za nadmiernie kazuistyczny, a do tego sformułowany w sposób mający spory potencjał wywołania problemów interpretacyjnych. Weźmy choćby pod uwagę to, że projektodawcy użyli w projektowanym przepisie sformułowania „dołącza się załączniki w postaci elektronicznej albo - w przypadku dokumentów sporządzonych w postaci papierowej - ich elektronicznie poświadczone odpisy (...)”, w którym pojawia się nie w pełni zrozumiała alternatywa rozłączna. Sformułowanie to można odczytać w ten sposób, że do pisma wnoszonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub portalu informacyjnego można będzie dołączyć albo załączniki w postaci elektronicznej, albo elektronicznie poświadczone odpisy załączników, choć w praktyce może zająć potrzeba dołączenia do jednego pisma obu rodzajów załączników. Ponadto, w projektowanym art. 128 § 2 KPC mowa jest o elektronicznie poświadczonych odpisach dokumentów pisemnych, co również nie jest zrozumiałe. Nie jestem w stanie wyjaśnić, z jakiego powodu projektodawcy zawężili możliwość poświadczenia elektronicznego wyłącznie do dokumentów sporządzonych w postaci tradycyjnej,	Uwaga częściowo zasadna. Przeformułowano brzmienie przepisów zgodnie z sugestiami. Wyjaśniono znaczenie „załączników w postaci elektronicznej” w uzasadnieniu projektu. Uznaje się, że dokument sporządzony w postaci elektronicznej nie wymaga poświadczenia, bo przy jego skopiowaniu jest to cyfrowo ten sam dokument. W art. 128 § 3 kpc nie jest wymagane określenie terminu, bo ten wynika z ustawy lub postanowienia sądu albo zarządzenia przewodniczącego.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			podczas gdy można poświadczyć dokument sporządzony w postaci elektronicznej, opatrując go podpisem pełnomocnika. Kierując się wspomnianą powyżej motywacją zaprojektowano również odpowiednie zmiany w art. 129 § 2¹ KPC przyjmując, że elektroniczne poświadczenie odpisów załączników będzie fakultatywne, a nie obowiązkowe, przy zachowaniu jednak gradacji mocy dowodowej załączników w poszczególnej formie. Biorąc pod uwagę projektowany art. 129 § 2¹ KPC można stwierdzić, że brzmienie art. 128 § 2 KPC mogłoby być dużo prostsze - wystarczyłoby w tym przepisie zastrzec, że do pisma procesowego wnoszonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego albo portalu informacyjnego dołącza się załączniki w postaci elektronicznej. Takie sformułowanie wydaje się obejmować wszystkie trzy rodzaje załączników wskazane w projektowanym przepisie, nie posługując się jednocześnie zwrotami, które mogą wywołać wątpliwości w praktyce stosowania analizowanej regulacji. Odpowiednich zmian projektodawcy dokonali również w ustawie - Prawo o adwokaturze, w ustawie o radcach prawnych, ustawie o rzecznikach patentowych, ustawie o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, uwzględniając w tych aktach prawnych podstawę poświadczania dokumentów, o którym mowa w projektowanym art. 129 § 2¹ KPC. Należy przy tym zauważyć, że w każdej z tych ustaw zaprojektowano rozwiązanie, zgodnie z którym pełnomocnik albo radca PGRP „może poświadczyć dokument w postaci elektronicznej w systemie teleinformatycznym w sposób przewidziany w tym systemie”. Żadne z tych rozwiązań nie jest bowiem w pełni spójne z art. 129 § 2¹ KPC. Żaden z proponowanych przepisów nie uwzględnia bowiem poświadczania dokumentu w portalu informacyjnym mimo, że w art. 129 § 2¹ KPC wyraźnie przewidziano, iż „(p)pełnomocnik będący adwokatem lub radcą prawnym, rzecznikiem patentowym albo radcą lub referendarz Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej może elektronicznie poświadczyć dokument w systemie teleinformatycznym lub portalu informacyjnym”. Nawiązując jeszcze do zmian przewidzianych przez projektodawców w dotychczasowym brzmieniu art. 129 § 2¹ KPC warto zauważyć, że zrezygnowano w tym przepisie z określenia	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			sposobu dokonania poświadczenia, które w aktualnym stanie prawnym polega na wprowadzeniu przez pełnomocnika dokumentu do systemu teleinformatycznego. Odnosząc się do tej zmiany w uzasadnieniu wskazano, że sposób poświadczenia „będzie zależał od możliwości technicznych zapewnionych przez systemy teleinformatyczne obsługujące postępowania sądowe”. To enigmatyczne stwierdzenie sprawia, że trudno odnieść się do tak ujętej zmiany. Jeżeli rzeczywiście sposób poświadczenia ma być zależny od możliwości technicznych określonego systemu (lub portalu), za pośrednictwem którego następuje poświadczenie, należałoby postulować, aby sposób dokonywania poświadczenia został określony w odpowiednich przepisach wykonawczych. Projektowany art. 128 § 3 KPC reguluje szczególną sytuację, gdy pomimo obowiązku wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem portalu informacyjnego (lub systemu teleinformatycznego), konieczne jest złożenie oryginału dokumentu, który ma wyłącznie formę pisemną. Proponuje się wyraźnie przesądzić, iż w takim przypadku dokument w oryginale będzie składany do sądu, a więc z pominięciem portalu informacyjnego lub innego systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe. Rozwiązanie takie należy ocenić pozytywnie choćby z uwagi na problemy, jakie mogłyby powstać w związku z załącznikami w postaci weksli. Odnosząc się do projektowanego rozwiązania należy jednak zauważyć, że w przypadku, w którym konieczność złożenia oryginału dokumentu wynika z przepisu ustawy projektodawcy nie wskazali terminu, w jakim oryginał powinien być złożony w sądzie. Rozwiązaniem może być wyraźne wskazane w treści analizowanego przepisu odpowiedniego terminu (np. termin 3 dni od daty złożenia pisma - na wzór art. 694⁴ § 2³ KPC) bądź przyjęcie, że złożenie oryginału następuje zawsze na podstawie odpowiedniej decyzji, w której odpowiedni termin wyznaczy sąd lub przewodniczący. Na marginesie uwag odnoszących się do projektowanego brzmienia art. 128 § 2 i 3 KPC warto zwrócić uwagę na to, że projektodawcy posługują się w treści tych przepisów sformułowaniem „dokumentu sporządzonego w postaci papierowej”. Wydaje się, że w akcie prawnym rangi kodeksu nie należy posługiwać się zwrotami	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			potocznymi, lecz wyrażeniami języka prawnego - projektodawcom zapewne chodziło o dokument w formie pisemnej.	
31.	SA w Krakowie	Art. 129 § 2 ¹	Projekt nie wskazuje w jaki techniczny sposób ma nastąpić elektroniczne poświadczenie dokumentu.	Uwaga niezasadna. Ta kwestia zostanie uregulowana w rozporządzeniu. Uzupełniono delegację.
32.	Prokuratoria Generalna RP	Art. 1 pkt 7	W zmienianych art. 129 § 2 i § 2¹ terminologia powinna uwzględniać, że w Urzędzie PGRP są zatrudnieni radcowie PGRP i referendarze (art. 50 ust. 1 w zw. z art. art. 31 i art. 1 ust. 1 oraz art. 77 ust. 1 ustawy o PGRP). Jednocześnie w § 2¹ proponuje się korekty w zakresie wyliczenia pełnomocników, aby redakcja była spójna z § 2 i § 3: „§ 2. Zamiast oryginału dokumentu strona może złożyć odpis dokumentu, jeżeli jego zgodność z oryginałem została poświadczona przez notariusza albo przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym lub rzecznikiem patentowym albo <u>radcą Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej lub referendarzem zatrudnionym w Urzędzie Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej</u>. § 2¹. Pełnomocnik będący adwokatem, radcą prawnym lub rzecznikiem patentowym albo <u>radcą Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej lub referendarzem zatrudnionym w Urzędzie Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej</u> może elektronicznie poświadczyć dokument w systemie teleinformatycznym lub w portalu informacyjnym.”. Zmiany w odniesieniu do referendarzy należy wprowadzić konsekwentnie także w pozostałych przepisach projektu (art. 1 pkt 18 i 19).	Uwaga niezasadna. Obecna redakcja jest jasna i nie prowadzi do nadmiernego rozbudowania normy.
33.	Polska Izba Rzeczników Patentowych	Art. 1 pkt 8 (proj. art. 131 ¹ § 2 k.p.c.)	Zmiana dyskusyjna. Jedyną zauważalną różnicą jaką dostrzegamy jest: a. jest: po upływie b. ma być: z upływem. W naszej ocenie przepis powinien pozostać w dotychczasowym kształcie lub tak zrehabilitowany, aby było wiadomo, że 14 dzień jest dniem, w którym uznaje się za skuteczne doręczenie elektroniczne.	Uwaga niezasadna. Zmiana treści przepisu zmienia również jego znaczenie normatywne.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
34.	SA w Krakowie	Art. 131 ^{1a} § 1	Z projektu nie wynika jaka jest relacja pomiędzy projektowanym przepisem a art. 132 § 1 oraz art. 125 ¹ § 2 i 131 ^{1a} § 1 ⁵ . Przykładowo: czy elektroniczne zgłoszenie pełnomocnictwa adwokat ma doręczyć bezpośrednio pełnomocnikowi strony przeciwnej i w jaki sposób o tym poświadczyć, czyli w jaki sposób ma nastąpić potwierdzenie przekazania pisma drugiej stronie	Uwaga niezasadna. Pełnomocnik otrzyma dowód przekazania pisma drugiej stronie w PI.
35.	Polska Izba Rzeczników Patentowych	Art. 1 pkt 10 (uchylenie art. 131 ² k.p.c.)	Zmiana dyskusyjna. Wykreślenie możliwości korzystania z adresów do doręczeń elektronicznych przeczy idei cyfryzacji. Po drugie skutkiem będzie to, że dla komunikacji z sądem pełnomocnik będzie miał jeden system a z klientem drugi. Jak będzie wyglądała praca pełnomocnika w sytuacji np. awarii sprzętu? Rekomendujemy pozostawienie tej możliwości korespondencji, szczególnie do czasu, gdy będzie możliwość pracy pełnomocnika z wszystkimi stronami postępowania na jednej platformie.	Uwaga niezasadna. Uchylany przepis Zawiera nieczytelne, bazujące na ocenach kryteriach stosowania doręczeń elektronicznych – tj. uznania czy warunki techniczne i organizacyjne sądu umożliwiają doręczanie korespondencji z wykorzystaniem doręczeń elektronicznych. Aktualnie systemy repetytoryjny-biurowe nie są przystosowane do stosowania e-Doręczeń. Doręczenia w sądach nie funkcjonują. Powyższa regulacja może natomiast wprowadzać adresatów normy prawnej w błąd.
36.	Przewodniczący I Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego w Lublinie	Art. 1 pkt 11 (proj. art. 132 § 1 k.p.c.)	Bezzasadne zniesienie rygoru zwrotu pisma nie zawierającego oświadczenia adwokata/r.pr. o doręczeniu odpisu stronie przeciwnej. Nałożenie na sądy dodatkowego obowiązku w postaci żądania dowodu nadania takiego pisma w portalu informacyjnym lub przez operatora pocztowego. W sytuacji ogromnego obciążenia sądów skalą wpływu nie ma podstaw do znoszenia pewnych, nie wymagających większych nakładów, poza zawodową starannością, obowiązków ciążących na profesjonalnych pełnomocnikach.	Uwaga niezasadna. Przepis nie nakłada na sądy obowiązku działania z urzędu, a jedynie daje takie uprawnienie. Należy przyjąć, że pełnomocnicy wykonują zawód z wspomnianą zawodową starannością oraz z zachowaniem dobrych obyczajów.
37.	Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów	Art. 1 pkt 11 projektowanej ustawy w zakresie dodawanego art. 132 § 1	Projektowany przepis otrzymał brzmienie: „ <i>W razie wątpliwości co do dochowania obowiązku, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, sąd może na wniosek albo z urzędu zażądać dowodu nadania pisma za pośrednictwem operatora, o którym mowa w art. 165 § 2 lub dowodu doręczenia.</i> ” Przepis ten wymaga doprecyzowania pod względem redakcyjnym poprzez odpowiednie uzupełnienie. Zamiast wyrażenia „(...) zażądać dowodu nadania pisma (...)” należy posłużyć się sformułowaniem „(...) zażądać przedłożenia dowodu nadania pisma (...)”. Analogiczne rozwiązanie funkcjonuje w obecnie	Uwaga niezasadna. Zaprojektowany przepis jest czytelny.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
38.	KIRP	Art. 1 pkt 1 ¹ (proj. art. 132 k.p.c.)	obowiązującym art. 129 § 4 kpc (analogiczna uwaga odnosi się do dodawanego art. 132 §1⁶). Pozytywnie ocenić należy również rozszerzenie katalogu pism, które nie podlegają wzajemnym, bezpośrednim doręczeniom między pełnomocnikami o: interwencję, zmianę powództwa, zarzut potrącenia, skargę na czynność komornika sądowego i zarzuty przeciwko planowi podziału. Zmiana ta przysłuży się do eliminacji wątpliwości interpretacyjnych powstających w praktyce na tle art. 132 § 1¹ KPC w kontekście wspomnianych pism. Nie sposób przy tym zrozumieć zastosowanego przez projektodawców „podwójnego wyłączenia”. Nie dość bowiem, że skarga na czynność komornika sądowego i zarzuty przeciwko planowi podziału zostały wyraźnie wyłączone z zakresu doręczeń, o których mowa w art. 132 § 1¹ KPC oraz (na mocy projektowanego § 1⁷) art. 132 § 1⁴ i 1⁵ KPC, to odpowiednie wyłączenia umieszczono dodatkowo w projektowanych art.: 767 § 5¹ i 1027 § 2 KPC. projektowany zakres zastosowania art. 132 § 1⁵ KPC jest zbyt szeroki. Obejmuje on bowiem pisma wnoszone do sądu w inny sposób niż za pośrednictwem portalu informacyjnego, a więc również pisma wnoszone za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Tymczasem, zgodnie z art. 132 § 1² KPC, obowiązek wzajemnego, bezpośredniego dokonywania sobie doręczeń przez zawodowych pełnomocników został wyłączony w odniesieniu do pism wnoszonych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, które podlegają doręczeniu adwokatowi, radcy prawnemu, rzecznikowi patentowemu lub Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, którzy dokonają wyboru wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego i nie zrezygnują z doręczenia elektronicznego. Jeżeli zatem w danej sprawie pełnomocnicy zawodowi obu stron dokonają wyboru wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego i jednocześnie nie zrezygnują z doręczeń za pośrednictwem tego systemu, pisma te powinni wnosić bezpośrednio do sądu (za pomocą systemu), bez konieczności doręczania ich sobie nawzajem. Projektowany art. 132 § 1⁵ KPC powinien dotyczyć pism wnoszonych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego tylko, jeżeli nie są spełnione przesłanki wyłączenia wynikające z art. 132 § 1² KPC, bo tylko	Uwaga częściowo zasadna. Nieczytelna jest uwaga dotycząca podwójnego wyłączenia. Uwzględniono uwagę w odniesieniu do uzupełnienia wyłączenia o pisma wymienione w art. 132 § 1² KPC.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wówczas w grę wchodzi doręczenie bezpośrednie na podstawie art. 132 § 1, jeżeli adresatem jest adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy lub Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej. Odpowiednie wyłączenie mogłoby zostać dokonane zarówno w treści art. 132 § 1 ⁵ KPC, jak i w treści projektowanego art. 132 § 1 ⁷ KPC, który w aktualnie proponowanym brzmieniu wyłącza z zakresu zastosowania art. 132 § 1 ⁵ (oraz § 1 ⁴) jedynie te pisma procesowe, o których mowa w art. 132 § 1 ¹ .	
39.	Polska Izba Rzeczników Patentowych	Art. 1 pkt 12 (proj. art. 165 § 4 k.p.c.)	Zmiana zasadna z zastrzeżeniem. Proponujemy rozważyć zapis, który przewidywałby rozwiązanie sytuacji, w której pismo zostało przesłane skutecznie, ale nie wygenerowało się potwierdzenie. W przeciwnym razie jakikolwiek błąd w doręczeniu (brak potwierdzenia) będzie powodował problemy dla pełnomocnika. Zwracamy uwagę, że system może być obciążony, może nastąpić jakaś awaria i trudno wymagać, aby pełnomocnik był zmuszony oczekiwać na wygenerowanie z systemu potwierdzenia.	Uwaga niezasadna. Kwestia niedostępności systemu została uregulowana w innej jednostce redakcyjnej. Obejmuje również sytuację opisaną w uwadze.
40.	Prokuratoria Generalna RP	Art. 1 pkt 12	Rekomendujemy rozważenie zasadności uzależniania w art. 165 § 4 skutecznego wniesienia pisma do sądu od okoliczności niezależnej od wnoszącego, jaką jest „otrzymanie przez wnoszącego dokumentu elektronicznego potwierdzającego wniesienie pisma do sądu”.	Uwaga niezasadna. Dla zapewnienia wyraźnego komunikatu dla użytkownika konieczne jest zaproponowane uregulowanie.
41.	KIRP	Art. 1 pkt 13-15 (art. 183 ¹³ , art. 183 ¹⁴ i art. 458 ^{3a} k.p.c.)	W odniesieniu do projektowanych zmian nasuwa się uwaga dotycząca proponowanego obowiązku kierowania stron do mediacji przed pierwszym posiedzeniem w sprawach, o których mowa w art. 458 ² § 1 pkt 5 KPC, tj. w sprawach gospodarczych, wynikających z umów o roboty budowlane oraz ze ściśle związanych z procesem budowlanym umów służących wykonaniu robót budowlanych, z wyjątkiem spraw rozpoznawanych w postępowaniu upominawczym, elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz postępowaniu nakazowym (projektowany art. 458 ^{3a} KPC). Obowiązek ten nie będzie co prawda formalnie naruszał zasady dobrowolności mediacji i nie oznacza mediacji obligatoryjnej, a jedynie obowiązkowe kierowanie stron do mediacji przez sąd, niemniej trudno się oprzeć wrażeniu pewnego „wymuszania” mediacji, co - mimo jej oczywistych zalet, nie wydaje się być dobrym rozwiązaniem. Ponadto, obowiązkowe kierowanie spraw do mediacji trudno uznać	Uwaga niezasadna. Przepis nie ma na celu „wymuszania mediacji”, tylko jej popularyzację i uczynienie z mediacji kluczowej metody rozwiązywania sporów. Nałożone na sąd obowiązki dotyczące przygotowania posiedzenia nie powinny zaostrzyć sporu między stronami, co mogłoby zaprzepaścić szanse na zakończenie sporu w mediacji. Z tego względu obowiązki sądu określono w sposób ogólny. Do sądu będzie należała ocena jakie czynności służące przygotowaniu dalszego postępowania będą właściwe w konkretnej sprawie.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			za formę deregulacji. Analizowane rozwiązanie sprawia wrażenie, że pod pojęciem deregulacji w istocie proponowana jest „regulacja”. Abstrahując od oceny obligatoryjnego kierowania do mediacji warto zauważyć, że projektowany art. 458 ² § 1 pkt 5 KPC słusznie zastrzega, iż po takim skierowaniu sąd podejmuje czynności służące do przygotowania posiedzenia. Wydaje się przy tym, że należałoby z większą precyzją wskazać, iż skierowanie sprawy do mediacji nie wyłącza obowiązku podejmowania czynności w sprawie tak, aby wymuszone przez ustawodawcę skierowanie do mediacji nie dawało podstawy do wstrzymania się z podejmowaniem czynności niezbędnych do rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy.	
42.	SA w Krakowie	Art. 183 ¹³	Projekt nie wskazuje jak zatwierdzając ugodę Sąd ma nadać klauzulę wykonalności poświadczonemu elektronicznie odpisowi ugody, skoro tytuł wykonawczy wydaje się w oparciu o oryginał tytułu egzekucyjny. Nie ma możliwości nowelizacji tego przepisu bez jednoczesnej zmiany przepisów dotyczących sposobu nadawania klauzuli wykonalności ugodzie zawartej przed mediatorem (aktualnie tytułem egzekucyjnym, któremu może zostać nadana klauzula jest ugoda zawarta przed mediatorem a nie jej odpis). Należy przy tym zwrócić uwagę, że ustawodawca celowo postanowił, że tytułem egzekucyjnym jest ugoda (w papierowym oryginale) a nie jej odpis, aby uniemożliwić zaistnienie sytuacji, w której na podstawie odpisów tej samej ugody wydanych zostanie wiele tytułów wykonawczych.	Uwaga częściowo zasadna. Strony mogą dysponować ugodą w wielu egzemplarzach więc przekazanie jednego nie rozwiązuje problemu opisanego w zastrzeżeniu. Przepisy wykonawcze zostaną znowelizowane.
43.	Prokuratoria Generalna RP	Art. 1 pkt 13 lit. b	Nie jest jasne, w jakim przypadku miałyby mieć zastosowanie przepis art. 183 ¹³ § 1 ¹ , tj. czy strony ugody zawartej w ramach mediacji, które nie będą działać bez pełnomocnika, będą miały dostęp do portalu informacyjnego.	Uwaga niezasadna. W portalu informacyjnym pismo można złożyć pismo tylko, gdy przepis tak stanowi, a projekt przewiduje to uprawnienie wyłącznie dla pełnomocników zawodowych.
44.	Prokuratoria Generalna RP	Art. 1 pkt 13	Proponujemy wprowadzenie rozwiązania umożliwiającego złożenie wniosku o zatwierdzenie ugody do sądu przez mediatora na podstawie upoważnienia udzielonego przez strony (np. zamieszczonego w treści ugody).	Uwaga niezasadna. Mediator nie jest pełnomocnikiem stron.
45.	NRA	Art. 1 pkt 14 (art. 183 ¹⁴ k.p.c.)	Opiniujący dostrzega konieczność wprowadzenia uregulowania dotyczącego nie tylko niezwłocznego przeprowadzenia postępowania co do zatwierdzenia ugody ale również wprowadzenie	Uwaga niezasadna. Taki obowiązek już istnieje: art. 183 ¹⁴ § 1 kpc.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			obowiązku niezwłocznego wyznaczenia terminu rozprawy w sprawach, w których zawarto ugodę a zakończenie sporu nie jest możliwe poprzez samo zatwierdzenie ugody (np. sprawy rozwodowe). Strony decydując się na przystąpienie do postępowania mediacyjnego oczekują, że w przypadku zawarcia ugody sąd będzie zobowiązany do niezwłocznego podjęcia działań, które pozwolą na możliwie szybkie zakończenie postępowania bez konieczności wielomiesięcznego oczekiwania na wyznaczenie terminu rozprawy w sprawach, które nie mogą zostać zakończone wydaniem postanowienia o zatwierdzeniu ugody, czy nadaniem klauzuli wykonalności. Proponowane przez opiniującego rozwiązanie niewątpliwie przyczyni się do przyspieszenia postępowań sądowych i może zachęcić strony do korzystania z postępowań mediacyjnych, co z kolei przyczyni się do usprawnienia funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości.	
46.	IWS	Art. 1 pkt 15 (proj. art. 458 ^{3a} k.p.c.)	Projektowana w zdaniu drugim art. 458 ^{3a} regulacja nakazująca sądowi podjęcie czynności służących przygotowaniu do posiedzenia „po skierowaniu stron do mediacji” w niewystarczającym stopniu sprzyja sprawności postępowania. Projektowane brzmienie przepisu nie wyklucza bowiem przyjęcia takiej wykładni, zgodnie z którą czynnościami podejmowanymi „po skierowaniu stron do mediacji” będą również takie czynności, które sąd podejmie po zakończeniu mediacji. Tym samym cel tej regulacji, którym jest przeciwdziałanie faktycznemu niepodejmowaniu przez sąd czynności z uwagi na skierowanie stron do mediacji, nie zostanie osiągnięty. Należy zatem postulować bardziej jasne wyrażenie w art. 458 ^{3a} in fine k.p.c., że skierowanie stron do mediacji nie wstrzymuje podejmowania czynności służących przygotowaniu do posiedzenia.	Uwaga niezasadna. Narzucenie na sąd konkretnych obowiązków może zaprzepaścić szanse na skuteczne przeprowadzenie postępowania mediacyjnego. Obowiązki sądu zostały więc celowo określone w sposób pozwalający na dopasowanie konkretnych czynności do okoliczności danej sprawy.
47.	Polska Izba Rzeczników Patentowych	Art. 1 pkt 15 (proj. art. 458 ^{3a} k.p.c.)	Zmiana dyskusyjna, ale nas nie dotyczy. Nie znajdujemy uzasadnienia dla automatycznego kierowania spraw z zakresu budownictwa do mediacji. Ponadto w tekście jest literówka (jest art. 485 ³ a powinno być 458 ³).	Uwaga niezasadna. Oznaczenie celu i potrzeby wprowadzenia projektowanego przepisu znajduje się w uzasadnieniu projektu. W zakresie literówki uważa uwzględniona.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
48.	Prokuratoria Generalna RP	Art. 1 pkt 15	Prokuratoria pozytywnie ocenia działania zmierzające do upowszechniania mediacji jako sposobu polubownego rozwiązywania sporów. Jednak obligatoryjne kierowanie do mediacji wszystkich spraw z umów o roboty budowlane oraz ze ściśle związanych z procesem budowlanym umów służących wykonaniu robót budowlanych – z uwagi na skalę i zróżnicowany ich charakter, a także możliwość złożenia przez każdą ze stron sprzeciwu przed rozpoczęciem mediacji – może nie sprzyjać realizacji tego celu. Rekomendujemy w związku z tym wprowadzenie obowiązku kierowania stron w ww. sprawach na spotkanie informacyjne prowadzone przez mediatora. Spotkanie takie może posłużyć przedstawieniu zalet mediacji i przekonaniu stron do wyboru takiej ścieżki rozwiązania sporu. Alternatywnie rekomendujemy zawężenie projektowanej regulacji do sporów na tle umów o roboty budowlane zawieranych w ramach procedury zamówień publicznych. Oznaczałoby to rezygnację ze zmiany w kpc i wprowadzenie zmiany w art. 593 Prawa zamówień publicznych. W takim przypadku proponujemy dodanie w tym przepisie ust. 1¹, który stanowiłby ogólną regulację obligującą sąd do skierowania do mediacji stron sporu dotyczącego umowy o roboty budowlane zawartej w ramach procedury zamówień publicznych (ust. 2 byłby wówczas szczególną regulacją w ramach art. 593, dotyczącą określonych spraw). W przypadku decyzji o pozostawieniu proponowanego rozwiązania w art. 458^{3a} kpc, rekomendujemy doprecyzowanie zdania drugiego w ten sposób, by przepis ten zobowiązywał sąd do podejmowania czynności służących rozpoznaniu sprawy, a nie ograniczał się tylko do przygotowania posiedzenia.	Uwaga niezasadna. Poruszone kwestie omówiono przy rozpatrywaniu innych uwag.
49.	Polska Izba Rzeczników Patentowych	Art. 1 pkt 17 (proj. art. 511 ^{1b} k.p.c.)	Zmiana niejednoznaczna. Z redakcji zapisu nie wynika wprost, czy obowiązują dla ksiąg i KRSu aktualne systemy, czy też nie stosujemy wariantu z możliwością wniesienia pisma za pośrednictwem portalu informacyjnego - określonego w art. 125¹ par. 1 kpc?	Uwaga niezasadna. Projektowane przepisy wymienione w uwadze są jednoznaczne w swej treści.
50.	Prezes Urzędu Ochrony	Art. 2 i art. 7	W art. 2 i art. 7 projektowanej ustawy wprowadza się zmiany do ustawy – Kodeks cywilny oraz ustawy o prawach konsumenta w brzmieniu:	Uwaga niezasadna.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Konkurencji i Konsumentów		„Jeżeli z treści umowy, która ma być zawarta, nie wynika, czy posiada ona charakter zawodowy dla osoby fizycznej, o której mowa w § 1, osoba ta, najpóźniej w chwili zawarcia umowy, może złożyć oświadczenie, że umowa posiada dla niej charakter zawodowy albo że nie posiada takiego charakteru. Druga strona umowy nie może jednak uzależnić zawarcia umowy od złożenia takiego oświadczenia.”. Wspomniane przepisy należy zmodyfikować. Po pierwsze, konieczne jest określenie, jakie będą skutki niezłożenia oświadczenia przez osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą odnośnie charakteru zawieranej umowy - zawodowego bądź nie (domniemanie niezawodowego charakteru zawieranej umowy). Po drugie, przedmiotowe oświadczenie nie może być elementem zaproponowanej treści umowy, tylko odrębnym wyraźnym oświadczeniem składnym przez osobę fizyczną. Jeżeli takie oświadczenie będzie niejako „automatycznie” zawarte w treści umowy to może pojawić się ryzyko, że osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą zawierająca umowę będzie nieświadomie składać takie oświadczenie, mimo, że umowa nie posiada dla niej charakteru zawodowego, co później będzie utrudniało jej obronę swoich praw jako konsumenta. Także badanie abuzywności takich postanowień umownych może rodzić wątpliwości, skoro dotyczyłoby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, które złożyły oświadczenie, iż umowa nie ma dla nich charakteru zawodowego (mimo, iż oświadczenie to złożono „automatycznie”). Zastrzeżenie w treści proponowanych przepisów, iż „Drugą stroną umowy nie może jednak uzależnić zawarcia umowy od złożenia takiego oświadczenia”, nie jest w tym zakresie wystarczające.	Oświadczenie będzie miało funkcję dowodową, uzupełniając do oceny charakteru zawartej umowy na podstawie samej jej treści.
51.	NRA	Art. 3 pkt 2 (proj. art. 37d ust. 3 Prawo o adwokaturze)	Okręgowe Rady Adwokackie mają mieć obowiązek posiadania konta w portalu w celu usprawnienia komunikacji z Sądami. Co należy uznać, za działanie racjonalne. Jednak przepisy należy doprecyzować w jakim zakresie ma się odbywać obieg korespondencji, kto jest osobą uprawnioną do bycia głównym użytkownikiem konta, jakie uprawnienia ma mieć ORA w ramach portalu, co może zgłaszać czy wnioskować za pośrednictwem	Uwaga niezasadna. Uznaje się, że wprowadzenie takich szczegółowych przepisów jest zbędne.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			portalu. Należy uszczegółowić jaki status ma ORA jako użytkownik portalu.	
52.	Polska Izba Rzeczników Patentowych	Art. 5	Wprawdzie przepis ten nie podlega zmianie w proponowanej nowelizacji, natomiast należy zwrócić po raz kolejny uwagę na fakt, iż rzecznicy patentowi mają ogromne problemy z wypełnieniu obowiązku wynikającego z art. 16b ust. 1 tj. posiadania konta w portalu informacyjnym sądu. Ustawodawca nie zapewnił bowiem możliwości automatycznego zakładania kont dla rzeczników patentowych z uwagi na brak obowiązku umieszczania numeru PESEL na liście rzeczników patentowych prowadzonej aktualnie przez Urząd Patentowy. Rzecznicy patentowi zmuszeni są w trybie reklamacji (system jest tak skonstruowany, że nie dopuszcza możliwości założenia konta w portalu) zgłaszać informację, iż są rzecznikami patentowymi i potwierdzać te dane. Dlatego postulujemy o wdrożenie dodatkowej zmiany poprzez wskazanie, że zmienia się również art. 18 ust. 2 ustawy o rzecznikach patentowych poprzez dodanie pkt 2a) o następującym brzmieniu: numer PESEL.	Uwaga zasadna, która jednak jest przedmiotem odrębnego projektu. Prace legislacyjne w tym przedmiocie są prowadzone przez MriT. Do wykazu prac legislacyjnych i programowych RM wprowadzono projekt ustawy o zmianie ustawy o rzecznikach patentowych (UD189). Podniesiona kwestia jest przedmiotem tego projektu.
53.	Polska Izba Rzeczników Patentowych	Art. 6 pkt 1 (Art. 20 pkt 7a pusp)	Zmiana dyskusyjna. Zważywszy na potencjalną ilość spraw wyznaczenie tylko jednego sądu skutkować może zatorami i przewlekłością. Takie działanie przeczy idei cyfryzacji i przyspieszenia rozpatrywania spraw. Rekomendujemy wprowadzenie następującego brzmienia: „7a) może wyznaczyć jeden sąd rejonowy w każdej z apelacji właściwy do rozpoznawania spraw z wniosków o zatwierdzenie ugód, zawartych w mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację, wniesionych przez portal informacyjny;”;	Uwaga niezasadna. Ustalona ilość ugód zawieranych w mediacji prowadzonej na podstawie umowy nie wymaga wyznaczenia większej ilości sądów.
54.	SA we Wrocławiu	Art. 6 pkt 2 (Art. 53e § 2 pusp)	Z uwagi na obowiązek zabezpieczenia o ochrony danych sądowych zgodnie z zasadą trójpodziału władzy, koniecznym jest dodanie § 4 w brzmieniu: ARTYKUŁ PROPOZYCJA Art. 53 § 4 p.u.s.p. Otrzymuje brzmienie: 4. Minister Sprawiedliwości powierza, w drodze zarządzenia wydanego na podstawie art. 175 da § 7, dyrektorowi sądu apelacyjnego wykonywanie zadania związanego z informatyzacją	Uwaga niezasadna. Uznaje się, że obecne przepisy są wystarczające i zgodne z zasadą trójpodziału władzy. Portal informacyjny jest systemem teleinformatycznym w rozumieniu USP. Dalsza rozbudowa przepisów czyniłaby je nieczytelnymi.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			sądownictwa, polegającego na utrzymywaniu systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 53e § 2 oraz systemów z nim powiązanych, w którym przetwarzane są akta sądowe, mając na uwadze efektywność wymiaru sprawiedliwości oraz możliwości techniczne i organizacyjne sądów, a także potrzebę sprawnego działania sądowego systemu teleinformatycznego przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa. Z Portalem Informacyjnym powiązane są dwa systemy, gdzie będą przetwarzane akta sądowe: Usługa Centralnego Podpisu Elektronicznego (dalej: UCPE) oraz Centralne Repozytorium Dokumentów (dalej: CRD). Zarówno dla CRD i UCPE powinna zostać stworzona odrębna instancja dla sądów powszechnych. Nie budzi wątpliwości, że zarówno UCPE, jak i CRD stanowić będą sądowe systemy teleinformatyczne w rozumieniu art. 175da § 2 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (dalej: PrUSP), obsługujące postępowania sądowe lub ich części, w ramach których tworzone lub przetwarzane będą akta spraw. Systemy te służyć będą bowiem m.in. do podpisywania dokumentów składanych drogą elektroniczną oraz ich zebrania, przechowywania i archiwizacji, celem włączenia ich do elektronicznych akt sądowych. Analogicznie jak w przypadku systemu PI, wskazane rozwiązania powinny być zgodne z zasadą trójpodziału władzy, wynikającą z art. 10 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także z zasadą niezależności sądów i niezawisłości sędziów, wyrażoną w art. 45 Konstytucji RP. Ochronę powyższych wartości gwarantują przepisy art. 175da § 4 PrUSP, który wprost zakazuje Ministrowi Sprawiedliwości dostępu do akt postępowań sądowych, w tym również w przypadkach, gdy akta te są przetwarzane – w całości lub części – w sądowych systemach teleinformatycznych, nawet jeżeli Minister pełni funkcję administratora tych systemów w ujęciu technicznym (art. 175da § 3 PrUSP). Ustawodawca przewidział rozwiązanie, które pozwala pogodzić potrzebę realizacji zadań z zakresu informatyzacji z koniecznością poszanowania zasad konstytucyjnych. Rozwiązaniem tym jest instytucja powierzania zadań z zakresu informatyzacji sądownictwa,	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			przewidziana w art. 175da PrUSP, sądom apelacyjnym, z uwzględnieniem ich potencjału kadrowego, organizacyjnego oraz technicznego. Minister Sprawiedliwości powinien zatem powierzać zadania, których realizacja wiąże się z możliwością przetwarzania informacji lub dokumentów stanowiących akta postępowań sądowych, właściwym sądom apelacyjnym, dysponującym odpowiednią infrastrukturą techniczną i organizacyjną. Dotychczasowe podstawy prawne realizacji tych działań wynikały z art. 34a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz.U. z 2024 r. poz. 1050 ze zm.) oraz § 19 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 867 ze zm.). Obecnie, podstawę takiego działania stanowi art. 175da § 7 PrUSP. W związku z powyższym, w celu zapobieżenia potencjalnym naruszeniom zasady trójpodziału władzy oraz zapewnienia ochrony danych zawartych w aktach postępowań sądowych przed nieuprawnionym dostępem Ministra Sprawiedliwości, celowe jest rozdzielenie instancji systemów UCPE oraz CRD – w sposób fizyczny bądź logiczny – na część, którą może utrzymywać Minister Sprawiedliwości na podstawie przepisów szczególnych oraz część, w której przetwarzane będą akta postępowań sądowych. W zakresie, w jakim systemy te będą przetwarzały dokumenty lub informacje stanowiące część akt spraw sądowych, ich zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymanie powinno zostać powierzone – na podstawie art. 175da § 7 PrUSP – dyrektorom wybranych sądów apelacyjnych, posiadających odpowiedni potencjał organizacyjny i techniczny. Powierzenie powyższych zadań, zgodnie z art. 175da § 7 PrUSP, winno pozostawać w ścisłym związku z momentem uchwalenia ustawy nowelizującej. W przeciwnym razie, istnieje ryzyko braku możliwości dochowania terminu przewidzianego w projektowanym vacatio legis.	
55.	Prokuratoria Generalna RP	Art. 8 pkt 1	Jeżeli intencją jest, aby zawiadomienia o przekazaniu wykonywania zastępstwa były dokonywane przez portal informacyjny, to proponujemy bardziej jednoznaczną redakcję art. 8 ust. 5a: „5a. Zawiadomienia, o którym mowa w ust. 5 zdanie pierwsze, można dokonać za pośrednictwem portalu informacyjnego, o którym	Uwaga częściowo zasadna. Przeredagowano przepisy.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			mowa w art. 53e § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych.”. Jednocześnie proponujemy, aby przez portal informacyjny możliwe było także zawiadomienie o przejęciu zastępstwa, o którym mowa w art. 7 ust. 6, dodanie ust. 7 w art. 7: „7. Zawiadomienia, o którym mowa w ust. 6 zdanie drugie, można dokonać za pośrednictwem portalu informacyjnego, o którym mowa w art. 53e § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. ...).”. Konsekwencją powinny być dodatkowe zmiany w: • art. 9 zdanie drugie, gdzie należy uwzględnić odesłanie do odpowiedniego stosowania art. 7 ust. 7, • art. 12 ust. 8, gdzie należy dodać zdanie odsyłające do odpowiedniego stosowania art. 7 ust. 7, • art. 14 zdanie drugie, gdzie należy uwzględnić odesłanie do odpowiedniego stosowania art. 8 ust. 5a, art. 36 polegająca na usunięciu publikatora z treści przepisu.	
56.	Prokuratoria Generalna RP	Art. 8 pkt 3	W art. 31 ust. 2 należałoby odesłać do przepisów wykonawczych określających sposób potwierdzania dokumentów w systemie teleinformatycznym: „2. Radca może poświadczyć dokument w postaci elektronicznej w systemie teleinformatycznym w sposób przewidziany w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie (...).”. Analogiczne zmiany należałoby wprowadzić w art. 3 pkt 1, art. 4 pkt 1 i art. 5 pkt 1 projektu.	Uwaga niezasadna.
57.	NRA	Art. 11. ust 1.	Art. 11. 1. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. 2. W terminie roku od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli nie jest możliwe wniesienie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy, Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej lub prokurator może wnieść za pośrednictwem portalu informacyjnego:” Zaproponowana w ustawie forma okresu przejściowego do wdrożenia regulacji objętej ustawą jest opisana w ocenie opiniującego zbyt enigmatycznie. Z czysto pragmatycznych	Uwaga niezasadna. Formuła przepisów przejściowych jest czytelna, dodatkowo wyjaśniona w uzasadnieniu projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			względów: przetestowania systemu i wdrożenia jego użytkowników do korzystania z tego rozwiązania z wykorzystaniem prób wydaje się zasadne uzupełnienie tej regulacji zapisem, który wskazuje, że wniesienie pisma w czasie o którym mowa w ust. 2 i w trybie tam wskazanym z jednoczesnym wniesieniem go w formie obowiązującej dotychczas wywołuje ten skutek, że za datę wpływu pisma wniesionego z wykorzystaniem portalu informacyjnego i jednocześnie w drodze korespondencji zwykłej do sądu uznaje się datę ujawnienia pisma w portalu informacyjnym lub doręczenia pisma sądowi, w zależności od tego, która z tych dat jest wcześniejsza.	
58.	SA we Wrocławiu	Art. 13	Zgodnie z założeniami projektodawcy, w przypadku uchwalenia projektowana ustawa miałaby wejść w życie w zakresie składania wybranych pism procesowych przez portal informacyjny po upływie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia. Wskazane powyżej vacatio legis należy rozpatrywać w kontekście potrzeby zaprojektowania, wdrożenia oraz zapewnienia trwałego funkcjonowania rozwiązań technicznych, niezbędnych do realizacji założeń projektowanej ustawy. Przewidziane w jej treści regulacje wymagają bowiem przeprowadzenia istotnych modyfikacji technologicznych w funkcjonujących już i efektywnie wykorzystywanych sądowych systemach teleinformatycznych, w szczególności w systemie portal informacyjny (dalej: PI). Ponadto, niezbędne jest zaprojektowanie oraz implementacja nowych narzędzi teleinformatycznych, tj. Usługi Centralnego Podpisu Elektronicznego (UCPE) oraz Centralnego Repozytorium Dokumentów (CRD), których zadaniem będzie umożliwienie realizacji przewidzianego w projekcie ustawy modelu poszerzonego, dwustronnego doręczania pism drogą elektroniczną za pośrednictwem PI, w zakresie określonym projektowanymi przepisami. Do dnia dzisiejszego Ministerstwo Sprawiedliwości, mimo licznych pism ze strony Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, nie podjęło działań związanych z powołaniem instancji UCPE	Uwaga niezasadna. Vacatio legis było uzgodnione z jednostkami odpowiedzialnymi za realizację i wdrożenie systemu teleinformatycznego.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			i CRD odrębnej dla sądów powszechnych, co ma bezpośredni wpływ na planowane vacatio legis i dalsza zwłoka w tym zakresie wpłynąć może na konieczność wydłużenia przewidzianego okresu. Ze względów technologicznych wskazanym sądem powinien być Sąd Apelacyjny we Wrocławiu. Zgodnie z zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 października 2024 r. w sprawie powierzenia dyrektorom sądów apelacyjnych wykonywania zadań związanych z informatyzacją sądownictwa w obszarze projektowania, wdrażania, utrzymywania oraz zapewnienia bezpieczeństwa sądowych systemów teleinformatycznych (Dz. Urz. MS poz. 260) Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wykonuje czynności w zakresie wdrożenia i modyfikacji sądowego systemu teleinformatycznego Portal Informacyjny. W związku z powyższym instancja UCPE i CRD dla sądów powszechnych na potrzeby Portalu Informacyjnego powinna być uruchomiona w Sądzie Apelacyjnym we Wrocławiu z uwagi na konieczność zapewnienia stabilności, szybkości i ciągłości działania systemu, a także z uwagi na odpowiednie zasoby infrastrukturalne i techniczne dostępne w tej lokalizacji.	
59.	Polska Izba Radców Patentowych	Art. 13	Terminy wydają się zbyt krótkie	Uwaga niezasadna. Vacatio legis było uzgodnione z jednostkami odpowiedzialnymi za realizację i wdrożenie systemu teleinformatycznego.
Uwagi do uzasadnienia projektu				
1.	SA w Krakowie		Wbrew deklaracji zawartej w uzasadnieniu projektu ustawy, koszty druku odpisów pism składanych przez Portal Informacyjny będą znaczne.	Uwaga niezasadna. Uzasadnienie projektu nie zawiera deklaracji o niskich kosztach wydruku.
Uwagi do Oceny Skutków Regulacji				
1.	SA w Krakowie		Skutkiem wprowadzanych regulacji będzie konieczność: - zapewnienia możliwości technicznych masowego drukowania dokumentów (pomieszczenia, urządzenia drukujące, materiały techniczne, papier); - zapewnienie dodatkowych etatów urzędniczych, skoro skutkiem byłaby potrzeba oddelegowania dodatkowych pracowników do	Uwaga ogólna. Nie dotycząca treści OSR.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			masowego drukowania dokumentów, ich segregowania, wysyłania do stron itd. Rodzić to będzie dodatkowe koszty.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
-----	---------------------------	--	---------------------------------	---------------

**Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (UDER5)
(projekt z dnia 28.04.2025 r.)**

Uwagi ogólne				
1.	Europejskie Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Prawa	n/d	Odnosząc się do przykładu Krajowego Rejestru Zadłużonych, funkcjonującego obligatoryjnie w postępowaniach upadłościowych i restrukturyzacyjnych, wysoka nieintuicyjność zaprojektowanego systemu teleinformatycznego spowodowała w praktyce olbrzymi zamęt i zdezorientowanie wśród jego użytkowników, w tym uczestników postępowania oraz pełnomocników profesjonalnych niebędących doradcami restrukturyzacyjnymi. Zwracamy uwagę na fakt, iż aby skutecznie wprowadzić digitalizację postępowań cywilnych, portal informatyczny wymagać będzie gruntownej przebudowy, w tym stworzenie bardziej przyjaznego i czytelnego UI dla użytkowników, aby uniknąć licznych błędów, jakie wystąpiły od grudnia 2021 r. we wdrażaniu systemu KRZ w postępowaniach insolwencyjnych. Wysuwamy propozycję polegającą na dogłębnym przetestowaniu systemu przez wykwalifikowane podmioty przed jego powszechnym wprowadzeniem w życie.	System jest już w fazie testów, w zakresie objętym projektem. Postulat zostanie uwzględniony przy pracach nad projektem.
2.	Polskie Towarzystwo Ekspertów i Biegłych Sądowych		1. kwestią wartą do uwzględnienia jest szersze omówienie tematyki mediacji, 2. wymieniony katalog pełnomocników w projekcie ustawy pomija prawników zagranicznych z list prowadzonych przez rady okręgowych izb radców prawnych lub okręgowy rady adwokackie.	Uwaga niezasadna. Trudno stwierdzić w jakim zakresie projektowane zmiany w zakresie mediacji wymagają szerszego omówienia. Przepisy k.p.c. nie traktują o prawnikach zagranicznych.
3.	Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”		Publikacja projektu w dniu 28 kwietnia 2025 r. i termin konsultacji publicznych do dnia 8 maja 2025 r. zważywszy na przypadające w tym okresie święta państwowe i dni wolne od pracy w zasadzie uniemożliwił szerszą dyskusję środowiskową i utrudnił przygotowanie pogłębionej opinii o projekcie.	Uwaga niezasadna. Konsultacje publiczne
4.	Polskie Centrum Mediacji		Wszystkie zmiany prowadzące do traktowania mediacji, jako powszechnej metody działania w sytuacji sporu/konfliktu doceniamy, gdyż jest to jedyna droga w kierunku nowoczesnego wymiaru sprawiedliwości, traktującego ludzi podmiotowo i budującego społeczeństwo odpowiedzialności, gotowe do współczesnych wyzwań. Tak też traktujemy tę ustawę, niemniej mediacja nie może być przede wszystkim odpowiedzią na bolączki	Projektodawca podziela tę opinię.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
5.	Związek Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce	Uwagi ogólne	systemu a narzędziem dla społeczeństwa, spełniającym jego potrzeby. <i>Ratio legis</i> projektowanych przepisów zakłada wykorzystanie pełnych możliwości technicznych Portalu Informacyjnego (dalej: „PI”) i umożliwienie określonej grupie podmiotów (adwokaci, radcowie prawni, rzecznicy patentowi, Radcowie Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej) wnoszenie pism za pośrednictwem PI. W pierwszej kolejności wskazać należy, że projektowane przepisy nie przewidują możliwości wnoszenia pism procesowych przy użyciu interfejsu programistycznego aplikacji (API) PI. Ponieważ PI zapewnia możliwość pobierania pism i zarządzeń sądów z wykorzystaniem usługi API, stąd też zasadnym byłoby umożliwienie wnoszenia pism z wykorzystaniem tego rozwiązania technicznego. Jego wdrożenie wpłynęłoby na zapewnienie sprawnego toku postępowania, pewność obrotu pism między pełnomocnikami i sądem, pewność terminu wniesienia pism jak i ewentualnego braku możliwości wniesienia pisma. Projektowane przepisy określają, że w przypadku ograniczenia w dostępności PI, uniemożliwiającego wniesienie pisma do sądu konieczne będzie jedynie uprawdopodobnienie tej okoliczności, a nie jej udowodnienie, jednakże, nie regulują w sposób precyzyjny kwestii czy np. chwilowe ograniczenie w dostępności PI w ostatnim dniu roboczym terminu na wniesienie pisma o godzinie 20.00 stanowi już wystarczające usprawiedliwienie do wniesienia tego pisma w kolejnym dniu roboczym, w sytuacji gdy ograniczenia w dostępności PI przestaną istnieć o godzinie 22.00. Zasadne zatem jest pytanie, czy w przypadku braku dostępności PI uniemożliwiającego wniesienie pisma do sądu konieczne będzie uprawdopodobnienie przez profesjonalnego pełnomocnika, że nie miał on możliwości wniesienia pisma przez PI o godzinie 23.59, czy też jedynie, że takie ograniczenia występowały w dowolnym momencie ostatniego dnia roboczego na wniesienie pisma. Takie nieprecyzyjne sformułowanie w przypadku braku dostępności PI nie tylko nakłada na profesjonalnych pełnomocników obowiązek podejmowania prób wniesienia pism procesowych przez PI do późnych godzin nocnych oraz prowadzić może jeżeli nie do nadużyć	Kwestie stricte techniczne nie są przedmiotem projektu ustawy.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			to co najmniej rodzić podejrzenia co do terminowości wnoszenia pism procesowych, w tym środków zaskarżenia tj. apelacji, zażalenia, skargi na orzeczenie referendarza sądowego, które zgodnie z projektowanymi przepisami mają być obligatoryjnie wnoszone przez PI. W tym miejscu wskazać należy, że jedynie umożliwienie wnoszenia pism procesowych w oparciu o rozwiązania oparte o API zapewni prawidłowy tok postępowania oraz wyeliminuje ewentualne problemy, o których mowa wyżej. Kolejną kwestią, która budzi wątpliwości jest fakt, że projektowane przepisy nie określają, czy w przypadku braku API, podmioty zobowiązane do wnoszenia pism procesowych przez PI będą mogły to robić z poziomu konta głównego czy subkonta. Obecnie w ramach każdego z kont głównych na PI jego posiadacz ma możliwość utworzenia subkont, celem nadawania dostępu do poszczególnych spraw innym osobom w celu m.in. odbioru pism i monitoringu stanu sprawy. Otwarta zatem, wobec braku regulacji pozostaje kwestia możliwości wnoszenia pism poręczonych przez osoby, dla których utworzone zostały subkonta. Zasadnym zatem wydaje się zastosowanie analogicznych rozwiązań jakie funkcjonują w ramach Krajowego Rejestru Zadłużonych, gdzie do konta głównego pełnomocnika możliwe jest podpięcie konta innej osoby, np. aplikanta, który przygotowuje pisma procesowe a następnie udostępni je na koncie głównym, celem zapoznania się przez pełnomocnika, jego podpisania i wysłania. Niestety w projektowanych przepisach brak jakiegokolwiek uregulowania odnośnie do tej kwestii a mając na względzie stosowaną już obecnie praktykę w zakresie kont głównych i subkont w ocenie ZPF kwestia ta wymaga uregulowania. Projektowany art. 125⁴ k.p.c. zakłada, że Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji w drodze rozporządzenia określi rodzaj i warunki techniczne dopuszczonych fizycznych nośników danych, treść dokumentu elektronicznego potwierdzającego wniesienie pisma do sądu lub przekazanie pisma drugiej stronie, sposób informowania o pracach serwisowych i awariach portalu informacyjnego, sposób wnoszenia do sądu pism procesowych i ich załączników za pośrednictwem portalu informacyjnego oraz ich elektroniczną postać, w tym wymagania cyfrowe dla dokumentów składanych w postaci	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			elektronicznej, mając na względzie skuteczność ich wnoszenia oraz konieczność zapewnienia sprawnego toku postępowania, a także ochronę praw osób wnoszących pisma. Analogicznie projektowany art. 132 § 1⁸ k.p.c. zakłada, że Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, sposób bezpośredniego wzajemnego doręczania odpisów pism procesowych z załącznikami pomiędzy adwokatami, radcami prawnymi, rzecznikami patentowymi lub Prokuratorią Generalną Rzeczypospolitej Polskiej za pośrednictwem portalu informacyjnego oraz ich elektroniczną postać, w tym wymagania cyfrowe dla dokumentów elektronicznych, mając na względzie skuteczność ich bezpośredniego wzajemnego doręczania, konieczność zapewnienia sprawnego toku postępowania, a także ochronę praw osób, którym te pisma są doręczane. Wskazać należy, że w istocie to treść ww. rozporządzeń będzie kluczowa dla podmiotów, które zgodnie z projektem ustawy zobligowane będą do wnoszenia pism przez PI. Z punktu widzenia profesjonalnych pełnomocników istotne jest, aby w projektowanych rozporządzeniach uwzględnić rzeczywiste a nie tylko minimalne parametry dotyczące możliwych cyfrowych dokumentów, które będą składane w postaci elektronicznej, tak aby ich wnoszenie, jeżeli nie będzie następowało przy wykorzystaniu API, nie nastręczało trudności użytkownikom. Istotne z punktu widzenia profesjonalnych pełnomocników wydaje się również informowanie ze stosownym wyprzedzeniem o planowanych przerwach w funkcjonowaniu PI jak i nieplanowanych przerwach w funkcjonowaniu PI. Projektowany przepis art. 129 § 2¹ zakłada umożliwienie adwokatom, radcom prawnym, rzecznikom patentowym oraz radcom lub referendarzom Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej na elektroniczne poświadczanie dokumentów w systemie teleinformatycznym lub PI. W tym miejscu zaznaczyć należy, że ww. podmioty powinny mieć możliwość wyboru, które z dokumentów które przesyła przez PI chce poświadczyć elektronicznie, a które nie. W kontekście wprowadzanych zmian oraz objęcia komorników sądowych obowiązkiem posiadania konta na PI powstaje pytanie o relację projektowanych rozwiązań do funkcjonującej już wymiany	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			elektronicznej z komornikami sądowymi za pośrednictwem systemu do e-doręczeń.	
6.	Stowarzyszenie Archiwistów Instytucji Wymiaru Sprawiedliwości		1. Uwzględniając potrzebę ułatwienia wnoszenia pism procesowych w postaci elektronicznej zupełnie pominięto aspekt ich archiwizacji. Zarówno zasady ogólne RODO (art.26) oraz Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dn. 30.10.2006 r. (Dz. U. 2006, nr 206 poz.1518) jako przepis wykonawczy do art.5 Ustawy o narodowym zasobie archiwalnym (Dz.U.2020.164.t.j) nie zostały uwzględnione przy opracowaniu projektu. Przy tym wskazać należy, że żadne działające systemy repertoryjno-biurowe opisane jako sądowe systemy teleinformatyczne sądowe nadal nie spełniają warunków opisanych w w/w rozporządzeniu. Termin półroczny od wejścia ustawy, na dostosowanie systemów teleinformatycznych w sądach może być niewystarczający. 2. Co prawda § 12 Rozporządzenia MS z dn. 12.03.2024 r. w sprawie portalu informatycznego (DZ. U. 2024 poz. 366) określa okres przechowywania danych w portalu informacyjnym, ale dotyczy to danych sprawy, a nie oryginalnych dokumentów sprawy zamieszczonych w systemie repertoryjno-biurowym. 3. Nie ma w projekcie informacji dotyczących zabezpieczenia, przechowywania i archiwizacji oryginalnych dokumentów (digital born) w systemie. Ewentualne wydruki pism nie są wartościowane kwalifikacją. Projekt ustawy jest niesprecyzowany również w kwestii jak, gdzie i ile przechowywać inne nośniki i jak je weryfikować, co do zgodności treści w przypadku przekazania jednocześnie w postaci papierowej i elektronicznej. Co z nośnikami w pełni odwzorowanymi i nie w pełni odwzorowanymi w systemie? Brak informacji kto będzie sprawdzał czy nośniki nie zawierają szkodliwego oprogramowania. 4. Proponowane rozwiązania poszerzają hybrydową postać akt. Bezwzględnie konieczne staje się oznaczenie, która część akt i w jakiej postaci podlega zabezpieczeniu – archiwizacji jako oryginał, co jest wtórnikiem. Zupełnie brakuje procedur dla innych informatycznych nośników danych co do sposobu ich archiwizacji oraz okresu ich przechowywania	1. Uwaga niezasadna. Kwestia działania sądowych systemów repertoryjno-biurowych pozostaje poza przedmiotem projektu; 2. Uwaga niezasadna. Rozporządzenie MS z dn. 12.03.2024 r. w sprawie portalu informatycznego (DZ. U. 2024 poz. 366) będzie nowelizowane. 3. Uwaga niezasadna. Zastosowanie będą miały ogólne zasady dotyczące systemów teleinformatycznych obsługujących postępowanie sądowe – art. 53 § 2 i 4 Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 334 z późn. Zm.); 4. Uwaga częściowo uwzględniono. Zrezygnowano z regulacji dotyczących fizycznych nośników danych. W pozostałej części przechowywaniu będą podlegać zarówno dokumenty umieszczone w portalu informacyjnym, jak również ich wydruki w tradycyjnych aktach sprawy (do czasu wdrożenia akt cyfrowych).

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
7.	Fundacja Pracownia Dialogu, Toruń		Na początku chcemy zauważyć, że próba standardowego wykorzystania mediacji na wczesnym etapie postępowania sądowego zasługuje na aprobatę. Idealnie byłoby wykorzystać ją jeszcze na etapie przed wniesieniem powództwa. Skoro nie jest to planowane, to przyjmujemy proponowane rozwiązanie jako kompromisowe, co oznacza niezadowolające w pełni. Biorąc pod uwagę doświadczenia innych państw europejskich wydaje się to być właściwy kierunek. Niezrozumienie budzi jednak fakt tak wąskiego zaplanowania wykorzystania mediacji i ograniczenie tego projektu jedynie do spraw o roboty budowlane. Postulujemy poniżej rozszerzenie projektu na wszystkie sprawy toczące się między przedsiębiorcami, w których istnieje możliwość zawarcia ugody. Jeśli celem tej nowelizacji jest, jak wskazuje uzasadnienie <i>"odciążenia sądów poprzez ograniczenie liczby spraw wymagających rozstrzygnięcia w postępowaniu sądowym"</i> to naturalnym wydaje się objęcie nowelizacją wszystkich spraw gospodarczych. Warto wskazać, że przed sądami okręgowymi, w wydziałach gospodarczych, rozwiązywane w drodze mediacji są: 1. Roszczenia związane z rękojnią i gwarancją (dotyczy wszystkich rodzajów umów) 2. Roszczenia z umowy a. o usługi (o dzieło, zlecenia, umowy nienazwane) b. dostawy łącznie ze sporami przedumownymi na tle tej umowy, c. sprzedaży, d. o roboty budowlane i inwestycyjne, 3. Roszczenia dotyczące prac projektowych 4. Roszczenia z umowy o przewóz i spedycję, 5. Roszczenia z umowy leasingu 6. Roszczenia z umów bankowych np.: kredytu i pożyczki udzielonych przez bank 7. Roszczenia z umowy agencyjnej i umów nienazwanych podobnych do agencyjnych 8. Spory na tle ubezpieczeń majątkowych 9. Dotyczące uchylecia lub stwierdzenia nieważności uchwał zgromadzenia wspólników i walnego zgromadzenia	Uwaga niezasadna. Sąd jest uprawniony do skierowania stron do mediacji w każdej z tych spraw. Ukierunkowanie wyboru spraw jak w projekcie pozwala na przetestowanie efektywności mechanizmu w konkretnym, dobrze zdefiniowanym obszarze, gdzie konflikty są szczególnie złożone, technicznie i kosztowne. Rozszerzenie zakresu obowiązkowej mediacji mogłoby prowadzić do nadmiernego obciążenia systemu (może generować koszty po stronie SP w przypadku stron zwolnionych od kosztów sądowych) bez uprzedniego zweryfikowania skuteczności tego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			10. Wyłączenie współnika w spółce z o.o. 11. Rozwiązanie spółki 12. Pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności (art. 840 kpc) 13. O ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa (art. 189 kpc) 14. O zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli (art. 64 kc) 15. O uznanie za bezskuteczną czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli (art. 527 kc) 16. O wydanie rzeczy 17. O roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia 18. O roszczenia z czynów niedozwolonych 19. O roszczenia z umowy najmu lub dzierżawy 20. O roszczenia z umowy pożyczki 21. O roszczenia z weksla 22. O roszczenia z tytułu odpowiedzialności cywilnoprawnej członków organów i likwidatorów spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i akcyjnej oraz innych osób dochodzone na podstawie art. 291 - 300 oraz 479 –490 ksh 23. O ochronę praw autorskich i pokrewnych W sądach rejonowych zaś, w wydziałach gospodarczych, rozstrzygane w drodze mediacji są następujące sprawy: 1. Opróżnienie lokalu użytkowego 2. Roszczenia związane z rękojmią i gwarancją (dotyczy wszystkich rodzajów umów) 3. Roszczenie z umowy: a. o usługi (o dzieło, zlecenia, umowy nienazwane) b. dostawy łącznie ze sporami przedumownymi na tle tej umowy, c. sprzedaży d. o roboty budowlane i inwestycyjne, 4. Roszczenia dotyczące prac projektowych 5. Roszczenia z umowy o przewóz i spedycję 6. Roszczenia dotyczące sporów na tle szkód i braków ilościowych w przesyłkach 7. Roszczenia z umowy leasingu	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			8. Roszczenia z umów bankowych kredytu i pożyczki udzielonych przez bank 9. Roszczenia agencyjnej i umów nienazwanych podobnych do agencyjnych 10. Spory na tle ubezpieczeń majątkowych, 11. Spory na tle ubezpieczeń OC posiadaczy pojazdów mechanicznych z tytułu wypadków komunikacyjnych, 12. Wyłączenie współnika w spółce z o.o 13. Rozwiązanie spółki 14. O uznanie umowy za bezskuteczną (art. 59 kc) 15. O wydanie rzeczy 16. O wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy 17. O ochronę naruszonego posiadania (art. 344 kc) 18. O roszczenia: a. z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia b. z czynów niedozwolonych c. z umowy najmu lub dzierżawy d. z umowy pożyczki e. z weksła f. z tytułu odpowiedzialności cywilnoprawnej członków organów i likwidatorów spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i akcyjnej oraz innych osób dochodzone na podstawie art. 291-300 oraz 479 –490 ksh <i>(źródło: sprawozdania za 2024 r. z sądów rejonowych (MS-S19r) i okręgowych (MS-S19o))</i> Wielość powyższych spraw, ich zakresów, wskazuje potencjał mediacji, który może być szeroko wykorzystany i faktycznie doprowadzić po pierwsze do zmiany rozwiązywania sporów między przedsiębiorcami, a po drugie ulżyć wymiarowi sprawiedliwości. Nasze niezrozumienie budzi brak zaplanowania ewaluacji expost z prawdziwego zdarzenia np.: na wzór litewski. Skoncentrowanie się na jedynie 3 czynnikach (załatwienie spraw poprzez umorzenie w wyniku mediacji, wskaźnik opanowania wpływu, wskaźnik	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			sprawności postępowania sądowego wg metodologii CEPEJ) nie pozwoli poznać mocnych i słabych stron np.: powodów odmów udziału w mediacji wobec wydania postanowienia, czy też satysfakcji stron i pełnomocników. Rzetelna ewaluacja wdrożenia proponowanych rozwiązań winna być przedmiotem badania <i>ongoing</i> i przygotowanie raportu expost np.: przez Instytut Wymiaru Sprawiedliwości.	
8.	Stowarzyszenia Absolwentów i Aplikantów KSSiP VOTUM		Jak deklarują projektodawcy, celem projektu jest między innymi wykorzystanie możliwości technicznych portalu informacyjnego (dalej również: „PI” albo „portal”). Zgodnie z aktualnym stanem prawnym od dnia 14 marca 2024 r., stosownie do dyspozycji art. 131(1a) ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, dalej „k.p.c.”, w postępowaniu cywilnym istnieje możliwość doręczania pism sądowych bądź też innych pism lub dokumentów nie pochodzących od sądu, jeśli sąd dysponuje ich kopią w wersji elektronicznej, przez umieszczenie ich treści w portalu funkcjonującym w sądach powszechnych. Przewidziane rozwiązania ograniczają się jedynie do dokonywania przez sąd za pośrednictwem portalu doręczeń wymienionych w tym przepisie podmiotom, a zatem do komunikacji jednostronnej. Aktualnie jednak po stronie PI istnieją takie możliwości techniczne, które umożliwiają dwustronną komunikację elektroniczną z sądem. Aby z nich skorzystać, należy jednak wprowadzić odpowiednie rozwiązania prawne. Jednocześnie ze względu na to, że planowane rozwiązania będą wpływały na funkcjonowanie określonych systemów teleinformatycznych, zachodzi również potrzeba wprowadzania ich w sposób stopniowy. Powyższe pozwoli na należyte dostosowanie systemów do pojawiających się potrzeb i zapewni bezpieczeństwo w ich funkcjonowaniu oraz umożliwi sądom i wymienionym podmiotom sukcesywne wdrożenie w nowe rozwiązania techniczne i legislacyjne. Projektodawcy podkreślają, że na początkowym etapie wprowadzenia możliwości składania pism procesowych przez PI, zasadnym jest wprowadzenie ograniczeń podmiotowych i przedmiotowych, a także czasowych. Zgodnie z założeniami przedstawionymi przez projektodawców, zmiany mają podlegać także przepisy dotyczące mediacji.	Projektodawca dziękuje za pozytywną opinie.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Instytucja ta stanowi bowiem skuteczne narzędzie do odciążenia sądów poprzez ograniczenie liczby spraw wymagających rozstrzygnięcia w postępowaniu sądowym. Umożliwia stronom sporu osiągnięcie porozumienia w krótszym czasie, co przyczynia się do zmniejszenia obciążenia sędziów oraz przyspieszenia rozpoznawania innych spraw. Dzięki mediacji obywatele mają możliwość rozwiązania swoich problemów w sposób dostosowany do ich potrzeb, zgodnie ze wspólnymi uzgodnieniami. Projektodawcy wskazują, że nowelizacja ma na celu uproszczenie przepisów dotyczących mediacji, co w praktyce ułatwi ich stosowanie zarówno przez uczestników postępowań, jak i przez sądy. Przewidywane zmiany mają zapewnić większą spójność regulacji dotyczących mediacji z innymi przepisami k.p.c., co faktycznie przełoży się na ich lepszą efektywność oraz jednolitość stosowania. Istotnym celem projektowanych zmian jest także popularyzacja mediacji jako preferowanej metody rozwiązywania sporów, co ma sprzyjać szerszemu wykorzystaniu tej formy polubownego załatwiania spraw i zwiększeniu jej znaczenia w praktyce sądowej oraz w świadomości społecznej. Projektowane zmiany obejmują także uregulowanie statusu przedsiębiorcy-konsumenta w umowach na odległość. Proponowane zmiany w Kodeksie cywilnym oraz ustawie o prawach konsumenta dotyczą ograniczenia ochrony przedsiębiorców będących osobami fizycznymi w przypadku zawierania umów na odległość. Aktualnie, zgodnie z art. 385⁵ KC, art. 556⁴ KC i art. 556⁵ KC oraz art. 7aa ustawy o prawach konsumenta, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą korzystają z ochrony konsumenckiej, rękojmi za wady, gdy zawierają umowy niezwiązane bezpośrednio z ich działalnością gospodarczą lub nieposiadające dla nich charakteru zawodowego. Projektowane zmiany wprowadzają wyjątek od tej zasady w odniesieniu do umów zawieranych na odległość. Zgodnie z nowymi przepisami, jeżeli osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą złoży oświadczenie, że: zawiera umowę bezpośrednio związaną z jej działalnością gospodarczą, oraz umowa ta ma dla niej charakter zawodowy (wynikający szczególnie z przedmiotu działalności udostępnionego w CEIDG) wówczas nie będzie ona objęta ochroną konsumencką.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Istotą zmian jest zatem wyłączenie ochrony konsumenckiej dla przedsiębiorców w umowach zawieranych na odległość, jeżeli sami zadeklarują zawodowy charakter umowy, niezależnie od obiektywnej oceny tego charakteru. Cel, jaki postawili przed sobą projektodawcy, jak również ogólny kierunek zmian, w ocenie Stowarzyszenia, zasługują na aprobatę. Podnosząc powyższe argumenty pozytywnie odnosimy się do kierunku projektowanych zmian wskazanych ustaw, nie wnosząc do niego uwag.	
9.	Stowarzyszenie Warto Mediować		Uważamy, że nałożenie obowiązku na sąd skierowania stron do mediacji przed pierwszym posiedzeniem w sprawach gospodarczych z zakresu umów o roboty budowlane może obciążyć sądownictwo od rozpoznawania tej kategorii spraw w klasycznym postępowaniu cywilnym. Dobrze, że umożliwiono stron odstąpienie od mediacji, gdyż utrzymuje to zasadę dobrowolności mediacji. Co do zatwierdzania ugód w mediacji umownej wyłącznie przez sądy rejonowe to naszym zdaniem kolejne odstępstwo od właściwości sądu może być nieczytelne w praktyce i powodować kierowanie wniosków do niewłaściwych sądów. Ponadto to sądy rejonowe są najbardziej obciążone rozpoznawaniem spraw. Jako korzystne oceniamy uproszczenie dotyczące postępowanie co do zatwierdzania ugód obejmujących kilka spraw. Dobrze, że doprecyzowano, że w treści ugody mediacyjnej należy wymienić wszelkie sprawy nią objęte. Nałożenie na strony w mediacji umownej obowiązku składania protokołu z mediacji i ugody na pewno odciąży mediatorów od wykonywania tych obowiązków. Ponadto sprzyja to zachowaniu tajemnicy mediacji, gdyż nie zawsze strony w mediacji umownej mają interes oraz wolę składania wymienionych dokumentów w sądzie. Jako sprzyjające sprawności postępowania oceniamy wprowadzenie na szerszą skalę w mediacji możliwości korzystania z portalu informacyjnego. Przede wszystkim mediatorzy powinni mieć możliwość korzystania z dostępu do sprawy, gdy zostanie zlecone im przeprowadzenie mediacji w postępowaniu cywilnym przez sąd. Na pewno przyspieszy to zapoznanie się ze sprawą przez mediatora.	Zgłoszone wątpliwości nie wydają się zasadne. Przyjęcie zasady, aby to sąd rejonowy był właściwy do zatwierdzania ugód w ocenie projektodawcy nie budzi wątpliwości, gdyż stanowi odwzorowanie zasady obowiązującej przy wniosku o zawezwanie do próby ugodowej. Z kolei wyznaczenie jednego sądu rejonowego celem rozpatrywania wniosków o zatwierdzenie ugód zawartych w mediacji umownej składanych przez portal informacyjny na ten moment nie budzi wątpliwości. Stanowi analogiczną regulację, do wyznaczenia sądu do rozpoznawania spraw w EPU. Z kolei, wynagrodzenie mediatorów pozostaje poza zakresem niniejszego projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Z punktu widzenia pełnomocnika dobrze, że zakłada się możliwość wniosku o zatwierdzenie ugody mediacyjnej poprzez portal informacyjny. Mamy wątpliwości, czy możliwość wskazania przez Ministra Sprawiedliwości jednego sądu rejonowego do rozpoznawania wniosków o zatwierdzenie ugód zawartych w mediacji umownej składanych przez portal informacyjny, jest trafna. Stanowi to kolejny wyjątek od ogólnych zasad właściwości sądu i może powodować błędy. Poza tym w tym zakresie nie zaobserwowaliśmy konieczności ujednolicenia orzecznictwa sądowego. Na koniec po raz kolejny wskazujemy, że przy okazji zmian można rozważyć doprecyzowanie przepisu o wynagrodzeniu mediatora. Chodzi o to, aby wyeliminować pojawiające się w praktyce wątpliwości, że obecne przepisy dopuszczają pobranie przez mediatora innego poziomu wynagrodzenia niż wynikające z przepisów Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym. Nadto zwracamy się z prośbą o rozważenie podwyższenia poziomu wynagrodzenia mediatorów, które określa powołane rozporządzenie. Skoro mediacja ma służyć skutecznemu obciążeniu sądów, to powinny być zapewnione warunki ekonomiczne do prowadzenia działalności gospodarczej przez mediatorów.	
Uwagi do projektu ustawy				
1.	Stowarzyszenie Adwokackie „Defensor Iuris”	Art. 1 pkt 1 (proj. Art. 89 ¹ k.p.c.)	Wskazany projekt przepisu (art. 89(1)) zakłada obowiązek dołączenia pełnomocnictwa do czynności dokonywanej w imieniu Klienta za pośrednictwem portalu informacyjnego, jednakże nie wskazuje rygoru, który wiąże się z ewentualnym brakiem doręczenia. Brak regulacji powyższego może wiązać się z nadmiernym formalizmem procesowym. Zgodnie z art. 130 KPC, właściwym rygorem w braku dołączenia stosownego pełnomocnictwa, zarówno dla strony, jak też dla pełnomocnika strony, powinno być wezwanie do uzupełnienia braków formalnych.	Uwaga niezasadna. Skutki niedołączenia pełnomocnictwa lub jego odpisu określają przepisy ogólne.
2.	Konfederacja Lewiatan	Art. 1 pkt 1 (proj. art. 89 ¹ k.p.c.)	W jaki sposób pełnomocnik, który dokonuje czynności procesowej za pośrednictwem PI, będzie poświadczal pełnomocnictwo? Czy wystarczające będzie złożenie oświadczenia w piśmie, wraz z	Uwaga niezasadna. Uzasadnienie projektu to wyjaśnia.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			którym dołącza się pełnomocnictwo, czy też planowana jest jakaś dodatkowa funkcjonalność?	
3.	Stowarzyszenie Adwokackie „Defensor Iuris”	Art. 1 pkt 2 (proj. art. 117 ³ k.p.c.)	W projektowanym przepisie (art. 117(3) §2) nie przewidziano, jak należy liczyć 14 dniowy termin na wyznaczenie adwokata. W pierwszej kolejności z funkcjonalności Portalu Informacyjnego wynika bezpośrednio, że organ samorządu posiada 14 dni na odbiór korespondencji. Następnie 14 dni na odbiór korespondencji posiada adwokat lub radca prawny, który może nie wyrazić zgody na reprezentowanie określonej osoby lub też posiadać konflikt etyczny, uniemożliwiający wykonywanie własnej funkcji. W praktyce zachowanie 14 dniowego terminu może być niemożliwe lub nadmiernie utrudnione.	Uwaga niezasadna. Termin będzie liczony od chwili odbioru korespondencji. Nie zakłada się, że ORA oraz OIRP będą opóźniały odbiór korespondencji przez oczekiwanie na upływ 14 dniowego terminu. W przypadku przesyłek pocztowych taka praktyka nie jest spotykana.
4.	Stowarzyszenie Adwokackie „Defensor Iuris”	Art. 1 pkt 3 (uchylenie art. 125 § 5 k.p.c.)	Projekt tworzy kolejną ścieżkę wnoszenia pism procesowych – zgodnie z art. 125 kpc oraz projektem będzie to: - ścieżka tradycyjna (pismo w formie papierowej), - „system teleinformatyczny” – art. 125 § 3¹ kpc w obecnym brzmieniu, - portal informacyjny – zgodnie z projektem. Tworzenie różnych systemów informatycznych do obsługi danych wchodzących do systemów sądowych jest nieracjonalne i chaotyczne, zdecydowanie utrudnia ocenę, która ścieżka jest właściwa w danej sytuacji, biorąc pod uwagę, że zgodnie z kpc pierwszeństwo ma „system teleinformatyczny”, zaś możliwość skorzystania z portalu jest uwarunkowana nieostrymi okolicznościami („nie jest możliwe”). Tego typu rozwiązanie nie budzi zaufania użytkowników, szczególnie w sytuacji, gdy użycie niewłaściwej ścieżki może pociągać za sobą istotne negatywne konsekwencje procesowe dla stron. Dodatkowo wskazać należy, że w praktyce nie zaczęło funkcjonować składanie pism przez „system teleinformatyczny” ani z wykorzystaniem adresu do doręczeń elektronicznych sądów,	Uwaga częściowo zasadna. Zrezygnowano z fizycznych nośników danych. W niektórych obszarach postępowania cywilnego jak elektroniczne postępowanie upominawcze, postępowanie upadłościowe istnieje możliwość wnoszenia pism z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego. Na wypadek awarii PI przewidziano oddzielne regulacje.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			co tworzy wrażenie wprowadzania kolejnego martwego przepisu zamiast faktycznego rozwiązania. Niezrozumiałą jest rezygnacja z możliwości awaryjnego wnoszenia pism za pomocą adresu do doręczeń elektronicznych sądu, w szczególności gdy stworzono do tego infrastrukturę techniczną i zobowiązano adwokatów/radców prawnych do posiadania adresów do doręczeń elektronicznych. Proponujemy wprowadzenie spójnego rozwiązania dwóch ścieżek wnoszenia pism procesowych: - tradycyjnej, papierowej – jako odpornej na awarie techniczne oraz dostępnej dla osób nie posługujących się technologiami informatycznymi, - elektronicznej z wykorzystaniem jednego systemu podstawowego oraz systemu awaryjnego. Jako przykład takiego rozwiązania może służyć rozwiązanie przyjęte w sądownictwie administracyjnym lub w postępowaniach odwoławczych w prawie zamówień publicznych. Dodatkowo wskazać należy na nadmierne i nieuzasadnione koszty utrzymywania wielu systemów informatycznych oraz konieczności zapewnienia spójności danych wpływających za pomocą tych systemów.	
5.	Obywatel 1	Art. 1 pkt 3 i 10 (uchylenie art. 125 § 5 i art. 131 ² k.p.c.)	Dlaczegoż to chcecie uchylenia instytucji e-Doręczenia z k.p.c. konkretnie § 5 w art. 125 i art. 131 ze znacznikiem górnym 2 ? mam rozumieć, że Sądy w tym powszechne i Sąd Najwyższy oraz Sądy wojskowe nie będą posiadały adresu do doręczeń elektronicznych o którym mowa w art. 2 pkt 1 Ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1045 i 1841), (zwanej dalej: UoDE)..... co w takim razie z organami ścigania, Służbą Więzienną oni także nie będą posiadać ADE - adresu do doręczeń elektronicznych ? czy strona/uczestnik postępowania przed Sądem powszechnym będzie mógł także wnosić	Sądy w tym powszechne i Sąd Najwyższy oraz Sądy wojskowe, jak również organy ścigania będą posiadały adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 Ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1045 i 1841). Niniejszy projekt nie zakłada uchylenia ww. przepisu. Projekt przewiduje jedynie odstępianie od możliwości wnoszenia pism procesowych na te adresy.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			pisma procesowe zarówno w procedurze cywilnej jak i karnej do Sądu za pośrednictwem Portalu Informacyjnego w późniejszym czasie (bo póki co mowa tylko o pełnomocnikach profesjonalnych plus prokuratorach czy komornikach sądowych) ? czy Sądy będą mogły doręczać pisma procesowe stronie/uczestnikowi - nie będącym pełnomocnikiem profesjonalnym - w Portalu Informacyjnym ?	Strona/uczestnik postępowania przed Sądem powszechnym na ten moment nie będzie mógł wnosić pism procesowych ani sąd nie będzie mógł doręczyć stronie/uczestnikowi postępowania pisma sądowego za pośrednictwem PI w postępowaniu cywilnym, którego dotyczy omawiany projekt. Projekt w zakresie procedury karnej jest dostępny na stronie RPL RCL pod numerem wpisu UD143. Przewiduje się dodanie takiej funkcjonalności w późniejszym czasie. Sądy i trybunały, komornicy, prokuratura, organy ścigania i Służba Więzienna są obowiązane stosować przepisy ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniu elektronicznych w zakresie doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej od dnia 1 października 2029 r.
6.	Corporate Connections	Art. 1 pkt 4 (Art. 125 ¹ - 125 ⁴ k.p.c.)	1) Naszym zdaniem, należy możliwie szeroko wykorzystać możliwości techniczne systemu PI, aby umożliwić pełnomocnikom i stronom wnoszenie jak największej liczby pism procesowych i korespondencji w formie elektronicznej. Ograniczenia przedmiotowe w zakresie rodzaju wnoszonego pisma nie powinny być zbyt szerokie. Należy bowiem pamiętać o tym, że pełnomocnik lub strona postępowania sądowego może zawsze złożyć oświadczenie o wyborze formy tradycyjnej, w sytuacji jeżeli nie chce lub nie jest w stanie skorzystać z komunikacji elektronicznej. Zakres zastosowania projektowanego przepisu art. 125(1) § 1 k.p.c. jest – w naszej ocenie - zbyt wąski i może nie wywołać oczekiwanego efektu skrócenia czasu trwania postępowań sądowych, zmniejszenia kosztów i udroźnienia komunikacji. Proponuje się rozszerzyć ten zakres na pozew i wszystkie pisma w toku postępowania. Pozew jest zazwyczaj pismem obszernym, które wymaga kopiowania wielu załączników i dokumentów oraz	Uwaga niezasadna. W przyszłości planuje się dalsze poszerzenie możliwości wnoszenia pism procesowych z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych. Nastąpi to po wdrożeniu cyfrowych akt w postępowaniu cywilnym. Prace nad tym projektem już trwają.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			generuje – co jest funkcją jego obszerności - najwyższe koszty wysyłek. Selekcja rodzajowa pism może wywołać – w naszej ocenie - skutek dezinformacji i dezorganizacji całego procesu.	
7.	Konfederacja Lewiatan	Art. 1 pkt 4 (Art. 125 ¹ § 1 i 125 ² § 1-§ 3 k.p.c.)	Po pierwsze, brak możliwości wnoszenia pism za pośrednictwem portalu informacyjnego przy użyciu interfejsu programistycznego aplikacji (API) utrudni pełnomocnikom uprawdopodobnienie okoliczności ograniczeń technicznych skutkujących niemożnością wniesienia pisma procesowego lub załączników za jego pośrednictwem. Przykładowo, czy niemożność wniesienia pisma o godzinie 20.00 w ostatnim dniu terminu już wystarczy do uprawdopodobnienia, że nie było możliwe wniesienie pisma w terminie czy też pełnomocnik ma podejmować próby wniesienia pisma aż do godziny 23.59, żeby w należyty sposób uprawdopodobnić, że brak było możliwości wniesienia pisma w ustawowym terminie? Jest to kluczowe, zwłaszcza że katalog pism objętych obowiązkiem wnoszenia przez portal informacyjny dotyczy m.in. środków zaskarżenia. Projekt zupełnie nie rozstrzyga tej kwestii. Po drugie, niezbędnym jest aby w razie nie działania systemu w dniu X, pełnomocnik mógł wnieść pismo w dniu X plus przynajmniej 3 dni od dnia X w wersji pisemnej. Obecnie projektowane przepisy są dezorganizujące dla pracy pełnomocników i oderwane od realiów organizacji tej pracy np.: konieczność wcześniejszego wniesienia pisma ze względu na zaplanowanie czynności w innych prowadzonych sprawach w dniach następnych bądź też urlop. Transferują one w większości ciężar odpowiedzialności za niedziałanie systemu z administratorów systemu na pełnomocników (niepewność, oczekiwanie, dezorganizacja zaplanowanej pracy). Po trzecie, nie jest jasnym (jak wykazano w pierwszym akapicie)	Uwaga częściowo zasadna. Przeprojektowano proponowane przepisy. Kwestie techniczne nie są przedmiotem projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			nie tylko jak należy rozumieć niedziałanie systemu (ile ma trwać, czy ma być jednorazowe czy wielorazowe), ale także „przywrócenie dostępności portalu informacyjnego” – co w przypadku przywrócenia tej dostępności na krótki czas np.: dwie godziny, a następnie powrót braku dostępności? Po czwarte, kwestia uprawdopodobnienia braku możliwości wniesienia pisma za pośrednictwem PI jest ocenna i może skutkować zwrotem pisma. Rekomendowane jest wypracowanie innej treści przepisu tak, aby strona – w razie braku funkcjonalności PI – nie była narażona na niepewność (lub była narażona na możliwie najmniejszą niepewność) co do interpretacji przesłanek.	
8.	Stowarzyszenie Adwokackie „Defensor Iuris”	art. 1 pkt 4 (art. 125 ¹ § 2 k.p.c.)	Nie kwestionując w tym miejscu zakresu pism należy zauważyć, że wprowadzenie w tak krótkim terminie (roczne vacatio legis) obowiązku (wnosi, zamiast może wnieść) wnoszenia pism przez pełnomocników profesjonalnych za pośrednictwem Portalu Informacyjnego, w sposób bezpośrednio godzi w równość stron, jak też nakłada określone i dodatkowe rygory procesowe wobec stron reprezentowanych przez profesjonalnych pełnomocników, w porównaniu do stron przez tych pełnomocników nierepresentowanych. Powyższe może godzić w zasady kontrydiktoryjności procesu cywilnego, jak też w równość stron postępowania, wówczas gdy tylko jedna ze stron będzie posiadała określone rygory postępowania. Może to także prowadzić do sytuacji, w której pełnomocnicy, aby uniknąć rygorów i pułapek postępowania elektronicznego, będą unikali ujawnienia własnego umocowania aż do czasu wyznaczenia rozprawy głównej, kiedy ich udział będzie niezbędny. Abstrahując już od faktu, że „rewolucja” informatyczna sprowadzać się będzie zasadniczo do drukowania pism procesowych w polskich sądach, z uwagi na brak systemu archiwizacji dokumentów elektronicznych, co projektodawca sam przyznaje w uzasadnieniu.	Uwaga niezasadna. Obowiązki zostały nałożone na profesjonalnych pełnomocników. Przewidziano okres roczny, w którym projektowana ścieżka wnoszenia pism do sądu będzie miała charakter fakultatywny.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Wysoce uzasadnionym pozostaje, aby do czasu powstania bazy dokumentów elektronicznych lub archiwum dokumentów elektronicznych wnoszenie pism za pośrednictwem portalu informacyjnego pozostawało możliwością nie natomiast obowiązkiem strony reprezentowanej przez pełnomocnika. Na bazie doświadczeń pełnomocników, jak również możliwości systemu będzie dopiero możliwe prawidłowe oszacowanie jak w praktyce sprawdza się system przesyłania korespondencji za pośrednictwem Portalu Informacyjnego. W projekcie w powyższym zakresie zachodzi przy tym istotna sprzeczność. Uzasadnienie projektu (strona 19) wspomina o rocznym vacatio legis wobec przepisu art. 125(1) §2 kodeksu postępowania cywilnego, podczas gdy art. 13 ustawy wspomina o tym, że okres ten wynosi 18 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy. Jednocześnie dalsze przepisy, odnoszące się bezpośrednio do treści art. 125(1) §2 kodeksu postępowania cywilnego wchodzi w życie z upływem 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, co prowadzi do sytuacji w których przez rok w kodeksie postępowania cywilnego występują normy blankietowe. Raz jeszcze należy podkreślić, że wnoszenie pism w sposób wskazany w § 1 powinno być wyłącznie możliwością, co najmniej przez okres 5 lat od dnia wejścia w życie przepisów.	
9.	Obywatel 2	art. 1 pkt 4 (art. 125 ¹ § 2 pkt 7-8) oraz art. 11 ust. 2 pkt 7-8	Przepisy te wspominają o "skardze na czynność referendarza sądowego". To omyłka, bo KPC nie zna takiego środka zaskarżenia. Zamiast tego powinna być skarga na orzeczenie referendarza sądowego.	Uwaga uwzględniona.
10.	Corporate Connections	art. 1 pkt 4 (art. 125 ¹ § 2) oraz art. 11 ust. 2	1) Według propozycji rządowej <i>w pierwszym roku od wejścia w życie ustawy norma będzie miała charakter fakultatywny, a po tym czasie zostanie zastąpiona normą o charakterze obligatoryjnym</i> . W naszej ocenie konieczne jest wykorzystanie możliwości technicznych PI jak najszybciej, aby spowodować realne przyspieszenie czasu rozpatrywania spraw sądowych.	Projektodawca podziela tą opinię. Zachowanie okresu przejściowo jest jednak konieczne dla przetestowania systemu oraz odpowiedniego przygotowania użytkowników systemu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
11.	ZBP	art. 1 pkt 4 (art. 125 ¹ § 2) oraz art. 11 ust. 2	Projektowana nowelizacja zakłada obowiązek składania szeregu pism wyłącznie za pośrednictwem PI, jednakże całkowicie pomija praktyczny problem dostępu do systemu na etapie inicjowania sprawy. Dotyczy to szczególnie sytuacji, gdy pełnomocnik po raz pierwszy wnosi pismo w danej sprawie – np. zażalenie na postanowienie o zabezpieczeniu lub apelację. W obecnym stanie prawnym dostęp do sprawy w PI bywa przyznawany dopiero po czasie, nierzadko po kilku tygodniach lub miesiącach. W przypadku nowych spraw oczekiwanie na uprawnienie do sprawy często uniemożliwia złożenie pisma w terminie i w wymaganej formie. Brak procedury awaryjnej w takich sytuacjach stwarza zagrożenie dla prawa do sądu i może naruszać zasadę równości stron. Nowelizacja powinna przewidywać jednoznaczne rozwiązanie – np. możliwość wniesienia pierwszego pisma tradycyjnie, z obowiązkiem późniejszego uzupełnienia lub poświadczenia elektronicznego po uzyskaniu dostępu do PI.	Uwaga częściowo uwzględniona. Przyznając rację, że mogą wystąpić problemy ze zgłoszeniem się do sprawy pełnomocnika przez PI, wykreślono z katalogu pism wnoszonych przez PI zawiadomienie o wstąpieniu do sprawy pełnomocnika.
12.	Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ¹ § 1. k.p.c.)	bardzo wąski zakres spraw, nie obejmuje pozwów i wniosków, tylko środki zaskarżenia i pisma w toku postępowania wywołanego ich wniesieniem (nie licząc wąskiego katalogu pism nie dotyczących merytorycznego rozpoznania sprawy); z projektu nie wynika sposób przechowywania pism wniesionych przez PI w ramach akt sprawy (brak cyfrowych akt), co oznacza kolejny obowiązek dla urzędników sądowych, którzy te pisma będą musieli drukować celem dołączenia do akt;	Uwaga niezasadna. Założeniem projektu jest jego pilotażowy charakter przed wprowadzeniem elektronicznych akt, który to moment dopiero pozwoli na wnoszenie wszystkich rodzajów pism przez PI. Ponadto, projekt zawiera regulację dotyczącą drukowania pism wpływających do sądu przez PI. Dodatkowo, w ramach nowelizacji Regulaminu urzędowania sądów powszechnych dookreślony zostanie sposób postępowania z takim wydrukiem, w tym opatrzenia go odpowiednią adnotacją zawierającą m.in. informację o sposobie wniesienia pisma.
13.	Europejskie Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Prawa	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ¹ § 2. k.p.c.)	W proj. § 2. ustawodawca wymienia podmioty obowiązane do złożenia określonej kategorii pisma za pośrednictwem portalu informacyjnego. Podmioty te można określić zbiorczo „pełnomocnikami profesjonalnymi”. Nie zostali jednak wśród nich wymienieni doradcy podatkowi i restrukturyzacyjni, którym przysługuje przymiot pełnomocnika profesjonalnego w określonych rodzajach postępowań cywilnych.	Uwaga niezasadna. Art. 41 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2117) zasadniczo wyklucza udział doradców podatkowych jako pełnomocników stron w postępowaniu cywilnym.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Przykładowo, doradcy restrukturyzacyjni funkcjonują przede wszystkim w systemie teleinformatycznym Krajowego Rejestru Zadłużonych, jednakże postępowania upadłościowe i restrukturyzacyjne w niektórych przypadkach wymagają wystąpienia przez syndyka, nadzorcę sądowego, zarządcę etc. do sądu powszechnego pism wskazanych w przedmiotowym przepisie w związku z prowadzonym postępowaniem. Czy pominięcie tych podmiotów jest zabiegiem celowym? Jeśli tak, prosimy o uzasadnienie tej decyzji.	Zgodnie z art. 87 § 1 pełnomocnikiem może być adwokat lub radca prawny, w sprawach własności intelektualnej także rzecznik patentowy, a w sprawach restrukturyzacji i upadłości także osoba posiadająca licencję doradcy restrukturyzacyjnego. Doradcy restrukturyzacyjni zasadniczo korzystają z KRZ.
14.	Fundacja Pracownia Dialogu, Toruń	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ¹ § 2. k.p.c.)	Dopisanie pkt. 9 w brzmieniu: wniosek o zatwierdzenie ugody i dalsze pisma, o których mowa w 183 ¹³ kpc	Uwaga niezasadna. Wprowadzono obowiązek składania wniosku i pism przez PI w przypadku mediacji prowadzonej na podstawie umowy i złożeniu wniosku o zatwierdzenie ugody przez zawodowych pełnomocników.
15.	Obywatel 4	Art. 1 pkt 4 i art. 11 ust. 2 (proj. Art. 125 ¹ § 2 k.p.c.)	Popierając wykorzystanie portalu informacyjnego w mediacji, proponuję jednak zmianę brzmienia projektowanego przepisu art. 125 ¹ §2 p.4 – w dwóch wariantach, przy czym zdecydowanie preferuję II. I. Zachowując (jak rozumiem) projektowany zakres: 4) oświadczenie w przedmiocie zgody na prowadzenie mediacji Uzasadnienie: Spójnie z obecnymi art. 183 ⁸ i 183 ¹⁰ ; bez ryzyka interpretacji, że chodzi jedynie o zgodę na osobę mediatora; bez mylącej zbieżności z odmową prowadzenia mediacji przez mediatora z art. 183 ² §4; krócej. II. Optymalnie – poszerzając zakres w stosunku do projektu: 4) oświadczenie wnioski i oświadczenia w przedmiocie zgody na prowadzenie mediacji Uzasadnienie: W ten sposób uwzględnione zostaną wszelkie dotyczące mediacji pisma stron składane przez ich pełnomocników stron:	Uwaga zasadna. Przeredagowano treść przepisu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			- wniosek do sądu o skierowanie do mediacji, - brak zgody na mediację (który musi być aktywny wg art. 183¹⁰ §2) lub ewentualnie potwierdzenie zgody (która może być milcząca), - brak zgody na zapoznanie się mediatora z aktami lub jej potwierdzenie, - wniosek o wyznaczenie (wybór) osoby mediatora, - oświadczenie zgody lub braku zgody na osobę mediatora wskazaną przez drugą stronę, - wniosek o zmianę wybranego lub wyznaczonego mediatora, - wniosek o przedłużenie terminu mediacji, - wniosek o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem.	
16.	Europejskie Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Prawa	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ² § 1 i n. k.p.c.)	Omawiany przepis przewiduje, iż w przypadku braku możliwości wniesienia pisma lub załączników za pośrednictwem PI, pismo wnosi się do Sądu pisemnie wraz załączeniem dopuszczonego fizycznego nośnika danych zawierających odpis pisma i załączników w postaci elektronicznej. Wykaz dopuszczonych fizycznych nośników zostanie określony w odpowiednim rozporządzeniu. W naszej ocenie, konieczność przesyłania do sądu fizycznych nośników danych (np. płyta CD, pendrive, karta pamięci) jest rozwiązaniem anachronicznym i nieprzystającym do postępującej digitalizacji informacji w obecnych czasach. W powszechnym obrocie praktycznie nie występują już jednorazowe nośniki pamięci typu płyt CD lub dyskietek. Sprzedawane obecnie komputery w większości nie posiadają już napędów na płyty CD, a wielorazowe nośniki danych typu pendrive czy karty pamięci są zbyt drogie, aby stosować je powszechnie jedynie w celu przesłania pisma i załączników do sądu. Proponujemy, aby w projekcie ustawy całkowicie odstąpić od konieczności dołączania fizycznych nośników danych i zastąpić je większą przepustowością danych PI, a tym samym zmniejszenie jego ograniczeń technicznych. W naszej ocenie należy wprowadzić analogiczne rozwiązanie jak w przypadku systemu KRZ, który przyjmuje nieograniczone rozmiarem pliki, a jedyne ograniczenie wynika z możliwości podpisania podpisem elektronicznym pism procesowych, które z uwagi na zbyt duży rozmiar nie mogą zostać	Uwaga częściowo zasadna. Przeformułowano brzmienie przepisu. Zrezygnowano z fizycznego nośnika danych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
17.	Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ² § 1 i n. k.p.c.)	prawidłowo przetworzone przez repozytorium dokumentów Usługi Centralnego Podpisu Elektronicznego. Wnoszenie pism na nośnikach z uwagi na ograniczenia techniczne czy brak dostępności portalu informacyjnego wygenerować może nowe problemy związane na przykład z brakiem możliwości odtworzenia zapisów na tych nośnikach oraz obciążą dodatkowo sekretariaty sądowe poprzez konieczność wczytywania dokumentów do systemu. Nadto portal informacyjny winien nie posiadać ograniczeń technicznych co do składania za jego pośrednictwem standardowych plików, a podmiot wnoszący winien się w tych standardach mieścić i zapewnienie należytego formatu pliku czy jego objętości leży po jego stronie. Składanie pism na nośnikach na wypadek braku dostępności portalu przez dwa dni robocze w żaden sposób nie przyspieszy postępowania, jeśli następnie dane z nośników z uwagi na obciążenie sekretariatu będą przez kilka dni oczekiwać na wczytanie do systemu. Należy umożliwić złożenie pisma w kolejnym dniu roboczym po uruchomieniu portalu. czym jest uprawdopodobniony problem technicznych po stronie PI i jak weryfikować jego wystąpienie? Kto ma takiej weryfikacji dokonywać? Bez doprecyzowania tych kwestii powstaje ryzyko nadużywania możliwości składania pism w dotychczasowej formie. To są zagadnienia niezwykle istotne w świetle przewidzianych konsekwencji procesowych w postaci zwrotu pisma lub odrzucenia środka odwoławczego (par. 4). Należy też doprecyzować par. 4 czy ustawodawca ma na pewno na myśli środek odwoławczy, ponieważ niektóre zażalenia czy skargi, o których mowa w art. 125 (1) par. 2 pkt 6 są środkami zaskarżenia, nie będąc środkami odwoławczymi; czym w praktyce jest dopuszczony fizyczny nośnik danych? Komputery w sądach są zabezpieczone i nie pozwalają na otwieranie zewnętrznych nośników danych. W większości nie posiadają już napędów CD. Ewentualne otwieranie takich nośników to dodatkowa praca dla sędziów lub urzędników, bo w braku cyfrowych akt; z projektu nie wynika sposób przechowywania pism wniesionych przez PI w ramach akt sprawy (brak cyfrowych akt), co oznacza	Uwaga częściowo uwzględniona. Przeformułowano brzmienie przepisu. Zrezygnowano z fizycznego nośnika danych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
18.	Stowarzyszenie Adwokackie „Defensor Iuris”	Art. 1 pkt 4 (proj. Art. 125 ² § 1 k.p.c.)	kolejny obowiązek dla urzędników sądowych, którzy te pisma będą musieli drukować celem dołączenia do akt; Zapis jest niekompletny i niejasny: – nie wiadomo jakie „ograniczenia techniczne” obejmuje, - jaka jest jego relacja do zapisów mówiących o wnoszeniu pism przez system teleinformatyczny. Zapis wprowadza – przy korzystaniu ze ścieżki pisemnej – obowiązek złożenia pisma na nośniku danych, co jest rozwiązaniem archaicznym, przestarzałym i nie stosowanym już w praktyce. Zdecydowanie bardziej racjonalnym rozwiązaniem byłoby wprowadzenie możliwości wgrania (upload) tych plików na wydzieloną przestrzeń dyskową dostępną dla sądu – analogicznie jak dzieje się to w przypadku komunikacji na rynku zamówień publicznych. W sytuacji, gdy skuteczne wniesienie pisma procesowego, ze względu na przyczyny techniczne, nie jest możliwe, pismo powinno zostać wniesione się do sądu, wskazując na daną okoliczność, a nie ją uprawdopodobniając. Uprawdopodobnienie zakłada bowiem element oceny i kontroli Sądu nad okolicznością techniczną. Absolutnym kuriozum pozostaje przy tym obowiązek dołączenia fizycznego nośnika danych, wówczas, gdy brak jest systemu informatyzacji danych. Powyższe stanowi przerzucenie na pełnomocników obowiązków informatyzacji danych, zamiast pracowników sądów. Nie wspominając o „bałaganie” technicznym związanym z nadmiarem nośników w aktach sprawy. Nietrudno sobie wyobrazić, aby w fizycznych aktach znajdowało się załóżmy 10 pendrivów, zawierających te same pisma procesowe. W przypadku problemów technicznych Portalu, obowiązek zeskanowania pisma powinien jednoznacznie ciążyć na pracownikach wymiaru sprawiedliwości.	Uwaga zasadna. Przeformułowano przepis.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
19.	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	Art. 1 pkt 4 (proj. Art. 125 ² § 2 k.p.c.)	§ 2. W przypadku, gdy w ostatnim dniu terminu do złożenia pisma wystąpią ograniczenia w dostępności portalu informacyjnego po stronie administratora portalu informacyjnego, uniemożliwiające wniesienie pisma do sądu, pismo wnosi się najpóźniej w <u>następnym dniu roboczym</u>. W piśmie uprawdopodobnia się wystąpienie ograniczenia w dostępności portalu informacyjnego. Rekomendujemy, aby już na tym etapie dopuścić wniesienie pisma również w formie pisemnej.	Uwaga zasadna. Przeformułowano przepis, upraszczając regulację.
20.	Stowarzyszenie Adwokackie „Defensor Iuris”	Art. 1 pkt 4 (proj. Art. 125 ² § 2 k.p.c.)	Całkowicie niezrozumiałym jest ograniczenie tego zapisu wyłącznie do ograniczeń, które wystąpią w ostatnim dniu terminu. Z różnych przyczyn i powodów wnoszący pismo może chcieć lub musieć je złożyć wcześniej (i nie mieć możliwości podjąć próby w ostatnim dniu terminu). Również ograniczenie zapisu do ograniczeń „po stronie administratora portalu informacyjnego” jest daleko idące – może się bowiem okazać, że awaria będzie występować poza zakresem „administratora portalu informacyjnego” a uniemożliwiać dostęp do portalu. Przepis winien umożliwiać złożenie pisma po ustąpieniu przeszkód technicznych w każdym przypadku, gdy przeszkody te nie są zawinione przez składającego pismo.	Uwaga zasadna. Przeformułowano przepis.
21.	Stowarzyszenie Archiwistów Instytucji Wymiaru Sprawiedliwości	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ² § 2 i 3 k.p.c.)	Nie wiadomo, który dokument jest oryginałem, jak przechowywać i zabezpieczać nośnik i jego zawartość, kto weryfikuje zgodność danych z nośnika i pisemne	Uwaga zasadna. Zrezygnowano z fizycznych nośników danych w rozwiązaniach legislacyjnych przewidzianych w projekcie.
22.	ZBP	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ² § 2 i 3 k.p.c.)	Wątpliwości budzi również treść znowelizowanego art. 125(2) § 2 i 3 k.p.c. w zakresie, w jakim nakłada obowiązek uprawdopodobnienia braku dostępności portalu informacyjnego w ostatnim dniu terminu procesowego. Na podstawie przepisów w ich aktualnym brzmieniu nie sposób stwierdzić czy wystarczające będzie w tym zakresie wykazanie, że przerwa w dostępności wystąpiła choćby przez chwilę w ostatnim dniu roboczym terminu, czy też pełnomocnik powinien podejmować wielokrotne próby doręczenia pisma każdorazowo „dokumentując” brak dostępności	Uwaga niezasadna. Doprecyzowanie braku dostępności nastąpi na poziomie aktu wykonawczego, a pozostałe kwestie w ocenie wnioskodawcy należy pozostawić praktyce.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			PI. O ile w treści tego rodzaju uregulowań unikać należy kazuistyki, to jednak tak niejednoznaczne sformułowanie przesłanek do wydłużenia terminu do złożenia tak ważkich pism procesowych jak środki zaskarżenia, ocenić należy negatywnie.	
23.	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	Art. 1 pkt 4 (proj. Art. 125 ² § 3 k.p.c.)	§ 3. Jeżeli w następnym dniu roboczym, o którym mowa w paragrafie poprzedzającym nie została przywrócona dostępność portalu informacyjnego, pismo wraz z załącznikami wnosi się do sądu pisemnie najpóźniej w kolejnym dniu roboczym, uprawdopodobniając tą okoliczność i dołączając dopuszczony fizyczny nośnik danych zawierający odpis pisma i załączników w postaci elektronicznej. W przypadku uprawdopodobnienia ograniczeń dostępności portalu wystarczające dla zaistnienia skutku jest złożenie w formie pisemnej w terminie 7 dni od ww. dnia.	Uwaga zasadna.
24.	Europejskie Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Prawa	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ³ k.p.c.)	Projektowany przepis przewiduje, pismo procesowe wnosi się za pośrednictwem portalu informacyjnego i nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 125² § 1, pismo procesowe wniesione w inny sposób nie wywołuje skutków prawnych, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu, o czym przewodniczący zawiadamia wnoszącego pismo. W naszej ocenie, proponowane przepisy nie przewidują sytuacji, w której profesjonalny pełnomocnik nie będzie miał możliwości wniesienia pisma procesowego z uwagi na niezależne od niego okoliczności, niezwiązane z awarią PI, tj. przesłankami z proj. art. 125² § 1 k.p.c. Do takich sytuacji należy m.in. awaria sprzętu komputerowego, awaria sieci internetowej, brak prądu itp. Proponujemy dodanie do projektowanego art. 125² k.p.c. paragrafu 3¹, który przewidywałby możliwość wniesienia pisma procesowego do Sądu przez profesjonalnego pełnomocnika w przypadku uprawdopodobnienia, że z przyczyn od niego niezależnych nie mógł w ustawowym terminie wnieść owego pisma za pośrednictwem PI.	Uwaga niezasadna. Projektowane przepisy oraz przepisy istniejące stanowią odpowiedź na zgłaszane zastrzeżenia. W przypadku awarii sprzętu, braku prądu znajdzie zastosowanie wniosek o przywrócenie terminu. W przypadku awarii PI zastosować będzie można regulacje z projektu (art. 125 ² § 2).
25.	Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ³ k.p.c.)	projektowane zmiany dotyczą profesjonalistów, więc przepis formułuje po stronie przewodniczącego zbędny obowiązek	Uwaga niezasadna. Analogiczne rozwiązanie przewiduje art. 125 § 2 ² KPC. Przepisy Kodeksu postępowania cywilnego nie

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			zawiadamiania, nie określając jednocześnie w jakiej formie go dokonywać;	wprowadzają tak dalece instrukcyjnych rozwiązań.
26.	Stowarzyszenie Adwokackie „Defensor Iuris”	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ³ k.p.c.)	Powyższy przepis nie pozwala na zastosowanie w stosunku do rozstrzygnięcia Sądu jakiegokolwiek ścieżki odwoławczej, co niejako zaprzecza prawu obywatela do Sądu. Brak złożenia pisma za pośrednictwem portalu informacyjnego może być wynikiem nie tylko braku wiedzy, ale także braku technicznych możliwości po jego stronie, niekoniecznie po stronie Portalu Informacyjnego (<i>vide: uwagi do wcześniejszych przepisów</i>).	Uwaga niezasadna. Brak wiedzy obciąża pełnomocnika. Brak możliwości technicznych po stronie pełnomocnika, o ile ma charakter nagły może uzasadniać wniosek o przywrócenie terminu. W związku z cyfryzacją wymiaru sprawiedliwości zajdzie konieczność zmian w organizacji pracy pełnomocników, w tym koniecznością posługiwania się rozwiązaniami informatycznymi. Analogiczne rozwiązanie przewiduje funkcjonujący już art. 125 § 2 ² KPC.
27.	Konfederacja Lewiatan	Art. 1 pkt 4 (proj. art. 125 ⁴ k.p.c.) i art. 1 pkt 11 lit. d (art. 132 § 1 ⁸ k.p.c.)	Kluczowe z punktu widzenia możliwości technicznych wnoszenia pism i załączników, które w przypadku obszernych dokumentów np. umów cesji wierzytelności, będą uregulowania rozporządzeń w ww. przepisach. Istotne jest, aby wskazane w ww. rozporządzeniach wymagania cyfrowe dla dokumentów składanych w postaci elektronicznej odpowiadały realiom życia codziennego i potencjalnej sporej wielości plików.	Uwaga ogólna. Uwaga zostanie wzięta pod uwagę przy przygotowaniu rozporządzeń.
28.	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	Art. 1 pkt 4 (proj. Art. 125 ⁴ k.p.c.)	Przygotowywanie nośników elektronicznych uważa się, za nadmiernie obciążające pełnomocników profesjonalnych obowiązkiem dokonywania dodatkowych czynności, zabezpieczenia nośników fizycznych – analogicznie do uwagi nr 1	Uwaga zasadna. Wycofano się z propozycji dotyczących fizycznych nośników danych.
29.	Stowarzyszenie Adwokackie „Defensor Iuris”	Art. 1 pkt 4 (proj. Art. 125 ⁴ k.p.c.)	Przepis ten wskazuje na okoliczności niewskazane powyżej – np.: - kwestię prac serwisowych w portalu (i jak należy je traktować), - informacji o awariach. okoliczności te oddają Ministrowi kompetencje do czynności mających istotny wpływ na możliwość składania pism (np. kwestia terminu informowania o pracach serwisowych czy okresu ich trwania). Brak w tym zakresie uregulowania zasad (np. ustalenia, że okna serwisowe odbywają się w dniach wolnych od pracy, tak aby minimalizować ich wpływ na dostępność portalu w terminach składania pism),	Uwaga częściowo zasadna. Poprawiono brzmienie przepisu. Konieczność zgodności z przepisami w zakresie interoperacyjności i konieczność zachowania neutralności technologicznej zostanie uwzględniona.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			- wymagania cyfrowe dla dokumentów składanych w postaci elektronicznej – w tym zakresie wskazujemy na konieczność zgodności z przepisami w zakresie interoperacyjności i konieczność zachowania neutralności technologicznej, - kwestię przekazanie pisma drugiej stronie – żaden z wyżej wskazanych przepisów nie reguluje tej materii.	
30.	Związek Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce	Art. 1 pkt 4 i art. 1 pkt 11 (art. 125 ⁴ i art. 132 § 1 ⁸ k.p.c.)	Projektowany art. 125⁴ k.p.c. zakłada, że Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji w drodze rozporządzenia określi rodzaj i warunki techniczne dopuszczonych fizycznych nośników danych, treść dokumentu elektronicznego potwierdzającego wniesienie pisma do sądu lub przekazanie pisma drugiej stronie, sposób informowania o pracach serwisowych i awariach portalu informacyjnego, sposób wnoszenia do sądu pism procesowych i ich załączników za pośrednictwem portalu informacyjnego oraz ich elektroniczną postać, w tym wymagania cyfrowe dla dokumentów składanych w postaci elektronicznej, mając na względzie skuteczność ich wnoszenia oraz konieczność zapewnienia sprawnego toku postępowania, a także ochronę praw osób wnoszących pisma. Analogicznie projektowany art. 132 § 1⁸ k.p.c. zakłada, że Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, sposób bezpośredniego wzajemnego doręczania odpisów pism procesowych z załącznikami pomiędzy adwokatami, radcami prawnymi, rzecznikami patentowymi lub Prokuratorią Generalną Rzeczypospolitej Polskiej za pośrednictwem portalu informacyjnego oraz ich elektroniczną postać, w tym wymagania cyfrowe dla dokumentów elektronicznych, mając na względzie skuteczność ich bezpośredniego wzajemnego doręczania, konieczność zapewnienia sprawnego toku postępowania, a także ochronę praw osób, którym te pisma są doręczane. Wskazać należy, że w istocie to treść ww. rozporządzeń będzie kluczowa dla podmiotów, które zgodnie z projektem ustawy zobligowane będą do wnoszenia pism przez PI. Z punktu widzenia profesjonalnych pełnomocników istotne jest, aby w projektowanych rozporządzeniach uwzględnić rzeczywiste a nie tylko minimalne	Uwaga zostanie uwzględniona przy pracach nad treścią rozporządzeń oraz pracach dotyczących realizacji systemu informatycznego.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			parametry dotyczące możliwych cyfrowych dokumentów, które będą składane w postaci elektronicznej, tak aby ich wnoszenie, jeżeli nie będzie następowało przy wykorzystaniu API, nie nastręczało trudności użytkownikom. Istotne z punktu widzenia profesjonalnych pełnomocników wydaje się również informowanie ze stosownym wyprzedzeniem o planowanych przerwach w funkcjonowaniu PI jak i nieplanowanych przerwach w funkcjonowaniu PI.	
31.	Europejskie Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Prawa	Art. 1 pkt 5 (proj. art. 126 § 3. K.p.c.)	W proj. § 3. Ustawodawca wymienia podmioty obowiązane do podania numeru wpisu pełnomocnika na właściwą listę. Przepis nie wskazuje takiego obowiązku m.in. dla doradców restrukturyzacyjnych i podatkowych. Czy pominięcie tych podmiotów jest zabiegiem celowym? Jeśli tak, prosimy o uzasadnienie tej decyzji.	Uwaga niezasadna. Brak uwzględnienia w projektowanych przepisach doradców podatkowych i restrukturyzacyjnych omówiono przy odrzuceniu innej uwagi.
32.	Stowarzyszenie Adwokackie „Defensor Iuris”	Art. 1 pkt 5 (proj. art. 126 § 3. k.p.c.)	W zakresie treści art. 126 §3 kodeksu postępowania cywilnego postulowane jest, aby ustawodawca zdefiniował, że brak spełnienia niniejszego wymogu nie jest brakiem, który powoduje, że pismo nie może nadać prawidłowego biegu i podlega zwrotowi.	Uwaga niezasadna. Podanie numeru jest konieczne dla prawidłowej weryfikacji pełnomocnika w systemach teleinformatycznych. Nakładanie obowiązków podawania umieszczania w piśmie informacji bez rygoru byłoby pozbawione sensu.
33.	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	Art. 1 pkt 5 - dot. Art. 126 § 5 k.p.c.	„§ 5. Pismo procesowe wniesione za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub portalu informacyjnego opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, a w przypadku prokuratora także zaawansowanym podpisem elektronicznym wydawanym przez właściwe jednostki organizacyjne prokuratury.” Rekomendujemy wprowadzenie możliwości podpisu jak w systemie e-sąd, tzw. podpisem zwykłym dedykowanym do portalu.	Uwaga niezasadna. Przy rozpoczętych pracach informatycznych uwzględniono wskazane rodzaje podpisów.
34.	Stowarzyszenie Adwokackie „Defensor Iuris”	Art. 1 pkt 5 (proj. Art. 126 § 5 k.p.c.)	Przepis stanowi nieuzasadnione uprzywilejowanie prokuratorów, którzy będą mogli posługiwać się podpisem wydawanym wewnętrznie przez organy prokuratury. Podpis taki nie ma uregulowania w powszechnie obowiązujących przepisach prawa i trudno odnaleźć uzasadnienie do jego zastosowania – wszak każdy prokurator może posiadać podpis zaufany lub podpis osobisty.	Uwaga niezasadna. Przy rozpoczętych pracach informatycznych uwzględniono wskazany rodzaj podpisu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
35.	Konfederacja Lewiatan	Art. 1 pkt 6 (proj. art. 128 § 2 k.p.c.)	W jaki sposób ma odbywać się elektroniczne poświadczanie odpisów w PI? Czy przewidziana jest w tym względnie nowa funkcjonalność?	Uwaga ogólna. Z przepisów wynika, że taka funkcjonalność jest planowana. Zostanie dookreślona w rozporządzeniu.
36.	Stowarzyszenie Adwokackie „Defensor Iuris”	Art. 1 pkt 7 (proj. art. 129 § 2-3 k.p.c.)	Przepis nie reguluje sposobu ani formy tworzenia dokumentów opisanych jako „elektronicznie poświadczone odpisy bądź elektroniczne kopie”. W tym zakresie warto by było sięgnąć do dorobku rynku prawa zamówień publicznych (gdzie składanie odwzorowań cyfrowych dokumentów papierowych odbywa się od wielu lat) i uregulować precyzyjnie sposób poświadczania dokumentów i ich odwzorowań cyfrowych. Pominięto w nim też sytuację, w których możliwe jest poświadczenie za zgodność z oryginałem treści tylko niektórych dokumentów. Ponadto trudno, aby wymagać od pełnomocnika poświadczenia za zgodność z oryginałem niektórych typów dokumentów, takich jak np. zrzuty ekranu lub zdjęcia ekranów telefonów, które częstokroć stanowią przecież załączniki do pism procesowych stron	Uwaga niezasadna. Przewiduje się uregulowanie kwestii poświadczania odpisów dokumentów w portalu informacyjnym w rozporządzeniu.
37.	Związek Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce	Art. 1 pkt 7 (proj. art. 129 § 2 ¹ k.p.c.)	Projektowany przepis art. 129 § 2 ¹ zakłada umożliwienie adwokatom, radcom prawnym, rzecznikom patentowym oraz radcom lub referendarzom Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej na elektroniczne poświadczanie dokumentów w systemie teleinformatycznym lub PI. W tym miejscu zaznaczyć należy, że ww. podmioty powinny mieć możliwość wyboru, które z dokumentów które przesyła przez PI chce poświadczyć elektronicznie a które nie.	Uwaga niezasadna. Projekt przewiduje możliwość wyboru przez pełnomocnika, które z załączonych dokumentów do pisma wnoszonego przez PI, chce poświadczyć, a które nie.
38.	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	Art. 1 pkt 7 (proj. w art. 129 § 2 ¹ k.p.c.)	§ 2¹. Pełnomocnik będący adwokatem lub radcą prawnym, rzecznikiem patentowym albo radcą lub referendarz Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej może elektronicznie poświadczyć dokument w systemie teleinformatycznym lub portalu informacyjnym. Brak dookreślenia w jaki sposób funkcja ta będzie działać – powinno być odniesienie do projektowanych przepisów wykonawczych.	Uwaga zasadna. Uzupełniono delegacje ustawową.
39.	Konfederacja Lewiatan	Art. 1 pkt 7 (proj. w art. 129 § 2 ¹ k.p.c.)	Pełnomocnik powinien mieć możliwość wyboru, które z dokumentów w postaci elektronicznej poświadcza a które nie.	Uwaga niezasadna. Projekt zapewnia dowolność wyboru w tym zakresie.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
40.	Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”	art. 131 § 1 k.p.c.	jakie to są dokumenty w formie elektronicznej nie pochodzące od sądu i w jaki sposób, przy istniejących zabezpieczeniach komputerów sądowych, sąd miałby je umieścić w PI?;	Uwaga niezasadna. Chodzi również o dokumenty umieszczone w PI a nie podlegające obowiązkowi wzajemnych doręczeń między pełnomocnikami zawodowymi. Dodatkowo obecnie funkcjonujące zabezpieczenia całkowicie nie wykluczają posługiwania się w sądach fizycznymi nośnikami danych (niekiedy opinie biegłych są przekazywane dodatkowo w tej formie).
41.	Fundacja Pracownia Dialogu, Toruń	Art. 1 pkt 9 (proj. w art. 131 ^{1a} § 1 k.p.c.)	Wskazanie jedynie stałego mediatora, jako uprawnionego do otrzymania korespondencji za pośrednictwem PI nie spowoduje zmiany jakościowej na której zdaje się zależeć ustawodawcy. Zgodnie z art. 183² §1 kpc „Mediatorem może być osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych, korzystająca w pełni z praw publicznych.” Przepisy kpc dotyczące mediacji odnoszą się zarówno do mediatorów, jak i stałych mediatorów (vide: art. 183² §4 kpc). Zgodnie z art. 183⁹ §1 kpc pierwszeństwo w wyborze mediatora mają strony i ich wyborem może być mediator niebędący stałym mediatorem. Dopiero w braku uzgodnienia osoby mediatora wybiera go sąd, biorąc jedynie w pierwszej kolejności stałych mediatorów. Również sąd może wyznaczyć mediatora spoza listy stałych mediatorów biorąc pod uwagę jego „odpowiednią wiedzę i umiejętności w zakresie prowadzenia mediacji w sprawach danego rodzaju”. Ze wszech miar logiczne jest, aby posługiwać się PI mógł zarówno mediator, jak i mediator stały. Efekt ten można osiągnąć przez: 1. Zmianę również przepisu art. 183² §1 kpc przez dodanie zdania: <i>Mediator jest obowiązany posiadać konto w portalu informacyjnym, o którym mowa w art. 53e ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 526)</i> 2. Nadanie brzmienia projektowanemu przepisowi: <i>W razie niemożności doręczenia za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, sąd doręcza adwokatowi, radcy prawnemu,</i>	Uwaga niezasadna. Projektodawca jedynie na stałych mediatorów może nałożyć obowiązek posiadania konta w PI.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			<i>rzecznikowi patentowemu, prokuratorowi, organowi emerytalnemu określonego przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, komornikowi sądowemu, stałemu mediatorowi lub mediatorowi pisma sądowe, jak również odpisy pism procesowych lub innych dokumentów nie pochodzących od sądu, którymi sąd dysponuje w postaci elektronicznej, wyłącznie poprzez umieszczenie ich treści w portalu informacyjnym, w sposób umożliwiający uzyskanie przez odbiorcę dokumentu potwierdzającego doręczenie.</i> Patrząc szerzej na kwestię posiadania przez stałych mediatorów i mediatorów konta w PI ustawodawca mógłby dodatkowo urealnić praktykę codzienną wielu polskich mediatorów i mediatorów, którzy w imieniu stron, zanoszą (lub wysyłają) podpisane przez nie wnioski o zatwierdzenie ugody (z załączoną ugodą i protokołem z mediacji) do biur podawczych właściwych sądów. O ile nic nie stoi na przeszkodzie, aby strona postępowania złożyła w sądzie wniosek o zatwierdzenie ugody prowadzonej na podstawie umowy w wersji papierowej, to w obliczu projektowanych zmian nie będzie już mogła tego zrobić w wersji elektronicznej. Posiadanie przez mediatora lub stałego mediatora konta w PI ułatwiłoby stronom uzyskanie zatwierdzenia ich ugód drogą szybszą i efektywną kosztowo.	
42.	Obywatel 4	Art. 1 pkt 9 (proj. w art. 131 ^{1a} § 1 k.p.c.)	W pełni popieram możliwie najszerze wykorzystanie wykorzystanie portalu informacyjnego do korespondencji sądu z mediatorem, w tym projektowany przepis. Trzeba jednak zauważyć, że projektowane przepisy nie odnoszą się do pism składanych przez mediatora, które również mogłyby być doręczane sądowi elektronicznie, optymalnie przez portal: odmowy prowadzenia mediacji z art. 183² §4), informacji o niemożliwości przeprowadzenia mediacji wobec braku zgody strony (zgłoszonego mediatorowi) lub braku kontaktu ze stroną (niektórzy mediatorzy te informacje tytułują też protokołami), informacji o stanie mediacji (na zapytanie sądu), wniosku o przedłużenie mediacji (z ważnej przyczyny wg art. 183¹⁰ §1), protokołu z mediacji bez ugody, protokołu i ugody zawartej elektronicznie, wniosku o ustalenie i przyznanie należności wg art. 183⁵ §3).	Uwaga niezasadna. Na tym etapie rozwinięcia funkcjonalności PI nie planuje się umożliwienia składania pism do sądu przez mediatorów (rozwiązanie może zostać wprowadzone w przyszłości).

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Poszerzenie art. 125 ¹ o mediatora stałego nie wydaje się odpowiednie (inny charakter pism), może więc w p.u.s.p. dodać §5 w art. 157b lub w k.p.c. dodać nowy art. 183 ¹⁶ ? Dodatkowo powstaje potrzeba zmiany § 170 rozporządzenia regulamin urzędowania sądów powszechnych (informowanie przez sąd mediatora i stron o skierowaniu do mediacji), a także ewentualnie proponowanego w projekcie UD184 brzmienia art. 183 ⁹ §3.	
43.	Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”	Art. 1 pkt 11 (proj. art. 132 § 1 k.p.c.)	na czym polega nadmierny formalizm i rygoryzm, o którym mowa na str. 11 uzasadnienia projektu? To kolejne obowiązki dla sędziego, bo brak oświadczenia oznacza, że w większości sytuacji powstaną wątpliwości odnośnie do doręczenia dokumentu drugiej stronie;	Uwaga niezasadna. Zakłada się, że sądy racjonalnie będą kontrolować realizację obowiązku wzajemnych doręczeń. Należy zauważyć, że obowiązek wzajemnych doręczeń dotyczy profesjonalnych pełnomocników, którzy powinni wykonywać obowiązek zgodnie z dobrymi obyczajami. Jeśli brak doręczenia nie jest sygnalizowany przez drugą stronę, nie należy braku oświadczenia o doręczeniu czy braku dołączenia potwierdzenia nadania, interpretować jako powstania wątpliwości.
44.	Stowarzyszenie Adwokackie „Defensor Iuris”	Art. 1 pkt 11 (proj. art. 132 § 1 ⁴⁻¹⁸ k.p.c.)	Przepis nie przewiduje w jaki sposób możliwe będzie otrzymanie przez stronę reprezentowaną przez pełnomocnika, potwierdzenia odbioru pisma od strony przeciwnej, bez naruszenia prawa strony przeciwnej do odbioru pisma po terminie 14 dni od dnia jego dodania do portalu informacyjnego.	Uwaga niezasadna. Obecnie wykazanie dopełnienia obowiązku bezpośredniego nadania pisma w toku sprawy między pełnomocnikami zawodowymi wykazuje się oświadczeniem o nadaniu przesyłki, a nie wykazaniem ich odbioru przez pełnomocników pozostałych stron. Przepisy nie posługują się pojęciem potwierdzenia odbioru.
45.	Konfederacja Lewiatan	Art. 1 pkt 11 (proj. art. 132 § 1 ⁴ k.p.c.)	Mając na uwadze fakt, iż pełnomocnicy profesjonalni mają obowiązek korzystania z PI ergo mają dostęp do pism lub innych czynności procesowych wnoszonych przez innych pełnomocników w danej sprawie, stąd nadmiarowy wydaje się dodatkowy obowiązek uzyskania przez wnoszącego dokumentu potwierdzającego przekazanie pisma drugiej stronie.	Uwaga niezasadna. Obowiązek i udokumentowanie jego wykonania jest konieczne do nałożenia sankcji związanej z jego niewykonaniem.
46.	Obywatel 4	Art. 1. pkt 13 (art. 183 ¹³ k.p.c.)	Proponuję brzmienie art. 183 ¹³ § 1 ¹ .: § 1 ¹ . Do wniosku Z wnioskiem , o którym mowa w § 1, dołącza składa się protokół z mediacji oraz ugodę wraz z ugodą, chyba że została ona zamieszczona w protokole mediacji , a w przypadku	Uwaga niezasadna. Projektodawca zgadza się, że zawarcie ugody w protokole występuje rzadko. Skoro jednak przepisy dopuszczają taką możliwość uznano, że

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wniosku wniesionego za pośrednictwem portalu informacyjnego – dokumenty te w postaci elektronicznej, podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym, albo poświadczone elektronicznie odpisy tych dokumentów. Uzasadnienie: Krócej, uwzględniając tak ugodę w protokole (praktycznie raczej nie spotykaną), jak odrębną, a także przypadek (często w praktyce spotykany) ujętego w treści ugody wspólnego wniosku stron o zatwierdzenie. Jednak dodatkowo: tak dla uproszczenie konstrukcji proponowanego przepisu, jak dla urealnienia obecnego przepisu art. 183¹² §2 proponowałbym zmienić ten ostatni usuwając rzadki (jeśli w ogóle obserwowany), zbędny, a komplikujący przypadek ugody w treści protokołu oraz enigmatycznej „niemożności”: Nasuwa się pytanie: Czy nie byłoby krócej i trafniej umieścić ten przepis w projektowanym art. 125¹ §2 po p.4? Proponuję brzmienie art. 183¹³ § 2: § 2¹. Strony mogą objąć ugodą również roszczenia objęte różnymi postępowaniami sądowymi oraz nieobjęte pozwem. Postępowania z prowadzającymi je sądami oraz roszczenia nimi nieobjęte strony wymieniają w ugodzie. Uzasadnienie: „Poszerzenie” zakresu ugody jest obecnie rozbite na art. 183¹³ i 183¹⁴, choć treścią tego drugiego powinno być zatwierdzanie ugody, nie jej zakres, a dodatkowo wymienienie literalnie nie dotyczy roszczeń nieobjętych. Skoro projekt wyodrębnia nowy paragraf, warto go kompleksowo rozwinąć – powyższa propozycji zmierza do uporządkowania tej sytuacji i pozwala uprościć przepis 183¹⁴ § 2¹.	należy przepis ułożyć w sposób precyzyjny, nawet jeśli powoduje to jego rozbudowanie. W pozostałej części uważa się, że przepisy są czytelne i nie wymagają korekt.
47.	Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”	Art. 1 pkt 13 lit. b (art. 183 ¹³ § 1 ¹ k.p.c.)	Propozycję aby sądem rzeczowo właściwym do zatwierdzenia ugody mediacyjnej był sąd rejonowy bez względu na właściwość rzeczową, nawiązującą do aktualnego brzmienia art. 185 § 1 k.p.c., zgodnie z którym o zawezwanie do próby ugodowej wnioskodawca zwraca się zawsze do sądu rejonowego można ocenić dwojako –	Uwaga niezasadna. Projektodawca zakłada, że sądy rejonowe skutecznie i prawidłowo oceniają zawarte ugody. Nie dostrzega się w tym zakresie ryzyka dla prawidłowości czynności sądu. Planuje się wyznaczenie jednego sądu

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			pozytywnie, jako analogiczną dla pokrewnej instytucji, z drugiej strony jednak skutkować będzie niekiedy koniecznością badania przez sądy rejonowe przed zatwierdzeniem ugody skomplikowanych zagadnień prawnych, którymi z uwagi na brak właściwości rzeczowej w procesie by się nie zajmowały, np. z zakresu praw niemajątkowych.	właściwego do rozpatrywania wniosków o zatwierdzanie ugód zawartych w mediacji prowadzonej na podstawie umowy.
48.	Fundacja Pracownia Dialogu, Toruń	Art. 1 pkt 13 (art. 183 ¹³ § 1 ¹ k.p.c.)	W treści przepisu należy użyć sformułowania „protokole z mediacji”, gdyż jest to termin ustawowy z art 183¹ §1 kpc. Czy dobrze rozumiemy, że składając wniosek o zatwierdzenie ugody (z protokołem i ugodą) za pośrednictwem portalu informacyjnego składa się te dokumenty w wersji elektronicznej podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym, albo poświadczone elektronicznie odpisy tych dokumentów? Czy oznacza to de facto rewolucję „na rynku mediacyjnym”, że strony np.: w mediacji zdalnej, będą wreszcie mogły podpisać ugodę kwalifikowanym podpisem elektronicznym? Tak samo wniosek o zatwierdzenie ugody? A mediator może w ten sposób podpisać protokół z mediacji? I można wówczas złożyć komplet dokumentów przez PI celem zatwierdzenia ugody? Jeśli odpowiedź ustawodawcy byłaby NIE – prosimy o uzasadnienie braku tej nowoczesności Jeśli odpowiedź ustawodawcy byłaby TAK – prosimy o dopisane w projektowanej zmianie możliwości podpisania dokumentów za pomocą podpisu zaufanego (zgodnie z projektowaną zmianą w art. 1 ust. 5 pkt. B niniejszego projektu).	Uwaga uwzględniona. Przepisy przeformułowano w ten sposób aby nie budziły wątpliwości. Poprawiono redakcję przepisu.
49.	Polskie Centrum Mediacji	Art. 1 pkt 13 lit. b (art. 183 ¹³ § 1 ² k.p.c.)	Proponujemy dodać w § 1 prim 2 ust. 1 i 2. - W ust 1 pozostawić proponowaną/projektowaną jednostkę redakcyjną oraz dodać ust. 2 o treści " Czynności, o których mowa powyżej w ust.1 może dokonać, również stały mediator prowadzący postępowanie mediacyjne. " Zapis taki będzie odpowiadał aktualnej praktyce prowadzenia postępowań mediacyjnych przez wielu mediatorów , w tym z Polskiego Centrum Mediacji, gdzie mediator prowadzący postępowanie mediacyjne umowne/wnioskowe zakończone ugodą składa protokół w sądzie (właściwość ogólna lub wyłączna), wraz z ugodą, wnioskiem strony lub stron o jej zatwierdzenie i innymi dokumentami wymaganymi w danej kategoriach spraw. Strony uczestniczące w mediacji, które nie korzystają z wsparcia adwokata,	Uwaga niezasadna. Mediator nie jest stroną postępowania, nawet jeśli wykształciła się praktyka przesyłania dokumentów do sądu przez mediatora. Przepis nie odbiera kompetencji w tym zakresie mediatorom, ponieważ nigdy takie kompetencje nie zostały mediatorom przyznane. W mediacji prowadzonej na podstawie umowy nie ma obowiązku zatwierdzenia ugody przez sąd. Jeśli z wnioskiem o zatwierdzenie będzie występowała strona, a nie jej zawodowy pełnomocnik opisywana praktyka będzie mogła

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			radcy prawnego, rzecznika patentowego (..) mają prawo oczekiwać, że mediator - stały mediator jako profesjonalista dopełni wszelkich formalności niezbędnych do zatwierdzenia ugody zawartej w mediacji. Mediatorzy Polskiego Centrum Mediacji w Warszawie oraz kandydaci na mediatorów szkoleni w Polskim Centrum Mediacji, uczestniczą w szkoleniach, na których nabywają specjalistyczną wiedzę dotyczącą technik mediacji, zagadnień prawnych, w tym procedur prawnych obowiązujących w mediacji. Dlatego niezrozumiałą jest próba ograniczenia kompetencji mediatorów polegająca na podmiotowym ich wyłączeniu od czynności technicznej polegającej na przesłaniu dokumentów z przebiegu postępowania mediacyjnego do Sądu. Przesłanie protokołu z mediacji umownej /wnioskowej wraz dokumentami wytworzonymi w toku mediacji do Sądu nie wymaga w naszym rozumieniu wykształcenia prawniczego. Nadto zauważyć należy, że od roku 2016 status mediatora stałego-kwalifikowanego został uregulowany w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. prawo o ustroju sądów powszechnych, co wskazuje na szczególną rolę stałego mediatora w systemie wymiaru sprawiedliwości w Rzeczypospolitej Polskiej. Pozostawanie proponowanego zapisu, w którym pomija się podmiot mediatora, w czynności technicznej "złożenia za pośrednictwem portalu informacyjnego wniosku strony/stron mediacji o zatwierdzenie ugody wraz z protokołem i innymi dokumentami procesowymi "stanowi jawną dyskryminację mediatorów-stałych mediatorów". Wprowadzenie proponowanej jednostki redakcyjnej będzie spójne z proponowanymi zmianami do ustawy prawo o ustroju sądów powszechnych " w art. 157b dodaje się § 4 w brzmieniu: „§ 4. Stały mediator jest obowiązany posiadać konto w portalu informacyjnym, o którym mowa w art. 53e.”. Jednocześnie zamiast ułatwiać obywatelom funkcjonowanie w wymiarze sprawiedliwości taką zmianą utrudnia im się to. Utrudnia się również funkcjonowanie wymiarowi sprawiedliwości, stały mediator gwarantuje, że zostaną przesłane wszystkie dokumenty niezbędne do zatwierdzenia ugody, jak również w wymaganych przypadkach nadanie klauzuli wykonalności. Sędzia zajmuje się tą sprawą raz, nie ma potrzeby pisania pism o uzupełnienie czy dostanie dokumentacji. Być może	zostać zachowana, ponieważ jest indyferentna z punktu widzenia postępowania sądu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			nie wszyscy mediatorzy dokładają starań, aby strony mediacji jak i sąd po zakończeniu postępowania mediacyjnego miały załatwioną sprawę również pod względem formalnym, nie wpływa to jednak na rozwój mediacji. Nie sądzimy, jednak że działaniem właściwym jest kierowanie się ze skrajności w skrajność, od nakazu do zakazu, należy dać stronom i mediatorom możliwość, która może być wykorzystana lub nie. Zapis ten, zamiast ułatwić stronom uczestnictwo w wymiarze sprawiedliwości skomplikuje sytuację, a przecież proponowane zmiany mają ułatwić i uprościć a nie utrudniać ludziom życia.	
50.	Fundacja Pracownia Dialogu, Toruń	Art. 1 pkt 13 lit. b (art. 183 ¹³ § 1 ² k.p.c.)	Proponujemy zmianę projektowanego przepisu i nadanie mu brzmienia: <i>„W przypadku, gdy adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy, Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej, prokurator, stały mediator lub mediator po zawarciu ugody w ramach mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację, wystąpi o jej zatwierdzenie, wniosek i dalsze pisma procesowe w tym postępowaniu składa za pośrednictwem portalu informacyjnego.”</i> Wątpliwość w tym projektowanym przepisie budzi sformułowanie „dalsze pisma procesowe”. O jakie pisma chodzi ustawodawcy? Składając wniosek o zatwierdzenie ugody załącza się do niego ugodę i protokół (w wersji minimum) oraz inne pisma mające znaczenie dla zatwierdzenia ugody.	Uwaga niezasadna. Mediator nie jest stroną ugody mediacyjnej ani postępowania o zatwierdzenie mediacji. O ile zwykle strony składają jedynie wniosek o zatwierdzenie ugody, nie można wykluczyć dalszych pism składanych w tym postępowaniu.
51.	Fundacja Pracownia Dialogu, Toruń	Art. 1 pkt 13 lit. c (art. 183 ¹³ § 2 k.p.c.)	Proponujemy nadać mu brzmienie: <i>„W razie skierowania przez sąd sprawy do mediacji, mediator składa protokół oraz ugodę, o ile została zawarta, w sądzie rozpoznającym sprawę za pośrednictwem portalu informacyjnego.”</i>	Uwaga niezasadna. Nie przyznano mediatorom możliwości wnoszenia pism za pośrednictwem portalu, a jedynie ich odbierania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
52.	Centrum Mediacji przy OIRP w Krakowie	Art. 1 pkt 13 lit. c (art. 183 ¹³ § 2 k.p.c.)	Uwagi: w przypadku spraw ze skierowania sądu nie wprowadzono możliwości składania protokołu i ugody w postaci elektronicznej, (podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym, albo poświadczone elektronicznie odpisy tych dokumentów). Rekomendacja: Wprowadzić możliwość składania protokołu i ugody drogą elektroniczną jak w art. 183 ¹³ § 1 ¹	Uwaga częściowo uwzględniono. Umożliwiono podpisywanie ugody oraz protokołu kwalifikowanym podpisem elektronicznym.
53.	Ośrodek Mediacji przy OIRP w Szczecinie	Art. 1 pkt 13 lit. c (art. 183 ¹³ § 2 k.p.c.)	Uwagi: w przypadku spraw ze skierowania sądu nie wprowadzono możliwości składania protokołu i ugody w postaci elektronicznej, (podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym, albo poświadczone elektronicznie odpisy tych dokumentów). Rekomendacja: Wprowadzić możliwość składania protokołu i ugody drogą elektroniczną jak w art. 183 ¹³ § 1 ¹	Uwaga częściowo uwzględniono. Umożliwiono podpisywanie ugody oraz protokołu kwalifikowanym podpisem elektronicznym.
54.	Stowarzyszenie Adwokackie „Defensor Iuris”	Art. 1 pkt 13 (art. 183 ¹³ k.p.c.)	Niezrozumiałe wymaganie podpisania wyłącznie kwalifikowanym podpisem elektronicznym z wyłączeniem podpisu zaufanego albo podpisu osobistego – <u>w pozostałych zapisach zostały te podpisy zrównane, co jest rozwiązaniem racjonalnym i uzasadnionym</u> - każdy obywatel bezpłatnie może wyrobić podpis zaufany albo podpis osobisty, zaś posiadanie kwalifikowanego podpisu elektronicznego wymaga poniesienia dodatkowych kosztów.	Uwaga niezasadna. Zakłada się podpisywanie protokołu i ugody jedynie kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Uznaj się, że konieczne jest zachowanie formy elektronicznej ugody, uwzględniając że stanowi ona umowę między stronami i wywołuje skutki również procesowe. W przypadku ugody mediacyjnej konieczne jest jej podpisanie przez strony (art. 183 ¹² § 2 k.p.c.). Pełnomocnik zawodowy zachowa natomiast możliwość poświadczenia ugody sporządzonej w formie pisemnej stosownie do projektowanego art.126 § 5 kpc. Zgodnie z art. 12d ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych opatrzenie danych podpisem osobistym wywołuje w stosunku do podmiotu publicznego skutek prawny równoważny podpisowi własnoręcznemu. Skutek, o którym mowa w ust. 1, wywołuje opatrzenie danych podpisem osobistym w stosunku do podmiotu innego niż podmiot publiczny, jeżeli obie strony wyrażą na to zgodę. Umożliwienie więc stosowania podpisu osobistego wiązałoby się z dodatkowymi ryzykami dotyczącymi wywołania skutków prawnych w tym

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
				ustaleniem czy faktycznie doszło do zawarcia ugody w mediacji. Podpis zaufany jest równoważny w skutkach podpisowi własnoręcznemu w relacjach z administracją publiczną. Z tego względu ograniczono możliwość podpisywania ugody i protokołu jedynie do kwalifikowanego podpisu cyfrowego.
55.	Polskie Centrum Mediacji	Art. 1 pkt 14 (art. 183 ¹⁴ lit. a k.p.c.)	w terminie nie dłuższym od 30 dni. Proponujemy jasno określić czas, do kiedy ugoda powinna być zatwierdzona. Niestety spotykamy się z przypadkami, kiedy ugoda, nie jest zatwierdzana przez 4 – 5 miesięcy. Wprowadzenie max. terminu będzie skutkować większym zaufaniem społeczeństwa do wymiaru sprawiedliwości.	Uwaga niezasadna. Przepis wymaga już niezwłocznego działania sądu. Dalsze instrukcyjne terminy nie zmieniają sytuacji. Stroną przysługują środki prawne w przypadku prowadzenia przez sąd postępowania ze zwłoką.
56.	Obywatel 4	Art. 1 pkt 14 (art. 183 ¹⁴ lit. a k.p.c.)	Rozumiem, że skrócenie §1 jest związane po pierwsze określeniem kierującego i/lub właściwego sądu gdzie indziej, a po drugie (dość logicznym) uznaniem, że strony mediacji tzw. sądowej już samym zawarciem ugody sygnalizują dostatecznie wolę uzyskania jej zatwierdzenia. Jednak wedle brzmienia z wykreślonym wnioskiem: 1) powstaje wątpliwość, co gdy sąd otrzyma ugodę z mediacji umownej z protokołem, ale bez wniosku – wg art. 183 ¹³ do zatwierdzenia wniosek jest potrzebny, ale wg art. 183 ¹⁴ nie jest; 2) wciąż mamy jeszcze art. 183 ¹² §2 ¹ z wnioskiem odnoszącym się generalnie do ugód z mediacji tak umownej, jak sądowej, co nie tylko pogłębia wątpliwości powyżej, ale – przy wykreśleniu z art. 183 ¹⁴ wniosku strony - może wspierać spotykaną czasem błędną interpretację, że o zatwierdzenie wnioskuje... mediator (na co rzekomo właśnie strony się zgadzają wedle tego przepisu). Reasumując: proponowałbym pozostawić „sąd na wniosek strony”, bo może to spowodować w obecnym kontekście więcej zamieszania niż pożytku.	Uwaga niezasadna. Zastrzeżenie nie tłumaczy z jakiego powodu sąd miałby otrzymać protokół i ugodę zawartą w mediacji prowadzonej na podstawie umowy bez wniosku. W takiej mediacji nie ma obowiązku zatwierdzenia ugody. Nawet gdyby taka sytuacja zaistniała sąd albo odesłałby dokumenty (skoro nie ma podstawy do prowadzenia postępowania), albo poinformował nadawcę, że konieczne jest złożenie wniosku. Przepis należy interpretować w ten sposób, że w przypadku mediacji prowadzonej na podstawie postanowienia sądu samo złożenie ugody wraz protokołem mediacji stanowi wystarczającą podstawę do przeprowadzenia postępowania o zatwierdzenie ugody bez konieczności formułowania odrębnego pisma procesowego z wnioskiem o zatwierdzenie ugody (często wniosek o zawiedzenie ugody znajduje się w jej treści).
57.	Fundacja Pracownia Dialogu, Toruń	Art. 1 pkt 14 (art. 183 ¹⁴ k.p.c.)	Projektując zmiany w § 2 ¹ dobrze, aby ustawodawca zauważył również fakt, że ugoda może dotyczyć: 1. roszczeń objętych różnymi postępowaniami sądowymi	Uwaga niezasadna. Z art. 183 ¹³ § 2 kpc wynika, że strony mogą objąć ugodą również roszczenia nieobjęte pozwem. Należy uznać, że strony

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			2. roszczeń nieobjętych postępowaniami sądowymi, a mogącymi stać się przedmiotem postępowania przed sądem (vide art. 917 kc) Legislatorom ustawodawcy pozostawiamy takie sformułowanie przepisu, aby możliwość kompleksowego ugodzenia sporów przez strony znajdowała odzwierciedlenie w prostocie zatwierdzania takich wieloaspektowych uгод. Ze swojej strony proponujemy brzmienie: <i>„Jeżeli ugoda dotyczy roszczeń objętych różnymi postępowaniami sądowymi, lub roszczeń mogących te postępowania wywołać, strony wymieniają w ugodzie te postępowania oraz wskazują sąd, który podejmie czynności przewidziane w § 1 i 2. Jeżeli postępowania prowadzi sądy różnego rzędu, właściwy jest sąd wyższego rzędu. Odpis postanowienia o zatwierdzeniu ugody lub nadaniu ugodzie klauzuli wykonalności sąd doręcza pozostałym sądom wymienionym w ugodzie oraz stronom.”</i> Proponujemy zmienić również §3 art. 183¹⁴ i nadanie mu brzmienia: <i>„Sąd odmawia nadania klauzuli wykonalności albo zatwierdzenia ugody zawartej przed mediatorem, w całości lub części, jeżeli ugoda jest sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa, a także gdy jest niezrozumiała lub zawiera sprzeczności, o czym sąd informuje mediatora”.</i> Zmiana tego przepisu będzie co prawda powieleniem normy zawartej w §172 Regulaminu urzędowania sądów powszechnych, który to przepis w praktyce sądów jest jednak stosowany #powściągliwie. Informacja zwrotna dla mediatora jest kluczowa do jego rozwoju i przygotowywania coraz lepszych uгод.	mogą między sobą rozstrzygnąć również kwestie, które w przyszłości mogą wywołać między nimi spór. Taka praktyka jest zresztą obserwowana. Powtórzenie normy z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 867 z późn. zm.) uznaje się za zbędne.
58.	Obywatel 4	Art. 1 pkt 14 lit. b (art. 183 ¹⁴ k.p.c.)	§ 2¹. Jeżeli ugoda dotyczy roszczeń objętych różnymi postępowaniami sądowymi różnych postępowań, strony wymieniają w ugodzie te postępowania postępowania oraz wskazują w którym z nich sąd, który podejmie czynności przewidziane w § 1 i 2. Jeżeli postępowania prowadzi sądy różnego rzędu, właściwy jest sąd wyższego rzędu. Odpis postanowienia o zatwierdzeniu ugody lub nadaniu ugodzie klauzuli	Uwaga niezasadna. Postanowiono pozostawić dotychczasowe sformułowania ustawowe. Projektowany przepis zapewnia precyzyjne określenie postępowań.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			wykonano i sąd doręcza pozostałym sądom wymienionym w ugodzie. Uzasadnienie: Skrócenie. Wskazanie postępowania, nie sądu, bo jeden może prowadzić kilka postępowań. Brak wymieniania w związku z proponowaną wyżej zmianą art. 183¹³ §2¹. Dodatkowo skorygowanie ostatniego zdania związane z faktem, że zatwierdzenie nie jest czymś odrębnym od klauzuli, ta ostatnia jest tylko formą zatwierdzenia zgodnie z §2 (oczywiście są sytuacje późniejszego nadawania klauzuli ugodzie wcześniej zatwierdzonej postanowieniem, ale to nie zmienia faktu, że podstawą umorzenia, tu istotną dla sądów pozostałych, jest owo pierwotne zatwierdzenie niezależnie od formy).	
59.	Centrum Mediacji przy OIRP w Krakowie	Art. 1 pkt 14 (art. 183 ¹⁴ k.p.c.)	Uwagi: Wprowadzenie obowiązku „niezwłocznego” rozpoznania może prowadzić do rozbieżnej interpretacji w praktyce sądów. Rekomendacja: Wskazać instrukcyjny termin, np. 7 dni, na zatwierdzenie ugody. Uwagi: brak określenia konsekwencji pominięcia w ugodzie postępowań których ugoda dotyczy lub wskazania sądu właściwego Rekomendacja: wskazać konsekwencje braków	Uwaga niezasadna. Wprowadzenie kolejnego instrukcyjnego terminu nie wpłynie na tempo rozpoznania wniosków przez sądy. Obowiązek niezwłocznego działania już wynika z przepisu.
60.	Ośrodek Mediacji przy OIRP w Szczecinie	Art. 1 pkt 14 (art. 183 ¹⁴ k.p.c.)	Uwagi: Wprowadzenie obowiązku „niezwłocznego” rozpoznania może prowadzić do rozbieżnej interpretacji w praktyce sądów. Rekomendacja: Wskazać instrukcyjny termin, np. 7 dni, na zatwierdzenie ugody. Uwagi: brak określenia konsekwencji pominięcia w ugodzie postępowań których ugoda dotyczy lub wskazania sądu właściwego Rekomendacja: wskazać konsekwencje braków.	Uwaga niezasadna. Wprowadzenie kolejnego instrukcyjnego terminu nie wpłynie na tempo rozpoznania wniosków przez sądy. Obowiązek niezwłocznego działania już wynika z przepisu.
61.	Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”	Art. 1 pkt 15 (proj. art. 458 ^{3a} k.p.c.)	Dążenie projektodawcy do upowszechnienia mediacji, jako skutecznej i efektywnej formy rozwiązywania sporów należy ocenić pozytywnie. Powstaje pytanie na ile jednak skierowanie sprawy do mediacji zwiększa motywację strony do udziału w tejże. W praktyce duża ilość skierowań do mediacji kończy się złożonym w terminie, przez jedną a często obie strony, obszernie uzasadnionym sprzeciwem. Sankcja z art. 103 § 2 k.p.c. jest trudna do zastosowania	Uwaga niezasadna. Spór prowadzą konkretne strony, które powinny ponosić ciężar finansowych z nim związanych w pierwszym rzędzie, w tym ciężar dotyczący sfinansowania postępowania mediacyjnego. Projektodawca zakłada, że po wprowadzeniu projektowanych

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			w praktyce, zaś narażanie stron na ponoszenie kosztów niekiedy oczywiście bezcelowej mediacji nie wydaje się właściwe. Należy zauważyć, że wprowadzona w 2019 r. zasada płacenia przez strony wynagrodzenia mediatorowi prawdopodobnie wpływa na zmniejszenie zainteresowania mediacją. Być może zasadne byłoby dla spopularyzowania mediacji ponoszenie jej kosztów przez Skarb Państwa, a w razie zawarcia ugody – zwracania stronie mniejszej części opłaty sądowej niż obecnie.	zmian sankcja z art. 103 § 2 k.p.c. znajdzie szersze wykorzystanie w praktyce sądów.
62.	Obywatel 3	Art. 1 pkt 15 (proj. art. 458 ^{3a} k.p.c.)	Jak już wcześniej wskazałem samy wybór kategorii spraw budowlanych rozpoznawanych w postępowaniu gospodarczym, jak tych, które mają być kierowane obowiązkowo do mediacji, nie jest trafny. W przypadku pominięcia postępowania odrębnego w sprawach gospodarczych na zasadzie art. 458[6] par. 1 k.p.c. taki obowiązek odpadnie. To samo będzie również wtedy, gdy sprawa z tej kategorii będzie na zasadzie art. 458[7] par. 2 k.p.c. rozpoznawana w wydziale cywilnym – co jest częste ze względu na trudności z kwalifikacją tej kategorii spraw zwłaszcza wtedy, gdy jedna ze stron nie przedsiębiorcą – albowiem będzie ona rozpoznawana właśnie z pominięciem przepisów o postępowaniu odrębnym w sprawach gospodarczych. Aby wyjaśnić wadliwość proponowanej zmiany przytoczyć należy treść proponowanego art. 458[3a] k.p.c., która ma brzmieć następująco: W sprawach, o których mowa w art. 4582 § 1 pkt 5, sąd, przed pierwszym posiedzeniem w sprawie, kieruje strony do mediacji, chyba że sprawa podlega rozpoznaniu w postępowaniu upominawczym, elektronicznym postępowaniu upominawczym albo postępowaniu nakazowym. Po skierowaniu stron do mediacji, sąd podejmuje czynności służące do przygotowania posiedzenia. W uzasadnieniu projektu wskazano, że wyłączenie obowiązku kierowania stron do mediacji w postępowaniach upominawczym, elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz nakazowym jest uzasadnione specyfiką spraw rozpoznawanych w tych postępowaniach odrębnych oraz sprawy rozpoznawane we wspomnianych postępowaniach odrębnych charakteryzują się uproszczoną procedurą, dotyczą w znacznej mierze roszczeń kierowanych w nieskomplikowanym stanie faktycznym, często	Uwaga częściowo zasadna. Przeformułowano przepis. Uwzględniono w zakresie w jakim zmierza do tego, aby sąd był zobowiązany do skierowania stron do mediacji po wniesieniu zarzutów albo sprzeciwu od nakazu zapłaty.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			bazują wyłącznie na dowodach z dokumentów i nie wymagają przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych. Z tak przedstawionym poglądem nie można się zgodzić, gdyż obecne uregulowania zawarte w art 499 par. 1 w zw. art. 480[1] par. 1 k.p.c. nakazują kierować do postępowania upominawczego każdą sprawę o zapłatę z umów o roboty budowlane, nawet o bardzo wysokiej wartości przedmiotu sporu, w tym zawierającą wnioski o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego. Dalej wskazać należy, że postępowania odrębne w k.p.c. wyodrębnione według różnych kryteriów: podmiotowych, przedmiotowych i formalnych, przy czym może zachodzić zbieg tych postępowań: np. upominawczego, uproszczonego i gospodarczego. W przypadku postępowań odrębnych: nakazowego, upominawczego, uproszczonego i elektronicznego kryterium wyróżniającym jest wyłącznie odrębność proceduralna w odróżnieniu od postępowania zwykłego. Oznacza to, że dla prowadzenia postępowania zwykłego alternatywą są postępowania odrębne. Sąd prowadzi więc sprawę w postępowaniu zwykłym lub odrębnym, w szczególności nakazowym lub upominawczym. Wniesienie zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty nie powoduje, że postępowanie traci charakter postępowania odrębnego, lecz wchodzi w jego drugą fazę. Zgodnie z art. 480[1] par. 2 k.p.c. po utracie mocy lub uchyleniu nakazu zapłaty albo w przypadku braku podstaw do jego wydania sąd rozpoznaje sprawę według przepisów ogólnych lub w postępowaniu odrębnym właściwym dla danej sprawy, chyba że przepis szczególny przewiduje inny skutek, w szczególności umorzenie postępowania. Analiza tego przepisu tylko potwierdza powyższy pogląd. Można się jedynie zastanawiać, czy w przypadku skutecznego zaskarżenia sprzeciwem nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym, ze względu na obecne uregulowania, które nie przewidują obecnie w drugiej fazie postępowania odmienności, będą miały zastosowania przepisy ogólne (nie będzie można mówić o postępowaniu upominawczym, co jednak nakazywałby ponownie doręczać pozew z pouczeniami i wezwaniem do złożenia odpowiedzi na pozew, co wydaje się wykładnią in absurdum). Na pewno jednak, ze względu na	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			sformułowanie: po utracie mocy (...) nakazu, w przypadku wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym dalej mamy do czynienia z postępowaniem nakazowym, gdyż taki nakaz zapłaty mimo zaskarżenia nie traci mocy. W sprawie prowadzonej więc po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty na pewno nie będzie miał zastosowania projektowany art. 458[3a] k.p.c., a nie taki chyba jest cel tej nowelizacji. Prowadzi to wniosku o błędności proponowanej zmiany. Wprowadzenie art. 458[3a] o proponowanej treści będzie też prowadziło do niezrozumiałych komplikacji o charakterze procesowym. Przykładowo dotyczyć to będzie sprawy, w której nie wydano nakazu zapłaty i sprawę przekazano do postępowania zwykłego, a w odpowiedzi na pozew podniesiono zasadny zarzut niewłaściwości sądu połączony z wnioskiem o przekazanie sprawy do sądu właściwego. Zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 148 § 3 k.p.c. sąd winien wtedy winien wyznaczyć posiedzenie niejawne celem wydania postanowienia o przekazaniu sprawy według właściwości na zasadzie art. 200 k.p.c. Ale projektowany art. 458[3a] k.p.c. zawierający sformułowanie: sąd, przed pierwszym posiedzeniem w sprawie, kieruje strony do mediacji, będzie powodował konieczność przed rozpoznaniem wniosku o przekazanie sprawy według właściwości do skierowania sprawy do mediacji. To samo będzie miało miejsce w sytuacji wniosku o odrzucenie pozwu na zasadzie art. 222 zd. 1 k.p.c., które również winno być wydane na posiedzeniu niejawnym. W każdej z tych sytuacji zachodzi konieczność skierowania sprawy na posiedzenie, a więc równocześnie będzie się wiązało z koniecznością skierowania sprawy do mediacji, jak też przygotowaniem posiedzenia. Rodzi się pytanie jak będzie miał się zachować sąd w sytuacji, gdy na skutek skierowania sprawy do mediacji strony wypracują ugodę, ale jednak sąd uzna się za niewłaściwy albo uzna, że zachodzi powaga rzeczy osądzonej, skutkująca koniecznością odrzucenia pozwu? Jaki jest wtedy sens kierowania sprawy do mediacji, w gdy sąd z powodu braku właściwości (gdy będzie ona wyłączna) nie będzie mógł podjąć czynności związanych z zatwierdzeniem ugody. Jeżeli już	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			miałaby zostać wprowadzona obligatoryjność skierowania sprawy do mediacji spraw z omawianej kategorii, to proponowany przepis winien w tym zakresie brzmieć następująco: ... sąd, przed skierowaniem sprawy na posiedzenie przygotowawcze lub na rozprawę, kieruje strony do mediacji, Powyżej wskazanym realnym problemom procesów dotyczących roszczeń z umów dotyczących robót budowlanych proponowane zmiany, wadliwe w samym projekcie, nie są w stanie pomóc. Krytyka bez wskazywania innych rozwiązań nie jest jednak konstruktywna (o czym zwłaszcza winny pamiętać osoby wypowiadające się w mediach społecznościowych). Jeżeli już MS podtrzyma wolę obowiązkowego kierowania spraw dotyczących roszczeń z umów o roboty budowlane do mediacji, to winno rozważyć następujące propozycje: 1) odpowiednik proponowanego art. 458[3a] winien znaleźć się w k.p.c. w: Części pierwszej: Postępowanie rozpoznawcze; Księdze pierwszej: Proce; Tytule VI: Postępowanie; Dziale II. Postępowanie przed sądem pierwszej instancji; Rozdziale 1. Mediacja i postępowanie pojednawcze; Oddziale 1, Mediacja, co byłoby zgodne z systematyką problematyki uregulowaną w tym Oddziale; 2) umiejscowienie proponowanego przepisu w Oddziale: Mediacja, nakazywałoby kierować takie sprawy do mediacji niezależnie od tego, czy byłaby rozpoznawana przez sąd gospodarczy w postępowaniu odrębnym w sprawach gospodarczych, czy też przez sąd gospodarczy procedujący z pominięciem tego postępowania odrębnego, a nawet w przypadku rozpoznawania takiej sprawy w wydziale cywilnym; 3) umiejscowienie proponowanego przepisu w Oddziale: Mediacja, byłoby neutralne dla awizowanego usunięcia z k.p.c. przepisów o postępowaniu odrębnym w sprawach gospodarczych; 4) w projektowanym przepisie należy wprowadzić zmianę, która nakazywałby która nakazywałby kierować sprawę do mediacji po złożeniu odpowiedzi na pozew lub wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty lub sprzeciwu od nakazu zapłaty, chyba że zachodzą	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			podstawy do umorzenia postępowania, przekazania według właściwości, zawieszenia postępowania lub odrzucenia pozwu; 5) w projektowanym przepisie należy wprowadzić zmianę, która nakazywałby kierować sprawę do mediacji po rozpatrzeniu zarzutów tamujących sprawę do merytorycznego rozpoznania, a wymagających wyznaczenia posiedzenia (rozpatrzenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, wniosku o wyłączenie sędziego, wniosku o przekazanie sprawy według właściwości, wniosku o odrzucenie pozwu), a więc dopiero przed skierowaniem na posiedzenie przygotowawcze lub (w razie jego pominięcia) przed skierowaniem sprawy na rozprawę.	
63.	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	Art. 1 pkt 15 (proj. art. 458 ^{3a} k.p.c.)	Art. 1 pkt 15 projektu ustawy powinien brzmieć: „ <i>po art. 458³ dodaje się art. 458^{3a} w brzmieniu: (...)</i> ” Art. 458 ^{3a} KPC w brzmieniu zaproponowanym w projekcie ustawy przewiduje obligatoryjne skierowanie stron do mediacji w sprawach, o których mowa w art. 458 ² § 1 pkt 5 KPC (tj. w sprawach gospodarczych, wynikających z umów o roboty budowlane oraz ściśle związanych z procesem budowlanym umów służących wykonaniu robót budowlanych). Wydaje się, że niezasadnym jest przesądzanie a priori, że każda tego typu sprawa, jeszcze przed pierwszym posiedzeniem w sprawie, powinna być obligatoryjnie kierowana do mediacji, szczególnie, że zgodnie z art. 183 ⁸ § 1 KPC „ <i>Sąd może skierować strony do mediacji na każdym etapie postępowania.</i> ”, zaś zgodnie z art. 187 § 1 ust. 3 KPC strona wnosząca pozew jest zobowiązana do zamieszczenia w pozwie informacji, czy „ <i>strony podjęły próbę mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu, a w przypadku gdy takich prób nie podjęto, wyjaśnienie przyczyn ich niepodjęcia</i> ”.	Uwaga niezasadna. Uznano, że ta kategorii spraw powinna być przedmiotem postępowania medacyjnego. Strony zachowują możliwość sprzeciwienia się mediacji.
64.	Fundacja Pracownia Dialogu, Toruń	Art. 1 pkt 15 (proj. art. 458 ^{3a} k.p.c.)	Poprawić literówkę. Zamiast art. 485 winno być 458 Proponujemy nadać brzmienie art. 458 ^{3a} : <i>W sprawach, o których mowa w art. 458² § 1, w których zawarcie ugody jest możliwe, sąd, przed pierwszym posiedzeniem w sprawie, kieruje strony do mediacji, chyba że sprawa podlega rozpoznaniu w postępowaniu upominawczym, elektronicznym postępowaniu upominawczym albo postępowaniu nakazowym. Po skierowaniu</i>	Uwaga częściowo zasadna. Poprawiono błąd i sprecyzowano treść dotyczącą momentu kierowania sprawy do mediacji. Oczywiście jest do mediacji mogą zostać skierowane tylko sprawy, w których zawarcie ugody jest możliwe. Opisane w przepisie sprawy zasadniczo należą do tej kategorii.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			<i>stron do mediacji, sąd podejmuje czynności służące do przygotowania posiedzenia.</i> Zawężenie spraw kierowanych do mediacji jedynie do dotyczących sporów w zakresie umów o roboty budowlane oraz ze ściśle związanych z procesem budowlanym umów służących wykonaniu robót budowlanych wydaje się nie mieć uzasadnienia faktycznego. Szersze uzasadnienie naszej propozycji, również statystyczne, znajduje się poniżej we właściwym punkcie dotyczącym oceny skutków regulacji projektowanych przepisów. Nadto w projektowanym przepisie zauważamy i podnosimy wątpliwość: Co oznacza „przed pierwszym posiedzeniem”? Czy oznacza to po wniesieniu powództwa a przed wniesieniem odpowiedzi na pozew? Czy może po wniesieniu powództwa i wniesieniu odpowiedzi na pozew? Etap kierowania do mediacji ma ogromne znaczenie dla szans dla ugodowego zakończenia sporu. Najbardziej efektywne są mediacje w sporach, w których nie powstało jeszcze żadne pismo typu pozew lub odpowiedź i strony nie zdążyły poróżnić się bardziej lub nawet nawzajem obrazić.	
65.	Obywatel 4	Art. 1 pkt 15 (proj. art. 458 ^{3a} k.p.c.)	Generalnie: - samo wprowadzenie standardowego kierowania do mediacji jest dawno oczekiwane, wedle dostępnej wiedzy konieczne, zatem bardzo pozytywne; - proponowany zakres tj. sprawy budowlane, faktycznie wg praktyki bardzo dobrze nadaje się do mediacji, - logika oczekiwania wykorzystania mediacji od sądów, zanim (ewentualnie) oczekiwać się tego będzie kategorycznie od stron (jak w modelu Włoskim), wydaje się zasadną kolejnością i łatwiejszą do przyjęcia ewolucją. Jednak: - zakres regulacji jest drastycznie niewystarczający, stanowi skromny ułamek wcześniejszych projektów: „roboczego” Ministerstwa Sprawiedliwości z 14 grudnia 2020 (sprawy gospodarcze, pracownicze, działowe), UD947 z 2023 r. i pierwotnej wersji UA8 MRiT (gospodarcze, niektóre pracownicze,	Uwaga niezasadna. Sąd jest uprawniony do skierowania stron do mediacji w każdej z tych spraw. Ukierunkowanie wyboru spraw jak w projekcie pozwala na przetestowanie efektywności mechanizmu w konkretnym, dobrze zdefiniowanym obszarze, gdzie konflikty są szczególnie złożone, technicznie i kosztowne. Rozszerzenie zakresu obowiązkowej mediacji mogłoby prowadzić do nadmiernego obciążenia systemu (może generować koszty po stronie SP w przypadku stron zwolnionych od kosztów sądowych) bez uprzedniego zweryfikowania skuteczności tego rozwiązania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			inne przedsiębiorców), nie obejmuje projektów UD392 z 2018 i UD216 z 2021 (rozwoły i separacje rodziców małoletnich dzieci); - zakres jest teŝ raŝąco nieadekwatny do i rozwiązań europejskich (np. Włochy, Grecja, Hiszpania, Litwa); - wreszcie tak wąski zakres nie jest nijak umotywowany uzasadnieniem ustawy, wręcz odwrotnie, wyraźne potwierdzenie w nim korzyści z mediacji musi budzić pytanie: komu i dlaczego zależy na tak śladowym i spóźnionym ich wykorzystaniu? Wedle nieformalnych informacji tak skromny zakres to ponoć forma „pilotażu” i wyraz obaw Ministerstwa o odpowiednią dostępność mediatorów. To nie są racjonalne przesłanki. Za formy „pilotażu” można spokojnie uznać tak praktykę na podstawie art. 593 p.z.p., jak (nieliczne) przypadki wydziałów gospodarczych i pracy, kierujących do mediacji nawet 30% wpływu (wobec średniej ogólnopolskiej 1,7%) – jej skuteczność nie spada wraz ze skalą. Z kolei na rynku mediacyjnym jest wielki „głód” spraw, do kilku tysięcy mediatorów stałych co roku dołącza kilkuset absolwentów studiów i szkoleń. W przypadku większego wpływu mediacji praktykujący mediatorzy będą mieli podstawy rozwinąć działalność np. przyjmując stażystów lub pomoc biurową, zyskując większą efektywność, zaktywizują się osoby dotąd mediujące w mniejszym zakresie lub wcale, rozwinie się system staŝów i doszkalania. Dość przecież spojrzeć na tzw. mediacje frankowe, gdzie dodatkowe dziesiątki tysięcy mediacji (prawda, że dość prostych i zautomatyzowanych) zostały „obsłużone” bez najmniejszych problemów. Najkrócej: mediatorów nie zabraknie. Wreszcie: jakiekolwiek ewentualne problemy ze „zbyt szerokim” zakresem spraw oznaczałyby w najgorszym razie jedynie to, że nie zostałyby osiągnięta duża skala odciążenia sądów dzięki mediacji. Obecnie projektowany zakres daje natomiast tego nieosiągnięcia całkowitą pewność z założenia. Dodatkowo przewidziany w uzasadnieniu tryb weryfikacji efektów (nawet jeśli na tak małej próbce zostaną odpowiednio pokazane) –	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			po dwóch pełnych okresach statystycznych, a więc latach – grozi zamrożeniem szerszego wprowadzenia podobnych rozwiązań do co najmniej 2029 roku. Brak szerokiego systemowego wykorzystania potencjału mediacji w takim czasie to sabotaż wymiaru sprawiedliwości. Jednocześnie jednak – wracając do konkretnych regulacji projektu - zakres wydaje się o tyle zbyt szeroki (i na tyle gorszy w porównaniu do wspomnianych UD97 i UA8), że przewiduje kierowanie do mediacji także tych spraw, gdzie np. strona, realizując art. 187 §1 p.3, załączy protokół z mediacji zakończonej bez ugody w przeddzień złożenia pozwu. Mechanizm wiążący kierowanie do mediacji z informacją o przedsądowej próbie polubownej, poza ww. projektami, praktycznie funkcjonuje już przecież (ponoć z powodzeniem) na podstawie art. 593 p.z.p. Brak powiązania standardowego kierowania do mediacji z art. 187 §1 p.3 jest dodatkowym wyrazem bezradności ustawodawcy wobec ośmieszenia tego ostatniego przez praktykę. Pomimo tego, że w toku konsultacji projektu UA8 i tzw. „Otwartego dialogu na rzecz mediacji” składane były (także przeze mnie) propozycje naprawy owego przepisu, przez sprecyzowanie próby polubownej wykorzystując rozumienie form ADR z ustawy o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich. Budzi wątpliwości także zobowiązanie sądu do podjęcia, po skierowaniu do mediacji, czynności służących do przygotowania posiedzenia. Zapewne ma to służyć uniknięciu obaw o przedłużenie postępowania sądowego mediacją zakończoną bez ugody (co jest częstym powodem lub pretekstem braku zgody stron na mediację). Jednak to określenie czynność sądu wydaje się zbyt ogólne, by skutecznie odpowiedzieć na takie obawy. Lepsze byłoby generalne doprecyzowanie art. 183¹⁰ §2, że sąd kierując do mediacji jednocześnie wyznacza termin rozprawy (więc strony mają szansę ugody w czasie oczekiwania na termin, mediacja go nie odwlecze). Było to proponowane już w projekcie z 14 grudnia 2020, a m.in. przeze mnie postulowane we wspomnianych wyżej konsultacjach.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Można się też zastanawiać, czy standardowe kierowanie do mediacji powinno być umiejscowione wśród przepisów postępowania gospodarczego, o których uchyleniu mówi się coraz konkretniej. <u>Reasumując: zamiast art. 458^{3a} proponuję zmiany jak poniżej:</u> Art. 187. § 1. Pozew powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego, a nadto zawierać (...): 3) informację, czy strony podjęły próbę mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu przez bezstronną osobę ułatwiającą zbliżenie stanowisk lub przedstawiającą propozycje rozwiązania sporu, a w przypadku gdy takich prób nie podjęto, wyjaśnienie przyczyn ich niepodjęcia. Art. 183⁸ § 2. Mediacji nie prowadzi się, jeżeli strona w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia lub doręczenia jej postanowienia kierującego strony do mediacji oświadczy, że nie wyraża zgody na mediację. § 3¹ Przewodniczący kieruje strony do mediacji jeżeli w sprawach 1) gospodarczych z wyjątkiem spraw, o których mowa w art. 458² § 1 pkt 11 i 12, 2) z udziałem podmiotu publicznego, 3) z zakresu prawa pracy, 4) o rozwód lub separację, których strony mają wspólne małoletnie dzieci – pozew nie zawiera informacji lub wyjaśnień, o których mowa w art. 187 § 1 pkt 3 albo są one niewystarczające. Art. 183¹⁰ § 2 k.p.c. Równocześnie ze skierowaniem stron do mediacji Przewodniczący wyznacza rozprawę po upływie terminu, o którym mowa w § 1, a przed jego upływem, jeżeli choć jedna ze stron oświadczy, że nie wyraża zgody na mediację. Uzasadnienie: Doprecyzowanie informacji o próbie polubownej (zbieżne z definicjami ustawy o rozwiązywaniu sporów konsumenckich) uniemożliwi obecną praktykę uznawania za nią wezwania do zapłaty czy jednozdaniowej „negocjacji”, wskazując na konieczny udział niedecydującej osoby trzeciej.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Jednoznaczny stanie się aktywny charakter braku zgody na mediację. Zakres standardowego kierowania do mediacji będzie dotyczył stron, od których można wymagać większego zaangażowania polubownego ze względu na ich profesjonalny charakter lub dobro wspólnych dzieci; przy tym sprawami takimi zajmują się z reguły sądy większych ośrodkach (okręgowe i rejonowe z wydziałami gospodarczymi i pracy), więc z większą dostępnością mediatorów. Pewna uznaniowość sądu oraz prawo stron do odmowy, a także gwarancja wyznaczenia terminu rozprawy, złagodzić powinny opór wobec nowej regulacji.	
66.	Centrum Mediacji przy OIRP w Krakowie	Art. 1 pkt 15 (proj. art. 458 ^{3a} k.p.c.)	Uwagi: zmiana polega na dodaniu obowiązku, a nie deregulacji.	Uwaga ogólna dotycząca pojęcia deregulacji, która nie jest przedmiotem projektu.
67.	Ośrodek Mediacji przy OIRP w Szczecinie	Art. 1 pkt 15 (proj. art. 458 ^{3a} k.p.c.)	Uwagi: zmiana polega na dodaniu obowiązku, a nie deregulacji.	Uwaga ogólna dotycząca pojęcia deregulacji, która nie jest przedmiotem projektu.
68.	Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”	Art. 2	Proponowana nowelizacja, w samej rzeczy nie dokonuje szczególnych zmian przepisu art. 385 ⁵ k.c. (oraz art. 556 ⁵⁻⁶ k.c.). Co prawda, jak podkreśla projektodawca regulacja ma na celu usunięcie wątpliwości interpretacyjnych w sytuacjach, gdy z treści umowy nie wynika jej charakter zawodowy lub pozazawodowy, należy jednak sądzić, iż owo oświadczenie wręcz przeciwnie, wprowadzi dodatkowe wątpliwości przy badaniu charakteru zawodowego umowy. Trzeba bowiem pamiętać, iż punktem wyjścia będzie jednak treść przepisu art. 385 ⁵ § 1 k.c., a ten odwołuje się do pozytywnego stwierdzenia „gdy z treści tej umowy wynika, że nie posiada.... [...] wynikającego w szczególności z przedmiotu wykonywanej przez nią działalności gospodarczej, udostępnionego na podstawie przepisów o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Oznacza to, iż ocena zawodowego charakteru umowy będzie jednak bazować nie na oświadczeniu osoby fizycznej ale na ustaleniu związku przedmiotu umowy z przedmiotem działalności gospodarczej, zawodowej osoby fizycznej. O ile związek taki zostanie ustalony w toku postępowania, o tyle będzie można wyciągać z niego odpowiednie konsekwencje prawne (i na odwrót).	Uwaga niezasadna. Oświadczenie będzie miało funkcję dowodową, uzupełniając do oceny charakteru zawartej umowy na podstawie samej jej treści.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Oświadczenie osoby fizycznej o którym mowa w przywołanym projektowanym przepisie, nie ma mocy kształtującej sytuacji prawnej tej osoby, a zwłaszcza nie wpływa na charakter gospodarczy samej umowy. Nawet przy złożonym oświadczeniu o braku charakteru zawodowego umowy związek taki może istnieć, zaś procesowy obowiązek wykazania nie istnienia tej okoliczności będzie spoczywał wciąż na osobie fizycznej. Krótko mówiąc, oświadczenie o którym mowa w projektowanym przepisie nie ma wielkiego praktycznego znaczenia, albowiem ocena zawodowego charakteru umowy będzie dokonywana niezależnie do faktu złożonego oświadczenia. Jeżeli poszukiwać jakiejś praktycznej przydatności owego rozwiązania to raczej w zakresie oceny właściwości sądów eliminujących czy to wydział gospodarczy czy cywilny (oczywiście jako wynik wstępnej oceny pozwu). Przepis ten, wbrew temu co przewiduje projekt, otwiera możliwości do nadużycia w jego stosowaniu. Otóż, projekt ten tworzy pewną iluzję interpretacyjną, iż złożenie oświadczenia przez osobę fizyczną, kształtuje charakter gospodarczy zobowiązania. To z kolei oznacza, że osoby posiadające wiedzę o tym zapisie, chcący polepszyć swoją sytuację prawną będą ochoczo takie oświadczenia składać. Dodatkową dla nich zachętą będzie także gwarancja zdania drugiego proponowanego art. 385⁵ § 1¹ k.c. „druga strona umowy nie może jednak uzależnić zawarcia umowy od złożenia takiego oświadczenia.”. To z kolei szybko doprowadzi do utraty znaczenia oświadczenia w praktyce. Ocenic tę zmianę należy jako niewiele wnoszącą do przestrzeni ochrony prawnej konsumenta (także pod postacią osoby fizycznej prowadzącej działalność jednoosobowo). Jest ona nie tylko mało przydatna ale także otwierająca możliwości nadużyć w składaniu oświadczenia, o którym mowa w proponowanych przepisach.	
69.	Konfederacja Lewiatan	Art. 2	Komentowany przepis w zasadniczy sposób narusza równowagę kontaktową stron, dając wyłącznie jednej stronie możliwość wpływu na treść stosunku prawnego poprzez złożenie jednostronnego oświadczenia. Rozwiązania tego typu (jednostronne zmiany relacji prawnej) powinny być traktowane jako absolutny wyjątek od zasady równowagi kontraktowej.	Uwaga niezasadna. Oświadczenie będzie miało funkcję dowodową, uzupełniając do oceny charakteru zawartej umowy na podstawie samej jej treści. Dodatkowo należy zauważyć, że skoro przedsiębiorcy wprowadzają odmienne

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Kontrahent jednoosobowego przedsiębiorcy jest w takim wypadku pozbawiony jakiegokolwiek mechanizmu weryfikacyjnego odnośnie prawdziwości twierdzeń jednoosobowego przedsiębiorcy, a także nie posiada mechanizmu umożliwiającego wyjście lub zmianę takiego stosunku prawnego. Ogólny mechanizm uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia woli należy w tym wypadku uznać za dalece niewystarczający, gdyż jego jedynym efektem mogłoby być jedynie forma nieważności czy rozwiązania umowy, co jest bardzo daleko idącym skutkiem i w części przypadków niekorzystnym dla obu stron. Podkreślić należy, że zdecydowana większość przedsiębiorców wprowadza odmienne produkty dla segmentu konsumenckiego i przedsiębiorców, biorąc pod uwagę m.in. ryzyko prawne (w tym prawo odstąpienia od umowy „konsumenckiej” w określonych wypadkach) czy wymogi profesjonalistów (inne parametry usług wymagane przez odbiorców profesjonalnych). Projektowana regulacja wymusza w części przypadków zrównanie tych produktów dla klientów będących osobami fizycznymi, gdyż przedsiębiorca – usługodawca musiałby liczyć się z nagłym oświadczeniem kontrahenta co do zmiany charakteru umowy. W praktyce takie rozwiązanie może powodować albo ograniczenie oferty dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (przygotowanie jej wyłącznie jako oferty „konsumenckiej”), albo faktyczne rozszerzenie uprawnień konsumenckich na przedsiębiorców (z uwagi na ryzyko prawne – wszystkie umowy kierowane do jednoosobowych przedsiębiorców mogą być zmienione na „konsumenckie”). Z uwagi na powyższe, należałoby wprowadzić <i>expressis verbis</i> rozwiązanie umożliwiające kontrahentowi takiego jednoosobowego przedsiębiorcy zmianę warunków proponowanej umowy, w przypadku złożenia przez tego ostatniego oświadczenia odnośnie charakteru tej umowy; rozwiązanie takie umożliwiłoby z jednej strony oferowanie przez przedsiębiorców towarów i usług dopasowanych do typu i potrzeb klienta, a z drugiej – ew. dopasowanie warunków umowy do przepisów powszechnie obowiązującego prawa (np. wprowadzenie postanowień dot.	produkty dla segmentu konsumenckiego i przedsiębiorców, to zawarcie umowy w ramach oferty dla segmentu „przedsiębiorców” powinno wskazywać na zawodowy charakter umowy, niezależnie od złożonego oświadczenia.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			odstąpienia od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa, które nie były wymagane w tzw. umowach B2B). Powyższe zastrzeżenie zachowywałoby równowagę kontraktową stron, gdyż jednoosobowy przedsiębiorca w dalszym ciągu miałby wpływ na charakter stosunku prawnego, ale jego kontrahent miałby możliwość zaoferowania warunków kontraktowych dopasowanych do relacji B2C lub B2B, zależnie od woli tej osoby fizycznej. Powyższe zastrzeżenie w dalszym ciągu pozwoli na zapewnienie ochrony jednoosobowych przedsiębiorców, zgodnie z uzasadnieniem projektu, gdyż nie zabierze tym osobom prawa do decydowania o charakterze umowy. Alternatywnie – w przypadku braku wprowadzenia wskazanego mechanizmu – rekomendujemy zaniechanie wprowadzenia zmiany.	
70.	Corporate Connections	Art. 2 i 7	Uwagi dot. uregulowania statusu przedsiębiorcy korzystającego z ochrony konsumenckiej w umowach na odległość Na wstępie chcielibyśmy zaznaczyć, że zaprojektowane przepisy wychodzą naprzeciw propozycji zespołu SprawdzaMY. Chcielibyśmy jednak zwrócić uwagę na wątpliwości jakie może powodować postulowane brzmienie przepisów z art. 385⁵ § 1¹, 556⁴ § 2 i 556⁵ § 2 ustawy- Kodeks cywilny oraz art. 7aa ust. 2 ustawy o prawach konsumenta. Zgodnie z proponowanyn brzmieniem: <i>Jeżeli z treści umowy, która ma być zawarta, nie wynika, czy posiada ona charakter zawodowy dla osoby fizycznej, o której mowa w § 1, osoba ta, najpóźniej w chwili zawarcia umowy, może złożyć oświadczenie, że umowa posiada dla niej charakter zawodowy albo że nie posiada takiego charakteru. Druga strona umowy nie może jednak uzależnić zawarcia umowy od złożenia takiego oświadczenia.</i> Przepis ten jednak nie wskazuje jak ma być traktowana osoba fizyczna, która nie złożyła takiego oświadczenia- czy jako konsument, czy też jako przedsiębiorca. Będzie to powodowało dalszy stan niepewności dla przedsiębiorców z sektora e-commerce w zakresie określenia charakteru konsumenta. Dlatego proponujemy, tak jak w propozycji nr 1202: - wprowadzenie wyraźnego obowiązku złożenia przez przedsiębiorcę, który chce korzystać z ochrony konsumenckiej, nie później niż w dniu zawarcia umowy, oświadczenia potwierdzającego, że zawierana umowa nie ma dla niego charakteru	Uwaga niezasadna. Zredagowanie przepisu w postulowany sposób prowadziłyby do naruszenia przepisów unijnych w zakresie ochrony praw konsumenta.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			zawodowego, wynikającego w szczególności z przedmiotu wykonywanej działalności gospodarczej - wprowadzenie domniemania, że przedsiębiorca - nabywca towaru lub usługi – działa jako przedsiębiorca i nie stosuje się do niego reżimu konsumenckiego, chyba że oświadczy inaczej i wprowadzenie takiego domniemania w przypadku zawarcia umowy na odległość.	
71.	ZBP	Art. 2 i art. 7	Jako sektor bankowy wnosimy o rezygnację z procedowania art. 2 pkt 1) projektu ustawy – art. 385⁵ § 1¹ Kodeksu cywilnego. Pragnę wyrazić krytyczne stanowisko wobec projektowanej zmiany dotyczącej statusu jednoosobowego przedsiębiorcy zawierającego umowę bezpośrednio związaną z prowadzoną działalnością gospodarczą, w sytuacji, gdy z treści tej umowy nie wynika jednoznacznie jej charakter zawodowy. Zgodnie z projektowanym art. 385⁵ § 11 k.c., przedsiębiorca ten będzie mógł – najpóźniej w chwili zawarcia umowy – złożyć oświadczenie, że dana umowa nie ma dla niego charakteru zawodowego, co umożliwi mu skorzystanie z ochrony konsumenckiej. Choć, jak wydaje się, celem tej regulacji miało być zwiększenie pewności prawa i ułatwienie kwalifikacji stosunku prawnego, należy zauważyć, że jej praktyczne zastosowanie może prowadzić do niejasności interpretacyjnych – zwłaszcza w przypadkach, gdy rzeczywisty charakter umowy budzi wątpliwości. W efekcie, nie można również wykluczyć, że proponowane rozwiązanie może w pewnych sytuacjach prowadzić do zwiększenia liczby postępowań sądowych, w których oceniany będzie status strony umowy oraz skutki prawne złożonego oświadczenia. Takie rozwiązanie należy ocenić negatywnie z następujących powodów: 1. Wprowadzenie subiektywnego kryterium oceny charakteru umowy Projektowany przepis przewiduje możliwość złożenia przez osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą oświadczenia o zawodowym lub niezawodowym charakterze zawieranej umowy. Taka regulacja wprowadza subiektywne kryterium oceny, które	Uwaga nieuwzględniona. Oświadczenie będzie miało funkcję dowodową, uzupełniającą do oceny charakteru zawartej umowy na podstawie samej jej treści. Podkreślić należy, że zmiana stanowi realizację postulatu deregulacyjnego zgłoszonego przez przedsiębiorców i nie planuje się na tym etapie procesu legislacyjnego jej usunięcia z projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			może prowadzić do nadużyć. Dotychczasowa praktyka opierała się na obiektywnych przesłankach, takich jak przedmiot działalności ujawniony w CEIDG czy faktyczny cel transakcji. Wprowadzenie możliwości jednostronnego oświadczenia może skutkować sytuacją, w której przedsiębiorcy będą deklarować brak zawodowego charakteru umowy, niezależnie od rzeczywistego celu gospodarczego, w celu uzyskania statusu konsumenta i związanej z nim ochrony prawnej. 1. Brak mechanizmów weryfikacji i ryzyko nadużyć Projekt nie przewiduje mechanizmów weryfikacji złożonego oświadczenia przez drugą stronę umowy. Brak możliwości odmowy zawarcia umowy w przypadku niezłożenia oświadczenia lub jego zakwestionowania przez bank stwarza ryzyko nadużyć. W praktyce może to prowadzić do sytuacji, w której banki będą zmuszone do stosowania ochrony konsumenckiej wobec przedsiębiorców, którzy <i>de facto</i> działają w ramach swojej działalności zawodowej. Taka sytuacja może prowadzić do destabilizacji rynku usług finansowych i zwiększenia ryzyka prawnego dla banków. 1. Niejasność skutków prawnych złożonego oświadczenia Projektowany przepis nie precyzuje jakichkolwiek skutków prawnych złożonego oświadczenia. Nie wiadomo, czy ma ono charakter wyłącznie dowodowy, czy też wiąże drugą stronę umowy. Brak jasności w tym zakresie może prowadzić do sporów sądowych i niepewności prawnej. Ponadto, nie przewidziano żadnych sankcji karnych czy też cywilnych za złożenie nieprawdziwego oświadczenia, co może zachęcać do nadużyć. Nie jest zatem jasne jakie będą skutki złożenia np. przez kredytobiorcę oświadczenia niezgodnego z prawdą, czy np. wówczas umowa będzie nieważna? 1. Ryzyko dodatkowego obciążenia wydziałów cywilnych w sądach powszechnych Wprowadzenie projektowanego przepisu stwarza realne ryzyko istotnego wzrostu liczby sporów sądowych dotyczących statusu konsumenta oraz zakresu przysługującej ochrony prawnej. W	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			praktyce może to prowadzić do masowego kwestionowania charakteru zawartych umów – zwłaszcza w relacjach z sektorem bankowym – przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, które, korzystając z nieprecyzyjnych zapisów, będą podnosić brak zawodowego charakteru transakcji, niezależnie od obiektywnych okoliczności. Taki stan rzeczy zdaje się pozostawać w oczywistej sprzeczności z deklarowanym celem Projektodawcy, który w ramach tzw. pakietu frankowego¹ oraz szerzej rozumianych reform wymiaru sprawiedliwości dąży do odciążenia sądów powszechnych i ograniczenia liczby postępowań spornych. Tymczasem proponowana regulacja może stać się impulsem do nowej fali pozwów i sporów interpretacyjnych, obciążających zarówno sądy, jak i uczestników rynku finansowego. W świetle powyższych uwag, sektor bankowy postuluje rezygnację z wprowadzenia projektowanego przepisu. Dla zachowania spójności systemu prawa, wykreślenie tej zmiany powinno oznaczać również rezygnację z tożsamych propozycji dotyczących składania oświadczeń przez jednoosobowych przedsiębiorców (zmiany 2) i 3) w art. 2 projektu oraz art. 7 projektu).	
72.	Stowarzyszenie Adwokackie „Defensor Iuris”	Art. 3 pkt 1 (proj. art. 4 ust. 1c <i>Prawo o adwokaturze</i>)	Zapis niezrozumiały – w istocie kształt systemu miałby decydować o uprawnieniach adwokata. Proponujemy wprowadzić uprawnienie niezależne od systemu teleinformatycznego, bazujące na opatrzeniu cyfrowego odwzorowania dokumentu papierowego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.	Uwaga niezasadna. Projekt nie wprowadza elektronicznej formy poświadczenia dokumentów poza systemem teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe. Adwokat ma prawo sporządzania poświadczeń odpisów dokumentów za zgodność z okazanym oryginałem w zakresie określonym odrębnymi przepisami. O uprawnieniu do poświadczenia dokumentów decydują więc przepisy, w tym przepisy normujące funkcjonowanie poszczególnych systemów teleinformatycznych.
73.	Fundacja Pracownia Dialogu, Toruń	Art. 6 pkt 1 (Art. 20 pkt 7a pusp)	Popieramy wyznaczenie jednego sądu rejonowego, jednakże pragniemy zauważyć, że sąd ten będzie miał „w kognicji” wszystkie sprawy cywilne, które przez PI będą kierowane do zatwierdzenia ugód.	Projektodawca dziękuje za pozytywne odniesienie się do projektowanych zmian.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Jest to kierunek pożądaný, gdyż mogłoby to uczynić mediację jeszcze bardziej efektywną.	
74.	Centrum Mediacji przy OIRP w Krakowie	Art. 6 pkt 1 (Art. 20 pkt 7a pusp)	Uwagi: Centralizacja zatwierdzania ugód może obciążyć jeden sąd i wydłużyć postępowania. Rekomendacja: wskazanie co najmniej jednego sądu w każdym okręgu.	Uwaga niezasadna. Ustalona ilość ugód zawieranych w mediacji prowadzonej na podstawie umowy nie wymaga wyznaczenia większej ilości sądów.
75.	Ośrodek Mediacji przy OIRP w Szczecinie	Art. 6 pkt 1 (Art. 20 pkt 7a pusp)	Uwagi: Centralizacja zatwierdzania ugód może obciążyć jeden sąd i wydłużyć postępowania. Rekomendacja: wskazanie co najmniej jednego sądu w każdym okręgu.	Uwaga niezasadna. Ustalona ilość ugód zawieranych w mediacji prowadzonej na podstawie umowy nie wymaga wyznaczenia większej ilości sądów.
76.	Fundacja Pracownia Dialogu, Toruń	Art. 6 pkt 2 (Art. 53e § 2 pusp)	Proponujemy zmienianemu art. 53e § 2 nadać brzmienie: „§ 2. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, warunki techniczne korzystania z portalu informacyjnego i jego funkcjonowania, tryb zakładania konta, dostępu do konta, sposobu udostępniania w nim spraw oraz likwidacji konta, z uwzględnieniem sprawności postępowania, ochrony praw stron postępowania oraz zasad wykonywania zawodu przez adwokatów, radców prawnych, rzeczników patentowych, komorników sądowych, stałych mediatorów oraz mediatorów . Uwzględnienie nie tylko stałych mediatorów, ale i mediatorów zostało przez nas uzasadnione powyżej. Jest to więc jedynie logiczna konsekwencja.	Uwaga niezasadna. Zastrzeżenie zostało wyjaśnione przy omawianiu innej uwagi.
77.	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	Art. 11. ust 1.	<i>Art. 11. 1. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.</i> Proponuje się pozostawić zastosowanie przepisów dotychczasowych do spraw rozpoczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie zmian. Sprawy, które są w toku, wymagają często szybkiej reakcji, a ew. niedziałanie systemu czy błąd pełnomocnika wywołują negatywne skutki procesowe.	Uwaga niezasadna. Przewiduje się, że rozwiązane dotyczące wnoszenia pism za pośrednictwem PI będzie miało przez rok charakter fakultatywny.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
78.	Stowarzyszenie Adwokackie „Defensor Iuris”	Art. 11. ust 1.	W przypadku informatyzacji postępowań sądowych przy użyciu Portalu Informacyjnego nie powinny one mieć obligatoryjnego skutku wobec trwających już postępowań sądowych, natomiast mieć zastosowanie wyłącznie do postępowań wszczętych po zmianie ustawy. Jeśli chodzi o możliwość, a nie obowiązek korzystania z rozwiązań informatycznych to nowe przepisy mogłyby mieć zastosowanie do postępowań w toku.	Uwaga niezasadna. Przewiduje się, że rozwiązania dotyczące wnoszenia pism za pośrednictwem PI będzie miało przez rok charakter fakultatywny.
79.	Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”	art. 11 ust. 2 projektu ustawy	Rok to za długi okres przejściowy, skoro wnoszenie pism przez PI i tak będzie obowiązkowe, a wielu pełnomocników już ma konto w portalu. Rozporządzenia wykonawcze powinny powstać jak najszybciej. Należałoby już teraz skonkretyzować terminy. W przeciwnym razie projektowane przepisy będą martwe, podobnie jak te dotyczące wnoszenia pism przez system teleinformatyczny.	Uwaga niezasadna. Oceniono, że rok będzie terminem, który pozwoli na uzyskanie przez użytkowników odpowiednich umiejętności i pozwoli na wdrożenie nowych funkcjonalności, jak również wyeliminowanie zaobserwowanych problemów dotyczących funkcjonowania nowego rozwiązania informatycznego.
80.	Stowarzyszenie Adwokackie „Defensor Iuris”	Art. 12	Powyższa regulacja pozostaje niespójna z 18 miesięcznym vacatio legis przewidzianym dla art. 125(1) kodeksu postępowania cywilnego.	Uwaga niezasadna.
81.	ZBP		W uzupełnieniu powyższych uwag krytycznie ocenić należy również projektowane vacatio legis. Ponownie podkreślając wagę pism wymienionych w nowelizowanym art. 125(2) § 2 k.p.c., za szczególnie istotne uznać należy uzależnienie wejścia w życie projektowanych zmian w odpowiednim okresie od dnia, kiedy zapewnione i odpowiednio zweryfikowane zostanie sprawne i prawidłowe działanie systemu. Przyjęty w projekcie termin 18 miesięcy może okazać się niewystarczający – chociażby w kontekście wskazywanego powyżej niejednokrotnie wydłużonego czasu oczekiwania na dostęp do PI w nowych sprawach.	Uwaga niezasadna. Vacatio legis było uzgodnione z jednostkami odpowiedzialnymi za realizację i wdrożenie systemu teleinformatycznego.
Uwagi do uzasadnienia projektu				
1.	Europejskie Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Prawa	Str. 2-3	Negatywnie oceniamy selektywny wybór pism procesowych, które należy wnosić za pośrednictwem PI. W naszej ocenie zaproponowane rozwiązanie prowadzić będzie do dezorientacji wśród podmiotów zobowiązanych. W uzasadnieniu wskazano, że wybór pism uwzględnia ich charakter, wymagania techniczne oraz	Uwaga nie odnosi się do uzasadnienia, ale stanowi de facto uwagę ogólną bądź uwagę do art. 125(1) i art. 11 ust. 2. Uwaga nieuwzględniona.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			skale ich wnoszenia. Z naszej perspektywy dobór katalogu pism jest nieintuicyjny. Dodatkowo, wymóg obarczony jest sankcją bezskuteczności wniesienia pism sposobem tradycyjnym. Ponadto, roczny okres przejściowy zdaje się zbyt krótki, aby nałożony na prof. pełnomocników obowiązek przeniknął do powszechnej świadomości. Przewidujemy, że podczas rocznego okresu przejściowego, znaczna większość pełnomocników w dalszym ciągu będzie wносиła przedmiotowy katalog pism w sposób tradycyjny, stroniąc od elektronicznego wnoszenia pism. Rozumiemy, że zaproponowane rozwiązanie dąży do stopniowej informatyzacji postępowań sądowych, jednakże w naszej ocenie, lepszym rozwiązaniem byłoby jednolite wprowadzenie obowiązku elektronicznych postępowań sądowych z dłuższym okresem przejściowym (ok. 3-4 lata).	Regulacja została przedyskutowana ze środowiskiem zawodowych pełnomocników, którzy nie zgłaszali w tym zakresie zastrzeżeń.
2.	Polskie Centrum Mediacji	Str. 15	To, że mediator ma obowiązek dostarczyć stronom protokół w żaden sposób nie łączy się logicznie, z nakładaniem na strony dodatkowego obowiązku składania do sądu dokumentów. Może dochodzić do licznych nieporozumień, wynikających m.in. z tego, że każda ze stron złoży protokół w innym sądzie i kto będzie ponosił skutki tego, że w oparciu o swoją niezawisłość, jeden sędzia ugodę zatwierdził w całości o drugi np. w części. Skutki znowu poniesie obywatel i niechęć społeczeństwa do sądu może niestety wzrosnąć.	Uwaga niezasadna. Na mediatorze nie ciąży obowiązek składania dokumentów w sądzie. Właściwość sądu jest określona.
3.	Stowarzyszenie Archiwistów Instytucji Wymiaru Sprawiedliwości		Brak informacji o sposobie zabezpieczania archiwizacji nośników, ich weryfikacji, kwalifikacji dubletu pism i załączników na innym nośniku. Brak funkcji archiwizacji w systemach i przepisów co jest oryginałem, jak zabezpieczać nośniki	Uwaga nieaktualna. Zrezygnowano z posługiwania się nośnikami danych.
4.	Fundacja Pracownia Dialogu, Toruń	Str. 10 (akapit 3.)	W uzasadnieniu podano błędnie , że „Aktualnie komornicy sądowi posiadają konta w PI, a możliwość posiadania takiego konta przez stałych mediatorów przewiduje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 marca 2024 r. w sprawie portalu informacyjnego (Dz. U. Poz. 366).” Możliwość utworzenia konta dotyczy mediatorów , a nie stałych mediatorów (vide: §6 ust 1 i §7 ust 3, Rozporządzenia Ministra	Uwaga niezasadna. Projektowane przepisy dotyczą tylko stałych mediatorów. Stąd taki zapis w uzasadnieniu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Sprawiedliwości z dnia 12 marca 2024 r. w sprawie portalu informacyjnego (Dz. U. Poz. 366)). Niewątpliwie wyposażenie i co ważniejsze wykorzystanie PI do komunikacji na linii sąd-mediator-sąd usprawni pracę wszystkich. Popieramy ten kierunek zmian. W oparciu więc o aktualny stan prawny nie ma przeszkód, aby mediatorzy (również nie znajdujący się na listach stałych mediatorów) prowadzący mediację, zwłaszcza ze skierowania sądu, posługiwali się PI. Nałożenie takiego obowiązku powinno dotyczyć wszystkich mediatorów, nie tylko stałych.	
5.	Obywatel 4	Str. 14	W tej części uzasadnienia wskazano: „Obowiązek kierowania stron do mediacji w tych sprawach nie przekreśla zasady dobrowolności mediacji. Strona postępowania w projektowanym stanie prawnym zachowa możliwość sprzeciwienia się prowadzeniu mediacji nawet pierwszym piśmie procesowym, przy uwzględnieniu jednak obecnych regulacji dotyczących oczywiście nieuzasadnionej odmowy poddania się mediacji (art. 103 §2 k.p.c.).” W obliczu wyboldowanej powyżej części rodzi się pytanie o sytuację, w której w pozwie strona (a de facto jej profesjonalny pełnomocnik) pisze, czyniąc zadość art. 187 par 3 ust. 3 kpc, że strony nie podjęły próby mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu i wyjaśnia, że strony są w sporze/konflikcie i nie wyraża zgody na skierowanie sprawy do mediacji. Co wówczas ma uczynić sąd? Czy takie wytłumaczenie wystarczy? Nie będzie taka sprawa kierowana do mediacji? Czy może sąd powinien zastosować art. 183⁸ §5 i dokonać oceny, czy skierować strony do mediacji mimo takiej informacji zawartej w pozwie? Analogiczne stwierdzenie może przecież znaleźć się w odpowiedzi na pozew np.: „mój mandant nie wyraża zgody na skierowanie jego sprawy do mediacji, bo to narusza jego konstytucyjne prawo do sądu”.	Uwaga częściowo zasadna. Rozbudowano uzasadnienie w tej części w celu wyjaśnienia tej kwestii.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Co wówczas? Kierować? Nie kierować? Wydaje nam się, że jedynym argumentem za niekierowaniem sprawy do mediacji, jest złożenie przez powoda lub pozwanego protokołu z mediacji, która nie zakończyła się ugodą. Byłoby to potwierdzenie, że strony próbowały i mediacja nie przyniosła rozwiązania w postaci ugody. Postulujemy takie ujęcie tego obowiązku w projektowanych przepisach. Na koniec tego fragmentu smutna konstatacja: zdaje się, że ustawodawca chce zachęcić przedsiębiorców do mediacji jedynie przez zagrożenie im poniesieniem kosztów wywołanych niesumiennym lub oczywiście niewłaściwym postępowaniem. Marna to zachęta.	
6.	Obywatel 4	Str. 14	Kilka słów o tym, że „wybór spraw objętych proponowanym mechanizmem wynika z charakteru sporów budowlanych – ich skali i złożoności...” Jaka jest właściwie ta skala? Dobrze pokazuje to OSR. Nie jest ona liczbowo oszałamiająca, ale też nie jest wyjątkowo zdatna ugodowo. Ze sprawozdań rocznych za 2023 i 2024 z sądów rejonowych (MS-S19r) i okręgowych (MS-S19o) wynika: ROK 2023 Do sądów rejonowych (w całej PL) wpłynęło 3125 nowych spraw o roboty budowlane i inwestycyjne, zaś z poprzedniego roku zostało 3323 spraw. W 406 sprawach zawarto ugodę przed sądem, zaś 112 ugodzono w mediacji. Czyli ugodzono (czy to przed sądem czy to w mediacji) łącznie zawrotne 8% wpływu (i pozostałości). Łącznie w sprawach gospodarczych w SR na 4038 spraw skierowanych do mediacji ugodzono 891 - co daje 22% ugodzonych spraw.	Uwaga niezasadna. Odniesienie do statystyk nie przewidujących obowiązku kierowania do mediacji oraz bez uwzględnienia ilości spraw skierowanych przez sądy jest pozbawione sensu. Zmiany w zakresie obligatoryjnego kierowania do mediacji mają charakter ostrożony.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			W sądach okręgowych (cała Polska) w 2023, w tego samego rodzaju sprawach, wyglądało to tak: pozostało z poprzedniego okresu - 5074 sprawy, wpłynęło nowych 3120. W wyniku mediacji (ugoda) załatwiono ich 247, zaś ugodą przed sądem 293. Czyli ugodzono (czy to przed sądem czy to w mediacji) łącznie zawrotne 6,6 % wpływu (i pozostałości). Łącznie w sprawach gospodarczych w SO na 2945 spraw skierowanych do mediacji ugodzono 704 sprawy - co daje 23,9% ugodzonych spraw. Uwaga - w całej PL w 2023 r.- przeprowadzono w sprawach gospodarczych 16 spotkań informacyjnych w SO i 33 spotkania inf. w SR. W sądach okręgowych po tych 16 spotkaniach informacyjnych do mediacji skierowano 1 (słownie: jedną) sprawę, zaś po spotkaniach informacyjnych w sądach rejonowych skierowano 16 spraw do mediacji. W 2024 r. wygląda to tak: Do sądów rejonowych (w całej PL) wpłynęły 2783 nowe sprawy o roboty budowlane i inwestycyjne, zaś z poprzedniego roku zostało 3 375 spraw. W 432 sprawach zawarto ugodę przed sądem, zaś 112 ugodzono w mediacji (identyczna liczba jak rok wcześniej!!!). Czyli ugodzono (czy to przed sądem czy to w mediacji) łącznie zawrotne 8,8 % wpływu (i pozostałości). Łącznie w sprawach gospodarczych w SR na 4173 spraw skierowanych do mediacji ugodzono 978 - co daje 23,4 % ugodzonych spraw. W sądach okręgowych w 2024, w tego samego rodzaju sprawach, wyglądało to tak: pozostało z poprzedniego okresu - 5 592 sprawy, wpłynęło nowych 2 704. W wyniku mediacji (ugoda) załatwiono ich 233, zaś ugodą przed sądem 308. Czyli ugodzono (czy to przed sądem czy to w mediacji) łącznie zawrotne 6,5 % wpływu (i pozostałości).	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Łącznie w sprawach gospodarczych w SO na 2585 spraw skierowanych do mediacji ugodzono 698 - co daje 27% dogadanych spraw. Uwaga - w całej PL w 2024 r.- przeprowadzono w sprawach gospodarczych 2 spotkania informacyjne w SO i 36 spotkań inf. w SR. W sądach okręgowych po tych 2 spotkaniach informacyjnych do mediacji skierowano 100%, czyli obydwie sprawy, zaś po spotkaniach informacyjnych w sądach rejonowych skierowano zaledwie 5 spraw do mediacji. Dane statystyczne w sprawach cywilnych o roboty budowlane również nie napawają optymizmem. REzygnujemy z ich przytaczania w tym miejscu. Przytaczamy powyższe dane, aby pokazać, że problem z niewykorzystaniem mediacji jest złożony, wieloaspektowy, a wprowadzanie szybkich zmian z pewnością nie będzie służyło zaufaniu do mediacji.	
7.	Obywatel 4	Str. 14	Wskazano, że „W związku ze spodziewanym zwiększonym zainteresowaniem mediacją, w tym prowadzoną na podstawie umowy o mediację, proponuje się wprowadzenie rozwiązań zwiększających efektywność postępowań w sprawach o zatwierdzenie ugody mediacyjnej.” Na podstawie jakich danych ustawodawca roztacza takie wizje? Prosimy o ich wskazanie. OSR milczy na ten temat i nawet przytoczenie danych z „Raportu o sporach budowlanych w Polsce 2024. Perspektywa na rok 2025” nie pozwala wyciągnąć tak optymistycznych prognoz biorąc pod uwagę rozdzwięk, o którym wspomina raport: <i>„Przy czym należy zauważyć, że mimo iż przekonanie o skuteczności mediacji rośnie (55%), to wciąż pozostaje ona stosunkowo mało popularna (22%).”</i> Przedsiębiorcy z branży więc postrzegają mediację jako skuteczną, ale z niej nie korzystają.	Uwaga niezasadna. Mediacja jest jednym z filarów ministerialnego programu usprawnienia działalności sądów. Ministerstwo podejmuje nie tylko prace legislacyjne w tym obszarze (objęte również innymi projektami ustaw), ale również działania promocyjne na rzecz promocji mediacji.
8.	Obywatel 4	Str. 16	„W przypadku wniosku wniesionego za pośrednictwem portalu informacyjnego wprowadza się obowiązek dołączenia odpisów tych	Uwaga niezasadna. Nie ma obowiązku zatwierdzenia ugody przez sąd w mediacji

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			dokumentów poświadczonych elektronicznie (możliwość wniesienia wniosku w ten sposób dotyczy jedynie pełnomocników zawodowych).” Powyższe zawężenie podmiotów składających wniosek o zatwierdzenie ugody z mediacji prowadzonej na podstawie umowy wydaje się być odległe od codziennej praktyki i racjonalności rozwiązań. W mediacji pozasądowej strony nie mają kosztownych pełnomocników i podejmują próby znalezienia porozumienia w mediacji często właśnie ze względów ekonomicznych i czasowych (spotkanie z mediatorem w ciągu 10 dni od dnia złożenia wniosku o wszczęcie mediacji). Rozwiązaniem domyślnym winna być więc możliwość, aby strony zawierając ugodę przed mediatorem, wypełniając i podpisując wniosek o jej zatwierdzenie, otrzymując odpis protokołu mogły powierzyć mediatorowi złożenie ich dokumentów do właściwego sądu przez PI, aby otrzymać szybko zatwierdzenie (a czasem klauzulę wykonalności). Nie wymagałoby to ponoszenia kosztów obsługi zawodowego pełnomocnika a tym bardziej nie wymagałoby drukowania i zanoszenia papierowych dokumentów do właściwego sądu. A chodzi nam wszystkim o deregulację i usprawnienie – prawda?	prowadzonej na podstawie umowy. Przepisy ustawy nie przyznają mediatorowi uprawnień o jakich mowa w uwadze. Mediator nie jest ani pełnomocnikiem ani posłańcem stron. Nie wiadomo jaki miałby być status w postępowaniu o zatwierdzenie ugody zawartej w mediacji.
9.	Centrum Mediacji przy OIRP w Krakowie	Regulacje mediacji dot.	Uzasadnienie projektu nie uwzględnia roli profesjonalnych pełnomocników jako mediatorów. Ich zaangażowanie w mediacje wynika często z wysokich kwalifikacji i doświadczenia, które powinny być w pełni wykorzystane. Profesjonalni pełnomocnicy, tacy jak adwokaci i radcowie prawni, odgrywają istotną rolę w systemie mediacji. Są to osoby posiadające nie tylko wiedzę prawniczą, ale również praktyczne doświadczenie w rozwiązywaniu sporów. Projekt nie analizuje wpływu nowych obowiązków (np. posiadanie konta w portalu informacyjnym, obowiązki raportowe, standardy techniczne) na możliwość łączenia funkcji mediatora z działalnością zawodową, co jest kluczowe z punktu widzenia rozwoju tej ścieżki kariery.	Uwaga niezasadna. W uwadze brak oznaczenie czytelnego kierunku w odniesieniu do pominiętej treści uzasadnienia projektu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Wprowadzenie nowych obowiązków powinno być równoważone działaniami wspierającymi rozwój mediacji jako ścieżki kariery. Obecnie mediacja nie jest traktowana jako realna i samodzielna ścieżka kariery przez większość profesjonalnych pełnomocników, głównie z powodu niskiego wynagrodzenia, braku wsparcia systemowego i niskiej przewidywalności ilości spraw. Nakładanie kolejnych wymogów administracyjnych bez działań promujących mediację (np. punktów informacyjnych, refundacji kosztów, zachęt podatkowych) zniechęca do angażowania się w tę formę rozwiązywania sporów.	
10.	Ośrodek Mediacji przy OIRP w Szczecinie	Regulacje mediacji dot.	Uzasadnienie projektu nie uwzględnia roli profesjonalnych pełnomocników jako mediatorów. Ich zaangażowanie w mediacje wynika często z wysokich kwalifikacji i doświadczenia, które powinny być w pełni wykorzystane. Profesjonalni pełnomocnicy, tacy jak adwokaci i radcowie prawni, odgrywają istotną rolę w systemie mediacji. Są to osoby posiadające nie tylko wiedzę prawniczą, ale również praktyczne doświadczenie w rozwiązywaniu sporów. Projekt nie analizuje wpływu nowych obowiązków (np. posiadanie konta w portalu informacyjnym, obowiązki raportowe, standardy techniczne) na możliwość łączenia funkcji mediatora z działalnością zawodową, co jest kluczowe z punktu widzenia rozwoju tej ścieżki kariery. Wprowadzenie nowych obowiązków powinno być równoważone działaniami wspierającymi rozwój mediacji jako ścieżki kariery. Obecnie mediacja nie jest traktowana jako realna i samodzielna ścieżka kariery przez większość profesjonalnych pełnomocników, głównie z powodu niskiego wynagrodzenia, braku wsparcia systemowego i niskiej przewidywalności ilości spraw. Nakładanie kolejnych wymogów administracyjnych bez działań promujących mediację (np. punktów informacyjnych, refundacji kosztów, zachęt podatkowych) zniechęca do angażowania się w tę formę rozwiązywania sporów.	Uwaga niezasadna. W uwadze brak oznaczenie czytelnego kierunku w odniesieniu do pominiętej treści uzasadnienia projektu.
11.	Konfederacja Lewiatan		Zgodnie z uzasadnieniem „ <i>Rozwiązania przewidziane w tym przepisie (art. 131^{1a} KPC) ograniczają się jedynie do dokonywania przez sąd, za pośrednictwem portalu, doręczeń podmiotom wymienionym w tym przepisie, a zatem do komunikacji</i> ”	Uwaga niezasadna. W przypadku sądów obowiązek korzystania z e-Doręczeń będzie obowiązywał, według istniejącego stanu prawnego, od 1 października 2029 roku.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			<i>jednostronnej. Obecnie możliwości techniczne PI pozwalają na dwustronną komunikację elektroniczną z sądem. Warto zatem z nich skorzystać i wprowadzić odpowiednie rozwiązania prawne". W kontekście wprowadzanych zmian powstaje pytanie o relację tych zmian do nieodległego obowiązku korzystania z Krajowego Systemu e-Doręczeń.</i>	
12.	Konfederacja Lewiatan		Zgodnie z uzasadnieniem celem regulacji jest wykorzystanie w pełni możliwości technicznych portalu informacyjnego. Nigdzie jednak nie ma mowy o możliwości potraktowania subkont na portalu informacyjnym analogicznie jak ma to miejsce w Krajowym Rejestrze Zadłużonych, gdzie właściciele subkonta powiązanego z kontem głównym mogą przygotować projekt pisma a następnie udostępnić je do podpisu właścicielowi konta głównego.	Uwaga niezasadna. Kwestia na wymiar techniczny i zostanie uwzględniona przy pracach nad systemem teleinformatycznym.
Uwagi do Oceny Skutków Regulacji				
1.	Polskie Centrum Mediacji	Str. 2 opis mediacji.	Rozumiejąc, że MS patrzy przede wszystkim z punktu widzenia korzyści dla wymiaru sprawiedliwości. Niemniej w tym zapisie widać brak przekonania do mediacji, jako dialogu przynoszącemu stronom i społeczeństwu korzyści. Podkreślanie przede wszystkim skrócenia czasu i obciążenia sądów może być przyczyną, że mediacja nie jest popularna, gdyż nie te dwa aspekty są podstawową wartością mediacji, to jest ta wartość dodana a nie podstawowa.	Opinia, nie uwaga.
2.	Stowarzyszenie Archiwistów Instytucji Wymiaru Sprawiedliwości		Wprowadzanie przepisów ogólnych bez jednoczesnego określenia sposobu przechowywania, zabezpieczania, archiwizacji wnoszonych pism spowoduje nie tylko problem z kompletacją spraw i pogłębi problem wykonywaniem zadań wynikających z Ustawy Archiwalnej dla dokumentacji sądowej w postaci elektronicznej.	Uwaga niezasadna.
3.	Fundacja Pracownia Dialogu, Toruń	Str. 3	„W związku z tym, że mediacja stanowi skuteczne narzędzie odciążenia sądów poprzez ograniczenie liczby spraw wymagających rozstrzygnięcia w postępowaniu sądowym, proponuje się wprowadzenie zmian w zakresie kierowania stron do mediacji w sprawach gospodarczych, wynikających z umów o roboty budowlane oraz ze ściśle związanych z procesem budowlanym umów służących wykonaniu robót budowlanych.”	Uwaga niezasadna. Przytoczony fragment odnosi się do przyjętego w projekcie rozwiązania w postaci przymusowego kierowania stron do mediacji w tego typu sprawach. Wyjaśnienie dotyczące ograniczenia się wyłącznie do spraw gospodarczych znajduje się powyżej.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Przytoczone wyżej dane statystyczne mówiące o procencie ugodzonych spraw, a także mizernych liczbach wykorzystania mediacji w sprawach budowlanych nie spowoduje spodziewanego obciążenia sądów. Realnym obciążeniem byłoby wykorzystanie planowanych rozwiązań, po ich dopracowaniu, do wszystkich spraw gospodarczych.	
4.	Fundacja Pracownia Dialogu, Toruń	Str. 10 i 20	W projekcie nie zaplanowano sensownego badania expost na temat skuteczności tego de facto pilotażu. Napisano jedynie, że „<i>Natomiast ewaluacja w zakresie wprowadzanego obowiązku kierowania stron do mediacji przed pierwszym posiedzeniem w sprawach gospodarczych, wynikających z umów o roboty budowlane oraz ze ściśle związanych z procesem budowlanym umów służących wykonaniu robót budowlanych może zostać dokonana po zgromadzeniu danych z 2 pełnych okresów statystycznych w oparciu o następujące mierniki:</i> 1. <i>zalatwienie spraw poprzez umorzenie w wyniku mediacji,</i> 2. <i>wskaźnik opanowania wpływu,</i> 3. <i>wskaźnik sprawności postępowania sądowego (wg metodologii CEPEJ).</i>” Jeśli mamy zamiar wprowadzić obowiązkowe kierowanie spraw do mediacji przez sąd to powinniśmy zbadać nie tylko ile zostanie zawartych ugód, albo iloma umorzeniami będzie to skutkowało. Powinniśmy wykorzystać tę okazję do zbadania np.: jakie są przyczyny niechęci stron i pełnomocników do mediacji – podnoszone zarówno w pismach procesowych, jak w na etapie premediacyjnym po skierowaniu już sprawy do mediacji; jaki jest poziom satysfakcji stron; jakie mają uwagi do pracy mediatorów, itp. itd. Aby nie rozpisywać się zbyt długo na temat sposobów ewaluacji tego typu działań warto wskazać, że nasi sąsiedzi Litwini poradzili sobie z pogłębionym badaniem expost, co skutkowało inicjatywami nowelizacyjnymi i udoskonaleniem wykorzystania mediacji. Dlaczego nie mielibyśmy zrobić podobnie?	Uwaga niezasadna. Badanie przyczyny niechęci stron i pełnomocników do mediacji – podnoszone zarówno w pismach procesowych, jak w na etapie premediacyjnym po skierowaniu już sprawy do mediacji; jaki jest poziom satysfakcji stron; jakie mają uwagi do pracy mediatorów, itp. itd. wydaje się nie być bezpośrednio związane z proponowanymi w niniejszym projekcie rozwiązaniami.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
5.	Centrum Mediacji przy OIRP w Krakowie	Regulacje mediacji dot.	1. OSR pomija wpływ nowych obowiązków na organizację pracy kancelarii, w których mediatorzy będący adwokatami i radcami prawnymi wykonują działalność zawodową. Mediatorzy będący pełnomocnikami działają zazwyczaj w formule jednoosobowych kancelarii, które nie mają działów IT ani zaplecza administracyjnego. Obowiązki takie jak posługiwanie się kontem w Portalu Informacyjnym, reagowanie na incydenty cyberbezpieczeństwa, podpisywanie i przysyłanie dokumentów elektronicznych wymagają znacznych nakładów czasowych, organizacyjnych i technicznych, które nie zostały oszacowane w OSR. 2. W OSR brakuje odniesienia do potencjalnych skutków odpływu wykwalifikowanych mediatorów – profesjonalnych pełnomocników – którzy mogą zrezygnować z prowadzenia mediacji z powodu wzrostu obciążeń administracyjnych i odpowiedzialności formalnej. Zwiększenie formalizmów i odpowiedzialności (np. ryzyko sankcji za niewłaściwe raportowanie, użycie systemów informatycznych, błędy w procedurze) zwiększa ryzyko rezygnacji z funkcji mediatora przez osoby z wysokimi kwalifikacjami, które mogą łatwo skoncentrować się wyłącznie na działalności pełnomocniczej. OSR powinien ocenić, czy nowy model organizacyjny nie doprowadzi do obniżenia liczby mediatorów na listach sądowych, a tym samym – zmniejszenia dostępności mediacji jako instytucji.	Uwagi nieuwzględnione. Zagadnienia poruszone w uwagach nie dają możliwości ustalenia realności zagrożeń, na które wskazuje podmiot zgłaszający uwagę.
6.	Ośrodek Mediacji przy OIRP w Szczecinie	Regulacje mediacji dot.	1. OSR pomija wpływ nowych obowiązków na organizację pracy kancelarii, w których mediatorzy będący adwokatami i radcami prawnymi wykonują działalność zawodową. Mediatorzy będący pełnomocnikami działają zazwyczaj w formule jednoosobowych kancelarii, które nie mają działów IT ani zaplecza administracyjnego. Obowiązki takie jak posługiwanie się kontem w Portalu Informacyjnym, reagowanie na incydenty cyberbezpieczeństwa, podpisywanie i przysyłanie dokumentów elektronicznych wymagają znacznych nakładów czasowych, organizacyjnych i technicznych, które nie zostały oszacowane w OSR. 2. W OSR brakuje odniesienia do potencjalnych skutków odpływu wykwalifikowanych mediatorów – profesjonalnych pełnomocników	Uwagi nieuwzględnione. Zagadnienia poruszone w uwagach nie dają możliwości ustalenia realności zagrożeń, na które wskazuje podmiot zgłaszający uwagę.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			– którzy mogą zrezygnować z prowadzenia mediacji z powodu wzrostu obciążeń administracyjnych i odpowiedzialności formalnej. Zwiększenie formalizmów i odpowiedzialności (np. ryzyko sankcji za niewłaściwe raportowanie, użycie systemów informatycznych, błędy w procedurze) zwiększa ryzyko rezygnacji z funkcji mediatora przez osoby z wysokimi kwalifikacjami, które mogą łatwo skoncentrować się wyłącznie na działalności pełnomocniczej. OSR powinien ocenić, czy nowy model organizacyjny nie doprowadzi do obniżenia liczby mediatorów na listach sądowych, a tym samym – zmniejszenia dostępności mediacji jako instytucji.	

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

w sprawie wnoszenia pism do sądu za pośrednictwem portalu informacyjnego

Na podstawie art. 125⁴ ustawy z dnia z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 i 1841 oraz z 2025 r. poz. 620 i) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) treść dokumentu elektronicznego potwierdzającego wniesienie pisma do sądu;
- 2) sposób informowania o braku dostępności portalu informacyjnego,;
- 3) sposób wnoszenia do sądu pism procesowych i ich załączników za pośrednictwem portalu informacyjnego oraz ich elektroniczną postać, w tym wymagania dotyczące dokumentów składanych w postaci elektronicznej;
- 4) sposób poświadczania dokumentów w portalu informacyjnym.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) koncie - rozumie się przez to konto w portalu informacyjnym, o którym mowa w art. 53e § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 526 i ...);
- 2) użytkownika konta - rozumie się przez to osobę fizyczną wykonującą zawód adwokata, radcy prawnego lub rzecznika patentowego, dla której założono konto, albo prokuratora, organ emerytalny określony przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, dla których założono konto instytucjonalne;
- 3) elektronicznym potwierdzeniu wniesienia pisma - rozumie się przez to zestaw danych jednoznacznie wskazujący wnoszone pismo, użytkownika, który je wniósł oraz datę wniesienia pisma;

- 4) brak dostępności portalu informacyjnego - rozumie się przez to brak możliwości uwierzytelnienia się na koncie przez użytkownika konta, spowodowaną awarią lub pracami serwisowymi;
- 5) wniesienie pisma – rozumie się przez to wywołanie przez użytkownika konta funkcji „Wnoszenie pisma” w module „Elektroniczne Biuro Podawcze” służącym do wniesieniu pism, o których mowa w art. 125¹ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, w sposób umożliwiający uzyskanie przez wnoszącego pismo dokumentu potwierdzającego wniesienie pisma do sądu;
- 6) piśmie – rozumie się przez to dane z portalu informacyjnego obejmujące treść pisma podlegającego wniesieniu;
- 7) uwierzytelnieniu - należy przez to rozumieć proces elektroniczny, który umożliwia identyfikację elektroniczną użytkownika konta w portalu informacyjnym.

§ 3. Wniesienie pisma za pośrednictwem portalu informacyjnego, przez użytkownika konta następuje przez:

- 1) uwierzytelnienie użytkownika konta;
- 2) umieszczenie treści pisma w module „Elektroniczne Biuro Podawcze ” w postaci pliku edytowalnego lub pliku do odczytu;
- 3) dołączenie załączników, o ile są one wnoszone;
- 4) opatrzenie pisma kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym a przypadku prokuratora także zaawansowanym podpisem elektronicznym wydawanym przez właściwe jednostki organizacyjne prokuratury.

§ 4. 1. Po wniesieniu pisma na koncie, na którym umieszczono pismo, jest automatycznie prezentowana data jego wniesienia.

2. Elektroniczne potwierdzenie wniesienia pisma może być pobrane przez użytkownika konta.

3. Elektroniczne potwierdzenie wniesienia pisma zawiera w szczególności: oznaczenie wnoszonego pisma, nazwę użytkownika konta, który wnosi pismo oraz datę jego wniesienia.

§ 5. 1. Na stronach BIP sądów powszechnych oraz w portalu informacyjnym jest publikowana informacja o zaplanowanych pracach serwisowych powodujących brak dostępności portalu informacyjnego. W informacji określa się termin rozpoczęcia i zakończenia przeprowadzenia prac serwisowych.

2. Na stronach BIP sądów powszechnych oraz w portalu informacyjnym jest publikowana informacja o trwającej awarii portalu informacyjnego powodującej brak jego dostępności. W informacji tej w miarę możliwości wskazuje się przewidywany termin naprawienia awarii i przywrócenia dostępności portalu informacyjnego.

§ 6. Pismo i jego załączniki wnosi się za pośrednictwem portalu informacyjnego w postaci elektronicznej przy wykorzystaniu jednego z formatów danych określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 maja 2024 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. poz. 773).

§ 7. Użytkownik konta może dokonać poświadczenia wybranych załączników pisma poprzez wybranie odpowiedniego pola przypisanego do danego załącznika.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

W porozumieniu:

**MINISTER WŁAŚCIWY DO SPRAW
INFORMATYZACJI**

U Z A S A D N I E N I E

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji zawartej w art. 125⁴ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 i 1841 oraz z 2025 r. poz. 620 i). Zgodnie z tym przepisem Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, treść dokumentu elektronicznego potwierdzającego wniesienie pisma do sądu, sposób informowania o braku dostępności portalu informacyjnego, sposób wnoszenia do sądu pism procesowych i ich załączników za pośrednictwem portalu informacyjnego oraz ich elektroniczną postać, w tym wymagania dotyczące dokumentów składanych w postaci elektronicznej, jak również sposób poświadczania dokumentów w portalu informacyjnym, mając na względzie skuteczność ich wnoszenia oraz konieczność zapewnienia sprawnego toku postępowania, a także ochronę praw osób wnoszących pisma.

W § 2 projektowanego rozporządzenia zawarto słownik pojęć używanych w rozporządzeniu.

Następnie określono:

- 1) sposób wnoszenia do sądu pism procesowych i ich załączników za pośrednictwem portalu informacyjnego (§ 3);
- 2) treść dokumentu elektronicznego potwierdzającego wniesienie pisma do sądu (§ 4);
- 3) sposób informowania o braku dostępności portalu informacyjnego, wynikającego z planowanych prac serwisowych lub awarii (§ 5);
- 4) elektroniczną postać, w tym wymagania dotyczące dokumentów składanych w postaci elektronicznej poprzez odesłanie do załącznika nr 2 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 maja 2024 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. poz. 773) (§ 6) oraz
- 5) sposób poświadczania dokumentów w portalu informacyjnym załączników pisma procesowego (§ 7).

Zgodnie z zaprojektowanym brzmieniem (§ 8) rozporządzenie wejdzie w życie z dniem tożsamym z dniem wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, tj. w dniu

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców. Nie przewiduje się również wpływu na rodzinę, obywateli oraz gospodarstwa domowe, w tym osoby starsze i niepełnosprawne.

Nie była dokonywana ocena OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2024 r. poz. 806 oraz z 2025 r. poz. 408).

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej i nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, o których mowa w § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i nie podlega notyfikacji w trybie przewidzianym w tym rozporządzeniu.

Projekt rozporządzenia, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248 oraz z 2024 r. poz. 1535) oraz § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

w sprawie doręczania odpisów pism procesowych pomiędzy adwokatami, radcami prawnymi, rzecznikami patentowymi lub Prokuratorią Generalną Rzeczypospolitej Polskiej za pośrednictwem portalu informacyjnego

Na podstawie art. 132 § 1⁸ ustawy z dnia z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 i 1841 oraz z 2025 r. poz. 620 i) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób bezpośredniego wzajemnego doręczania odpisów pism procesowych z załącznikami pomiędzy adwokatami, radcami prawnymi, rzecznikami patentowymi lub Prokuratorią Generalną Rzeczypospolitej Polskiej za pośrednictwem portalu informacyjnego,
- 2) elektroniczną postać pism i załączników, o których mowa w pkt 1, w tym wymagania dotyczące dokumentów składanych w postaci elektronicznej,
- 3) treść dokumentu elektronicznego potwierdzającego przekazanie pisma drugiej stronie.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) koncie - rozumie się przez to konto w portalu informacyjnym, o którym mowa w art. 53e § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 526 i ...);
- 2) użytkownika konta - rozumie się przez to osobę fizyczną wykonującą zawód adwokata, radcy prawnego lub rzecznika patentowego, dla której założono konto, albo prokuratora, organ emerytalny określony przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, dla których założono konto instytucjonalne;
- 3) elektronicznym potwierdzeniu przekazania pisma drugiej stronie - rozumie się przez to to zestaw danych jednoznacznie wskazujący doręczane pismo, pełnomocnika

zobowiązanego do jego doręczenia oraz datę przekazania pisma pełnomocnikowi drugiej strony;

- 4) pełnomocnikowi - rozumie się przez to użytkownika konta będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub Prokuratorią Generalną Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 3. 1. Bezpośrednie doręczenie odpisu pisma procesowego pełnomocnikowi drugiej strony za pośrednictwem portalu informacyjnego, w przypadku pisma wniesionego do sądu za pośrednictwem portalu informacyjnego, następuje przez:

- 1) uwierzytelnienie się pełnomocnika,
- 2) umieszczenie treści pisma w module "Elektroniczne Biuro Podawcze" w postaci pliku edytowalnego lub pliku do odczytu,
- 3) dołączenie załączników, o ile są one wnoszone,
- 4) opatrzenie pisma kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

2. W wyniku skutecznego złożenia pisma, o którym mowa w ust. 1, do sądu, portal informacyjny automatycznie umieści to pismo w module "Moje doręczenia" pełnomocnika reprezentującego drugą stronę postępowania.

§ 4. 1. Bezpośrednie doręczenie odpisu pisma procesowego pełnomocnikowi drugiej strony za pośrednictwem portalu informacyjnego, w przypadku pisma wniesionego do sądu w inny sposób niż za pośrednictwem portalu informacyjnego, następuje przez:

- 1) uwierzytelnienie się pełnomocnika,
- 2) umieszczenie treści pisma w module "Wysłane" w postaci pliku edytowalnego lub pliku do odczytu,
- 3) dołączenie załączników, o ile są one wnoszone,
- 4) opatrzenie pisma kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

2. W wyniku skutecznego wysłania pisma, o którym mowa w ust. 1, do sądu, portal informacyjny automatycznie umieści to pismo w module "Moje doręczenia" pełnomocnika reprezentującego drugą stronę postępowania.

§ 5. Pismo i jego załączniki wnosi się za pośrednictwem portalu informacyjnego w postaci elektronicznej przy wykorzystaniu jednego z formatów danych określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 maja 2024 r. w sprawie

Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. poz. 773).

§ 6. 1. Elektroniczne potwierdzenie przekazanie pisma drugiej stronie jest automatycznie generowane po umieszczeniu pisma procesowego w module "Moje doręczenia" pełnomocnika drugiej strony i umieszczane w module "Moje doręczenia" pełnomocnika zobowiązanego do doręczenia pisma pełnomocnikowi drugiej strony.

2. Elektroniczne potwierdzenie przekazania pisma drugiej stronie zawiera w szczególności: oznaczenie doręzonego pisma, nazwę użytkownika konta, któremu doręczono pismo oraz datę jego przekazania.

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

W porozumieniu:

**MINISTER WŁAŚCIWY DO SPRAW
INFORMATYZACJI**

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji zawartej w art. 132 § 1⁸ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 i 1841 oraz z 2025 r. poz. 620 i). Zgodnie z tym przepisem Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, sposób bezpośredniego wzajemnego doręczania odpisów pism procesowych z załącznikami pomiędzy adwokatami, radcami prawnymi, rzecznikami patentowymi lub Prokuratorią Generalną Rzeczypospolitej Polskiej za pośrednictwem portalu informacyjnego oraz ich elektroniczną postać, w tym wymagania dotyczące dokumentów składanych w postaci elektronicznej, jak również treść dokumentu elektronicznego potwierdzającego przekazanie pisma drugiej stronie, mając na względzie skuteczność ich bezpośredniego wzajemnego doręczania, konieczność zapewnienia sprawnego toku postępowania, a także ochronę praw osób, którym te pisma są doręczane.

W § 2 projektowanego rozporządzenia zawarto słownik pojęć używanych w rozporządzeniu.

Następnie określono:

- 1) sposób bezpośredniego wzajemnego doręczania odpisów pism procesowych z załącznikami pomiędzy adwokatami, radcami prawnymi, rzecznikami patentowymi lub Prokuratorią Generalną Rzeczypospolitej Polskiej za pośrednictwem portalu informacyjnego (§ 3 i § 4),
- 2) elektroniczną postać tych pism i ich załączników, w tym wymagania dotyczące dokumentów składanych w postaci elektronicznej (§ 5) oraz
- 3) treść dokumentu elektronicznego potwierdzającego przekazanie pisma drugiej stronie (§ 6).

Zgodnie z zaprojektowanym brzmieniem rozporządzenie wejdzie w życie z dniem tożsamym z dniem wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, tj. w dniu

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców. Nie przewiduje się również wpływu na rodzinę, obywateli oraz gospodarstwa domowe, w tym osoby starsze i niepełnosprawne.

Nie była dokonywana ocena OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2024 r. poz. 806 oraz z 2025 r. poz. 408).

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej i nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, o których mowa w § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i nie podlega notyfikacji w trybie przewidzianym w tym rozporządzeniu.

Projekt rozporządzenia, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248 oraz z 2024 r. poz. 1535) oraz § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

w sprawie portalu informacyjnego

Na podstawie art. 53e § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 526 i ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa warunki techniczne korzystania z portalu informacyjnego i jego funkcjonowania, tryb zakładania konta, sposób uzyskiwania dostępu do konta, sposób udostępniania w nim spraw oraz tryb likwidacji konta.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) administratore konta instytucjonalnego - należy przez to rozumieć osobę wyznaczoną przez użytkownika konta instytucjonalnego jako odpowiedzialną za jego zakładanie, zarządzanie kontami zależnymi konta instytucjonalnego oraz uprawnieniami użytkowników kont zależnych;
- 2) identyfikatorze konta - należy przez to rozumieć niepowtarzalny identyfikator przypisany do konta podczas jego zakładania w portalu informacyjnym;
- 3) identyfikatorze konta instytucjonalnego - należy przez to rozumieć niepowtarzalny identyfikator przypisany do konta instytucjonalnego podczas jego zakładania w portalu informacyjnym;
- 4) identyfikatorze konta zależnego - należy przez to rozumieć niepowtarzalny ciąg znaków ustalany w oparciu o identyfikator osoby fizycznej albo identyfikator podmiotu publicznego, pozwalający jednoznacznie zidentyfikować użytkownika konta zależnego;
- 5) identyfikatorze osoby fizycznej - należy przez to rozumieć:
 - a) osobisty krajowy numer identyfikacyjny (numer PESEL),
 - b) niepowtarzalny w systemie ciąg znaków ustalany podczas zakładania konta, zbudowany z oznaczenia kraju, serii i/lub numeru dokumentu stwierdzającego

tożsamość i obywatelstwo, którym posługuje się obcokrajowiec nieposiadający osobistego krajowego numeru identyfikacyjnego;

- 6) identyfikatorze podmiotu publicznego - należy przez to rozumieć niepowtarzalny ciąg znaków pozwalający zidentyfikować podmiot publiczny;
- 7) koncie - należy przez to rozumieć zbiór danych identyfikujących tożsamość użytkownika wraz z przyporządkowanymi zasobami portalu informacyjnego;
- 8) koncie instytucjonalnym - należy przez to rozumieć konto założone dla podmiotu publicznego, którym administruje administrator konta instytucjonalnego;
- 9) koncie zależnym - należy przez to rozumieć konto powiązane z kontem użytkownika, posiadające dostęp z ograniczonymi uprawnieniami;
- 10) pełnomocniku zawodowym - należy przez to rozumieć radcę prawnego, adwokata, rzecznika patentowego lub prawnika zagranicznego;
- 11) podmiocie publicznym - należy przez to rozumieć podmiot publiczny w rozumieniu art. 2 pkt 6 lit. a-d ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1045 i 1841) oraz instytucję uprawnioną do prowadzenia mediacji;
- 12) profilu użytkownika - należy przez to rozumieć zbiór ustawień konta użytkownika, za pośrednictwem którego użytkownik korzysta z portalu informacyjnego w zakresie posiadanych uprawnień i dostępnych funkcjonalności;
- 13) ROBUS - należy przez to rozumieć system Rejestr Osób Biorących Udział w Postępowaniach Sądowych, za pośrednictwem którego właściwe samorządy zawodowe lub inne podmioty zobowiązane udostępniają sądom właściwe listy, rejestry i wykazy profesjonalnych uczestników postępowań sądowych na podstawie obowiązujących przepisów prawa;
- 14) uwierzytelnieniu - należy przez to rozumieć proces elektroniczny, który umożliwia identyfikację elektroniczną użytkownika konta w portalu informacyjnym;
- 15) użytkownika konta - należy przez to rozumieć osobę fizyczną, dla której założono konto w portalu informacyjnym, upoważnionej lub uprawnionej na podstawie obowiązujących przepisów prawa do dostępu do akt sprawy;
- 16) dostępie do konta - należy przez to rozumieć możliwość uwierzytelnienia się na koncie przez użytkownika konta oraz możliwość podejmowania czynności w sprawach w zakresie określonym w profilu użytkownika;

- 17) udostępnianiu akt sprawy - należy przez to rozumieć umożliwienie zapoznania się przez użytkownika konta z aktami sprawy, do których przeglądania jest uprawniony na podstawie obowiązujących przepisów prawa do dostępu do akt sprawy;
- 18) likwidacji konta - należy przez to rozumieć usunięcie danych osobowych zbieranych na danym koncie, z wyjątkiem danych dotyczących tożsamości użytkownika, które są przechowywane zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 20a ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1557 i 1717).

§ 3. Warunki techniczne korzystania z portalu informacyjnego i jego funkcjonowania są następujące:

- 1) komputer lub urządzenie mobilne z dostępem do Internetu;
- 2) przeglądarka internetowa w aktualnej wersji lub aplikacja dostawców trzecich korzystająca z interfejsu programistycznego aplikacji (API) portalu informacyjnego;
- 3) posiadanie adresu poczty elektronicznej;
- 4) posiadanie telefonu z możliwością odbierania wiadomości tekstowych (SMS) lub z uruchomioną aplikacją generującą kody TOTP (Time-based one-time password).

§ 4. 1. Konto dla osoby fizycznej zakłada się po złożeniu przez nią na formularzu w portalu informacyjnym wniosku zawierającego:

- 1) imiona i nazwisko, numer PESEL, a w przypadku obcokrajowca nieposiadającego numeru PESEL - datę urodzenia, nazwę kraju oraz serię i/lub numer dokumentu stwierdzającego tożsamość i obywatelstwo;
- 2) adres poczty elektronicznej;
- 3) wybranie profilu użytkownika;
- 4) adres zamieszkania;
- 5) numer telefonu komórkowego;
- 6) w przypadku pełnomocnika zawodowego - numer wpisu na właściwą listę prowadzoną przez samorząd zawodowy.

2. Wniosek podpisuje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem osobistym lub podpisem zaufanym albo uwierzytelnia się przez użycie środka identyfikacji elektronicznej wydanego w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej albo potwierdza się tożsamość wnioskodawcy w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku osobiście w siedzibie dowolnego sądu.

3. Żądania zmiany lub dodania imienia lub nazwiska lub dodania identyfikatora osoby fizycznej należy dokonać w portalu informacyjnym i potwierdzić podpisem zaufanym, kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem osobistym albo uwierzytlić przez użycie środka identyfikacji elektronicznej wydanego w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej, albo stawić się w siedzibie dowolnego sądu w celu potwierdzenia nowych danych.

§ 5. 1. Konto instytucjonalne zakłada się po zgłoszeniu przez podmiot publiczny za pośrednictwem portalu informacyjnego potrzeby posiadania konta wraz z jednoczesnym wskazaniem administratora konta instytucjonalnego.

2. Do zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, dołącza się dokumenty potwierdzające umocowanie do działania w imieniu podmiotu publicznego, w szczególności poświadczony za zgodność z oryginałem odpis aktu powołania na stanowisko upoważniające do występowania w jego imieniu.

3. Zgłoszenie podmiotu publicznego zawiera:

- 1) oznaczenie podmiotu publicznego;
- 2) siedzibę i adres podmiotu publicznego;
- 3) NIP albo inne dane pozwalające zidentyfikować podmiot publiczny;
- 4) imiona i nazwisko administratora konta instytucjonalnego oraz jego numer PESEL.

4. Do zgłoszenia, o którym mowa w ust. 3, przepis § 4 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

5. Po założeniu konta instytucjonalnego jest nadawany identyfikator podmiotu publicznego oraz identyfikator konta instytucjonalnego.

6. Podmiot publiczny może dokonać zmiany dotychczasowego administratora konta instytucjonalnego przez zgłoszenie złożone za pośrednictwem portalu informacyjnego. Przepis § 4 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

7. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1 lub 6, podmiot publiczny może również złożyć w formie pisemnej na adres sądu apelacyjnego, którego dyrektorowi powierzono wykonywanie zadań związanych z utrzymaniem i rozwojem portalu informacyjnego zgodnie z art. 175da § 7 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych.

§ 6. 1. Konto zależne może być założone dla konta instytucjonalnego lub dla konta użytkownika, który jest pełnomocnikiem zawodowym, komornikiem sądowym lub mediatorem.

2. Do założenia konta zależnego konieczne jest podanie imion i nazwiska, numeru PESEL oraz adresu poczty elektronicznej użytkownika konta zależnego.

3. Identyfikator konta zależnego jest nadawany po założeniu konta zależnego.

4. O zakresie uprawnień kont zależnych decyduje użytkownik konta, który je utworzył.

§ 7. 1. Założenie konta dla osoby fizycznej oraz konta instytucjonalnego następuje po przeprowadzeniu weryfikacji polegającej na potwierdzeniu, że dane składającego wniosek, o którym mowa w § 4 ust. 1, albo dokonującego zgłoszenia, o którym mowa w § 5 ust. 1, są zgodne z danymi wskazanymi we wniosku albo zgłoszeniu.

2. Weryfikacja składającego wniosek odbywa się na podstawie danych odpowiednio z kwalifikowanego podpisu elektronicznego, podpisu osobistego lub podpisu zaufanego albo na podstawie danych identyfikujących osobę fizyczną przekazanych za pomocą środka identyfikacji elektronicznej wydanego w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej i zapisywanych na koncie albo przez pracownika sądu na podstawie okazanego dokumentu tożsamości.

3. W przypadku pełnomocnika zawodowego, komornika sądowego i mediatora weryfikacja odbywa się na podstawie danych z ROBUS.

4. Weryfikacja dokonującego zgłoszenia odbywa się na podstawie dokumentów, o których mowa w § 5 ust. 2, zaś weryfikacja podmiotu publicznego odbywa się na podstawie danych, o których mowa w § 5 ust. 3 pkt 3.

§ 8. 1. W portalu informacyjnym osoba fizyczna może zostać uwierzytelniona w jeden z następujących sposobów:

- 1) przez wpisanie identyfikatora konta i hasła;
- 2) przez użycie środka identyfikacji elektronicznej wydanego w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej;
- 3) przez użycie aplikacji mObywatel.

2. W portalu informacyjnym podmiot publiczny uwierzytelnia się przez wpisanie identyfikatora konta instytucjonalnego i hasła.

§ 9. 1. Sprawy w portalu informacyjnym są udostępniane bezwnioskowo, chyba że nie jest to możliwe z powodu braku w aktach sprawy danych niezbędnych do udostępnienia.

2. Jeżeli sprawa w portalu informacyjnym nie może zostać udostępniona bezwnioskowo, zawiadamia się o tym użytkownika konta oraz informuje go o możliwości złożenia przez

niego wniosku o udostępnienie sprawy, zawierającego dane niezbędne do udostępnienia sprawy.

3. Rozpatrzenie wniosku użytkownika konta o udostępnienie sprawy następuje w terminie nie dłuższym niż 3 dni.

4. Dostęp do spraw w postępowaniu cywilnym, w których stroną jest osoba fizyczna nieposiadająca zdolności do czynności prawnych, jest możliwy poprzez konto użytkownika będącego jej przedstawicielem ustawowym. W zakresie dostępu do spraw w postępowaniu karnym stosuje się odpowiednio art. 51 § 2 i 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 46 i 304).

5. Dostęp do spraw, w których stroną nie jest osoba fizyczna lub podmiot publiczny, jest możliwy poprzez konto użytkownika uprawnionego do jej reprezentowania.

6. Dostęp do sprawy dla użytkownika konta, będącego adresatem doręczenia na podstawie art. 131^{1a} ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 i 1841 oraz z 2025 r. poz. 620 i ...) lub art. 133a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego, jest nadawany w trybie bezwnioskowym, z zastrzeżeniem § 10.

7. Status pełnomocnika zawodowego, komornika sądowego i mediatora wskazany przy wyborze profilu użytkownika może być odpowiednio weryfikowany w systemie ROBUS.

8. W przypadku negatywnej weryfikacji użytkownik konta traci dostęp do spraw, do których dostęp posiadał jako pełnomocnik zawodowy, komornik sądowy albo mediator, zaś użytkownicy kont zależnych tracą dostęp do spraw, do których został im przyznany.

9. Konto umożliwia przełączanie się pomiędzy profilami użytkownika.

§ 10. 1. Protokół sporządzony za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk oraz pisemnie udostępnia się w portalu informacyjnym niezwłocznie, bez zapisu obrazu.

2. Protokół sporządzony wyłącznie pisemnie udostępnia się w portalu informacyjnym po zatwierdzeniu przez przewodniczącego, nie później niż po upływie 7 dni od dnia posiedzenia.

§ 11. 1. Konto osoby fizycznej może być przez nią zlikwidowane za pośrednictwem portalu informacyjnego.

2. Konto podmiotu publicznego jest likwidowane na skutek zgłoszenia administratora konta instytucjonalnego złożonego za pośrednictwem portalu informacyjnego lub w przypadku likwidacji podmiotu publicznego. Przepis § 5 ust. 3 i 7 stosuje się odpowiednio.

§ 12. Dane sprawy w portalu informacyjnym przechowuje się przez okres niezbędny ze względu na rodzaj i charakter sprawy, terminy przedawnienia, interesy osób biorących udział w postępowaniu i znaczenie materiałów zawartych w aktach - jako źródła informacji określone w przepisach szczególnych.

§ 13. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem.....¹⁾

MINISTER SPRAWIEDLIWOSCI

W porozumieniu:

**MINISTER DO SPRAW
INFORMATYZACJI**

¹⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 marca 2024 r. w sprawie portalu informacyjnego (Dz. U. poz. 366), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na podstawie art. 13 ustawy z dnia r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z r. poz.).

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji zawartej w art. 53e § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 526 i ...), dalej „*pusp*”. Zgodnie z tym przepisem Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, warunki techniczne korzystania z portalu informacyjnego i jego funkcjonowania, tryb zakładania konta, sposób uzyskiwania dostępu do konta, sposób udostępniania w nim spraw oraz tryb likwidacji konta, z uwzględnieniem sprawności postępowania, ochrony praw stron postępowania oraz zasad wykonywania zawodu przez adwokatów, radców prawnych, rzeczników patentowych, komorników sądowych oraz stałych mediatorów.

W § 2 projektowanego rozporządzenia zawarto słownik pojęć używanych w rozporządzeniu. Jednymi z najważniejszych pojęć rozporządzenia są: konto, konto instytucjonalne oraz konto zależne. Pojęcie konto zdefiniowane zostało w projekcie rozporządzenia poprzez wskazanie jego roli w portalu informacyjnym jako zbiór danych identyfikujących tożsamość użytkownika wraz z przyporządkowanymi zasobami portalu informacyjnego. Z kolei przez konto instytucjonalne należy rozumieć konto założone dla użytkownika, którym jest podmiot publiczny.

Przez podmiot publiczny projektodawca rozumie podmiot publiczny określony w art. 2 pkt 6 lit a-d ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1045 i 1841), a zatem: a) jednostkę sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.), b) inne niż określone w lit. a państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, c) inne niż określone w lit. a osoby prawne utworzone w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym, niemające charakteru przemysłowego ani handlowego, jeżeli podmioty, o których mowa w tym przepisie oraz w lit. a i b, pojedynczo lub wspólnie, bezpośrednio albo pośrednio przez inny podmiot: finansują je w ponad 50% lub posiadają ponad połowę udziałów albo akcji, lub sprawują nadzór nad organem zarządzającym, lub mają prawo do powoływania ponad połowy składu organu nadzorczego lub zarządzającego, d) związki podmiotów, o których mowa w lit. a-c, jeżeli realizują zadania publiczne. Należy zauważyć, że do katalogu podmiotów publicznych nie będzie zaliczany komornik sądowy – dedykowanym dla niego

kontem będzie konto zakładane dla osoby fizycznej. Kontem instytucjonalnym będzie administrował administrator konta instytucjonalnego, a zatem zgodnie z definicją zawartą w słowniczku – osoba wyznaczona przez użytkownika konta instytucjonalnego jako odpowiedzialna za zakładanie, zarządzanie kontami zależnymi konta instytucjonalnego oraz uprawnieniami użytkowników kont zależnych.

Natomiast kontem zależnym jest konto powiązane z kontem użytkownika, posiadające dostęp z ograniczonymi uprawnieniami. Zarówno konto jak i konto instytucjonalne będą obsługiwane przez użytkownika konta, a zatem osobę fizyczną lub podmiot publiczny, dla których założono konto w portalu informacyjnym, upoważniony lub uprawniony na podstawie obowiązujących przepisów prawa do dostępu do akt sprawy.

Zdefiniowane zostały również identyfikatory: osoby fizycznej, podmiotu publicznego, konta, konta instytucjonalnego oraz konta zależnego. W przypadku osoby fizycznej jej identyfikatorem będzie numer PESEL, niepowtarzalny ciąg znaków ustalany podczas rejestracji konta, zbudowany z oznaczenia kraju, serii i/lub numeru dokumentu stwierdzającego tożsamość i obywatelstwo, którym posługuje się obcokrajowiec nieposiadający osobistego krajowego numeru identyfikacyjnego. Identyfikatorem podmiotu publicznego będzie zaś niepowtarzalny ciąg znaków pozwalający zidentyfikować podmiot publiczny. Identyfikator ten będzie nadawany po założeniu konta instytucjonalnego. Jako identyfikator konta będzie rozumiany niepowtarzalny identyfikator przypisany do konta podczas jego zakładania w portalu informacyjnym. Jako identyfikator konta instytucjonalnego rozumiany będzie niepowtarzalny identyfikator przypisany do konta podczas jego zakładania w portalu informacyjnym. Identyfikatorem konta zależnego będzie niepowtarzalny ciąg znaków ustalany w oparciu o identyfikator osoby fizycznej albo identyfikator podmiotu publicznego, pozwalający jednoznacznie zidentyfikować użytkownika konta zależnego. Identyfikator konta zależnego będzie nadawany po założeniu konta zależnego.

W § 3 projektu określono warunki techniczne korzystania z portalu informacyjnego i jego funkcjonowania.

Projekt rozporządzenia w § 4 reguluje zagadnienia założenia konta dla osoby fizycznej w portalu informacyjnym. Konto to będzie zakładane poprzez złożenie przez osobę fizyczną wniosku na formularzu w portalu informacyjnym zawierającego imiona i nazwisko, numer PESEL, a w przypadku obcokrajowca nieposiadającego numeru PESEL – datę urodzenia,

nazwę kraju oraz serii i/lub numeru dokumentu stwierdzającego tożsamość i obywatelstwo; adres poczty elektronicznej; wybranie profilu użytkownika; adres zamieszkania; numer telefonu komórkowego; w przypadku pełnomocnika zawodowego - numer wpisu na właściwą listę prowadzoną przez samorząd zawodowy. Konieczne będzie także podpisanie wniosku kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem osobistym lub podpisem zaufanym albo uwierzytelnienie przez użycie środka identyfikacji elektronicznej wydanego w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej albo potwierdzenie tożsamości wnioskodawcy w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku osobiście w siedzibie dowolnego sądu.

Żądanie zmiany lub dodanie danych identyfikujących osobę fizyczną (imię, nazwisko, identyfikator osoby fizycznej) również będzie wymagała złożenia odpowiedniego podpisu albo uwierzytelnienia się za pomocą węzła krajowego albo osobistego stawiennictwa w sądzie celem potwierdzenia nowych danych.

Kolejny projektowany przepis (§ 5) określa zasady zakładania konta instytucjonalnego. Będzie się to odbywało po zgłoszeniu przez podmiot publiczny potrzeby posiadania konta za pośrednictwem portalu informacyjnego. Wraz z tym zgłoszeniem konieczne będzie wskazanie administratora konta instytucjonalnego. Wymagane będzie także dołączenie do zgłoszenia dokumentów potwierdzających umocowanie do działania w imieniu podmiotu publicznego, w szczególności poświadczony za zgodność z oryginałem odpis aktu powołania na stanowisko upoważniające do występowania w jego imieniu. Zgłoszenie potrzeby posiadania konta instytucjonalnego musi zawierać: oznaczenie podmiotu publicznego, siedzibę i adres, numer NIP lub inne dane pozwalające zidentyfikować podmiot publiczny, imię lub imiona, nazwisko administratora konta instytucjonalnego oraz jego numer PESEL. Podobnie jak ma to miejsce w przypadku wniosku o założenie konta dla osoby fizycznej, także w przypadku zgłoszenia potrzeby posiadania konta instytucjonalnego przez podmiot publiczny konieczne będzie podpisanie zgłoszenia kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem osobistym lub podpisem zaufanym albo uwierzytelnienie przez użycie środka identyfikacji elektronicznej wydanego w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej albo osobiste zgłoszenie do siedziby dowolnego sądu w terminie 14 dni od dnia zgłoszenia potrzeby posiadania konta instytucjonalnego. Po założeniu konta instytucjonalnego podmiotowi publicznemu będzie nadawany identyfikator. Zmiana dotychczasowego administratora konta instytucjonalnego

będzie możliwa poprzez zgłoszenie złożone za pośrednictwem portalu informacyjnego. Zarówno zgłoszenie o potrzebie posiadania konta instytucjonalnego, jak też zgłoszenie o zmianie dotychczasowego administratora konta instytucjonalnego, podmiot publiczny będzie mógł złożyć również w formie pisemnej na adres sądu apelacyjnego, którego dyrektorowi powierzono wykonywanie zadań związanych z utrzymaniem i rozwojem portalu informacyjnego zgodnie z art. 175da § 7 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Zasady dotyczące zakładania oraz zakresu uprawnień konta zależnego określa § 6 projektu rozporządzenia. Konta zależne będą zatem zakładane dla konta instytucjonalnego oraz konta użytkownika, który jest pełnomocnikiem zawodowym (tj. radcą prawnym, adwokatem, rzecznikiem patentowym, prawnikiem zagranicznym), komornikiem sądowym lub mediatorem. Do założenia konta zależnego konieczne będzie podanie imion i nazwiska, numeru PESEL oraz adresu poczty elektronicznej użytkownika konta zależnego.

W § 7 projektu opisano proces weryfikacji tożsamości użytkownika konta jako warunku koniecznego dla założenia konta dla osoby fizycznej oraz konta instytucjonalnego, jak też skutki negatywnej weryfikacji. Przepis określa zatem, że weryfikacja tożsamości użytkownika konta będzie odbywać się na podstawie danych odpowiednio z kwalifikowanego podpisu elektronicznego, podpisu osobistego lub podpisu zaufanego albo na podstawie danych identyfikujących osobę fizyczną przekazanych za pomocą środka identyfikacji elektronicznej wydanego w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej i zapisywane na koncie albo przez pracownika sądu na podstawie okazanego dokumentu tożsamości. W przypadku pełnomocnika zawodowego, komornika sądowego i mediatora weryfikacja tożsamości będzie odbywała się na podstawie danych z ROBUS. W przypadku negatywnej weryfikacji użytkownik konta traci dostęp do spraw, do których dostęp posiadał jako pełnomocnik zawodowy, mediator albo komornik sądowy. Podobnie, jeżeli użytkownik konta utraci dostęp do spraw, również użytkownicy kont zależnych utracą dostęp do spraw, do których został on im przyznany.

Sposób uwierzytelnienia określa § 8 projektowanego rozporządzenia i przewiduje on, odnośnie do osoby fizycznej, jeden z trzech sposobów uwierzytelnienia. Pierwszy sposób zakłada posłużenie się identyfikatorem konta i hasła w portalu informacyjnym. Drugi ze sposobów uwierzytelnienia wymaga użycia środka identyfikacji elektronicznej wydanego w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji

elektronicznej. Trzeci sposób przewiduje użycie aplikacji mObywatel. Natomiast dla podmiotu publicznego przewidziano uwierzytelnienie się tylko w jeden sposób: przez wpisanie identyfikatora konta instytucjonalnego i hasła w portalu informacyjnym.

W myśl § 9 projektu, sprawy w portalu informacyjnym będą udostępniane co do zasady bezwnioskowo za wyjątkiem sytuacji, gdy nie będzie to możliwe z powodu braku danych niezbędnych do udostępnienia. Jeżeli sprawa nie będzie mogła zostać udostępniona bezwnioskowo, użytkownik konta zostanie o tym zawiadomiony oraz poinformowany o możliwości złożenia wniosku o udostępnienie sprawy, zawierającego dane niezbędne do udostępnienia. Wniosek będzie podlegał rozpatrzeniu w terminie 3 dni. Przepis określa także zasady dostępu do spraw w portalu informacyjnym, których stroną jest osoba fizyczna nieposiadająca zdolności do czynności prawnych, nie jest osoba fizyczna lub podmiot publiczny oraz dla użytkowników konta, będącego adresatem doręczenia na podstawie art. 131^{1a} ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 i 1841 oraz z 2025 r. poz. 620 i ...), dalej: „k.p.c.” lub art. 133a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 46 i 304). W przepisie § 9 określono także zasadę weryfikacji statusu pełnomocnika zawodowego, komornika sądowego i mediatora celem udzielenia dostępu do spraw w portalu informacyjnym oraz konsekwencję negatywnej weryfikacji tych podmiotów jak też użytkowników kont zależnych.

W § 10 określono też zasady udostępniania protokołu sporządzonego za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk oraz pisemnie, jak też protokołu sporządzonego wyłącznie pisemnie. W przypadku tego pierwszego, będzie on udostępniany niezwłocznie, niemniej jednak bez zapisu obrazu. Tego rodzaju regulacja ma na celu ochronę osób trzecich, których wizerunek został utrwalany w trakcie posiedzenia, przed udostępnianiem zapisu obejmującego ten wizerunek w niekontrolowany sposób. Jednocześnie należy pokreślić, że wyłączenie zaproponowane w § 10 rozporządzenia pozostaje bez wpływu na uprawnienia stron i uczestników postępowania wynikające z art. 9 § 2 k.p.c., określającego zasady udostępniania zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku z akt sprawy.

Zgodnie z projektowanym § 11, konto osoby fizycznej może być zlikwidowane tylko przez tę osobę za pośrednictwem portalu informacyjnego. Konto osoby fizycznej jest likwidowane w przypadku śmierci, jeżeli fakt ten wynika z akt sprawy. Konto podmiotu publicznego jest likwidowane na skutek zgłoszenia administratora konta instytucyjnego

złożony za pośrednictwem portalu informacyjnego lub w przypadku likwidacji podmiotu publicznego. Przepis § 5 ust. 3 i 7 będzie miał odpowiednie zastosowanie.

W § 12 projektu określono okres przechowywania danych sprawy w portalu informacyjnym.

W § 13 projektu wskazano, że rozporządzenie wejdzie w życie z dniem tożsamym z dniem wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, tj. w dniu

Jednocześnie wskazać należy, że wraz z wejściem w życie niniejszego rozporządzenia traci moc rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 marca 2024 r. w sprawie portalu informacyjnego (Dz. U. poz. 366).

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców. Nie przewiduje się również wpływu na rodzinę, obywateli oraz gospodarstwa domowe, w tym osoby starsze i niepełnosprawne.

Nie była dokonywana ocena OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2024 r. poz. 806 oraz z 2025 r. poz. 408).

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej i nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, o których mowa w § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i nie podlega notyfikacji w trybie przewidzianym w tym rozporządzeniu.

Projekt rozporządzenia, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248 oraz z 2024 r. poz. 1535) oraz § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.